

Мирас®
Университеті

**6B01501 – «Химия және
биология мұғалімі» білім
беру бағдарламасы
бойынша түсу
сынақтарының
бағдарламасы**

«Мирас» Университеті

Жаратылыстану, дене шынықтыру және дизайн секторы

Қабылдау сынағының
БАҒДАРЛАМАСЫ

6B01501
(ББ шифры)

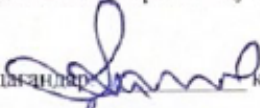
«

Химия және биология мұғалімі
(ББ атауы)

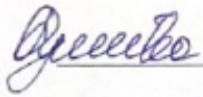
Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларын сынақтап өткізу үшін
экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының отырысында қаралды және бекітілді
Хаттама № 2 « 21 » тамыз 2023 ж.

Шымкент, 2023ж.

Қабылдау сынақтарының бағдарламасы 6B01501 – «Химия және биология мұғалімі» білім беру бағдарламасына кіретін оқу пәндерінің бағдарламалары негізінде жасалды.

Бағдарламаны дайындағандар: қауым профессор, доцент Бутаев М.Д.

 а.ш.ғ.к., аға оқытушы Жигитеков Т.А.

Сектор менеджері: Сулейменова М. Т.

1. Терминдер мен анықтамалар

1. *Бакалавриат* - білім беру бағдарламалары тиісті мамандық бойынша "бакалавр" дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары білім;
2. *МЖМББС* - Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;
3. *Білім беру бағдарламасы* - оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені;
4. *Білім алушылардың оқу жетістіктері* – білім алу процесінде алған және жеке тұлғаның қол жеткізілген даму деңгейін көрсететін білім алушылардың білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері.

2. Нормативтік құжаттар

6B01501 – «Химия және биология мұғалімі» ББ бойынша қабылдау сынақтарының бағдарламасы мынадай нормативтік-құқықтық актілер негізінде әзірленді:

1. "Мирас" университетін эксперименттік алаң ретінде белгілеу туралы Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2023 жылғы 16 тамыздағы №406 бұйрығы;
2. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (өзгерістермен және толықтырулармен);
3. "Мирас" университетінің Академиялық саясаты».

3. Жалпы ережелер

1. Қабылдау сынақтары ББ-ға енгізілген пәндердің жұмыс оқу бағдарламалары негізінде әзірленген осы бағдарлама шеңберінде өткізіледі.
2. Білім беру саласындағы қабылдау сынақтары 6B01 Педагогикалық ғылымдар саласы бойынша тест тапсыру арқылы жүзеге асырылды.
3. Қабылдау сынақтарының нәтижелері "Мирас" университетінің академиялық саясатында келтірілген бағалау жүйесі бойынша бағаланады.
4. Қабылдау сынақтарының нәтижелері "Мирас" университетінің академиялық саясатына сәйкес жарияланады.

4. 6B01501 – «Химия және биология мұғалімі» білім беру бағдарламасының негізгі құзыреттері

Кәсіби құзыреттер (КҚ):

КҚ-1 Кәсіби құзыреттер

- Әлеуметтік, жасерекшелік, психикалық, психофизикалық және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, педагогикалық қағидаттар негізінде оқыту, тәрбиелеу және дамыту процесін жүзеге асыру қабілеті, білім беру процесін психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуге дайындығы

КҚ - 2 Кәсіби құзыреттер

- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту, тәрбиелеу және педагогикалық сүйемелдеу саласындағы білімді, іскерлікті, Дағдылар мен құзыреттерді көрсету қабілеті

КҚ - 3 Кәсіби құзыреттер

- Химия мен биологияны оқыту әдістемесінің даму тарихын түсіну, мектептегі химиялық және биологиялық білім беру мазмұнының жүйесін, аналитикалық әдістердің теориялық негіздерін, Термодинамика және кинетика заңдарын түсіну, демонстрациялық, зертханалық тәжірибелер мен практикалық сабақтарды өткізу, заттардың негізгі фазалық күйлерінің құрылымы мен қасиеттерін ажырату, талдаудың жаңа әдістерімен жұмыс істеу кезінде ақпаратты синтездеу қабілеті.

КҚ - 4 Кәсіби құзыреттер

- Өсімдіктердің әртүрлілігін жіктеу туралы білімді меңгеру, өсімдіктердің систематикасын, номенклатурасын және филогенетикасын білу, төменгі және Жоғары өсімдіктердің систематикасын ажырата білу, өсімдіктердің тіршілік формалары мен экологиялық топтарын түсіну, өсімдіктер тіршілігінің молекулалық механизмдерінің физиологиялық-биохимиялық негіздерін білу.

КҚ - 5 Кәсіби құзыреттер

- Қазіргі зоологияның рөлі мен маңыздылығын түсіну қабілеті, зертханада омыртқасыздар мен омыртқалы жануарлармен жұмыс істеудің негізгі әдістері, жануарлардың жалпы сипаттамасы: жүйелі шолу, географиялық таралу, жануарлар мен өсімдіктердің физиологиялық процестері туралы білімді меңгеру, Қазақстанның өсімдіктер мен жануарлар дүниесі ресурстарының маңыздылығын түсіну; биоресурстардың таралу ауқымын талдау.

КҚ - 6 Кәсіби құзыреттер

- Қазіргі генетиканың негізгі бағыттарын түсіну қабілеті; генетикалық зерттеу әдістері; Г. Мендель заңдары; Ж.Б. Ламарктың эволюциялық ілімі; Ч. Дарвиннің эволюциялық теориясының пайда болуының алғышарттары; эволюцияны зерттеудің дәлелдері мен әдістері; микроэволюция туралы ілімдер; макроэволюция және оның заңдылықтары, Қазіргі микробиология мен вирусологияның, иммунологияның негізгі бөлімдері туралы білімді меңгеру микроорганизмдердің маңызды қасиеттерін білу, олардың табиғаттағы және адам қызметінің әртүрлі салаларындағы рөлі.

F	0	0-24	
---	---	------	--

БИОЛОГИЯ

Тест сұрақтарының үлгілік тізімі

1. Организмдер жүйесіндегі ең үлкен таксономиялық категория қалай аталады?
А) Патшалық
В) Клас
С) Бөлім
D) Туыс
E) Түр
2. Мүшелерге бөлінбеген төменгі өсімдіктердің вегетативті денесі қалай аталады?
А) Таллом
В) Жапырақ
С) Тамыр
D) Өркен
E) Гүл
3. Өсімдіктің эмбрионы мен жыныстық элементтерінің даму заңдылықтары туралы ботаника бөлімі қалай аталады?
А) Эмбриология
В) Физиология
С) Морфология
D) Систематика
E) Анатомия
4. Жеке өсімдікті де, олардың жиынтығын да зерттейтін көп салалы ғылымның атауы?
А) Ботаника
В) География
С) Зоология
D) Физиология
E) Гистология
5. Өткен геологиялық кезеңдердің қазба өсімдіктері туралы ғылым қалай аталады?
А) Палеоботаника
В) Морфология
С) Анатомия
D) Систематика
E) Археология
6. Балдырларды зерттейтін өсімдік таксономиясының бөлімі қалай аталады.
А) Альгология
В) Микология
С) Лихенология
D) Микробиология
E) Бриология
7. Қыналарды зерттейтін өсімдік таксономиясының бөлімі қалай аталады?
А) Лихенология
В) Микология
С) Вирусология
D) Микробиология

Е) Альгология

8. Тірі организмдердегі негізгі құрылымдық-функционалдық бірлік, қарапайым тірі жүйе қалай аталады?

- А) Жасуша
- В) Ұлпа
- С) Ядро
- Д) Қабық
- Е) Митохондрия

9. Үтір тәрізді иілген, прокариоттар болып табылатын полярлы флагеллалары бар қозғалмалы микроорганизмдер қалай аталады

- А) Вибриондар
- В) Бациллалар
- С) Кокки
- Д) Спириллдер
- Е) Таяқшалар

10. Белгілі бір тірі жасушаларға еніп, көбейе алатын және генетикалық деңгейде жасушаішілік паразиттер болып табылатын жасушалық емес тіршілік формалары қалай аталады?

- А) Вирустар
- В) Бактериялар
- С) Балдырлар
- Д) Саңырауқұлақтар
- Е) Қыналар

11. Тығын мысалында алғаш рет жасушаны кім зерттеді?

- А) Р. Гук
- В) А. Левенгук
- С) М. Мальпигий
- Д) Т. Шванна
- Е) М. Шлейден

12. Жануарлар жасушасын зерттеудің айтарлықтай артта қалуы неге байланысты болды , анықтаңыз:

- А) Бұл жануарлар жасушаларын микроскоппен көру әлдеқайда қиын болғандықтан
- В) Өсімдік жасушаларында осындай айқын шекаралар бар
- С) Вольф жасушалар сосудтарды емес, сосудтар жасушаларды құрайды деп сенді
- Д) Н. Грю - өсімдік ұлпаларында жасушаларының болуы фактісі күмән тудырмады
- Е) 1781 жылы Феликс Фонтана бірінші болып ядросы бар жануарлар жасушаларын көрді және оны бояды

13. Ядросыз жасушалар немесе ядросы қалыптаспаған жасушалар қалай аталады?

- А) Прокариоттар
- В) Эукариоттар
- С) Кариотиндер
- Д) Споралар
- Е) Жыныс Жасушалары

14. Жасуша протоплазмасын кім анықтады?

- А) Я. Пуркинье

- В) Ф. Фантана
- С) Р. Гук
- Д) Э. Браун
- Е) М. Мальпигий

15. Жасуша ядросын кім тапты?

- А) Э. Браун
- В) Ф. Фантана
- С) Я. Пуркинье
- Д) Р.Гук
- Е) М. Мальпигий

16. Бактериялар мен саңырауқұлақтар қоректенеді...анықтаңыз:

- А) Тек дайын органикалық заттармен
- В) Тек фотосинтез арқылы
- С) Тек тамақ өнімдеріне қоныстану арқылы
- Д) Тек целлюлозамен
- Е) Тек анаэробты тамақтану арқылы

17.Зең-неге жатады ,анықтаңыз:

- А) Саңырауқұлақтарға
- В) Бактерияларға
- С) Балдырларға
- Д) Қыналарға
- Е) Микробтарға

18. Өсімдіктер және жануарлармен қандай тірі организмдердің ортақ белгілері бар?

- А) Саңырауқұлақтар
- В) Қыналар
- С) Өсімдіктердің кейбір түрлері
- Д) Бактериялар
- Е) Балдырлар

19.Тамақтанудың гетеротрофты тәсілі-бұл....?

- А) Тек организмдер дайын органикалық заттармен қоректенеді
- В) Тек фотосинтез арқылы бейорганикалық заттармен қоректенеді
- С) Тек жануар тектес заттармен қоректенеді
- Д) Тек өсімдік тектес заттармен қоректенеді
- Е) Тек ақуыздармен қоректенеді

20.Балдырлар мен саңырауқұлақтардан тұратын симбиотикалық организм қалай аталады?

- А) Қыналар
- В) Аңырауқұлақ
- С) Өсімдік
- Д) Бактерия
- Е) Жануар

21. Қандай организмдер ауа тазалығының көрсеткіштері болып табылады ?

- А) Қыналар
- В) Балдырлар
- С) Мүктер
- Д) Саңырауқұлақтар

Е) Микроорганизмдер

22. Дұрыс пайымдауларды белгілеңіз

- A) Бактериялар жер бетіндегі ең кішкентай, ежелгі, көптеген организмдер
- B) Тамақтану әдісіне сәйкес тек автотрофтар
- C) Бактерия жасушаларында қалыптасқан ядро жоқ
- D) Кейбір бактериялар ірімшік, айран алу үшін қолданылады
- E) Кейбір бактериялар қамыр ашыту үшін қолданылады

23. Пенициллин дәрісі неден алынады, ол неге жатады...?

- A) Зең саңырауқұлақтарына
- B) Улы саңырауқұлақтарға
- C) Бұл қалпақ саңырауқұлағы
- D) Саңырауқұлақ паразиті
- E) Қозықарыннан алынады

24. Ягель- бұл неге жатады?

- A) Қыналарға
- B) Мүктерге
- C) Балдырға
- D) Папоротниктерге
- E) Бактерияларға

25. Нан пісіруде, кондитерлік өнеркәсіпте, шарап жасауда қандай саңырауқұлақтар қолданылады?

- A) Ашытқы
- B) Ақ Саңырауқұлақ
- C) Пенициллий
- D) Мукор
- E) Бактериялар

26. Қыналар көбейеді....?

- A) Талломның бөліктерімен
- B) Спораларымен
- C) Гаметамен
- D) Жапырақтарымен
- E) Сабақтарымен

27. Экожүйе деп аталады ...анықтаңыз:

- A) Бірге өмір сүретін организмдердің жиынтығы және олардың өмір сүру шарттары
- B) Тірі және бірқалыпты компоненттердің белгілі бір құрамы бар жер бетінің біртекті учаскесі
- C) Қоршаған орта факторларының жиынтығы
- D) Түр құрамының тұрақтылығы
- E) Бір түрдегі даралар жиынтығы

28. Биогеоценоз деп аталады:

- A) Тірі және бірқалыпты компоненттердің белгілі бір құрамы бар жер бетінің біртекті бөлігі
- B) Бірге өмір сүретін организмдер мен олардың өмір сүру жағдайларының жиынтығы
- C) Қоршаған орта факторларының жиынтығы
- D) Түр құрамының тұрақтылығы

Е) Бір түрдегі даралар жиынтығы

29. "Экожүйе" терминін ғылымға енгізген ғалымды көрсетіңіз:

- А) Э.Тенсли
- В) В. И.Вернадский
- С) Э. Геккель
- Д) В.В.Докучаев
- Е) М. И.Сукачев

30.Биогеоценоздың экологиялық жүйелердің айырмашылығы қандай?

- А) Нақты шекаралары жоқ
- В) Бірнеше экологиялық жүйелерді қамтиды
- С) Нақты шекаралардың болуы
- Д) Өтпелі аймақтары бар
- Е) Барлық жауаптар дұрыс емес

31. Биогеоценозға не кіреді?

- А) Экотоп және биоценоз
- В) Экотоп және фитоценоз
- С) Экотоп және зооценоз
- Д) Климат және биоценоз
- Е) Эдафотоп және микробиоценоз

32. Биоценоз бұл:

- А) Тірі организмдердің жиынтығы
- В) Өсімдіктер әлемі
- С) Жануарлар әлемі
- Д) Абиотикалық факторлардың жиынтығы
- Е) Микроорганизмдер жиынтығы

33. Тыныс алу жүйесі қандай ұрық қабатынан түзіледі?

- А) Эндодермадан
- В) Мезодермадан
- С) Эктодермадан
- Д) Бұлшықет тінінен
- Е) Барлық тізімделгендердің ішінен

34. Адам анатомиясы нені зерттейді?

- А) Ағзаның құрылымы мен формасы
- В) Денсаулықты сақтау және нығайту
- С) Организмнің өмірлік функциялары
- Д) Ағзаның химиялық құрамы
- Е) Организмнің жасушалық құрылымы

35. Ересек адамның ми бас сүйегіндегі сүйек қосылыстарының түрі қандай?

- А) Қозғалмайтын, біріктіру (тігіс)
- В) Жылжымалы (буын)
- С) Жартылай қозғалмалы
- Д) Жылжымалы
- Е) Дұрыс жауап жоқ

36. Антиденелер синтезделеді:

- A) Лимфоциттерден
- B) Нейтрофилдерден
- C) Базофилден
- D) Эозинофилдерден
- E) Лейкоциттерден

37. Тыныс алу қозғалысына қатысатын бұлшық еттерді атаңыз.

- A) Диафрагма
- B) Иық бұлшық еттері
- C) Доральді бұлшық еттері
- D) Іш бұлшық еттері
- E) Үлкен кеуде бұлшық еттері

38. Доминантты белгілер:

- A) Бірден көрінетін белгілер
- B) Анықталатын белгілер
- C) Анықталмайтын белгілер
- D) Көрінбейтін белгілер
- E) Рецессивті белгілер

39. Хромосомадағы гендердің орналасуы не деп аталады?

- A) Локус
- B) Ілінісу топтары
- C) Кроссинговер
- D) Генотипі
- E) Қиылысу

40. Бірдей гендер:

- A) Гомозиготалы
- B) Гетерозиготалы
- C) Полимерия
- D) Эпистаз
- E) Аллель

41. Г. Мендельдің үшінші заңы деп аталады:

- A) Белгілердің тәуелсіз ажырауы
- B) Өзгергіштік
- C) Байланысты мұрагерлік
- D) Бөліну Заңымен
- E) Иоганнсен Заңымен

42. Мендель тәжірибе жасаған өсімдікті атаңыз:

- A) Бұршақ
- B) Қызанақ
- C) Тұрып
- D) Гүл
- E) Сәбіз

43. Селекцияның теориялық негізі болып табылатын ғылым:

- A) Генетика
- B) Цитология
- C) Зоология

- D) Ботаника
- E) Экология

44. Тұраралық будандастыру нәтижесінде архаромеринос тұқымын алған алым:

- A) А. Есенжолов
- B) М. А. Ермеков
- C) И. В. Мичурин
- D) М. Ф. Иванов
- E) Ш. Берсиев

45. Тамақ өнеркәсібінде қолданылатын микроорганизмдер:

- A) Ашыту бактериялары
- B) Патогендік бактериялар
- C) Сапрофитті бактериялар
- D) Зең саңырауқұлақтары
- E) Зиянды бактериялар

46. Осы ғалымның басшылығымен қойлардың жібек жүнді тұқымы өсірілді:

- A) В. А. Бальмонт
- B) Ф. М. Мұхаммедқалиев
- C) А. И. Жандеркин
- D) Б. М. Мусин
- E) К. Шелл

47. Денені уландыратын бактериялар:

- A) Патогендік
- B) Ашытқы
- C) Сапрофиттер
- D) Түйнек
- E) Шірік бактериялары

48. К Линнейдің жасаған жаңалығын көрсетіңіз:

- A) Қосарлы номенклатура
- B) Қосарлы жүйелілік
- C) Тривиальды номенклатура
- D) Көтерілу баспалдақтары
- E) Дұрыс жауап жоқ

49. Ч. Дарвиннің негізгі жұмысын атаңыз:

- A) Табиғи сұрыптау арқылы түрлердің шығу тегі
- B) Адамның маймылдан шығу тегі
- C) Сөйлеудің шығу тегі
- D) Ароморфоздың шығуы
- E) Морфологиялық регрестің пайда болуы

50. Анықтаңыз ,Бигль экспедициялық кемесінде бүкіл әлемді шарлап жүзген кім?

- A) Ч. Дарвин
- B) Ж. Б. Ламарк
- C) Аристотель
- D) Р. Гук
- E) М.Ломоносов

51. Экологиялық факторлар деп нені айтамыз тамыз?

- A) Тірі ағзаға әсер ететін жағдайлар кешені
- B) Қоршаған ортаның қолайсыз жағдайлары
- C) Экологияға әсер ететін факторлар
- D) Қоршаған ортаның қолайлы жағдайлары
- E) Тірі ағзаға әсер етпейтін факторлар

52. Экологиялық факторлардың неше тобы бар?

- A) 3
- B) 2
- C) 4
- D) 5
- E) 6

53. Өлі табиғаттың экологиялық факторлары қалай аталады?

- A) Абиотикалық
- B) Фитогендік
- C) Биотикалық
- D) Антропогендік
- E) Биотоп

54. Тірі организмдер иерархиясының ең жоғарғы сатысы:

- A) Патшалық
- B) Топ
- C) Класс
- D) Отрядтар
- E) Түр

55. Тірі табиғаттың айрықша белгілеріне жатпайды:

- A) Жылыту
- B) Өсу және даму
- C) Тыныс алу
- D) Қоздырушы
- E) Организм

56. Қандай организмдердің жасушалық құрылымы жоқ?

- A) Вирустар
- B) Жануарлар
- C) Саңырауқұлақтар
- D) Өсімдіктер
- E) Бактериялар

57. Қандай жасуша ішілілік заттар целлюлозадан тұрады?

- A) Өсімдіктер
- B) Саңырауқұлақтар
- C) Бактериялар
- D) Жануарлар
- E) Вирустар

58. Қандай тірі организмдердің ядролық қабығы жоқ?

- A) Бактериялар
- B) Өсімдіктер

- C) Саңырауқұлақтар
- D) Жануарлар
- E) Вирустар

59. Қандай организмнің жасушалары жиырылуы мүмкін?

- A) Жануарлар
- B) Өсімдіктер
- C) Саңырауқұлақтар
- D) Вирустар
- E) Бактериялар

60. Ылғалды жағдайда өмір сүретін, бір жасушалы саңырауқұлақтың атауы қандай?

- A) Мукор
- B) Аманита
- C) Ашытқы
- D) Саңырауқұлақ
- E) Вирустар

61. Бактериялардың таралуы:

- A) Барлық жерде
- B) Тек ауада
- C) Суда
- D) Топырақта
- E) Теңізде

62. Жануарлардың айрықша ерекшелігі:

- A) Белсенді қозғалыс
- B) Тамақтану
- C) Тыныс алу
- D) Көбею
- E) Өсу және даму

63. Тірі организмдерге жатпайды:

- A) Кристалдар
- B) Бактериялар
- C) Саңырауқұлақтар
- D) Ашытқы
- E) Вирустар

64. Тұқым қуалайтын белгілердің берілуін қамтамасыз етеді...

- A) Хромосомалар
- B) Жасуша қабырғасы
- C) Вакуольдер
- D) Пластидтер
- E) Рибосома

65. Тамыр жүйесі қалыптасады...

- A) Өсімдіктің барлық тамыры
- B) Тек бүйірлік тамырлар
- C) Тек жанама тамырлар
- D) Тек негізгі тамыр
- E) Тек түбір

66. Тамыр қорғанысын жасушалар қамтамасыз етеді...

- A) Жабын ұлпа
- B) Түзуші ұлпа
- C) Өткізгіш ұлпа
- D) Негізгі ұлпа
- E) Тек негізгі ұлпа

67. Хлорофилл құрамында...

- A) Жасыл пластидтер
- B) Қызғылт сары пластидтер
- C) Түссіз пластидтер
- D) Барлық пластидтерде
- E) Негізгі ұлпа

68. Көмірқышқыл газы өсімдіктерге не үшін қажет...

- A) Фотосинтез
- B) Көбею
- C) Суды сіңіру
- D) Тыныс алу
- E) Тек негізгі ұлпа

69. Өсімдіктерге оттегі не үшін қажет...

- A) Тыныс алу
- B) Қоректену
- C) Фотосинтез
- D) Көбею
- E) Суды сіңіру

70. Өсімдіктердің тыныс алу жолдары:

- A) Барлық жасушаларда
- B) Тек хлоропласттары бар жасушаларда
- C) Тек жабын тінінің жасушаларында
- D) Тек жапырақ целлюлозасының жасушаларында
- E) Суды сіңіру

71. Сабақтағы су мен минералдар келесідей қозғалады...

- A) Тамыр арқылы
- B) Тамыр түтіктеріне
- C) Камбий жасушаларына
- D) Тығын
- E) Барлық жасушаларда

72. Жеміс...

- A) Тұқымдарды қорғауды және таратуды қамтамасыз етеді
- B) Тозаңдануға қатысады
- C) Ұрықтандыруға қатысады
- D) Ұрықтарды қорғайды
- E) Тек жабын тінінің жасушалары

73. Тыныс алу кезінде тұқымдар сіңіріледі...

- A) Оттегі

- B) Көмірқышқыл газы
- C) Минералды тұздар
- D) Крахмал
- E) Тыныс алу

74. Өсімдіктер топырақтан алады...

- A) Су, минералдар
- B) Жылу
- C) Органикалық заттар
- D) Жарық
- E) Тұз

75. Өлі табиғаттың экологиялық факторларына мыналар жатады...

- A) Организмдердің әсері
- B) Температура
- C) Жарық
- D) Ылғалдылық
- E) Органикалық заттар

76. Ең кіші жүйелік бірлік...

- A) Түр
- B) Туыс
- C) Тұқымдас
- D) Класс
- E) Отряд

77. Балдырлар жабық тұқымды өсімдіктерге жатпайды, өйткені оларда жоқ...

- A) Гүлдер мен жемістер
- B) Хлорофилл
- C) Жасуша қабығы
- D) Вакуольдер
- E) Жеміс

78. Органдардың құрылымын зерттейтін ғылым қалай аталады?

- A) Анатомия
- B) Психология
- C) Физиология
- D) Гигиена
- E) Жүйелеу

79. Хлоропласттардың жұқа құрылымын зерттеу үшін қандай әдіс қолданылады...

- A) Электронды микроскопия
- B) Жарық микроскопиясы
- C) Эксперименттік
- D) Будандастыру
- E) Зертханалық микроскопия

80. Прокариоттарға мыналар жатады...

- A) Бактериялар
- B) Өсімдіктер
- C) Саңырауқұлақтар
- D) Жануарлар

Е) Вирустар

81. Жануарлардың өсімдіктерге әсері —...

- А) Биотикалық фактор
- В) Абиотикалық фактор
- С) Антропогендік фактор
- Д) Фитогендік фактор
- Е) Биотоп

82. Жасуша дегеніміз не?

- А) Дененің ең кішкентай бөлігі
- В) Мүше
- С) Органоид
- Д) Ұлпа
- Е) Рибосома

83. Қандай процесте организмдер оттегімен қаныққан?

- А) Тыныс алу
- В) Қоректену
- С) Қозғалыс
- Д) Таралуы
- Е) Релаксация

84. Эксперимент дегеніміз не?

- А) Зертханада табиғи құбылысты қайталау тәсілі
- В) Табиғи құбылысты бақылау
- С) Құбылысты көшіру
- Д) Фенологиялық бақылау
- Е) Жапырақтардың түсуі

85. Өсімдіктер жануарлардан айырмашылығы:

- А) Хлоропласттардың болуы
- В) Митохондрия
- С) Эндоплазмалық тор
- Д) Гольджи аппараты
- Е) Центриолдар

86. Тірі организмдер мекендейтін жер қабығы:

- А) Биосфера
- В) Литосфера
- С) Гидросфера
- Д) Биоценоз
- Е) Ноосфера

87. Бактериялар қай топқа жатады?

- А) Прокариоттар
- В) Эукариоттар
- С) Өсімдіктер
- Д) ПАРАЗИТ
- Е) Жануарлар

88. Жасушаның микроэлементтерін көрсетіңіз:

- A) In, Cu, I, Ni, Ag
- B) O, C, H, N
- C) P, S, Na, Cl
- D) Fe, Mg
- E) Cl, S, H, Cl

89. Соматикалық жасушаларға бөлінудің қандай түрі тән?

- A) Митоз
- B) Мейоз
- C) Амитоз
- D) Бүршіктену
- E) Нуклеин

90. 1 г ақуыз ыдырағанда қанша энергия бөлінеді?

- A) 17,6 кДж
- B) 38,9 кДж
- C) 40,9 кДж
- D) 50,9 кДж
- E) 17,7 кДж

91. Чарльз Дарвиннің "Табиғи сұрыпталу арқылы түрлердің пайда болуы" атты әйгілі жұмысы қай жылы жарық көрді:

- A) 1859
- B) 1900
- C) 1905
- D) 1920
- E) 1830

92. Жасуша теориясының негізін қалаған ғалымдарды атаңыз:

- A) Шванн, Шлейден
- B) Пирогтар, Қылышшылар
- C) Тимирязев, Мичурин
- D) Павлов, Ломоносов
- E) Крябин, Диомидова

93. Төмендегі тұжырымдардың қайсысы Дарвиннің эволюциялық теориясына сәйкес келеді?

- A) Қоршаған ортаға ең бейімделген организмдердің өмір сүру және гендерін ұрпақтарына беру мүмкіндігі жоғары
- B) Табиғи сұрыптау тек жасанды араласу жағдайында болады
- C) Ағзаның өмір сүру кезеңінде болатын өзгерістер тұқым қуалайтын жолмен беріледі
- D) Барлық организмдер бір-біріне тәуелсіз құрылады
- E) Эволюция тек ДНҚ-дағы мутациялардың арқасында жүреді

94. Қандай ғылым ұлпаларды зерттейді ?

- A) Гистология
- B) Цитология
- C) Биология
- D) Генетика
- E) Зоология

95. Диссимиляция процесі дегеніміз не?

- A) Энергияны бөлу арқылы органикалық заттардың ыдырауы
- B) Энергияны сіңірген кезде органикалық заттар түзіледі
- C) Тотығу процесі
- D) Қалпына келтіру процесі
- E) Айырбастау процесі

96. Жану процесі мен митохондриядағы тотығу процесінің айырмашылығы неде?

- A) АТФ жылу шығарумен синтезделеді
- B) Жылу жұмсалады және АТФ синтезделеді
- C) Ферменттің қатысуынсыз жүреді
- D) АТФ ыдырайды
- E) Барлық жауаптар дұрыс

97. Сүйек жүйесі.....зерттейді:

- A) Остеология ғылымы
- B) Ғылым миология
- C) Урологиялық ғылым
- D) Анатомиялық ғылым
- E) Биологиялық ғылым

98. "Жасуша" терминін кім енгізді?

- A) Роберт Гук
- B) Ян Сандер
- C) Р. Браун
- D) А. Левенгук
- E) Г. Фишер

99. Эволюцияның негізгі объектісі:

- A) Түрі
- B) Халық
- C) Ген
- D) Мүшелер
- E) Организм

100. Эволюцияның негізгі міндеті:

- A) Тарихи дамуды зерттейді
- B) Мінез-құлықты зерттейді
- C) Мүшелерді зерттейді
- D) Тұқым қуалаушылық
- E) Биологияны зерттейді

101. Генетиканың негізін салушы кім?

- A) Мендель
- B) Ламарк
- C) Дарвин
- D) Кювье
- E) Барлық жауабы дұрыс

102. Хромосомалар қай органоидте орналасады?

- A) Ядро
- B) Цитоплазма

- С) Рибосома
- Д) Лизосома
- Е) Барлық жауабы дұрыс

103. ДНҚ молекуласының негізгі қызметі:

- А) Тұқымқуалаушылық ақпаратты сақтау
- В) Зат алмасуды реттеу
- С) Энергия тасымалдау
- Д) Ақуыз синтезі
- Е) Барлық жауабы дұрыс

104. Адам кариотипіндегі хромосома саны:

- А) 46
- В) 44
- С) 23
- Д) 22
- Е) Барлық жауабы дұрыс

105. Мейоздың нәтижесінде не пайда болады?

- А) 4 гаплоидты жасуша
- В) Гендер
- С) Энергия
- Д) 2 диплоидты жасуша
- Е) Барлық жауабы дұрыс

106. Адам қанындағы эритроциттердің негізгі қызметі:

- А) Оттегін тасымалдау
- В) Қанның ұюы
- С) Микробтардан қорғау
- Д) Көмірқышқыл газын шығару
- Е) Барлық жауабы дұрыс

107. Қанды сүзіп, зәр түзетін мүше:

- А) Бүйрек
- В) Өкпе
- С) Бауыр
- Д) Жүрек
- Е) Барлық жауабы дұрыс

108. Эволюция теориясының негізін салушы:

- А) Ч. Дарвин
- В) Ж. Ламарк
- С) Г. Мендель
- Д) Л. Пастер
- Е) Барлық жауабы дұрыс

109. Экология нені зерттейді?

- А) Организмдердің қоршаған ортамен байланысын
- В) Тұқым қуалаушылықты
- С) Адам дене құрылысын
- Д) Тірі ағзалардың эволюциясын
- Е) Барлық жауабы дұрыс

110. Ағзада ақуыздардың қорытылуы басталатын мүше:

- A) Асқазан
- B) Өңеш
- C) Ауыз
- D) Ішек
- E) Барлық жауабы дұрыс

111. Фотосинтез процесінде өсімдіктер қандай газды сіңіреді?

- A) Көмірқышқыл газы
- B) Азот
- C) Оттегі
- D) Сутек
- E) Барлық жауабы дұрыс

112. Адам ағзасында микробтарды жоятын қан жасушалары:

- A) Лейкоциттер
- B) Эритроциттер
- C) Тромбоциттер
- D) Нейрондар
- E) Барлық жауабы дұрыс

113. Қанайналым жүйесінің негізгі қызметі:

- A) Оттегі мен қоректік заттарды тасымалдау
- B) Қорғаныс қызметі
- C) Гормондар түзу
- D) Ас қорытуды жүзеге асыру
- E) Барлық жауабы дұрыс

114. Жүректің қақпақшаларының қызметі:

- A) Қанның кері ағыуына жол бермеу
- B) Қанды сүзу
- C) Гормон бөлу
- D) Иммунитетті қамтамасыз ету
- E) Барлық жауабы дұрыс

115. Қандай құрылым жүйке импульсін өткізеді?

- A) Нейрон
- B) Митохондрия
- C) Лизосома
- D) Эритроцит
- E) Барлық жауабы дұрыс

116. Гормондарды бөлетін бездер қалай аталады?

- A) Ішкі секреция бездері
- B) Сыртқы секреция бездері
- C) Асқорыту бездері
- D) Сілтісіз бездер
- E) Барлық жауабы дұрыс

117. Мидың қай бөлігі қозғалысты үйлестіреді?

- A) Мишық

- В) Аралық ми
- С) Үлкен ми сыңарлары
- Д) Сопақша ми
- Е) Барлық жауабы дұрыс

118. Қант диабеті қандай бездің бұзылуынан болады?

- А) Ұйқы безі
- В) Қалқанша безі
- С) Бүйрек
- Д) Бүйрек үсті безі
- Е) Барлық жауабы дұрыс

119. Иммуитеттің негізгі жасушалары:

- А) Лейкоциттер
- В) Тромбоциттер
- С) Эритроциттер
- Д) Нейрондар
- Е) Барлық жауабы дұрыс

120. Бактериялардың табиғаттағы негізгі қызметтерінің бірі:

- А) Органикалық заттарды ыдырату
- В) Ақуыз синтездеу
- С) Оттегін бөлу
- Д) Қан құрамын өзгерту
- Е) Барлық жауабы дұрыс

121. Ауа құрамын азотпен байытатын бактериялар:

- А) Түйнек бактериялары
- В) Ашытқылар
- С) Аэробтар
- Д) Сүтқышқылды бактериялар
- Е) Барлық жауабы дұрыс

122. Адам ағзасында пайдалы бактериялар қайда көп кездеседі?

- А) Ішекте
- В) Асқазан сөлінде
- С) Ауыз қуысында
- Д) Жүреkte
- Е) Барлық жауабы дұрыс

123. Сүт қышқылды бактериялардың адам өміріндегі маңызы:

- А) Сүт тағамдарын ашытады
- В) Ашытқы түзеді
- С) Етті ыдыратады
- Д) Ауру тудырады
- Е) Барлық жауабы дұрыс

124. Бактериялар қандай өнімдер алу үшін пайдаланылады?

- А) Антибиотиктер
- В) Минералдар
- С) Витамин D
- Д) Газдар

Е) Барлық жауабы дұрыс

125. Түйнек бактериялары қай өсімдіктердің тамырында тіршілік етеді?

- А) Бұшақ тұқымдастар
- В) Күріш
- С) Астық тұқымдастар
- Д) Қарағайлар
- Е) Барлық жауабы дұрыс

126. Адам үшін зиянды бактериялар:

- А) Патогенді бактериялар
- В) Қышқыл түзетіндер
- С) Пайдалы микрофлора
- Д) Ашытқылар
- Е) Барлық жауабы дұрыс

127. Жасушаның негізгі қызметі:

- А) Зат алмасу
- В) Тұқымқуалау
- С) Сыртқы ортамен байланыс
- Д) Энергия сақтау
- Е) Барлық жауабы дұрыс

128. ДНҚ молекуласының қызметі:

- А) Тұқым қуалайтын ақпарат сақтау
- В) Ақуыз синтезі
- С) Энергия бөлу
- Д) Ас қорыту
- Е) Барлық жауабы дұрыс

129. Митоздың нәтижесінде түзіледі:

- А) 2 диплоидты жасуша
- В) 2 гаплоидты жасуша
- С) 4 гаплоидты жасуша
- Д) 1 аналық жасуша
- Е) Барлық жауабы дұрыс

130. Ген дегеніміз не?

- А) Тұқымқуалау материалы
- В) Жасуша бөлігі
- С) Хромосома
- Д) Ақуыз түрі
- Е) Барлық жауабы дұрыс

131. Фотосинтез процесі қай органоидта жүреді?

- А) Хлоропласт
- В) Цитоплазма
- С) Митохондрия
- Д) Рибосома
- Е) Барлық жауабы дұрыс

132. Рибосоманың қызметі:

- A) Ақуыз синтезі
- B) Энергия өндіру
- C) Май синтезі
- D) Тасымалдау
- E) Барлық жауабы дұрыс

133. Тірі ағзалардың негізгі қасиеті:

- A) Өздігінен көбею
- B) Тамақтану
- C) Демалу
- D) Қозғалу
- E) Барлық жауабы дұрыс

134. Хромосомалар қайда орналасқан?

- A) Ядрода
- B) Цитоплазмада
- C) Жасуша қабығында
- D) Гольджи аппаратында
- E) Барлық жауабы дұрыс

135. АТФ молекуласы қажет:

- A) Энергия көзі ретінде
- B) Жасуша қозғалысына
- C) Қант өндіру үшін
- D) Қан айналымына
- E) Барлық жауабы дұрыс

136. Ағзаның барлық белгілерін анықтайтын зат:

- A) ДНҚ
- B) Витамин
- C) Глюкоза
- D) РНҚ
- E) Барлық жауабы дұрыс

137. Эволюция теориясын ұсынған ғалым:

- A) Дарвин
- B) Вернадский
- C) Мендель
- D) Ламарк
- E) Барлық жауабы дұрыс

138. Табиғи сұрыпталудың нәтижесі:

- A) Түрдің бейімделуі
- B) Түрдің жойылуы
- C) Ағзаның өлуі
- D) Түрдің таралуы
- E) Барлық жауабы дұрыс

139. Ағзалар арасындағы қоректік байланыс:

- A) Қоректік тізбек
- B) Популяция

- С) Бейімделу
- Д) Эволюция
- Е) Барлық жауабы дұрыс

140. Өсімдіктердің тыныс алуы кезінде бөлінеді:

- А) Оттегі
- В) Азот
- С) Көмірқышқыл газы
- Д) Бу
- Е) Барлық жауабы дұрыс

141. Жыныстық көбею нәтижесінде:

- А) Өзгергіштік жоғары болады
- В) Түр сақталады
- С) Қозғалыс артады
- Д) Мутация болмайды
- Е) Барлық жауабы дұрыс

142. Мутация дегеніміз:

- А) Генетикалық өзгеріс
- В) Тіршілік ету
- С) Қозғалыс
- Д) Тасымалдау
- Е) Барлық жауабы дұрыс

143. Плазмолемма қызметі:

- А) Жасушаны қорғау
- В) Ақуыз синтезі
- С) Энергия бөлу
- Д) Сұйықтық бөлу
- Е) Барлық жауабы дұрыс

144. Цитоплазма дегеніміз:

- А) Органоидтар арасындағы сұйықтық
- В) Жасуша орталығы
- С) Ядро
- Д) Хромосома
- Е) Барлық жауабы дұрыс

145. Адамда қан тобына жауап беретін белгілер:

- А) Доминантты және рецессивті
- В) Жыныстық
- С) Өзгермелі
- Д) Бейтарап
- Е) Барлық жауабы дұрыс

146. Популяция — бұл:

- А) Бір түрге жататын даралар
- В) Түрлердің жиынтығы
- С) Қауымдастық
- Д) Орган
- Е) Барлық жауабы дұрыс

147. Экология нені зерттейді?

- А) Тірі ағзалар мен олардың ортасын
- В) Тек жануарларды
- С) Қан айналымын
- Д) Тек өсімдіктерді
- Е) Барлық жауабы дұрыс

148. Биосфера құрамына кіреді:

- А) Атмосфера
- В) Ядро
- С) Литосфераның терең қабаты
- Д) Жер қыртысы
- Е) Барлық жауабы дұрыс

149. Адам денесінде жасушалардың көбеюі:

- А) Митоз
- В) Мейоз
- С) Бөліну
- Д) Қан айналым
- Е) Барлық жауабы дұрыс

150. Доминантты белгі:

- А) Басым түрде көрінетін белгі
- В) Кез келген жағдайда байқалмайды
- С) Жасырын түрде көрінеді
- Д) Тек еркекте болады
- Е) Барлық жауабы дұрыс

151. Ағзаға ең қажетті макроэлемент:

- А) Сутек
- В) Темір
- С) Мыс
- Д) Хлор
- Е) Барлық жауабы дұрыс

152. Ағзадағы нәруыз құрамындағы элемент:

- А) Азот
- В) Кальций
- С) Көміртек
- Д) Сутек
- Е) Барлық жауабы дұрыс

153. Гомозигота мысалы:

- А) АА
- В) Аа
- С) аА
- Д) аАа
- Е) Барлық жауабы дұрыс

154. Қан айналымы жүйесіне жататын мүше:

- A) Жүрек
- B) Өкпе
- C) Асқазан
- D) Бүйрек
- E) Барлық жауабы дұрыс

155. Мейоздың нәтижесінде неше жасуша түзіледі?

- A) 4
- B) 3
- C) 2
- D) 1
- E) Барлық жауабы дұрыс

156. Мейоздың негізгі маңызы:

- A) Хромосома санының екі есе азаюы
- B) Энергия бөлу
- C) Жасуша қорғанысы
- D) Ақуыз синтезі
- E) Барлық жауабы дұрыс

157. Генотип дегеніміз:

- A) Гендердің толық жиынтығы
- B) Тек рецессивті гендер
- C) Ағзаның сыртқы белгілері
- D) Қан тобы
- E) Барлық жауабы дұрыс

158. Фенотип дегеніміз:

- A) Сыртқы байқалатын белгілер
- B) Генетикалық код
- C) Тек тұқым қуалайтын белгілер
- D) Хромосома саны
- E) Барлық жауабы дұрыс

159. Тұқымқуалаушылық пен өзгергіштік заңдарын ашқан:

- A) Мендель
- B) Дарвин
- C) Линней
- D) Вернадский
- E) Барлық жауабы дұрыс

160. Хлоропласт жасушаның қай бөлігінде кездеседі?

- A) Өсімдік жасушасында
- B) Қанда
- C) Жануар жасушасында
- D) Лейкоциттерде
- E) Барлық жауабы дұрыс

161. Биосфера терминін енгізген ғалым:

- A) Вернадский
- B) Ламарк

- С) Мендель
- Д) Геккель
- Е) Барлық жауабы дұрыс

162. Продуценттер — бұл:

- А) Жасыл өсімдіктер
- В) Адамдар
- С) Хайуанаттар
- Д) Бактериялар
- Е) Барлық жауабы дұрыс

163. Эволюция дегеніміз:

- А) Ағзалардың тарихи даму процесі
- В) Ағзалардың бір-біріне тәуелділігі
- С) Көбею процесі
- Д) Экожүйе құру
- Е) Барлық жауабы дұрыс

164. Органикалық заттарды бейорганикалыққа айналдыратын ағзалар:

- А) Бүлдірушілер
- В) Жыртқыштар
- С) Өсімдіктер
- Д) Қоректенушілер
- Е) Барлық жауабы дұрыс

165. Фотосинтез кезінде бөлінеді:

- А) Оттегі
- В) Су
- С) Көмірқышқыл газы
- Д) Азот
- Е) Барлық жауабы дұрыс

166. Жасушадағы энергия көзі:

- А) АТФ
- В) РНҚ
- С) Глюкоза
- Д) Витамин
- Е) Барлық жауабы дұрыс

167. Адам геномы неше хромосомадан тұрады?

- А) 46
- В) 23
- С) 44
- Д) 92
- Е) Барлық жауабы дұрыс

168. Хромосома саны тұрақты болуы үшін:

- А) Жыныс жасушаларында мейоз жүруі керек
- В) Тек митоз жүріп отыруы керек
- С) Жасуша бөлінбеуі керек
- Д) Тек көбею тоқтау керек
- Е) Барлық жауабы дұрыс

169. Гетерозигота мысалы:

- A) Aa
- B) aa
- C) AA
- D) aaa
- E) Барлық жауабы дұрыс

170. Адамда жыныстық хромосомалар:

- A) 2
- B) 22
- C) 44
- D) 46
- E) Барлық жауабы дұрыс

171. Экожүйенің негізгі бөлігі:

- A) Тірі және өлі табиғат
- B) Қоректік тізбек
- C) Тек жануарлар
- D) Климат
- E) Барлық жауабы дұрыс

172. Доминантты геннің белгілері:

- A) Кез келген жағдайда байқалады
- B) Жақсы тұқым қуаламайды
- C) Жасырын көрінеді
- D) Мутацияға ұшырамайды
- E) Барлық жауабы дұрыс

173. Ақуыздың мономеры:

- A) Аминқышқыл
- B) Нуклеотид
- C) Глюкоза
- D) Май қышқылы
- E) Барлық жауабы дұрыс

174. Қанның қызыл жасушасы:

- A) Эритроцит
- B) Лейкоцит
- C) Тромбоцит
- D) Фагоцит
- E) Барлық жауабы дұрыс

175. Вирустардың ерекшелігі:

- A) Тек жасушада өмір сүре алады
- B) Тыныс алады
- C) Белок синтездейді
- D) Қан тасымалдайды
- E) Барлық жауабы дұрыс

176. Биологиялық прогресс дегеніміз:

- A) Түрдің көбеюі, таралуы
- B) Түрдің жойылуы
- C) Түрдің азаюы
- D) Қозғалыстың шектелуі
- E) Барлық жауабы дұрыс

177. Популяциялардың генетикалық әртүрлілігі:

- A) Өзгергіштік арқылы артады
- B) Өзгермейді
- C) Тұрақты
- D) Мутацияға байланысты болмайды
- E) Барлық жауабы дұрыс

178. Экожүйедегі тұтынушылар:

- A) Жануарлар
- B) Өсімдіктер
- C) Күн
- D) Саңырауқұлақтар
- E) Барлық жауабы дұрыс

179. Қоршаған ортаға бейімделу нәтижесінде:

- A) Ағзалар бейімделеді
- B) Түр жойылады
- C) Барлық түрлер бірдей болады
- D) Мутация тоқтайды
- E) Барлық жауабы дұрыс

180. Фотосинтез нәтижесінде пайда болатын зат:

- A) Глюкоза
- B) Көмірқышқыл газы
- C) Азот
- D) Уыт
- E) Барлық жауабы дұрыс

181. Өсімдіктердегі су тасымалдайтын ұлпа:

- A) Ксилема
- B) Камбий
- C) Флоэма
- D) Эпидерма
- E) Барлық жауабы дұрыс

182. Лизосоманың қызметі:

- A) Заттарды ыдырату
- B) Энергия өндіру
- C) Хлорофилл өндіру
- D) Ақуыз жинақтау
- E) Барлық жауабы дұрыс

183. Бейорганикалық заттар:

- A) Су
- B) Май

- С) Крахмал
- Д) Глюкоза
- Е) Барлық жауабы дұрыс

184. Адамның жүрек қағысы реттеледі:

- А) Жүйке жүйесімен
- В) Қаңқа жүйесімен
- С) Асқорыту жүйесімен
- Д) Иммундық жүйемен
- Е) Барлық жауабы дұрыс

185. Жасушада тұқымқуалаушылық ақпарат тасушы молекула:

- А) ДНҚ
- В) АТФ
- С) РНҚ
- Д) Белок
- Е) Барлық жауабы дұрыс

186. Ядро құрамына кіреді:

- А) Ядрошық
- В) Лизосома
- С) Митохондрия
- Д) Хлоропласт
- Е) Барлық жауабы дұрыс

187. Өсімдік жасушасындағы ең ірі органелла:

- А) Вакуоль
- В) Ядро
- С) Хлоропласт
- Д) Рибосома
- Е) Барлық жауабы дұрыс

188. Эволюция теориясын жасаған ғалым:

- А) Дарвин
- В) Вернадский
- С) Мендель
- Д) Павлов
- Е) Барлық жауабы дұрыс

189. Бейімделу дегеніміз:

- А) Қоршаған ортаға бейімделу
- В) Мұрагерлік қасиеттер
- С) Зиянды мутациялар
- Д) Жүйке жүйесі ауруы
- Е) Барлық жауабы дұрыс

190. Митохондрияның негізгі қызметі:

- А) Энергия өндіру
- В) Фотосинтез
- С) Жасушаны қорғау
- Д) ДНҚ синтезі
- Е) Барлық жауабы дұрыс

191. Қанайналым жүйесінің мүшелері:

- А) Жүрек және қан тамырлары
- В) Өкпе және бронхтар
- С) Бүйрек және қуық
- Д) Өңеш және асқазан
- Е) Барлық жауабы дұрыс

192. Иммуниет дегеніміз:

- А) Ағзаның қорғаныс реакциясы
- В) Ауру
- С) Қабыну
- Д) Қорытылу
- Е) Барлық жауабы дұрыс

193. Туа біткен иммуниет:

- А) Тұқым қуалайды
- В) Қан арқылы беріледі
- С) Вакцина арқылы
- Д) Тағам арқылы
- Е) Барлық жауабы дұрыс

194. Зәр шығару жүйесінің негізгі мүшесі:

- А) Бүйрек
- В) Ішек
- С) Жүрек
- Д) Өкпе
- Е) Барлық жауабы дұрыс

195. Майлар құрамына кіреді:

- А) Глицерин мен май қышқылдары
- В) Глюкоза
- С) Аминқышқылдар
- Д) Нуклеотидтер
- Е) Барлық жауабы дұрыс

196. Қоршаған ортаға ең төзімді микроағза:

- А) Вирус
- В) Бактерия
- С) Қарапайым
- Д) Зең
- Е) Барлық жауабы дұрыс

197. Экожүйенің өзін-өзі реттеуі үшін қажет:

- А) Барлық трофикалық деңгейлер
- В) Тек продуценттер
- С) Тек консументтер
- Д) Тек паразиттер
- Е) Барлық жауабы дұрыс

198. Құрлық омыртқалыларына тән тыныс алу мүшесі:

- A) Өкпе
- B) Кеңірдек
- C) Желбезек
- D) Қылшық
- E) Барлық жауабы дұрыс

199. Хлорофиллдің негізгі қызметі:

- A) Күн сәулесін сіңіру
- B) Қорғау
- C) Өсу
- D) Ақуыз синтезі
- E) Барлық жауабы дұрыс

200. Фотосинтез жүретін органелла:

- A) Хлоропласт
- B) Ядро
- C) Митохондрия
- D) Гольджи аппараты
- E) Барлық жауабы дұрыс

201.Экожүйе дегеніміз не?

- A) Тірі ағзалар мен олардың ортасының бірлігі
- B) Тек жануарлар жиынтығы
- C) Өсімдіктердің таралу аймағы
- D) Су қоймасы
- E) Бір түрдегі даралар жиынтығы

202.Экологиялық факторларға не жатады?

- A) Орта жағдайларының ағзаға әсері
- B) Тек өсімдіктер
- C) Тек жануарлар
- D) Тек адам әрекеті
- E) Тек микроағзалар

203.Абиотикалық факторды көрсетіңіз.

- A) Күн сәулесі
- B) Жыртқыштық
- C) Паразитизм
- D) Бәсекелестік
- E) Сапрофиттер

204.Биотикалық фактор дегеніміз:

- A) Тірі ағзалардың бір-біріне әсері
- B) Өлі табиғат әсері
- C) Климат өзгерісі
- D) Жер бедері
- E) Тау жыныстары

205.Өндірушілерге жататын ағзалар:

- A) Өсімдіктер
- B) Жануарлар

- C) Саңырауқұлақтар
- D) Бактериялар
- E) Бунақденелілер

206.Экожүйедегі тұтынушылар қалай аталады?

- A) Консументтер
- B) Продуценттер
- C) Редуценттер
- D) Автотрофтар
- E) Эдафотоп

207.Редуценттердің қызметі:

- A) Өлі қалдықтарды ыдырату
- B) Органикалық зат түзу
- C) Күн энергиясын жинау
- D) Су буландыру
- E) Бейорганикалық заттар түзу

208.Температура қандай факторға жатады?

- A) Абиотикалық
- B) Биотикалық
- C) Антропогендік
- D) Маусымдық
- E) Климаттық

209.Антропогендік фактор дегеніміз:

- A) Адам әрекетінің әсері
- B) Жануарлардың әсері
- C) Желдің әсері
- D) Су әсері
- E) Ауанын әсері

210.Қоректік тізбек неден басталады?

- A) Өсімдіктен
- B) Жыртқыштан
- C) Бактериядан
- D) Саңырауқұлақтан
- E) Сүтқоректіден

211.Қайсысы биотикалық фактор?

- A) Жыртқыш аң
- B) Ылғал
- C) Жарық
- D) Температура
- E) Су

212. Қоректік тізбек дегеніміз не?

- A) Ағзалардың бір-бірімен қоректену байланысы
- B) Өсімдіктердің өсу жолы
- C) Табиғат құбылыстарының өзгеруі
- D) Жануарлардың көбеюі
- E) Бактериялардың көбеюі

213. Қоректік тізбек қай ағзадан басталады?

- A) Өсімдіктерден
- B) Жыртқыштардан
- C) Саңырауқұлақтардан
- D) Бактериялардан
- E) Жануарлардан

214. Қоректік тор дегеніміз:

- A) Бірнеше қоректік тізбектің өзара байланысы
- B) Жануарлардың мекен ету ортасы
- C) Тек өсімдіктер жиынтығы
- D) Су айналымы
- E) Саңырауқұлақтардың мекен ету ортасы

215. Қоректік тізбектегі консументтерге кімдер жатады?

- A) Жануарлар
- B) Өсімдіктер
- C) Балдырлар
- D) Бактериялар
- E) Саңырауқұлақтар

216. Экологиялық сукцессия дегеніміз не?

- A) Экожүйелердің біртіндеп өзгеруі мен алмасуы
- B) Жануарлардың қоныс аударуы
- C) Өсімдіктердің көбеюі
- D) Климаттың жылынуы
- E) Өсімдіктердің ұрпақ алмасуы

217. Бірінші реттік сукцессия қай жерде жүреді?

- A) Тіршілік болмаған жерде
- B) Орманда
- C) Өзен жағасында
- D) Далада
- E) Тіршілік ортасында

218. Екінші реттік сукцессияның себебі:

- A) Өрттен немесе адам әрекетінен кейінгі өзгеріс
- B) Күн сәулесінің артуы
- C) Жауын-шашынның көбеюі
- D) Желдің күшеюі
- E) Климаттың өзгеруіне байланысты

219. Экожүйелердің алмасуының нәтижесінде не қалыптасады?

- A) Тұрақты экожүйе
- B) Су тасқыны
- C) Жер сілкінісі
- D) Ауа райының өзгеруі
- E) Тұрақсыз биоценоз

220. Адам неліктен экожүйенің бөлігі болып саналады?

- A) Табиғатпен өзара байланыста тіршілік етеді

- B) Тек техника қолданады
- C) Су астында өмір сүреді
- D) Табиғатқа әсер етпейді
- E) Адам марста тіршілік етеді

221.Адамның табиғатқа әсері қандай факторға жатады?

- A) Антропогендік фактор
- B) Абиотикалық фактор
- C) Биотикалық фактор
- D) Климаттық фактор
- E) Экологиялық фактор

222.Экожүйені қорғау үшін адам не істеуі керек?

- A) Табиғатты ұқыпты пайдалану
- B) Ормандарды жою
- C) Өзендерді ластау
- D) Жануарларды шамадан тыс аулау
- E) Өсімдіктерді жою

223.Адам әрекетінің экожүйеге кері әсеріне мысал:

- A) Қоршаған ортаның ластануы
- B) Ағаш отырғызу
- C) Қорық ашу
- D) Қалдықтарды қайта өңдеу
- E) Қорғалатын аймақтар ашу

224.Қазақстандағы ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың мақсаты қандай?

- A) Табиғатты және сирек кездесетін жануарларды қорғау
- B) Өнеркәсіп салу
- C) Пайдалы қазбаларды өндіру
- D) Қала санын көбейту
- E) Өндіріс орындарын ашу

225.Қазақстанның Қызыл кітабына не енгізіледі?

- A) Сирек және жойылып бара жатқан өсімдіктер мен жануарлар
- B) Барлық үй жануарлары
- C) Тек құстар
- D) Пайдалы қазбалар
- E) Тек қорықтар

226.Қорық дегеніміз не?

- A) Табиғатты қорғауға арналған арнайы аймақ
- B) Демалыс орны
- C) Қала маңы
- D) Өнеркәсіп аймағы
- E) Аквапарк аймағы

227.Қазақстандағы белгілі қорықтардың бірі:

- A) Ақсу-Жабағылы қорығы
- B) Медеу
- C) Бурабай қаласы
- D) Балқаш көлі

Е) Сайрам-су паркі

228.Қызыл кітаптың негізгі мақсаты:

- А) Сирек түрлерді сақтап қалу
- В) Жануарларды аулау
- С) Орман кесу
- Д) Қала салу
- Е) Тек құстарды қорғау

229.Тірі ағзаларды жүйелеу неліктен қажет?

- А) Ағзаларды топтастырып, зерттеуді жеңілдету үшін
- В) Тек жануарларды қорғау үшін
- С) Өсімдіктерді көбейту үшін
- Д) Табиғатты ластау үшін
- Е) Тек өсімдіктерді жүйелеу үшін

230.Жүйелеу ғылымы нені зерттейді?

- А) Тірі ағзаларды жіктеуді
- В) Ауа райын
- С) Ғаламшарларды
- Д) Тау жыныстарын
- Е) Су асты әлемді зерттейді

231.Ағзаларды ұқсастығына қарай топқа біріктіру қалай аталады?

- А) Жіктеу
- В) Көбею
- С) Тыныс алу
- Д) Қоректену
- Е) Зат алмасу

232.Тірі ағзаларды алғаш жүйелеген ғалым:

- А) Карл Линней
- В) Чарльз Дарвин
- С) Әл-Фараби
- Д) Галилео Галилей
- Е) Жан-Батист Ламарк

233.Омыртқасыз жануарлардың негізгі ерекшелігі қандай?

- А) Омыртқа жотасының болмауы
- В) Қанатының болуы
- С) Тек суда тіршілік етуі
- Д) Үлкен денелі болуы
- Е) Тек ауада тіршілік етуі

234.Бунақденелілердің денесі неден тұрады?

- А) Бас, көкірек, құрсақ
- В) Бас пен құйрық
- С) Тек құрсақ
- Д) Қанат пен аяқ
- Е) Тек бас, көкрек

235. Ұлулардың сыртқы денесін не қаптайды?

- A) Бақалшақ
- B) Қауырсын
- C) Қабыршақ
- D) Жүн
- E) Сүйек

236. Өрмекшітәрізділердің неше аяғы болады?

- A) 8 аяқ
- B) 6 аяқ
- C) 4 аяқ
- D) 10 аяқ
- E) 2 аяқ

237. Омыртқалы жануарлардың негізгі белгісі қандай?

- A) Омыртқа жотасының болуы
- B) Денесінің жұмсақ болуы
- C) Қанатының болуы
- D) Тек суда тіршілік етуі
- E) Тек ауада тіршілік етуі

238. Балықтардың денесі немен қапталған?

- A) Қабыршақпен
- B) Жүнмен
- C) Қауырсынмен
- D) Бақалшақпен
- E) Сүйекпен

239. Құстардың сыртқы жабыны:

- A) Қауырсын
- B) Қабыршақ
- C) Жүн
- D) Терісі жалаңаш
- E) Үлпілдек

240. Сүтқоректілердің денесі көбінесе немен қапталған?

- A) Жүнмен
- B) Қауырсынмен
- C) Қабыршақпен
- D) Бақалшақпен
- E) Үлпілдек

241. Дихотомиялық кілт дегеніміз не?

- A) Ағзаларды екі белгі бойынша анықтау тәсілі
- B) Жануарларды қорғау әдісі
- C) Өсімдіктерді суару жолы
- D) Табиғатты зерттеу құралы
- E) Өсімдіктерді қорғау әдісі

242. Дихотомиялық кілт не үшін қолданылады?

- A) Ағзаларды анықтау және жіктеу үшін
- B) Ауа райын болжау үшін

- C) Жер бедерін өлшеу үшін
- D) Су құрамын зерттеу үшін
- E) Жауарларды қорғау үшін

243. Жасушадағы судың негізгі қызметі қандай?

- A) Заттарды ерітіп, тасымалдауға қатысу
- B) Тек энергия өндіру
- C) Жасушаны қорғау
- D) Қабықша түзу
- E) Тек еріткіш

244. Су жасушада қанша пайызға жуық мөлшерде болады?

- A) 70–80%
- B) 10–20%
- C) 30–40%
- D) 65–95%
- E) 25–45 %

245. Органикалық заттарға қайсысы жатады?

- A) Ақуыз, май, көмірсу
- B) Су мен тұз
- C) Оттек пен азот
- D) Темір мен кальций
- E) Хлор мен цинк

246. Көмірсулардың негізгі қызметі:

- A) Энергия көзі
- B) Қорғаныш қызмет
- C) Су тасымалдау
- D) Тұз түзу
- E) Зат алмасу

247. Ақуыздардың жасушадағы негізгі қызметі:

- A) Құрылыс және ферменттік қызмет
- B) Тек энергия сақтау
- C) Су сақтау
- D) Қабықша түзу
- E) Май жинау

248. Өсімдік жасушасына ғана тән құрылым:

- A) Хлоропласт
- B) Митохондрия
- C) Рибосома
- D) Ядро
- E) Лизосома

249. Жануарлар жасушасында болмайтын құрылым:

- A) Жасуша қабықшасы (целлюлозалы қабық)
- B) Ядро
- C) Митохондрия
- D) Рибосома
- E) Лизосома

250. Жасушада энергия өндіретін органоид:

- A) Митохондрия
- B) Ядрошық
- C) Вакуоль
- D) Цитоплазма
- E) Лизосома

251. Өсімдік жасушасында ірі вакуольдің қызметі:

- A) Су мен қор заттарын жинау
- B) Ақуыз түзу
- C) Энергия өндіру
- D) Қозғалыс жасау
- E) Бөліп шығару

252. Жасушаның басқарушы орталығы:

- A) Ядро
- B) Рибосома
- C) Цитоплазма
- D) Мембрана
- E) ЭПТ

253. Су тірі ағзаларда қандай негізгі қызмет атқарады?

- A) Заттарды ерітіп, тасымалдауға қатысады
- B) Тек энергия көзі болады
- C) Қабықша түзеді
- D) Тек қор жинайды
- E) Тек ақуыз жинайды

254. Тірі ағзалар үшін ең маңызды макроэлементтердің бірі:

- A) Кальций
- B) Алтын
- C) Күміс
- D) Ксенон
- E) Аргон

255. Темір элементінің ағзадағы негізгі қызметі:

- A) Қан гемоглобинін түзуге қатысу
- B) Сүйек түзу
- C) Энергия сақтау
- D) Су құру
- E) Зат алмасу

256. Йод жетіспесе ағзада қандай өзгеріс болады?

- A) Қалқанша безі аурулары пайда болады
- B) Сүйек күшейеді
- C) Бұлшықет өседі
- D) Ас қорыту жақсарады
- E) Ас қорыту нашарлайды

257. Органикалық заттарға қайсысы жатады?

- A) Ақуыз, май, көмірсу

- B) Су, тұз
- C) Оттек, азот
- D) Темір, кальций
- E) Калий, хлор

258.Бейорганикалық затқа мысал:

- A) Су
- B) Ақуыз
- C) Май
- D) Көмірсу
- E) Целлюлоза

259.Органикалық заттардың негізгі ерекшелігі:

- A) Тірі ағзаларда түзіледі және көміртекке негізделеді
- B) Тек суда болады
- C) Тек минералдардан тұрады
- D) Тек ауада кездеседі
- E) Тек жерде кездеседі

260.Тірі ағзада энергияның негізгі көзі болып табылатын органикалық зат:

- A) Көмірсулар
- B) Су
- C) Тұз
- D) Оттек
- E) Минерал

261.Өсімдіктің өсуі үшін ең маңызды элементтердің бірі:

- A) Азот
- B) Алтын
- C) Күміс
- D) Неон
- E) Аргон

262.Азот элементінің өсімдік үшін негізгі қызметі:

- A) Жапырақ пен ақуыз түзуге қатысады
- B) Тек су құрайды
- C) Тамырды жояды
- D) Энергияны тікелей өндіреді
- E) Тамырдың өсуіне қатысады

263.Фосфор элементі өсімдікке не үшін қажет?

- A) Тамырдың дамуы мен энергия алмасуға
- B) Су буландыруға
- C) Жапырақ түсін өзгертуге
- D) Ауа құруға
- E) Тамырды жоюға

264.Тыңайтқыштардың негізгі қызметі:

- A) Өсімдіктің өсуін жақсарту және өнімді арттыру
- B) Топырақты құрғату
- C) Жәндіктерді көбейту
- D) Су мөлшерін азайту

Е) Ауа мөлшерін азайту

265. Калий элементі өсімдікке қандай әсер етеді?

А) Су алмасуын реттейді және төзімділікті арттырады

В) Тек тамырды жояды

С) Жапырақты күйдіреді

Д) Өсімдікті өшіріп тастайды

Е) Ауа мөлшерін азайтады

266. Өсімдіктерде су мен минералды заттарды тасымалдайтын ұлпа:

А) Ксилема

В) Флоэма

С) Эпидермис

Д) Паренхима

Е) Мезенхима

267. Өсімдіктерде органикалық заттарды тасымалдайтын ұлпа:

А) Флоэма

В) Ксилема

С) Склеренхима

Д) Камбий

Е) Мезенхима

268. Адам ағзасында оттекті тасымалдайтын негізгі құрам:

А) Қан

В) Лимфа

С) Асқазан сөлі

Д) Тер

Е) Су

269. Қанның қызыл түйіршіктері қалай аталады?

А) Эритроциттер

В) Лейкоциттер

С) Тромбоциттер

Д) Плазма

Е) Моноциттер

270. Жүректің негізгі қызметі:

А) Қанды айдау және тасымалдау

В) Ас қорыту

С) Тыныс алу

Д) Сүйек түзу

Е) Зат алмасу

271. Өсімдіктерде судың жоғары көтерілуіне негізгі себеп:

А) Тамыр қысымы және булану

В) Жапырақтың түсі

С) Топырақтың түсі

Д) Жарықтың азаюы

Е) Топырақтың қаттылығы

272. Ағаш сабағының жылдық өсуін анықтайтын қабат:

- A) Камбий
- B) Эпидермис
- C) Флоэма
- D) Ксилема
- E) Протокселема

273. Тамырдың өсімдікке топырақтан қоректік заттарды сіңіретін бөлігі:

- A) Сору аймағы
- B) Бөліну аймағы
- C) Созылу аймағы
- D) Өсу аймағы
- E) Өткізу аймағы

274. Тамырдың негізгі сыртқы қабаты:

- A) Қабық
- B) Жапырақ
- C) Гүл
- D) Жеміс
- E) Өркен

275. Тамырдың қорғаныш қызметін атқаратын бөлігі:

- A) Тамыр оймақшасы
- B) Ксилема
- C) Флоэма
- D) Камбий
- E) Эпibleма

276. Қан айналым жүйесінің негізгі мүшесі:

- A) Жүрек
- B) Өкпе
- C) Бауыр
- D) Асқазан
- E) Өнеш

277. Қанның негізгі қызметі қандай?

- A) Оттек пен қоректік заттарды тасымалдау
- B) Тек ас қорыту
- C) Тек қозғалыс жасау
- D) Су буландыру
- E) Зат алмасу

278. Қан тамырларының қай түрі қанды жүректен алып шығады?

- A) Артериялар
- B) Веналар
- C) Капиллярлар
- D) Лимфа тамырлары
- E) Венолалар

279. Қан мен ұлпа арасындағы зат алмасу қай тамырларда жүреді?

- A) Капиллярларда
- B) Артерияларда

- C) Веналарда
- D) Қолқада
- E) Венулалар

280.Веналар қандай қанды тасымалдайды?

- A) Көмірқышқыл газы көп қанды
- B) Тек оттекті қанды
- C) Тек қоректік заттарды
- D) Тек лимфаны
- E) Тек артерия қанды

281.Жапырақтың негізгі қызметі:

- A) Фотосинтез жүргізу
- B) Су сіңіру
- C) Қор жинау
- D) Тұқым түзу
- E) Қорғаныш қызметі

282.Фотосинтез қай органоидта жүреді?

- A) Хлоропласт
- B) Ядро
- C) Митохондрия
- D) Рибосома
- E) Гольджи аппараты

283.Жапырақ арқылы қандай процесс жүреді?

- A) Газ алмасу
- B) Ас қорыту
- C) Қан айналу
- D) Қозғалыс
- E) Зат алмасу

284.Жапырақтың негізгі бөліктері:

- A) Сағағы, тақтасы, жүйкелері
- B) Тамыр, сабақ, гүл
- C) Жеміс, тұқым, бүршік
- D) Қабық, өзек, камбий
- E) Флоема, кселема

285.Фотосинтездің негізгі энергия көзі:

- A) Күн сәулесі
- B) Су
- C) Топырақ
- D) Жел
- E) Ауа

286.Фотосинтезге қажетті газ:

- A) Көмірқышқыл газы
- B) Оттек
- C) Азот
- D) Гелий

Е) Ксенон

287.Өсімдікте фотосинтез қай органоидта жүреді?

- А) Хлоропласт
- В) Ядро
- С) Митохондрия
- Д) Вакуоль
- Е) ЭПТ

288.Фотосинтез үшін қажет заттардың бірі:

- А) Су
- В) Темір
- С) Тұз
- Д) Кальций
- Е) Калий

289.Өсімдіктердің тыныс алуы дегеніміз не?

- А) Органикалық заттардың ыдырап, энергия бөлінуі
- В) Күн сәулесін пайдалану
- С) Су буландыру
- Д) Тұқым түзу
- Е) Көмірқышқыл газын пайдалану

290.Өсімдіктерде тыныс алу қай кезде жүреді?

- А) Тәулік бойы (күндіз де, түнде де)
- В) Тек түнде
- С) Тек күндіз
- Д) Тек көктемде
- Е) Тек қыста

291.Өсімдіктердің тыныс алуына қажетті газ:

- А) Оттек
- В) Көмірқышқыл газы
- С) Азот
- Д) Гелий
- Е) Кальций

292.Тыныс алу кезінде өсімдік не бөледі?

- А) Көмірқышқыл газын және энергия
- В) Тек оттекті
- С) Су ғана
- Д) Крахмал
- Е) Энергия сіңіреді

293.Жануарлардың тыныс алуының негізгі қызметі қандай?

- А) Ағзаға энергия бөлу
- В) Су сіңіру
- С) Қор жинау
- Д) Қозғалу
- Е) Қимылдау

294.Сүтқоректілердің негізгі тыныс алу мүшесі:

- A) Өкпе
- B) Желбезек
- C) Тері
- D) Кеңірдек
- E) Өнеш

295.Балықтар қандай мүшемен тыныс алады?

- A) Желбезек
- B) Өкпе
- C) Тері
- D) Кеңірдек
- E) Торсылдақ

296.Тыныс алу кезінде жануар ағзасынан қандай газ бөлінеді?

- A) Көмірқышқыл газы
- B) Оттек
- C) Азот
- D) Гелий
- E) Сутек

297.Адамның негізгі тыныс алу мүшесі:

- A) Өкпе
- B) Жүрек
- C) Бауыр
- D) Бүйрек
- E) Ішек

298.Ауа алғаш қай мүшеге түседі?

- A) Мұрын қуысы
- B) Өкпе
- C) Жүрек
- D) Асқазан
- E) Кеңірдек

299.Тыныс алу жолдарына қайсысы жатады?

- A) Кеңірдек
- B) Өнеш
- C) Асқазан
- D) Бауыр
- E) Жүрек

300.Өкпеде қандай процесс жүреді?

- A) Газ алмасу
- B) Қан түзілу
- C) Ас қорыту
- D) Қозғалыс
- E) Зат алмасу

301.Өсімдіктердегі бөліп шығару процесінің негізгі маңызы қандай?

- A) Артық және зиянды заттарды сыртқа шығару

- B) Тек су жинау
- C) Жапырақ түзу
- D) Тұқым өндіру
- E) Қор заттарын жинау

302.Өсімдіктер артық суды қандай процесс арқылы бөледі?

- A) Булану (транспирация)
- B) Фотосинтез
- C) Тыныс алу
- D) Көбею
- E) Асқорыту

303.Жануарлардың зәр шығару жүйесінің негізгі қызметі қандай?

- A) Артық су мен зиянды заттарды шығару
- B) Қоректену
- C) Қозғалу
- D) Тыныс алу
- E) Көбею

304.Омыртқалы жануарлардың негізгі зәр шығару мүшесі:

- A) Бүйрек
- B) Өкпе
- C) Жүрек
- D) Асқазан
- E) Бауыр

305.Өсімдіктердің қозғалысы дегеніміз не?

- A) Сыртқы тітіркендіргіштерге жауап ретінде өзгеруі
- B) Бір орыннан екінші орынға көшуі
- C) Қан айналымы
- D) Тыныс алуы
- E) Өсімдіктің бір орында тұруы

306.Өсімдіктердің жарыққа қарай бұрылуы қалай аталады?

- A) Фототропизм
- B) Геотропизм
- C) Таксис
- D) Рефлекс
- E) Настия

307.Тамырдың төмен қарай өсуі қандай қозғалыс түріне жатады?

- A) Геотропизм
- B) Фототропизм
- C) Настия
- D) Хемотропизм
- E) Гелиотропизм

308.Өсімдіктердің қозғалысы көбіне немен байланысты?

- A) Өсу және гормондардың әсері
- B) Жүру қабілетімен
- C) Қан айналымымен
- D) Бұлшық етпен

Е) Су өткізумен

309. Омыртқалы жануарларда қозғалысты қамтамасыз ететін негізгі жүйе қайсы?

- A) Қаңқа-бұлшықет жүйесі
- B) Тыныс алу жүйесі
- C) Ас қорыту жүйесі
- D) Зәр шығару жүйесі
- E) Жүйке жүйесі

310. Бұлшықеттердің негізгі қызметі қандай?

- A) Қозғалыс жасау
- B) Қан тасымалдау
- C) Қорек қорыту
- D) Зәр түзу
- E) Газ алмасу

311. Бунақденелілердің негізгі қозғалу мүшелері:

- A) Аяқтары
- B) Өкпесі
- C) Желбезегі
- D) Жүрегі
- E) Бауыр

312. Балықтардың суда қозғалуына негізгі көмектесетін мүшелер:

- A) Құйрық және жүзбеқанаттар
- B) Өкпе
- C) Аяқтар
- D) Қанаттар
- E) Терісі

313. Ағзадағы координация және реттелу қызметін негізгі қандай жүйе атқарады?

- A) Жүйке жүйесі
- B) Ас қорыту жүйесі
- C) Тыныс алу жүйесі
- D) Қан айналым жүйесі
- E) Зәр шығару жүйесі

314. Диффузды (торлы) жүйке жүйесі қай жануарларға тән?

- A) Гидраға
- B) Балыққа
- C) Құсқа
- D) Бақаға
- E) Сүтқоректілерге

315. Ең күрделі және орталықтанған жүйке жүйесі қай жануарларда кездеседі?

- A) Омыртқалы жануарларда
- B) Ішекқуыстыларда
- C) Жалпақ құрттарда
- D) Бунақденелілерде
- E) Сақиналы құрттарда

316.Нейронның негізгі қызметі қандай?

- A) Жүйке импульсін қабылдау және өткізу
- B) Қорек қорыту
- C) Қан тасымалдау
- D) Су сіңіру
- E) Энергия өндіру

317.Нейронның импульс қабылдайтын бөлігі қалай аталады?

- A) Дендрит
- B) Аксон
- C) Ядро
- D) Миелин қабықшасы
- E) Синапс

318.Жүйке жүйесінің негізгі бөлімдері қайсы?

- A) Орталық және шеткі жүйке жүйесі
- B) Тыныс алу және ас қорыту
- C) Қан айналым және зәр шығару
- D) Сүйек және бұлшықет жүйесі
- E) Эндокрин және иммундық жүйе

319.Орталық жүйке жүйесіне не жатады?

- A) Ми мен жұлын
- B) Жүйкелер мен түйіндер
- C) Сезім мүшелері
- D) Бұлшықеттер
- E) Қан тамырлары

320.Адам миының негізгі басқару орталығы қай бөлік?

- A) Үлкен ми сыңарлары
- B) Мишық
- C) Сопақша ми
- D) Ортаңғы ми
- E) Жұлын

321.Үлкен ми сыңарларының негізгі қызметі қандай?

- A) Ойлау, сөйлеу және саналы әрекеттерді басқару
- B) Тек тыныс алуды реттеу
- C) Ас қорыту
- D) Қан түзу
- E) Тек қозғалысты баяулату

322.Рефлекс дегеніміз не?

- A) Ағзаның тітіркендіргішке жауап реакциясы
- B) Қоректену процесі
- C) Қан айналу
- D) Тыныс алу
- E) Су буландыру

323.Рефлекс доғасының дұрыс реті қайсы?

- A) Рецептор → сезгіш нейрон → орталық жүйке жүйесі → қозғалтқыш нейрон → эффектор

- B) Рецептор → эффектор → ми → жұлын
- C) Ми → рецептор → бұлшықет → нейрон
- D) Қан тамыры → ми → бұлшықет → тері
- E) Жұлын → рецептор → ми → эффектор

324.Рефлекс доғасындағы эффектор дегеніміз не?

- A) Бұлшықет немесе без
- B) Жүйке жасушасы
- C) Рецептор
- D) Ми
- E) Сезім мүшесі

325.Шартсыз рефлекс дегеніміз не?

- A) Туа біткен, үйренуді қажет етпейтін рефлекс
- B) Үйрену арқылы қалыптасатын рефлекс
- C) Тек адамдарда болатын рефлекс
- D) Тек жануарларда болмайтын реакция
- E) Саналы әрекет

326.Шартты рефлекс қалай қалыптасады?

- A) Үйрену және тәжірибе арқылы
- B) Туа біту арқылы
- C) Тек тұқым қуалау арқылы
- D) Тек ауру кезінде
- E) Кездейсоқ түрде ғана

327.Шартты рефлекске мысал:

- A) Иттің қоңырау дыбысына сілекей бөлуі
- B) Тізені соққанда аяқтың тартылуы
- C) Жарыққа қарашықтың тарылуы
- D) Ыстыққа қолды тарту
- E) Түшкіру

328.Биологиялық ырғақ дегеніміз не?

- A) Ағзадағы қайталанып отыратын физиологиялық өзгерістер
- B) Қан айналымы
- C) Тек ас қорыту процесі
- D) Тек қозғалыс
- E) Тек өсу процесі

329.Адамның тәуліктік биологиялық ырғақтары қалай аталады?

- A) Циркадтық ырғақ
- B) Сезімдік ырғақ
- C) Жүйкелік ырғақ
- D) Асқазандық ырғақ
- E) Қаңқалық ырғақ

330.Ұйқының негізгі қызметі қандай?

- A) Ағзаны қалпына келтіру және демалту
- B) Қан жасау
- C) Тек энергия жұмсау

- D) Ас қорыту
- E) Тыныс алуды тоқтату

331. Ұйқы кезінде қандай процесс жүреді?

- A) Ми мен ағзаның қалпына келуі
- B) Қан айналымының тоқтауы
- C) Жүректің тоқтауы
- D) Ас қорыту толық тоқтайды
- E) Қозғалыс күшейеді

332. Есте сақтауды жақсартудың тиімді әдісі қайсы?

- A) Қайталау және жүйелі оқу
- B) Ұйқыны азайту
- C) Дұрыс тамақтанбау
- D) Стрессті көбейту
- E) Телефонды ұзақ пайдалану

333. Жүйке жүйесіне ең зиянды факторлардың бірі:

- A) Ұйқының жеткіліксіздігі
- B) Дұрыс тамақтану
- C) Спортпен айналысу
- D) Демалыс
- E) Таза ауада серуендеу

334. Стресс жүйке жүйесіне қалай әсер етеді?

- A) Жадты және зейінді нашарлатады
- B) Есте сақтауды жақсартады
- C) Бұлшықетті күшейтеді
- D) Қан айналымын тоқтатады
- E) Көру қабілетін арттырады

335. Жүйке жүйесін нығайтатын әрекет:

- A) Дұрыс ұйқы мен демалыс
- B) Түнде ұзақ отыру
- C) Артық жұмыс істеу
- D) Тамақ ішпеу
- E) Қозғалысты азайту

336. Тұқымқуалаушылық дегеніміз не?

- A) Белгілердің ата-анадан ұрпаққа берілуі
- B) Ағзаның қоректенуі
- C) Тыныс алу процесі
- D) Қозғалу қабілеті
- E) Өсу процесі

337. ДНҚ-ның негізгі қызметі қандай?

- A) Тұқымқуалаушылық ақпаратты сақтау және жеткізу
- B) Энергия өндіру
- C) Қан тасымалдау
- D) Су буландыру
- E) Ас қорыту

338.Өзгергіштік дегеніміз:

- A) Ағзалардың белгілерінің өзгеруі
- B) Тек көбею процесі
- C) Тек тыныс алу
- D) Қоректену түрі
- E) Жасушаның бөлінуі

339.ДНҚ қай жасуша бөлігінде орналасады?

- A) Ядрода
- B) Цитоплазмада
- C) Мембранада
- D) Вакуольде
- E) Рибосомада

340.ДНҚ-ның негізгі қызметі қандай?

- A) Тұқымқуалаушылық ақпаратты сақтау
- B) Ас қорыту
- C) Қан айналымын жүргізу
- D) Энергия бөлу
- E) Су тасымалдау

341.Ген дегеніміз не?

- A) Белгілі бір белгіні анықтайтын ДНҚ бөлігі
- B) Жасуша қабықшасы
- C) Энергия көзі
- D) Қан жасушасы
- E) Тыныс алу мүшесі

342.Хромосомалар қай жерде орналасады?

- A) Жасуша ядросында
- B) Цитоплазмада
- C) Мембранада
- D) Вакуольде
- E) Рибосомада

343.Хромосомалардың негізгі құрамы:

- A) ДНҚ мен нәруыз
- B) Су мен тұз
- C) Май мен көмірсу
- D) Оттек пен азот
- E) Минералды заттар

344.Тұқымқуалайтын белгі дегеніміз не?

- A) Ата-анадан ұрпаққа берілетін белгі
- B) Тек өмір барысында қалыптасатын қасиет
- C) Уақытша өзгеріс
- D) Қоршаған орта әсері
- E) Аурудың белгісі

345.Жүре пайда болған белгіге мысал:

- A) Жаттығу нәтижесінде бұлшықеттің дамуы
- B) Көздің түсі
- C) Қан тобы

- D) Шаштың табиғи түсі
- E) Саусақ ізі

346.Қай белгі тұқымқуалайтын белгіге жатады?

- A) Қан тобы
- B) Спорттық шеберлік
- C) Тіл білу
- D) Жазу дағдысы
- E) Музыкалық жаттығу

347.Жүре пайда болған белгілер қалай қалыптасады?

- A) Қоршаған орта мен өмір тәжірибесі әсерінен
- B) Тек гендер арқылы
- C) Тек жасуша бөлінуінен
- D) Тек тұқымқуалау арқылы
- E) Өзгеріссіз сақталады

348.Тұқымқуалайтын белгілердің тасымалдаушысы:

- A) Гендер
- B) Витаминдер
- C) Минералдар
- D) Су
- E) Майлар

349.Көбею дегеніміз не?

- A) Ағзалардың өзіне ұқсас ұрпақ қалдыру қасиеті
- B) Қоректену процесі
- C) Тыныс алу әрекеті
- D) Қозғалу қабілеті
- E) Зат алмасу

350.Адамның дене жасушаларындағы хромосома саны:

- A) 46
- B) 23
- C) 44
- D) 92
- E) 32

351.Жыныс жасушаларында хромосома саны қанша болады?

- A) 23
- B) 46
- C) 92
- D) 44
- E) 48

352.Хромосомалардың негізгі қызметі:

- A) Тұқымқуалаушылық ақпаратты сақтау
- B) Ас қорыту
- C) Қан тасымалдау
- D) Тыныс алу
- E) Қозғалыс жасау

353. Ұрықтану кезінде не жүреді?

- A) Аталық және аналық жасушалардың қосылуы
- B) Тек жасушаның өсуі
- C) Қан айналымының күшеюі
- D) Тыныс алудың тоқтауы
- E) Су булануы

354. Көбеюдің негізгі маңызы қандай?

- A) Ұрпақ қалдыру
- B) Қоректену
- C) Тыныс алу
- D) Қозғалу
- E) Су буландыру

355. Өсу дегеніміз не?

- A) Ағзаның көлемі мен массасының артуы
- B) Қоректің қорытылуы
- C) Тек тыныс алу
- D) Қозғалу әрекеті
- E) Қан айналымы

356. Жынысты көбеюге қандай процесс тән?

- A) Аталық және аналық жасушалардың қосылуы
- B) Тамыр арқылы көбею
- C) Сабак арқылы көбею
- D) Жапырақ арқылы көбею
- E) Бүршік арқылы көбею

357. Жыныссыз көбеюге мысал:

- A) Қалемше арқылы көбею
- B) Тұқым арқылы көбею
- C) Тозаңдану
- D) Ұрықтану
- E) Гүлдену

358. Өсімдіктердің жынысты көбею мүшесі:

- A) Гүл
- B) Тамыр
- C) Сабак
- D) Жапырақ
- E) Қабық

359. Өсімдіктің дамуы дегеніміз:

- A) Ағзада сапалық өзгерістердің жүруі
- B) Тек көлемнің артуы
- C) Су булануы
- D) Тыныс алудың баяулауы
- E) Қоректің ыдырауы

360. Вегетативті көбею дегеніміз не?

- A) Өсімдіктің мүшелері арқылы көбеюі
- B) Тұқым арқылы көбею
- C) Ұрықтану арқылы көбею

- D) Спорамен көбею
- E) Жынысты көбею

361. Вегетативті көбеюге қайсысы жатады?

- A) Қалемше арқылы көбею
- B) Тұқым арқылы көбею
- C) Тозаңдану
- D) Ұрықтану
- E) Спора түзу

362. Картоп қандай мүшесі арқылы вегетативті көбейеді?

- A) Түйнек
- B) Гүл
- C) Тұқым
- D) Жапырақ
- E) Тамыр оймақшасы

363. Вегетативті көбеюдің артықшылығы:

- A) Өсімдік тез көбейеді
- B) Тек тұқым түзіледі
- C) Ұрықтану міндетті болады
- D) Өсу баяу жүреді
- E) Тозаңдану қажет

364. Тозаңдану дегеніміз не?

- A) Тозаңның аналық аузына түсуі
- B) Тұқымның өнуі
- C) Жемістің пісуі
- D) Тамырдың өсуі
- E) Жапырақтың түсуі

365. Ұрықтану дегеніміз:

- A) Аталық және аналық жасушалардың қосылуы
- B) Тозаңның таралуы
- C) Тұқымның пісуі
- D) Сабақтың өсуі
- E) Жапырақтың тыныс алуы

366. Айқас тозаңдану кезінде тозаң қайдан түседі?

- A) Бір гүлден екінші гүлге
- B) Сол гүлдің өзіне
- C) Тек жапыраққа
- D) Тамырға
- E) Жеміске

367. Тозаңдануға көмектесетін фактор:

- A) Жел
- B) Топырақ
- C) Тас
- D) Темір
- E) Құм

368. Ұрықтанудан кейін не түзіледі?

- A) Ұрық
- B) Тамыр
- C) Сабақ
- D) Жапырақ
- E) Қабық

369. Қосарлы ұрықтану қай өсімдіктерге тән?

- A) Гүлді өсімдіктерге
- B) Мүктерге
- C) Балдырларға
- D) Қырықжапырақтарға
- E) Ашықтұқымдыларға

370. Қосарлы ұрықтануды ашқан ғалым:

- A) С. Навашин
- B) Ч. Дарвин
- C) К. Линней
- D) И. Павлов
- E) Г. Мендель

371. Қосарлы ұрықтану кезінде бір спермий қандай жасушамен қосылады?

- A) Жұмыртқа жасушасымен
- B) Тозаңқаппен
- C) Тамырмен
- D) Жапырақпен
- E) Тостағаншамен

372. Қосарлы ұрықтану нәтижесінде не түзіледі?

- A) Ұрық пен эндосперм
- B) Тек жапырақ
- C) Тамыр мен сабақ
- D) Тек гүл
- E) Тозаңқап

373. Эндоспермнің қызметі қандай?

- A) Ұрықты қоректік затпен қамтамасыз ету
- B) Су буландыру
- C) Тозаң өндіру
- D) Газ алмасу
- E) Тамыр бекіту

374. Ағзаның жеке дамуы қалай аталады?

- A) Онтогенез
- B) Филогенез
- C) Фотосинтез
- D) Мутация
- E) Тозаңдану

375. Онтогенез қай кезеңнен басталады?

- A) Ұрықтанудан
- B) Тыныс алудан
- C) Қозғалыстан

- D) Қоректенуден
- E) Өсуден

376.Ағзаның өсуі дегеніміз:

- A) Көлемі мен массасының артуы
- B) Тек тыныс алу
- C) Қан айналымы
- D) Су булануы
- E) Жасушаның жойылуы

377.Даму процесінде ағзада не жүреді?

- A) Сапалық өзгерістер
- B) Тек су жиналу
- C) Тек тыныс алу
- D) Қозғалыстың тоқтауы
- E) Тек қоректену

378.Онтогенездің соңғы кезеңі:

- A) Қартаю
- B) Ұрықтану
- C) Бөліну
- D) Өну
- E) Тозаңдану

379.Тура даму дегеніміз не?

- A) Дернәсіл сатысынсыз даму
- B) Метаморфоз арқылы даму
- C) Жыныссыз көбею
- D) Спорa арқылы көбею
- E) Бөліну арқылы көбею

380.Жанама дамуға тән ерекшелік:

- A) Дернәсіл сатысының болуы
- B) Тек жұмыртқамен көбею
- C) Өсу болмауы
- D) Тек бір жасушалы болу
- E) Қозғалыстың болмауы

381.Қай жануарларда тура даму кездеседі?

- A) Құс, сүтқоректілер
- B) Бақа
- C) Көбелек
- D) Шегіртке
- E) Қоңыз

382.Жанама дамуға мысал:

- A) Көбелек
- B) Тауық
- C) Ит
- D) Мысық
- E) Адам

383.Метаморфоз дегеніміз не?

- A) Дөрнәсілдің ересек түрге айналуы
- B) Өсу процесі
- C) Қан айналымы
- D) Тыныс алу
- E) Қозғалыс

384.Өсімдіктің жеке дамуы қалай аталады?

- A) Онтогенез
- B) Фотосинтез
- C) Тозаңдану
- D) Мутация
- E) Регенерация

385.Өсімдік онтогенезі қай кезеңнен басталады?

- A) Тұқымның өнуінен
- B) Гүлденуден
- C) Жапырақ түсуінен
- D) Тозаңданудан
- E) Жемістенуден

386.Өсімдіктің өсу кезеңінде не байқалады?

- A) Көлемі мен биіктігінің артуы
- B) Тек гүл түзу
- C) Тек тұқым пайда болуы
- D) Тек су булануы
- E) Тек тыныс алу

387.Өсімдіктің даму кезеңінде қандай өзгеріс жүреді?

- A) Сапалық өзгерістер
- B) Тек судың көбеюі
- C) Тек тамырдың қысқаруы
- D) Тек жапырақ түсуі
- E) Тек жарықтың артуы

388.Өсімдіктің онтогенезінің соңғы кезеңі:

- A) Қартаю және өлу
- B) Тұқымның өнуі
- C) Жапырақтың пайда болуы
- D) Тамырдың өсуі
- E) Гүлдің ашылуы

389.Өсімдік өсуі дегеніміз не?

- A) Өсімдіктің көлемі мен массасының артуы
- B) Тек көбею процесі
- C) Тек тыныс алу
- D) Тек фотосинтез
- E) Тек су буландыру

390.Микробиология нені зерттейді?

- A) Микроағзаларды
- B) Тау жыныстарын
- C) Ғаламшарларды

- D) Өсімдіктердің гүлін
- E) Жануарлардың қозғалысын

391.Биотехнология дегеніміз не?

- A) Тірі ағзаларды өндірісте пайдалану
- B) Жер бедерін зерттеу
- C) Ауа райын болжау
- D) Жануарларды аулау
- E) Су айналымы

392.Бактериялардың шар тәрізді пішіні қалай аталады?

- A) Кокк
- B) Бацилла
- C) Спираль
- D) Вибрион
- E) Гифа

393.Бактериялардың таяқша тәрізді пішіні:

- A) Бацилла
- B) Кокк
- C) Спирилла
- D) Вибрион
- E) Амеба

394.Бактериялардың үтір тәрізді пішіні:

- A) Вибрион
- B) Кокк
- C) Бацилла
- D) Спирилла
- E) Циста

395.Вирустар дегеніміз не?

- A) Тек тірі жасушада көбейетін өте ұсақ бөлшектер
- B) Тәуелсіз тірі ағзалар
- C) Көпжасушалы жануарлар
- D) Өсімдіктердің бір түрі
- E) Бактериялардың ірі түрі

396.Вирустардың негізгі құрылымдық бөлігі:

- A) Нуклеин қышқылы (ДНҚ немесе РНҚ)
- B) Ядро
- C) Митохондрия
- D) Цитоплазма
- E) Жасуша қабықшасы

397.Вирустың сыртқы қабаты қалай аталады?

- A) Капсид
- B) Мембрана
- C) Цитоплазма
- D) Вакуоль
- E) Хлоропласт

398.Вирустардың негізгі ерекшелігі қандай?

- A) Тірі жасушасыз көбейе алмайды
- B) Өздігінен қоректенеді
- C) Қозғалады
- D) Тыныс алады
- E) Өседі

399.Вирустар көбейетін орын:

- A) Тек тірі жасуша ішінде
- B) Су ішінде ғана
- C) Топырақта ғана
- D) Ауада ғана
- E) Тастарда ғана

400. Кох таяқшалары бактериялардың қай пішініне жатады?

- A) Бацилла
- B) Кокк
- C) Спирилла
- D) Вибрион
- E) Амеба

ХИМИЯ

Тест сұрақтарының үлгілік тізімі

1. Заттарды, олардың қасиеттері мен түрленуін зерттейтін ғылым?
А) Химия
В) Физика
С) Биология
Д) География
Е) Математика
2. Су тектің химиялық белгісі?
А) Н
В) О
С) Н₂О
Д) А
Е) Не
3. Екі химиялық элементтен тұратын күрделі заттарды анықтаңыз?
А) Оксидтер
В) Неондар
С) Ақуыздар
Д) Основание
Е) Кислоты
4. Fe₂O₃ оксидтің атын көрсетіңіз?
А) темір оксиді (III)
В) цинк оксиді
С) азот оксиді (V)
Д) марганец оксиді (VII)
Е) оксид хлора
5. Қалыпты жағдайда (қ.ж.) кез-келген газдың 1 моль көлемді алады?
А) 22,4 л.
В) 29,9 л.
С) 32,4 л.
Д) 32,6 л.
Е) 39,6 л.
6. Химия пәні нені оқытады?
А) зат, олардың құрылымы, қасиеттері және бірінен екіншісіне айналуы туралы
В) ғылыми анықталған әдіс
С) заттың қасиетіне, оның құрамына байланысты және осы заттардың өзгеру құралдарын зерттейтін ғылым
Д) физика-химиялық және химиялық әдістер
Е) химия заттардың химиялық қасиеттері мен құрамын анықтайтын ғылым
7. Химияның негізгі міндеттері:
А) заттардың қасиеттерін анықтау, олардың құрылымын анықтау, қоршаған ортаны қорғау
В) тек бейметалдарды зерттеу
С) ауаны зерттеу, дене құбылыстарын зерттеу
Д) денені зерттеу

Е) тек металдарды зерттеу, ауа құрамын зерттеу

8. Атомдық-молекулалық ілім..... түсіндіреді?

- А) заттар және олардың бір түрден екінші түрге айналуы
- В) табиғаттағы заттардың айналымы
- С) заттың қасиеттері
- Д) химиялық әдістер
- Е) заттардың химиялық қасиеттері

9. Анықтаңыз, атом-бұл

- А) химиялық элементтің ең кіші электротеріс бөлшегі
- В) заттың химиялық қасиеттерін сақтайтын ең кішкентай бөлшек
- С) қарапайым заттар молекулаларының құрамы
- Д) химиялық қасиеттерін сақтамайтын заттың ең кішкентай бөлшегі
- Е) бір элементтің атомдарынан түзілген зат

10. Элементтің салыстырмалы атомдық массасы-бұл:

- А) атомдық масса бірлігі: берілген элемент атомының абсолюттік массасы көміртек атомының абсолюттік массасының $1/12$ -ден неше есе асатынын көрсететін сан
- В) қосылыстардың химиялық қасиеттерін сақтайтын ең кішкентай бөлшек
- С) қосылыстар молекулаларының құрамы
- Д) заттың химиялық қасиеттері
- Е) реакцияға қатысатын заттардың құрамы

11. Анықтаңыз, молекула-бұл:

- А) заттың химиялық қасиеттерін сақтайтын ең кішкентай бөлшек
- В) белгілі бір қасиеттер жиынтығымен сипатталатын атомдардың белгілі түрлері
- С) қарапайым және күрделі заттардың молекулаларының құрамына кіретін химиялық элементтің ең аз бөлігі
- Д) химиялық және физикалық қасиеттерін сақтайтын заттың ең кішкентай бөлшегі
- Е) бір элементтің атомдарынан түзілген зат

12. Салыстырмалы атомдық масса қалай белгіленеді?

- А) A_r
- В) A
- С) M_r
- Д) M
- Е) m

13. Берілген элементтер тобына галогендерді көрсетіңіз:

- А) F, Cl, Br, I
- В) Be, Mg, Ca, Ba, Sr, Ra
- С) Li, Na, K, Rb, Cs, Fr
- Д) V, N, P, As, Sb, Bi
- Е) O, S, Se, Te, Po

14. Диссоциация дәрежесі неге байланысты?

- А) концентрациялар;
- В) температура;
- С) қысым;
- Д) иондану константасына;
- Е) гидролизге;

15. Электрoлиттік диссоциация теориясының негізгі ережелері:

- A) барлық жауаптар дұрыс
- B) суда еріген кезде электрoлиттер оң зарядталған иондарға –катиондарға және теріс зарядталған иондар –аниондарға ыдырайды
- C) иондар атомның құрылымы мен қасиеттерімен ерекшеленеді
- D) ерітіндідегі және балқымадағы иондардың қозғалысы ретсіз, ал тұрақты ток электрoлит ерітіндісі немесе балқымасы арқылы өткенде катиондар катодқа (-), ал аниондар анодқа (+) бағытталған
- E) электрoлиттік диссоциация процесі қайтымды болып қалады және барлық жағдайларда

16. Анықтаңыз, зат мөлшері (v) – дегеніміз ол:

- A) заттың құрылымдық бөлшектерінің санымен анықталады (атомдар, молекулалар немесе басқа бөлшектер)
- B) химиялық элементтің ең кіші электрoнегативті бөлшегі
- C) зат молекулаларының құрамы
- D) қосылыстың химиялық қасиеттерін сақтамайтын бөлшек
- E) қазіргі заманғы өлшемдердің халықаралық жүйесінде қабылданған моль емес

17. Ақуыздар дегеніміз не?

- A) табиғи жоғары молекулалық қосылыстар
- B) жасанды талшықтар
- C) синтетикалық талшықтар
- D) төмен молекулалы қосылыстар
- E) орташа өлшенген бөлшектер

18. Оксидтерге анықтама беріңіз:

- A) екі элементтен тұратын оттегі бар күрделі зат
- B) оттегі заттары
- C) сутегі атомынан алынған күрделі зат
- D) металл мен оттекпен тұратын күрделі зат
- E) оттегіден тұратын күрделі зат

19. Зат массасының сақталу заңын кім ашты?

- A) М. В. Ломоносов
- B) Д. И. Менделеев
- C) С. Арренус
- D) Пруст
- E) Дальтон

20. Көлемдік қатынас заңын кім ашты?

- A) Гей-Люссак
- B) Гесс
- C) Ломоносов
- D) Дальтон
- E) Авогадро

21. Периодты заңның анықтамасын көрсетіңіз:

- A) элементтердің қасиеттері мен олардың қосылыстарының қасиеттері мен түрлері периодты атомдағы ядро зарядының мөлшеріне байланысты
- B) бір жағдайда әртүрлі газдардың бірдей көлеміндегі молекулалардың саны бірдей
- C) реакцияға қатысатын барлық заттардың массасы реакция нәтижесінде шығатын

заттардың массасына тең

Д) алу әдісіне қарамастан әрбір химиялық таза заттың сапалық және сандық құрамы тұрақты

Е) газ күйіндегі қарапайым заттардың молекулалары екі атомнан тұрады

22. Аминқышқылдарының құрамына мыналар кіреді:

А) амин тобы және карбоксил тобы

В) тек амин тобы

С) амин тобы және нитроглицерин

Д) тек карбоксил тобы

Е) тек нитро тобы

23. Азот қышқылының химиялық формуласын көрсетіңіз:

А) HNO_3

В) NH_3

С) HNO_2

Д) N_2H_3

Е) HNO

24. Химиялық реакциялар және олардың реагенттері табиғаты бойынша жіктелуін көрсетіңіз:

А) орын басу, алмасу

В) кинетикалық

С) қышқылдық

Д) тепе-теңдік

Е) электролиттік

25. Қандай реакциялар қайтымсыз деп аталады?

А) соңына жететін реакциялар

В) зерттелген реакциялар

С) тотығу-тотықсыздану

Д) тепе-теңдікке әсер ететін реакциялар

Е) термодинамикалық реакциялар

26. Көмірсуларға жататын заттарды көрсетіңіз:

А) глюкоза, крахмал, сахароза

В) барлық тәтті дәмді заттар

С) сахароза, глицин, көмір қышқылы

Д) целлюлоза, гидролаза, фруктоза

Е) крахмал, целлюлоза, рибоза

27. Глюкозаны анықтауға арналған сапалы реакцияны көрсетіңіз:

А) "күміс айна" реакциясы

В) бром суының түссізденуі

С) металл натриймен әрекеттесу

Д) Темір (II) хлоридінің ерітіндісімен әрекеттесу

Е) барий хлоридімен әрекеттесу

28. Альдегидтердің функционалды тобын көрсетіңіз?

А) Карбонил

В) Амин тобы

С) Гидроксил

Д) Кетон тобы

Е) Карбоксил

29. Заттардың осы класына тән химиялық қасиеттерін анықтайтын атомдар тобы не деп аталады?

- А) Функционалдық топ
- В) гомологиялық айырмашылық
- С) Радикалды
- Д) құрылымдық буын
- Е) Полимер

30. Алкандардың жалпы формуласы:

- А) C_nH_{2n+2}
- В) C_nH_{2n}
- С) C_nH_{2n-2}
- Д) C_nH_{3n}
- Е) C_nH_{3n-3}

31. Табиғатта көмірсулар қандай процесс арқылы алынады, көрсетіңіз ?

- А) фотосинтез
- В) табиғи майлардың дегидрогенизациясы
- С) ашытқының тіршілік әрекеті
- Д) этиленді ылғалдандыру
- Е) этилен мен судың өзара әрекеттесуі

32. Алмасу реакциясын анықтаңыз:

- А) $CuSO_4 + Fe \rightarrow Cu + FeSO_4$
- В) $CuCO_3 \rightarrow CuO + CO_2$
- С) $2Cu + O_2 \rightarrow 2CuO$
- Д) $Cu(OH)_2 + 2HCl \rightarrow CuCl_2 + 2H_2O$
- Е) $CuO + H_2SO_4 \rightarrow CuSO_4 + H_2O$

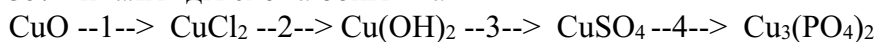
33. Зат алмасу реакциясына қатыса алмайды затты көрсетіңіз:

- А) жай заттар
- В) оксидтер
- С) негіздер
- Д) күрделі
- Е) қышқылдар

34. Қышқыл оксидін түзетін қайсы элемент?

- А) S
- В) Cu
- С) Ba
- Д) Ca
- Е) Fe

35. Айналымды схема бойынша-

тұнбаның пайда болуымен реакцияны көрсетіңіз:

- А) 2, 4
- В) 1, 3
- С) 3
- Д) 1

Е) 2, 3

36. Атом неден тұрады?

- А) ядролар және оның айналасында айналатын электрондар
- В) ядро және оның айналасында айналатын нейтрондар
- С) протондар мен электрондар
- Д) протондар мен нейтрондар
- Е) нейтрондар мен электрондар

37. Күкірт қышқылының тұздары қалай аталады?

- А) Сульфаттар
- В) Нитраттар
- С) Хлоридтер
- Д) Силикаттар
- Е) Фосфаттар

38. Периодтық заңды кім ашты?

- А) Д.И. Менделеев
- В) М.В. Ломоносов
- С) С.А. Аррениус
- Д) Н.И. Кучеров
- Е) А.М. Бутлеров

39. Жер атмосферасының құрамында қандай газ көп?

- А) Азот
- В) Хлор
- С) Углерод
- Д) Водород
- Е) Кислород

40. Су молекуласының құрамы (су формуласы)?

- А) H_2O
- В) HO
- С) H_2
- Д) O_2
- Е) Cl_2

41. Химиялық реакциялардың жылдамдығын өзгертетін затты көрсетіңіз?

- А) Катализаторлар
- В) Катализдер
- С) Механизмі
- Д) Химизм
- Е) Фотосинтез

42. Алкандардың гомологтық қатарындағы гомологтық айырмашылықты белгілеңіз:

- А) CH_2
- В) CH_4
- С) CH
- Д) CH_3
- Е) CH_5

43. Метанның молекулалық формуласын көрсетіңіз:

- A) CH₄
- B) CH₂
- C) CH₃
- Д) CH
- Е) CH₆

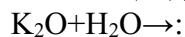
44. Элементтер тобының қайсысы металдарға жатады?

- A) Li, Na, K
- B) B, C, S
- C) H, Mn, He
- D) F, Cl, I
- Е) Br, Ne, Ar

45. Қышқылдық оксидтерін көрсетіңіз:

- A) CO, NO, P₂O₅, SO₃
- B) Al₂O₃, N₂O, CaO, FeO
- C) Fe₂O₃, ZnO, Cl₂O, Na₂O
- Д) K₂O, CaO, Na₂O, Li₂O
- Е) FeO, Cr₂O₃, MgO, BeO

46. Реакцияда алынған сілтіні көрсетіңіз-

- A) KOH
- B) KH
- C) KO
- Д) KNO
- Е) Реакция жүрмейді

47. Салыстырмалы атомдық масса қалай белгіленеді?

- A) A_r
- B) A
- C) M_r
- Д) M
- Е) m

48. Элементтер тобының қайсысы галогендер тобына жатады?

- A) F, Cl, I
- B) Na, Ca, K
- C) Fe, Co, Ni
- Д) He, Ar, Xe
- Е) Li, Cs, Fr

49. Молекулалардың құрылымы бойынша метан..... болып табылады:

- A) алкан
- B) алкен
- C) алкин
- Д) циклан
- Е) циклоалкан

50. CaCO₃ молекулалық массасын есептеңіз:

- A) 100
- B) 50

- С) 25
- Д) 150
- Е) 180

51. Химия пәні нені зерттейді?

- А) зат жайлы, олардың құрылысы, қасиеттері мен бір түрден екінші түрге айналуын зерттейді
- В) ғылыми анықталатын әдісті зерттейді
- С) заттың қасиетіне, құрамына байланысты және сол заттардың өзгеріс құралдарын зерттейтін ғылым
- Д) физико-химиялық және химиялық әдістерді зерттейді
- Е) химия заттардың химиялық қасиеттерін және құрамдарын анықтайтын ғылым

52. Су тектің кристалды торының түйіндерінде не болады?

- А) молекулалар
- В) иондар
- С) атомдар
- Д) электрондар
- Е) позитрондар

53. Атом-молекулалық ілім түсіндіреді?

- А) заттарды және олардың бір түрден екінші түрге айналуын
- В) заттардың табиғатта айналуын
- С) заттың қасиетін
- Д) химиялық әдістерді
- Е) заттардың химиялық қасиеттерін

54. Атом дегеніміз не?

- А) химиялық элементтің электрбейтарапты ең кіші бөлшегі
- В) заттың химиялық қасиеттерін бойында сақтайтын ең кіші бөлшегі
- С) жай заттардың молекуларының құрамы
- Д) заттың химиялық қасиеттерін бойында сақтамайтын ең кіші бөлшегі
- Е) бір элементтің атомынан түзілетін зат

55. Молекула дегеніміз не?

- А) заттың химиялық қасиеттерін бойында сақтайтын ең кіші бөлшегі
- В) белгілі бір қасиеттер жиынтығымен сипатталатын атомдардың белгілі түрлері
- С) жай және күрделі заттардың молекуларының құрамына кіретін химиялық элементтің ең кіші бөлігі
- Д) заттың химиялық және физикалық қасиеттерін бойында сақтайтын ең кіші бөлшегі
- Е) бір элементтің атомынан түзілетін зат

56. CaCO_3 молекулалық массасын есептеңіз:

- А) 100
- В) 102
- С) 19
- Д) 155
- Е) 101

57. Зат мөлшері (ν) нені көрсетеді?

- А) заттың құрылымдық бөлшектері (атомдар, молекулалар немесе басқа бөлшектер) санымен анықталады
- В) химиялық элементтің электрбейтарапты ең кіші бөлшегі
- С) заттардың молекуларының құрамы
- Д) қосылыстың химиялық қасиеттерін сақтамайтын бөлшек
- Е) қазіргі өлшемдердің халықаралық жүйесінде қабылданбаған моль

58. Зат массасының зат мөлшеріне қатынасындай шаманыдеп атайды.

- А) молярлық масса
- В) атомдық масса
- С) салыстырмалы молярлық масса
- Д) салыстырмалы атомдық масса
- Е) бимолярлық масса

59. Зат мөлшерінің өлшем бірлігі көрсетіңіз:

- А) моль
- Б) г
- В) г/моль
- Г) л
- Д) моль/л

60. Бейорганикалық заттарға қандай қосылыс қатысы жоқ екенін анықтаңыз:

- А) CH_3NH_2
- Б) CO
- В) NH_4NO_3
- Г) CH_2C
- Д) CaC_2

61. Қандай химиялық байланыстың беріктігі аз:

- А) сутегі
- Б) металл
- В) ковалентті
- Г) иондық
- Д) атомдық

62. Атом құрамына кіретін бөлшектердің қалай орналасқандығы туралы ең алғаш қай ғалымның еңбегінде кездеседі?

- А) Э. Резерфорд
- Б) Л. Мейер
- В) А. Лавуазье
- Г) Д. Дальтон
- Д) И. Я. Берцелиус

63. Периодтық заңның принципін көрсетіңіз:

- А) элементтердің қасиеттері және олардың қосылыстарының қасиеттері мен түрлері атомдағы ядро зарядының шамасына периодты түрде тәуелді болады
- Б) бірдей жағдайда әр түрлі газдардың бірдей көлемінде молекула саны бірдей болады
- В) реакция қатысқан барлық заттардың массасы реакция нәтижесінде шығатын заттардың массаларына тең
- Г) алыну жолына қарамастан молекуласының құрылысы әр бір химиялық таза заттың сапалық және сандық құрамы тұрақты болады
- Д) газ күйіндегі жай заттардың молекулалары екі атомынан тұрады

64. Азот (III) оксидіне сәйкес қышқыл формуласын көрсетіңіз:

- A) HNO_2
- B) HNO_3
- C) NH_3
- D) H_2NO_2
- E) HNO

65. Химиялық формула дегеніміз не?

- A) химиялық жеке заттар молекуласының құрамын химиялық таңба және сан арқылы белгілеу
- B) заттар молекуласының құрамын көрсету
- C) молекулаға анықтама беру
- D) химиялық таңбаны қолдану
- E) молекула құрамын анықтау

66. Химиялық формула молекуланың құрамын көрсетеді, анықтаңыз?

- A) сапалық және салмақ
- B) атомдық массаны
- C) атомның салмағын
- D) салыстырмалы атомдық массаны
- E) массаның сапалық өлшемін

67. Химиялық формула бойынша химиялық қосылыстар құрамындағы элементтердің есептеуге болады?

- A) пайыздық мөлшерін
- B) салмағын
- C) атомның салмағын
- D) молекуланың салмағын
- E) массаның сапалық құрамын

68. Күйдіргіш калийдің химиялық формуласын көрсетіңіз?

- A) KOH
- B) KNH_3
- C) KH_3
- D) K_2H_3
- E) K_2O

69. Азот қышқылының химиялық формуласын көрсетіңіз?

- A) HNO_3
- B) NH_3
- C) HNO_2
- D) N_2H_3
- E) HNO

70. Бейорганикалық қосылыстардың класын көрсетіңіз?

- A) қышқылдар, негіздер
- B) оксидтер, хлоридтер
- B) металдар, бейметалдар
- Г) тұздар, металдар
- D) негіздер, бейметалдар

71. Бейорганикалық қосылыстардың маңызды кластары туралы негізгі ұғымдар қалыптасуының бірінші кезеңінің теориялық негізі?

- A) атом-молекулалық ілім
- B) ерітінділер
- C) периодтық жүйе
- D) техника қауіпсіздік ережесі
- E) химиялық байланыс

72. Күкірт ангидридін көрсетіңіз:

- A) SO_3
- B) S
- C) SO_2
- D) SO
- E) S_2O

73. Негіздер деп электролиттік диссоциация кезіндетүзетін электролиттерді айтады:

- A) гидроксид OH^- анионын
- B) гидроксид OH^- катионын
- C) хлор анионын
- D) сутек катионын
- E) нитротоптар

74. Негіздерді алу әдістерін көрсетіңіз:

- A) $\text{K}_2\text{O} + \text{H}_2\text{O} = 2\text{KOH}$
- B) $2\text{Ba} + \text{O}_2 = 4\text{BaO}$
- C) $3\text{Al} + \text{O}_2 = \text{Al}_2\text{O}_3$
- D) $\text{CaH}_2 + 2\text{H}_2\text{O} = \text{Ca}(\text{OH})_2 + 2\text{H}_2$
- E) $2\text{Cl}_2 + 7\text{O}_2 = 2\text{Cl}_2\text{O}_7$

75. Бір қышқылды гидроксидті көрсетіңіз:

- A) NaOH
- B) $\text{Na}(\text{OH})_2$
- C) $\text{Al}(\text{OH})_3$
- D) $\text{Mg}(\text{OH})_2$
- E) $\text{Be}(\text{OH})_2$

76. Қышқылдың формуласын көрсетіңіз:

- A) HCl
- B) CO_2
- C) KCl
- D) K_2O
- E) H_2O

77. Қышқылдың формуласын көрсетіңіз:

- A) HNO_3
- B) NO_2
- C) NaCl
- D) Na_2O
- E) H_2O

78. Қышқылдарды алу әдістерін көрсетіңіз:

- A) $\text{P}_2\text{O}_5 + 3\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2 \text{H}_3\text{PO}_4$
- B) $2\text{NaOH} + \text{HCl} = 2\text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$
- C) $\text{Al} + 6\text{HNO}_3 = \text{Al}_2\text{O}_3 + 6\text{NO}_2 + 3\text{H}_2\text{O}$
- Д) $\text{Mg}(\text{OH})_2 + \text{Cl}_2 = \text{MgCl}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- E) $2\text{HNO}_3 + 6\text{HCl} = 2\text{NO} + 3\text{Cl}_2 + 4\text{H}_2\text{O}$

79. Ортофосфор қышқылдың формуласын көрсетіңіз:

- A) H_3PO_4
- B) H_3PO_3
- C) HPO_2
- Д) H_3P
- E) HPO_3

80. Күкірт қышқылдың формуласын көрсетіңіз:

- A) H_2SO_4
- B) H_2SO_3
- C) H_2S
- Д) SO_3
- E) SO_2

81. Күшті қышқылды анықтаңыз:

- A) H_2SO_4
- B) H_3PO_4
- C) HNO_2
- Д) H_2S
- E) H_3AsO_4

82. Әлсіз қышқылды анықтаңыз:

- A) HNO_2
- B) HNO_3
- C) HClO_4
- Д) HCl
- E) H_2SO_4

83. Сыртқы және ішкі сфера арасындағы байланыс түрі:

- A) ионды
- B) металдық
- C) ковалентті полюссіз
- Д) ковалентті полюсті
- E) сутектік

84. Электролиттер деп аталатын заттар:

- A) ерітілген түрде электр тогын өткізетін зат
- B) комплексті түзу үшін жағдай жасайтын заттар
- C) қатты түрде электр тогын өткізетін заттар
- Д) химиялы әрекеттесу тәсілі
- E) сусыз еріткіштер

85. Диссоциялық электролиттердің теориясы бойынша барлық заттар қандай екі топқа бөлінеді?

- A) электролиттер және бейэлектролиттер;
- B) катиониттер және аниониттер;

- С) қарапайым және күрделі;
- Д) катиондар мен аниондар;
- Е) құрғақ және ылғалды;

86. Бұл бейметалдардың қайсысы галоген емес?

- А) оттегі
- В) бром
- С) фтор
- Д) хлор
- Е) йод

87. Қатты иодтың түсін көрсетіңіз:

- А) күлгін
- В) жасыл
- С) қара
- Д) қоңыр
- Е) қызыл

88. Хлорфторсутекзиян:

- А) озон қабатына
- В) жәндіктерге
- С) адамға
- Д) үй жануарларына
- Е) қызыл

89. Тұз қышқылының тұздарын көрсетіңіз:

- А) хлоридтер
- В) гидраттар
- С) пероксидтер
- Д) нитраттар
- Е) гидроксидтер

90. Хлордың $\frac{1}{3}$ бөлігі сумен әрекеттесіп, түзіледі:

- А) HCl , HClO
- В) HClO_4
- С) Cl_2
- Д) HClO_2
- Е) HCl

91. Ағартқыш әктің негізгі құрамдас бөлігі:

- А) CaOCl_2
- В) CaCl_2
- С) CaO
- Д) Ca(OH)_2
- Е) H_2 , CaO

92. Йодтың 5-10% ерітіндісі:

- А) йод тұндырмасы
- В) йодид
- С) хлорлы әк
- Д) фенол
- Е) гидрид

93. Йодқа сапалық реакция:

- A) крахмал
- B) натрий
- C) целлюлоза
- D) цезий
- E) титан

94. Фтордың ядро заряды қаншаға тең?

- A) 7
- B) 9
- C) 6
- D) 3
- E) 12

95. Күшті тотықтырғыштарды көрсетіңіз:

- A) галогендер
- B) халькоген
- C) сілтілік металдар
- D) сілтілік жер металдар
- E) азот топшасы

96. Фтордың басқа галогендерден айырмашылығы:

- A) бос d орбиталы жоқ
- B) бос s орбиталы жоқ
- C) ұшпайды
- D) s элемент
- E) f элемент

97. Қосылыстарында бір валентті, өте белсенді, қалыпты температурада көптеген элементтермен әрекеттеседі және тоңазытқышта фреон алуға қолданылады:

- A) фтор
- B) йод
- C) бром
- D) хлор
- E) натрий

98. Маталарды ағартуда, ағартқыш әк, тұз қышқылын алуда, ауылшаруашылығы зиянкестеріне қарсы күресте пайдаланылатын заттарды алуға, ауыз суын тазартуда қолданылады:

- A) хлор
- B) фтор
- C) бром
- D) йод
- E) натрий

99. Ауада түтінденетін концентрлі ерітінді, өткір иісті, тыныс алу жолдарын тітіркендіретін газ, ауадан 1,26 есе ауыр, суда жақсы ериді. Оның судағы ерітіндісі тұз қышқылы деп аталады:

- A) хлорсутек
- B) фторсутек
- C) бром

- Д) хлорид
- Е) натрий

100. Хлорды өндірісте неден алады?

- А) ас тұзынан
- В) тұз қышқылынан
- С) ас содасынан
- Д) калийден
- Е) бромидтен

101. Химиялық элемент дегеніміз не?

- А) Атом түрі
- В) Заттың қасиеті
- С) Қосылыс
- Д) Қоспа
- Е) Барлық жауабы дұрыс

102. Молекула — бұл:

- А) Заттың ең кіші бөлшегі
- В) Химиялық реакция
- С) Атом
- Д) Элемент
- Е) Барлық жауабы дұрыс

103. Атом құрылысы үш негізгі бөлшектен тұрады. Олар:

- А) Электрон, протон, нейтрон
- В) Электрон, молекула, ион
- С) Протон, молекула, атом
- Д) Ядро, молекула, электрон
- Е) Барлық жауабы дұрыс

104. Атомның ядросында орналасқан бөлшектер:

- А) Протондар мен нейтрондар
- В) Электрондар
- С) Тек протондар
- Д) Тек электрондар
- Е) Барлық жауабы дұрыс

105. Массалық үлес (%) есептеледі:

- А) $m(\text{элемент})/m(\text{қосылыс}) \times 100\%$
- В) $m(\text{зат})/M(\text{мольдік масса})$
- С) M/NA
- Д) $NA \times m$
- Е) Барлық жауабы дұрыс

106. 1 моль заттағы бөлшектер саны:

- А) $6,02 \times 10^{23}$
- В) $6,02 \times 10^{22}$
- С) 3,14
- Д) $1,0 \times 10^6$

Е) Барлық жауабы дұрыс

107. Периодтық жүйеде топ саны нені көрсетеді?

А) Валенттік электрондар санын

В) Электрон қабаттарын

С) Протон санын

Д) Нейтрон санын

Е) Барлық жауабы дұрыс

108. Оттектің валенттілігі:

А) II

В) I

С) III

Д) IV

Е) Барлық жауабы дұрыс

109. Сутекстің атомдық нөмірі:

А) 1

В) 8

С) 2

Д) 4

Е) Барлық жауабы дұрыс

110. NaCl — бұл:

А) Тұз

В) Металл

С) Қышқыл

Д) Қоспа

Е) Барлық жауабы дұрыс

111. Оксид дегеніміз — бұл:

А) Оттеппен қосылысқан элемент

В) Қышқыл

С) Тұз

Д) Негіз

Е) Барлық жауабы дұрыс

112. HCl — бұл:

А) Қышқыл

В) Негіз

С) Тұз

Д) Сілті

Е) Барлық жауабы дұрыс

113. Кальций гидроксиді формуласы:

А) Ca(OH)_2

В) CaO

С) CaCl_2

Д) CaCO_3

Е) Барлық жауабы дұрыс

114. Негіздік оксидтер:

- A) Негіз түзетін оксидтер
- B) Тек бейметалдармен түзіледі
- C) Қышқыл түзеді
- D) Газ тәрізді заттар
- E) Барлық жауабы дұрыс

115. Сілті дегеніміз:

- A) Суда еритін негіз
- B) Суда ерімейтін негіз
- C) Қышқыл
- D) Газ
- E) Барлық жауабы дұрыс

116. Күкірт қышқылы формуласы:

- A) H_2SO_4
- B) HNO_3
- C) HCl
- D) H_3PO_4
- E) Барлық жауабы дұрыс

117. NaOH қандай зат?

- A) Негіз
- B) Қышқыл
- C) Тұз
- D) Оксид
- E) Барлық жауабы дұрыс

118. Қышқылдық оксидтің мысалы:

- A) SO_2
- B) Na_2O
- C) MgO
- D) FeO
- E) Барлық жауабы дұрыс

119. $\text{Fe} + \text{HCl} \rightarrow ?$

- A) $\text{FeCl}_2 + \text{H}_2$
- B) $\text{FeCl} + \text{H}_2$
- C) $\text{FeCl}_3 + \text{H}$
- D) FeCl_2
- E) Барлық жауабы дұрыс

120. Негіз бен қышқыл әрекеттессе:

- A) Су түзіледі
- B) Газ түзіледі
- C) Металл түзіледі
- D) Нәруыз түзіледі
- E) Барлық жауабы дұрыс

121. Органикалық қосылыстар құрамында міндетті түрде болады:

- A) Көміртек
- B) Су

- С) Оттек
- Д) Азот
- Е) Барлық жауабы дұрыс

122. Метан формуласы:

- А) CH_4
- В) C_2H_6
- С) C_3H_8
- Д) C_4H_{10}
- Е) Барлық жауабы дұрыс

123. Этанол формуласы:

- А) $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$
- В) CH_3OH
- С) $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$
- Д) $\text{C}_4\text{H}_9\text{OH}$
- Е) Барлық жауабы дұрыс

124. Көмірсутектер — бұл:

- А) Тек көміртек пен сутек атомдарынан тұратын қосылыстар
- В) Қышқылдар
- С) Тұздар
- Д) Металдар
- Е) Барлық жауабы дұрыс

125. Қаныққан көмірсутектер (алкандар):

- А) Тек дара байланыс
- В) Үш байланыс бар
- С) Қос байланыс бар
- Д) Жоқ
- Е) Барлық жауабы дұрыс

126. Көмірқышқыл газының формуласы:

- А) CO_2
- В) CO
- С) C_2O
- Д) C_2O_2
- Е) Барлық жауабы дұрыс

127. Сабын — бұл:

- А) Тұз
- В) Сілті
- С) Қышқыл
- Д) Мұнай
- Е) Барлық жауабы дұрыс

128. Крахмал мен глюкоза қандай заттар?

- А) Көмірсулар
- В) Ақуыздар
- С) Майлар
- Д) Амин қышқылдары
- Е) Барлық жауабы дұрыс

129. Амин қышқылдары — бұл:

- А) Ақуыз мономерлері
- В) Қышқылдар
- С) Негіздер
- Д) Көмірсулар
- Е) Барлық жауабы дұрыс

130. Химияның негізгі тәжірибелік әдісі:

- А) Зерттеу
- В) Сурет салу
- С) Есеп шығару
- Д) Талдау
- Е) Барлық жауабы дұрыс

131. Заттың құрамын, құрылысын, қасиеттерін және өзгерістерін зерттейтін ғылым:

- А) Химия
- В) Физика
- С) Биология
- Д) География
- Е) Барлық жауабы дұрыс

132. Химиялық реакция кезінде сақталатын заң:

- А) Массаның сақталу заңы
- В) Энергия заңы
- С) Уақыт заңы
- Д) Газ заңы
- Е) Барлық жауабы дұрыс

133. Қосылыстың молярлық массасы — бұл:

- А) Бір моль заттың массасы
- В) Молекула саны
- С) Заттың көлемі
- Д) Газ тығыздығы
- Е) Барлық жауабы дұрыс

134. Fe — бұл:

- А) Металл
- В) Қышқыл
- С) Негіз
- Д) Тұз
- Е) Барлық жауабы дұрыс

135. Химиялық байланыс түрі:

- А) Коваленттік
- В) Атомдық
- С) Биологиялық
- Д) Экологиялық
- Е) Барлық жауабы дұрыс

136. Молекуладағы атомдардың саны мен қатынасын көрсететін формула:

- А) Химиялық формула

- В) График
- С) Ион
- Д) Символ
- Е) Барлық жауабы дұрыс

137. Моль – бұл:

- А) $6,02 \times 10^{23}$ бөлшек саны
- В) Электрон саны
- С) Заттың түсі
- Д) Көлем бірлігі
- Е) Барлық жауабы дұрыс

138. Массасы 18 г болатын су неше моль құрайды? (H_2O , $M_r=18$):

- А) 1 моль
- В) 2 моль
- С) 0,5 моль
- Д) 18 моль
- Е) Барлық жауабы дұрыс

139. Зат массасының формуласы:

- А) $m = n \times M$
- В) $V \times M$
- С) $m = M / n$
- Д) $m = V / n$
- Е) Барлық жауабы дұрыс

140. Периодтық кестені кім құрды?

- А) Д. И. Менделеев
- В) И. Ньютон
- С) А. Авогадро
- Д) М. Ломоносов
- Е) Барлық жауабы дұрыс

141. Қышқыл дегеніміз:

- А) Сутек иондарын түзетін заттар
- В) Металдар
- С) Тұздар
- Д) Сілтілер
- Е) Барлық жауабы дұрыс

142. Тұз бен қышқыл әрекеттескенде:

- А) Жаңа тұз бен қышқыл түзіледі
- В) Газ бөлінеді
- С) Металл түзіледі
- Д) Негіз түзіледі
- Е) Барлық жауабы дұрыс

143. Сілтілік металдарға жатады:

- А) Na, K
- В) Fe, Cu
- С) Al, Mg
- Д) Cl, O

Е) Барлық жауабы дұрыс

144. Судың химиялық формуласы:

А) H_2O

В) CO_2

С) HCl

Д) O_2

Е) Барлық жауабы дұрыс

145. Оксидтер — бұл:

А) Элемент пен оттектен тұратын қосылыстар

В) Көмірсутектер

С) Тұздар

Д) Қышқылдар

Е) Барлық жауабы дұрыс

146. Қышқылдық оксидтің қасиеті:

А) Сумен әрекеттесіп қышқыл түзеді

В) Тек металмен әрекеттеседі

С) Тұз түзеді

Д) Газ түзбейді

Е) Барлық жауабы дұрыс

147. $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow ?$

А) Ca(OH)_2

В) CaOH

С) CaH

Д) CaO_2

Е) Барлық жауабы дұрыс

148. Калий гидроксидінің формуласы:

А) KOH

В) KCl

С) K_2O

Д) KH

Е) Барлық жауабы дұрыс

149. $\text{H}_2 + \text{O}_2 \rightarrow \text{H}_2\text{O}$ реакциясы қандай типке жатады?

А) Қосылу

В) Айырылу

С) Алмасу

Д) Тотығу

Е) Барлық жауабы дұрыс

150. NH_3 — бұл:

А) Аммиак

В) Көмірқышқыл газы

С) Метан

Д) Сутек асқын тотығы

Е) Барлық жауабы дұрыс

151. Органикалық қосылыстар құрамында міндетті түрде болатын элемент:

- A) Көміртек
- B) Сутек
- C) Азот
- D) Фосфор
- E) Барлық жауабы дұрыс

152. Метанның молекулалық формуласы:

- A) CH_4
- B) C_2H_6
- C) C_3H_8
- D) C_2H_4
- E) Барлық жауабы дұрыс

153. Этанолдың химиялық формуласы:

- A) $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$
- B) CH_3OH
- C) $\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$
- D) C_2H_2
- E) Барлық жауабы дұрыс

154. Алкандар қандай байланысқа ие?

- A) Тек дара байланыс
- B) Үштік байланыс
- C) Қос байланыс
- D) Иондық байланыс
- E) Барлық жауабы дұрыс

155. Этилен қандай көмірсутекке жатады?

- A) Алкен
- B) Алкан
- C) Алкин
- D) Циклоалкан
- E) Барлық жауабы дұрыс

156. Ацетиленнің формуласы:

- A) C_2H_2
- B) C_2H_4
- C) C_3H_8
- D) C_4H_{10}
- E) Барлық жауабы дұрыс

157. Крахмал мен глюкоза қай заттар тобына жатады?

- A) Көмірсулар
- B) Майлар
- C) Белоктар
- D) Тұздар
- E) Барлық жауабы дұрыс

158. Белок мономері:

- A) Аминқышқыл

- В) Глюкоза
- С) Целлюлоза
- Д) Этан
- Е) Барлық жауабы дұрыс

159. Май қышқылдары мен сілті арасындағы реакция нәтижесінде қандай зат түзіледі?

- А) Тұз
- В) Қышқыл
- С) Негіз
- Д) Спирт
- Е) Барлық жауабы дұрыс

160. Күрделі эфирлер қай реакция арқылы түзіледі?

- А) Эстерификация
- В) Қосылу
- С) Полимерлеу
- Д) Айырылу
- Е) Барлық жауабы дұрыс

161. Тұрмыста қолданылатын натрий гидроксидінің атауы:

- А) Каустикалық сода
- В) Ас содасы
- С) Әк
- Д) Тас тұзы
- Е) Барлық жауабы дұрыс

162. Минерал тыңайтқыш құрамында болатын негізгі элементтер:

- А) N, P, K
- В) K, Na, Al
- С) O, H, C
- Д) Fe, Cu, Zn
- Е) Барлық жауабы дұрыс

163. Ауаның негізгі құрам бөліктері:

- А) Азот пен оттегі
- В) Көмірқышқыл газы мен сутек
- С) Бу мен газ
- Д) Озон мен көміртек
- Е) Барлық жауабы дұрыс

164. Көмірқышқыл газының формуласы:

- А) CO_2
- В) CO
- С) CH_4
- Д) HCO_3
- Е) Барлық жауабы дұрыс

165. Қышқыл жаңбырлар ненің әсерінен түзіледі?

- А) Күкірт және азот оксидтерінің атмосферада әрекеттесуінен
- В) Метанның тотығуынан
- С) Тек судың булануынан
- Д) Оттектің артық болуынан

Е) Барлық жауабы дұрыс

166. Судың қатты ластануын не деп атайды?

А) Эвтрофикация

В) Тотықтану

С) Эрозия

Д) Хлорлау

Е) Барлық жауабы дұрыс

167. Металдардың тотығуы нәтижесінде түзілетін зат:

А) Оксид

В) Тұз

С) Спирт

Д) Қышқыл

Е) Барлық жауабы дұрыс

168. Отын түріне жатпайтыны:

А) Су

В) Газ

С) Көмір

Д) Мұнай

Е) Барлық жауабы дұрыс

169. Антисептик ретінде қолданылатын органикалық зат:

А) Спирт

В) Қышқыл

С) Тұз

Д) Сілті

Е) Барлық жауабы дұрыс

170. Химияның ауыл шаруашылығындағы маңызы:

А) Тыңайтқыштар өндіру

В) Құрал-сайман жасау

С) Өсімдіктерді бояу

Д) Мал санау

Е) Барлық жауабы дұрыс

171. Натрий қандай металл?

А) Сілтілік

В) Сілтілік жер

С) Өтпелі

Д) Ауыр

Е) Барлық жауабы дұрыс

172. Қышқыл мен сілтінің әрекеттесуінен түзілетін заттар:

А) Су мен тұз

В) Сутек пен тұз

С) Тек су

Д) Металл мен газ

Е) Барлық жауабы дұрыс

173. Мыс сульфатының формуласы:

- A) CuSO_4
- B) CuCl_2
- C) Cu_2O
- D) CuOH
- E) Барлық жауабы дұрыс

174. $\text{HCl} + \text{NaOH} \rightarrow \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$ – бұл қандай реакция түрі?

- A) Алмасу
- B) Айырылу
- C) Қосылу
- D) Тотығу-тотықсыздану
- E) Барлық жауабы дұрыс

175. $\text{Fe} + \text{CuSO}_4 \rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{Cu}$ – реакция кезінде не байқалады?

- A) Қызыл металл бөлінеді
- B) Тұнба түседі
- C) Түсті газ бөлінеді
- D) Газ шығады
- E) Барлық жауабы дұрыс

176. $\text{Na}_2\text{O} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow ?$

- A) NaOH
- B) NaCl
- C) Na_2SO_4
- D) HNa
- E) Барлық жауабы дұрыс

177. Алюминий гидроксиді – бұл:

- A) Амфотерлі негіз
- B) Тұз
- C) Қышқыл
- D) Тотығу өнімі
- E) Барлық жауабы дұрыс

178. Сілтілік ерітіндіде лакмус түсі қандай болады?

- A) Көк
- B) Қызыл
- C) Сары
- D) Жасыл
- E) Барлық жауабы дұрыс

179. Қышқылдардың жалпы қасиеті:

- A) Металдармен әрекеттесіп, сутек бөледі
- B) Тұз түзбейді
- C) Металдармен әрекеттеспейді
- D) Тек бейтарап ортада жұмыс істейді
- E) Барлық жауабы дұрыс

180. Жай зат дегеніміз –

- A) Бір ғана химиялық элемент атомдарынан тұратын зат
- B) Екі элементтен тұратын

- С) Қоспа
- Д) Тұз
- Е) Барлық жауабы дұрыс

181. Күнделікті өмірде тұз ретінде қолданылатын қосылыс:

- А) NaCl
- В) NaOH
- С) HCl
- Д) CaCO_3
- Е) Барлық жауабы дұрыс

182. Аммиак өндірісінде қолданылатын процесс:

- А) Габер процесі
- В) Электролиз
- С) Хлорлау
- Д) Тотықсыздану
- Е) Барлық жауабы дұрыс

183. Мыс өндіруде қолданылатын негізгі әдіс:

- А) Пирометаллургия
- В) Қышқылмен еріту
- С) Электрлік балқыту
- Д) Адсорбция
- Е) Барлық жауабы дұрыс

184. Сумен ластану салдарынан болатын құбылыс:

- А) Эвтрофикация
- В) Фотосинтез
- С) Полимеризация
- Д) Ксерофиттену
- Е) Барлық жауабы дұрыс

185. Тұрмыста қолданылатын кальций қосылысы:

- А) CaCO_3 – бор
- В) CaCl_2 – тұз
- С) CaH_2 – металл
- Д) CaO_2 – пероксид
- Е) Барлық жауабы дұрыс

186. Шыны өндірісінің негізгі шикізаты:

- А) SiO_2
- В) NaOH
- С) HCl
- Д) CuSO_4
- Е) Барлық жауабы дұрыс

187. Күкірт қышқылының формуласы:

- А) H_2SO_4
- В) H_2S
- С) HSO_3
- Д) H_2CO_3
- Е) Барлық жауабы дұрыс

188. Ауаның құрамындағы азоттың көлемі:

- A) 78%
- B) 1%
- C) 21%
- D) 50%
- E) Барлық жауабы дұрыс

189. Газ күйіндегі бейметал:

- A) Азот
- B) Кальций
- C) Темір
- D) Мыс
- E) Барлық жауабы дұрыс

190. Фотохимиялық түтін қандай ластаушы заттардың нәтижесі?

- A) Көлік шығарындылары
- B) Жоғары қысым
- C) Органикалық қышқылдар
- D) Газсыздандыру
- E) Барлық жауабы дұрыс

191. Тотығу процесінде не жүреді?

- A) Электрон жоғалады
- B) Электрон қосылады
- C) Протон қосылады
- D) Нейтрон жоғалады
- E) Барлық жауабы дұрыс

192. Тотықсыздану – бұл:

- A) Электрон қосу
- B) Сутек бөлу
- C) Электрон жоғалту
- D) Тек тотығу
- E) Барлық жауабы дұрыс

193. $\text{Fe} \rightarrow \text{Fe}^{2+} + 2\text{e}^-$ – бұл қандай процесс?

- A) Тотығу
- B) Тотықсыздану
- C) Нейтралдану
- D) Қосылу
- E) Барлық жауабы дұрыс

194. Тотығу дәрежесі +1 болатын элемент:

- A) Na
- B) O
- C) Cl
- D) S
- E) Барлық жауабы дұрыс

195. Электролиттер дегеніміз:

- A) Суда еріп, иондарға ыдырайтын заттар

- В) Тек органикалық қосылыстар
- С) Электр тогын өткізбейтін заттар
- Д) Металдар мен бейметалдар
- Е) Барлық жауабы дұрыс

196. NaCl ерітіндісі – бұл:

- А) Электролит
- В) Қоспа
- С) Газ
- Д) Тұнба
- Е) Барлық жауабы дұрыс

197. Қай зат электролит емес?

- А) C_2H_5OH
- В) NaOH
- С) HCl
- Д) KNO_3
- Е) Барлық жауабы дұрыс

198. Электролиз кезінде катодта не жүреді?

- А) Тотықсыздану
- В) Оттек бөлінеді
- С) Тотығу
- Д) Жану
- Е) Барлық жауабы дұрыс

199. Электролиз – бұл:

- А) Тотығу-тотықсыздану реакциясы
- В) Қыздыру процесі
- С) Жану реакциясы
- Д) Ерітінді дайындау әдісі
- Е) Барлық жауабы дұрыс

200. Электр тогын ерітіндіде тасымалдайтын бөлшектер:

- А) Иондар
- В) Атомдар
- С) Молекулалар
- Д) Нейтрондар
- Е) Барлық жауабы дұрыс

201. Қай элемент сілтілік металдарға жатады?

- А) Натрий
- В) Магний
- С) Кальций
- Д) Алюминий
- Е) Темір

202. Электрондарды қосып алу процесі қалай аталады?

- А) Тотықсыздану
- В) Жану
- С) Тотығу

- D) Диссоциация
E) Электролиз
203. Ауаның құрамында қай газ басым болады?
A) Азот
B) Сутек
C) Оттек
D) Көмірқышқыл газы
E) Аргон
204. Күкірт қышқылының формуласын көрсетіңіз.
A) H_2SO_4
B) HNO_3
C) HCl
D) H_2CO_3
E) H_3PO_4
205. Су молекуласына қандай байланыс түрі тән?
A) Полюсті ковалентті
B) Металдық
C) Иондық
D) Полюссіз ковалентті
E) Сутектік
206. Ең жеңіл металл қайсы?
A) Литий
B) Натрий
C) Темір
D) Магний
E) Мыс
207. Бейтараптану реакциясының өнімдері:
A) Тұз және су
B) Негіз және су
C) Қышқыл және тұз
D) Газ және су
E) Тек тұз
208. Реттік нөмірі 8 болатын химиялық элемент:
A) Оттек
B) Азот
C) Фтор
D) Көміртек
E) Неон
209. Оң зарядталған ион қалай аталады?
A) Катион
B) Нейтрон
C) Анион
D) Электрон
E) Изотоп

210. Қай оксид қышқылдық оксид болып табылады?
A) SO_3
B) MgO
C) Na_2O
D) CaO
E) K_2O
211. Элементтің химиялық қасиеттерін қандай бөлшек анықтайды?
A) Электрон
B) Протон
C) Нейтрон
D) Ядро
E) Нуклон
212. Заттың оттегімен әрекеттесу реакциясы қалай аталады?
A) Тотығу
B) Полимерлену
C) Электролиз
D) Диссоциация
E) Сублимация
213. Қай металл суық сумен әрекеттеспейді?
A) Темір
B) Натрий
C) Кальций
D) Калий
E) Барий
214. Қалыпты жағдайда 1 моль газдың көлемі неге тең?
A) 22,4 л
B) 11,2 л
C) 5,6 л
D) 44,8 л
E) 1 л
215. Заттың иондарға ыдырауы қалай аталады?
A) Диссоциация
B) Электролиз
C) Конденсация
D) Полимерлену
E) Булану
216. Қай элемент галогендерге жатады?
A) Хлор
B) Азот
C) Күкірт
D) Фосфор
E) Кремний
217. Қышқыл ортада қай индикатор қызарады?
A) Лакмус
B) Фенолфталеин

- C) Метилоранж
 - D) Тимолфталейн
 - E) Әмбебап индикатор
218. Оттектің валенттілігі көбінесе неге тең?
- A) II
 - B) I
 - C) III
 - D) IV
 - E) VI
219. Қай элемент бейметалл болып табылады?
- A) Күкірт
 - B) Темір
 - C) Магний
 - D) Кальций
 - E) Алюминий
220. Қышқыл мен негіз арасындағы реакция қалай аталады?
- A) Бейтараптану
 - B) Айырылу
 - C) Орынбасу
 - D) Қосылу
 - E) Полимерлену
221. Темірдің химиялық таңбасы қандай?
- A) Fe
 - B) Ag
 - C) Cu
 - D) Zn
 - E) Pb
222. Көмірқышқыл газының формуласы:
- A) CO₂
 - B) CO
 - C) SO₂
 - D) NO₂
 - E) CH₄
223. Жылу бөлінуімен жүретін процесс:
- A) Экзотермиялық
 - B) Эндотермиялық
 - C) Электролиттік
 - D) Каталитикалық
 - E) Фотохимиялық
224. Гемоглобиннің құрамында қандай металл бар?
- A) Темір
 - B) Магний
 - C) Кальций
 - D) Натрий
 - E) Мырыш

225. Қай газ жануды қолдайды?
A) Оттек
B) Азот
C) Сутек
D) Көмірқышқыл газы
E) Метан
226. Аммиактың формуласын көрсетіңіз.
A) NH_3
B) NO_2
C) NH_4Cl
D) HNO_3
E) N_2O
227. Атмосферадағы газдардың қоспасы қалай аталады?
A) Ауа
B) Ерітінді
C) Қорытпа
D) Эмульсия
E) Аэрозоль
228. Ғаламдағы ең көп таралған элемент:
A) Сутек
B) Оттек
C) Азот
D) Көміртек
E) Гелий
229. Тотықсыздану дегеніміз:
A) Электрондарды қосып алу
B) Электрондарды жоғалту
C) Булану
D) Айырылу
E) Еріту
230. Қай оксид негіздік оксид болып табылады?
A) Na_2O
B) SO_3
C) P_2O_5
D) CO_2
E) SiO_2
231. Асқазан сөлінің құрамында қандай қышқыл болады?
A) Тұз қышқылы
B) Күкірт қышқылы
C) Азот қышқылы
D) Көмір қышқылы
E) Сірке қышқылы
232. Реакцияны жылдамдататын зат:
A) Катализатор

- В) Индикатор
- С) Электролит
- Д) Еріткіш
- Е) Реагент

233. Күмістің химиялық таңбасы қандай?

- А) Ag
- В) Au
- С) Al
- Д) Ar
- Е) At

234. Иондар арасындағы байланыс қалай аталады?

- А) Иондық
- В) Металдық
- С) Ковалентті
- Д) Суутектік
- Е) Донорлы-акцепторлы

235. Ең белсенді металл:

- А) Калий
- В) Күміс
- С) Темір
- Д) Мыс
- Е) Алтын

236. Заттың ыдырау реакциясы қалай аталады?

- А) Айырылу
- В) Орынбасу
- С) Қосылу
- Д) Полимерлену
- Е) Алмасу

237. Метанның формуласы:

- А) CH_4
- В) C_2H_6
- С) C_2H_4
- Д) C_3H_8
- Е) C_2H_2

238. Органикалық заттардың негізгі элементі:

- А) Көміртек
- В) Сутек
- С) Оттек
- Д) Азот
- Е) Күкірт

239. Металл мен қышқыл әрекеттескенде қандай газ бөлінеді?

- А) Сутек
- В) Хлор
- С) Оттек

- D) Азот
- E) Көмірқышқыл газы

240. Сұйықтың буға айналу процесі:

- A) Булану
- B) Конденсация
- C) Кристалдану
- D) Балқу
- E) Сублимация

241. Қандай затты сөндірілмеген әк деп атайды?

- A) CaO
- B) Ca(OH)₂
- C) CaCO₃
- D) CaCl₂
- E) CaSO₄

242. Карбонаттар айырылғанда қандай газ бөлінеді?

- A) CO₂
- B) O₂
- C) NH₃
- D) H₂
- E) SO₂

243. Мырыштау үшін қандай металл қолданылады?

- A) Мырыш
- B) Мыс
- C) Темір
- D) Қалайы
- E) Күміс

244. HCl және NaOH қандай тұз түзеді?

- A) NaCl
- B) Na₂SO₄
- C) KCl
- D) NaNO₃
- E) CaCl₂

245. Аммиактың сулы ерітіндісі қалай аталады?

- A) Мүсәтір спирті
- B) Әк суы
- C) Тұз қышқылы
- D) Күкірт қышқылы
- E) Дистилденген су

246. Сүйектің қалыптасуына қажетті элемент:

- A) Кальций
- B) Калий
- C) Натрий
- D) Темір
- E) Магний

247. Сілтілік ортада лакмус қандай түске боялады?
- A) Көк
 - B) Сары
 - C) Қызыл
 - D) Ақ
 - E) Жасыл
248. Натрий гидроксидінің формуласы:
- A) NaOH
 - B) NaCl
 - C) Na₂CO₃
 - D) NaNO₃
 - E) Na₂SO₄
249. Бөлме температурасында сұйық күйде болатын металл:
- A) Сынап
 - B) Күміс
 - C) Темір
 - D) Натрий
 - E) Магний
250. Қышқыл мен металл арасындағы реакцияның түрі:
- A) Орынбасу
 - B) Айырылу
 - C) Қосылу
 - D) Алмасу
 - E) Полимерлену
251. Автокөлік аккумуляторларында қандай қышқыл қолданылады?
- A) Күкірт қышқылы
 - B) Сірке қышқылы
 - C) Азот қышқылы
 - D) Тұз қышқылы
 - E) Фосфор қышқылы
252. Металды басқа металмен қаптау процесі қалай аталады?
- A) Гальванизация
 - B) Электролиз
 - C) Гидролиз
 - D) Дистилляция
 - E) Полимерлену
253. Қай оксид сумен әрекеттескенде сілті түзеді?
- A) Na₂O
 - B) CO₂
 - C) SO₃
 - D) SiO₂
 - E) NO₂
254. Ас тұзының құрамына қандай элемент кіреді?
- A) Натрий
 - B) Магний

- C) Кальций
 - D) Темір
 - E) Мырыш
255. Кальций карбонатының формуласы:
- A) CaCO_3
 - B) CaSO_4
 - C) CaCl_2
 - D) CaO
 - E) Ca(OH)_2
256. Қоланың құрамына қандай металл кіреді?
- A) Қалайы
 - B) Мырыш
 - C) Темір
 - D) Алюминий
 - E) Магний
257. Металдарды дәнекерлеуде қандай газ қолданылады?
- A) Оттек
 - B) Азот
 - C) Хлор
 - D) Гелий
 - E) Көмірқышқыл газы
258. Қандай реакция қайтымды реакция деп аталады?
- A) Екі бағытта жүретін
 - B) Катализаторсыз жүретін
 - C) Тек бір бағытта жүретін
 - D) Жарық бөле жүретін
 - E) Газдар арасында жүретін
259. Бокситтен қандай металл алынады?
- A) Алюминий
 - B) Мыс
 - C) Темір
 - D) Мырыш
 - E) Күміс
260. Парниктік әсерге қандай газ ықпал етеді?
- A) Көмірқышқыл газы
 - B) Сутек
 - C) Оттек
 - D) Азот
 - E) Неон
261. Көмірсутектерге қандай заттар класы жатады?
- A) Алкандар
 - B) Спирттер
 - C) Қышқылдар
 - D) Акуыздар
 - E) Эфирлер

262. Этанолдың формуласы:
A) C_2H_5OH
B) CH_3OH
C) C_3H_7OH
D) CH_3COOH
E) C_6H_6
263. Ең қарапайым алкан қалай аталады?
A) Метан
B) Пропан
C) Этан
D) Бутан
E) Пентан
264. Глюкозаның ашуы кезінде қандай газ бөлінеді?
A) Көмірқышқыл газы
B) Сутек
C) Оттек
D) Азот
E) Аммиак
265. Спирттерге тән функционалдық топ:
A) $-OH$
B) $-CHO$
C) $-COOH$
D) $-NH_2$
E) $-COO-$
266. Сутекті қосып алу реакциясы қалай аталады?
A) Гидрлеу
B) Гидролиз
C) Полимерлену
D) Дегидратация
E) Изомерлену
267. Қай көмірсу моносахаридтерге жатады?
A) Глюкоза
B) Целлюлоза
C) Крахмал
D) Сахароза
E) Лактоза
268. Сірке суының құрамында қандай қышқыл болады?
A) Сірке қышқылы
B) Лимон қышқылы
C) Құмырсқа қышқылы
D) Сүт қышқылы
E) Қымыздық қышқылы
269. Органикалық қосылыстарда қандай байланыс түрі басым?
A) Ковалентті

- B) Металдық
 - C) Иондық
 - D) Су тектік
 - E) Донорлы-акцепторлы
270. Полимерлерді алу процесі қалай аталады?
- A) Полимерлену
 - B) Диссоциация
 - C) Электролиз
 - D) Гидролиз
 - E) Конденсация
271. Бензолдың формуласы:
- A) C_6H_6
 - B) C_2H_2
 - C) C_2H_6
 - D) C_3H_8
 - E) CH_4
272. Қай спирт антисептик ретінде қолданылады?
- A) Этанол
 - B) Метанол
 - C) Бутанол
 - D) Пропанол
 - E) Глицерин
273. Қышқыл мен спирт арасындағы реакция қалай аталады?
- A) Этерификация
 - B) Гидролиз
 - C) Полимерлену
 - D) Гидрлеу
 - E) Изомерлену
274. Қай полимер табиғи болып табылады?
- A) Целлюлоза
 - B) Полипропилен
 - C) Полиэтилен
 - D) Полистирол
 - E) Капрон
275. Көмірсутектер толық жанғанда не түзіледі?
- A) Су және көмірқышқыл газы
 - B) Азот және оттегі
 - C) Сутек және көміртек
 - D) Метан және оттегі
 - E) Аммиак және су
276. Ең қарапайым карбон қышқылы:
- A) Құмырсқа қышқылы
 - B) Сірке қышқылы
 - C) Лимон қышқылы

D) Май қышқылы

E) Сүт қышқылы

277. Этиленнің формуласы:

A) C_2H_4

B) C_2H_6

C) C_2H_2

D) CH_4

E) C_3H_8

278. Қай көмірсу полисахарид болып табылады?

A) Крахмал

B) Фруктоза

C) Сахароза

D) Глюкоза

E) Рибоза

279. Судың бөлініп шығу реакциясы қалай аталады?

A) Дегидратация

B) Гидратация

C) Гидролиз

D) Изомерлену

E) Полимерлену

280. Қай зат ақуыздарға жатады?

A) Альбумин

B) Крахмал

C) Глюкоза

D) Сахароза

E) Целлюлоза

281. Қалыпты жағдайда 22,4 л газда неше моль болады?

A) 1

B) 0,5

C) 2

D) 3

E) 4

282. Судың молярлық массасы:

A) 18 г/моль

B) 17 г/моль

C) 16 г/моль

D) 20 г/моль

E) 22 г/моль

283. H_2SO_4 молекуласында неше сутек атомы бар?

A) 2

B) 1

C) 3

D) 4

E) 6

284. Периодтық заңды кім ашты?
A) Менделеев
B) Резерфорд
C) Ломоносов
D) Бутлеров
E) Авогадро
285. CO_2 салыстырмалы молекулалық массасы:
A) 44
B) 32
C) 40
D) 28
E) 48
286. Натрий атомында неше электрон бар?
A) 11
B) 10
C) 12
D) 13
E) 23
287. Қалыпты жағдайда 0,5 моль газдың көлемі:
A) 11,2 л
B) 5,6 л
C) 22,4 л
D) 44,8 л
E) 1 л
288. Судағы оттектің тотығу дәрежесі:
A) -2
B) +1
C) 0
D) -1
E) +2
289. Көміртек атомында неше протон бар?
A) 6
B) 5
C) 4
D) 8
E) 12
290. Судағы оттектің массалық үлесі шамамен:
A) 89%
B) 25%
C) 50%
D) 75%
E) 11%
291. Заттың сумен әрекеттесуі қалай аталады?
A) Гидролиз
B) Полимерлену

- C) Тотығу
D) Электролиз
E) Булану
292. Қай элемент инертті газдарға жатады?
A) Аргон
B) Хлор
C) Сутек
D) Күкірт
E) Фосфор
293. Тот баспайтын болаттың құрамында қандай металл бар?
A) Хром
B) Натрий
C) Кальций
D) Магний
E) Қорғасын
294. Алюминийді алу негізгі әдісі:
A) Электролиз
B) Кристалдану
C) Гидролиз
D) Дистилляция
E) Полимерлену
295. Сілтілік ортада фенолфталеиннің түсі:
A) Қызғылт
B) Жасыл
C) Көк
D) Сары
E) Ақ
296. Темір мен көміртектің қорытпасы:
A) Болат
B) Латунь
C) Қола
D) Дюралюминий
E) Мельхиор
297. Азот қышқылының формуласы:
A) HNO_3
B) HNO_2
C) H_2SO_4
D) HCl
E) H_3PO_4
298. Өсімдіктерге фотосинтез үшін қажет элемент:
A) Магний
B) Темір
C) Натрий
D) Кальций
E) Мырыш

299. Химиялық реакцияны жылдамдататын зат:
- A) Катализатор
 - B) Индикатор
 - C) Электролит
 - D) Еріткіш
 - E) Адсорбент
300. Өткір иісті, жасыл-сары түсті газ:
- A) Хлор
 - B) Оттек
 - C) Азот
 - D) Сутек
 - E) Неон
301. Ең жоғары электрөткізгіш металл:
- A) Күміс
 - B) Алюминий
 - C) Темір
 - D) Мырыш
 - E) Қорғасын
302. Заттың қасиетін сақтайтын ең кіші бөлшек:
- A) Молекула
 - B) Электрон
 - C) Атом
 - D) Ион
 - E) Протон
303. Си таңбасы қай элементке сәйкес?
- A) Мыс
 - B) Хлор
 - C) Кальций
 - D) Мырыш
 - E) Кобальт
304. Жылу сіңірілетін процесс:
- A) Эндотермиялық реакция
 - B) Тотығу
 - C) Экзотермиялық реакция
 - D) Жану
 - E) Бейтараптану
305. Фотосинтез кезінде түзілетін газ:
- A) Оттек
 - B) Көмірқышқыл газы
 - C) Азот
 - D) Сутек
 - E) Метан
306. Екі күрделі зат арасындағы алмасу реакциясы:
- A) Алмасу

- В) Орынбасу
- С) Айырылу
- Д) Қосылу
- Е) Полимерлену

307. Сым жасауға қолданылатын металл:

- А) Мыс
- В) Темір
- С) Қорғасын
- Д) Сынап
- Е) Магний

308. Улы газдың формуласы:

- А) CO
- В) CO₂
- С) SO₂
- Д) NO₂
- Е) CH₄

309. Ең белсенді бейметалл:

- А) Фтор
- В) Күкірт
- С) Хлор
- Д) Оттек
- Е) Азот

310. Газдалған сусындардағы қышқыл:

- А) Көмір қышқылы
- В) Күкірт қышқылы
- С) Тұз қышқылы
- Д) Азот қышқылы
- Е) Фосфор қышқылы

311. Қышқылдықты өлшейтін құрал:

- А) рН-метр
- В) Барометр
- С) Термометр
- Д) Манометр
- Е) Амперметр

312. Латунь құрамындағы металл:

- А) Мырыш
- В) Қалайы
- С) Темір
- Д) Магний
- Е) Күміс

313. Металдардың бұзылуы қалай аталады?

- А) Коррозия
- В) Еру
- С) Булану

- D) Балқу
E) Кристалдану
314. Кальций гидроксидінің формуласы:
A) $\text{Ca}(\text{OH})_2$
B) CaO
C) CaCO_3
D) CaSO_4
E) CaCl_2
315. Жарық пен жылу бөлінетін реакция:
A) Жану
B) Гидролиз
C) Полимерлену
D) Электролиз
E) Диссоциация
316. Хлорофилл құрамындағы элемент:
A) Магний
B) Темір
C) Натрий
D) Кальций
E) Мырыш
317. Аммиак алуға қолданылатын газ:
A) Азот
B) Хлор
C) Оттек
D) Неон
E) Аргон
318. Электр тогы әсерінен ыдырау:
A) Электролиз
B) Полимерлену
C) Гидролиз
D) Катализ
E) Изомерлену
319. Күкіртті газдың формуласы:
A) SO_2
B) SO_3
C) H_2SO_4
D) H_2S
E) S_2O_3
320. Ең иілгіш металл:
A) Алтын
B) Алюминий
C) Темір
D) Мырыш
E) Магний

321. Бір элементтің бірнеше жай зат түзу қабілеті:
A) Аллотропия
B) Изомерия
C) Валенттілік
D) Электролиз
E) Диссоциация
322. Гемоглобин түзілуіне қажет элемент:
A) Темір
B) Кальций
C) Натрий
D) Магний
E) Фосфор
323. Еритін негіз:
A) Сілті
B) Тұз
C) Оксид
D) Индикатор
E) Еріткіш
324. Ауадан жеңіл газ:
A) Сутек
B) Хлор
C) Көмірқышқыл газы
D) Оттек
E) Күкіртті газ
325. Au таңбасы қай элементке сәйкес?
A) Алтын
B) Күміс
C) Алюминий
D) Аргон
E) Астат
326. Заттардың қосылу реакциясы:
A) Қосылу
B) Алмасу
C) Орынбасу
D) Айырылу
E) Полимерлену
327. Қышқыл мен карбонат әрекеттескенде түзілетін газ:
A) Көмірқышқыл газы
B) Сутек
C) Аммиак
D) Оттек
E) Азот
328. Әктастың формуласы:
A) CaCO_3
B) NaCl

- C) KNO_3
- D) MgSO_4
- E) Al_2O_3

329. Дюралюминий құрамындағы металл:

- A) Мыс
- B) Күміс
- C) Темір
- D) Мырыш
- E) Қорғасын

330. Қышқыл мен тұз арасындағы реакция:

- A) Алмасу
- B) Орынбасу
- C) Қосылу
- D) Айырылу
- E) Полимерлену

331. Zn таңбасы қай элемент?

- A) Мырыш
- B) Цирконий
- C) Алтын
- D) Ксенон
- E) Темір

332. Көмірқышқыл газының формуласы:

- A) CO_2
- B) CO
- C) SO_2
- D) NO_2
- E) P_2O_5

333. Қаттыдан сұйыққа өту процесі:

- A) Балқу
- B) Конденсация
- C) Булану
- D) Сублимация
- E) Кристалдану

334. Органикалық химияның негізі:

- A) Көміртек
- B) Оттек
- C) Азот
- D) Күкірт
- E) Фосфор

335. Оттеппен әрекеттесу реакциясы:

- A) Тотығу
- B) Электролиз
- C) Диссоциация
- D) Изомерлену
- E) Гидролиз

336. Аккумуляторларда қолданылатын металл:
- A) Қорғасын
 - B) Күміс
 - C) Магний
 - D) Темір
 - E) Алюминий
337. Тыныс алу үшін қажет газ:
- A) Оттек
 - B) Азот
 - C) Сутек
 - D) Метан
 - E) Неон
338. Күрделі заттың ыдырауы:
- A) Айырылу
 - B) Алмасу
 - C) Қосылу
 - D) Орынбасу
 - E) Полимерлену
339. Рb таңбасы қай элемент?
- A) Қорғасын
 - B) Палладий
 - C) Платина
 - D) Фосфор
 - E) Полоний
340. Шарларды толтыруға қолданылатын газ:
- A) Гелий
 - B) Оттек
 - C) Азот
 - D) Хлор
 - E) Метан
341. Теріс зарядталған ион қалай аталады?
- A) Анион
 - B) Протон
 - C) Катион
 - D) Нейтрон
 - E) Изотоп
342. Сүйек ұлпасының құрамына қандай элемент кіреді?
- A) Кальций
 - B) Магний
 - C) Темір
 - D) Натрий
 - E) Мырыш
343. Темірдің тот басу процесі қалай аталады?
- A) Тотығу

- В) Тотықсыздану
- С) Полимерлену
- Д) Диссоциация
- Е) Кристалдану

344. Батпақ газы қалай аталады?

- А) Метан
- В) Сутек
- С) Оттек
- Д) Азот
- Е) Көмірқышқыл газы

345. Заттың еру қабілеті қалай аталады?

- А) Ергіштік
- В) Валенттілік
- С) Тығыздық
- Д) Электрөткізгіштік
- Е) Жылуөткізгіштік

346. Жер қыртысында ең көп таралған металл:

- А) Алюминий
- В) Мыс
- С) Темір
- Д) Мырыш
- Е) Магний

347. К таңбасы қай элементке сәйкес?

- А) Калий
- В) Кальций
- С) Криптон
- Д) Кобальт
- Е) Кремний

348. Бу сұйыққа айналу процесі:

- А) Конденсация
- В) Булану
- С) Сублимация
- Д) Балқу
- Е) Кристалдану

349. Ас тұзының формуласы:

- А) NaCl
- В) KCl
- С) CaCl₂
- Д) MgCl₂
- Е) Na₂SO₄

350. Периодтық жүйені жасаған ғалым:

- А) Менделеев
- В) Резерфорд
- С) Бутлеров

- D) Лавуазье
- E) Авогадро

351. Атомдардың электронды тарту қабілеті қалай аталады?

- A) Электртерістілік
- B) Валенттілік
- C) Тығыздық
- D) Электрөткізгіштік
- E) Жылусыйымдылық

352. Ең кіші атомдық нөмірі бар элемент:

- A) Сутек
- B) Литий
- C) Гелий
- D) Оттек
- E) Көміртек

353. Ұшақ жасауға қолданылатын металл:

- A) Алюминий
- B) Қорғасын
- C) Темір
- D) Сынап
- E) Мырыш

354. Аммиак селитрасының формуласы:

- A) NH_4NO_3
- B) NaNO_3
- C) KNO_3
- D) $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$
- E) NH_4Cl

355. Реакция кезінде газ бөліну процесі:

- A) Газ бөліну
- B) Ашу
- C) Катализ
- D) Диссоциация
- E) Гидролиз

356. Ақуыздардың құрамындағы элемент:

- A) Азот
- B) Темір
- C) Магний
- D) Калий
- E) Натрий

357. Металдар қоспасы қалай аталады?

- A) Қорытпа
- B) Ерітінді
- C) Эмульсия
- D) Суспензия
- E) Аэрозоль

358. Адам тыныс алғанда түзілетін газ:
- A) Көмірқышқыл газы
 - B) Сутек
 - C) Оттек
 - D) Азот
 - E) Метан
359. Тұздардың сумен әрекеттесуі:
- A) Гидролиз
 - B) Полимерлену
 - C) Катализ
 - D) Изомерлену
 - E) Тотығу
360. Кварцтың құрамындағы элемент:
- A) Кремний
 - B) Темір
 - C) Натрий
 - D) Калий
 - E) Магний
361. Металл мен тұз арасындағы реакция:
- A) Орынбасу
 - B) Қосылу
 - C) Айырылу
 - D) Полимерлену
 - E) Алмасу
362. Ең ауыр металл:
- A) Осмий
 - B) Темір
 - C) Алюминий
 - D) Мырыш
 - E) Күміс
363. Na таңбасы қай элемент?
- A) Натрий
 - B) Азот
 - C) Неон
 - D) Никель
 - E) Ниобий
364. Микроорганизмдер әсерінен органикалық заттардың ыдырауы:
- A) Ашу
 - B) Гидролиз
 - C) Электролиз
 - D) Тотығу
 - E) Диссоциация
365. NH_3 формуласы бар газ:
- A) Аммиак
 - B) Метан
 - C) Сутек

- D) Азот
- E) Хлор

366. Қышқыл мен негіздік оксид арасындағы реакция:

- A) Бейтараптану
- B) Қосылу
- C) Орынбасу
- D) Айырылу
- E) Полимерлену

367. Термометрде қолданылатын металл:

- A) Сынап
- B) Темір
- C) Магний
- D) Мырыш
- E) Күміс

368. Сұйықтың қатты күйге өтуі:

- A) Кристалдану
- B) Балқу
- C) Булану
- D) Конденсация
- E) Сублимация

369. Алмаздың негізі:

- A) Көміртек
- B) Кальций
- C) Кремний
- D) Темір
- E) Магний

370. Түрлі ортада түсін өзгертетін зат:

- A) Индикатор
- B) Электролит
- C) Катализатор
- D) Еріткіш
- E) Адсорбент

371. Газдалған су өндірісінде қолданылатын газ:

- A) Көмірқышқыл газы
- B) Сутек
- C) Азот
- D) Хлор
- E) Гелий

372. Рудалардан метал алу процесі:

- A) Металлургия
- B) Электролиз
- C) Полимерлену
- D) Гидролиз
- E) Катализ

373. Mg таңбасы қай элемент?
A) Магний
B) Марганец
C) Молибден
D) Мыс
E) Метан
374. Сөндірілмеген әк:
A) CaO
B) CaCO₃
C) Ca(OH)₂
D) CO₂
E) MgO
375. Қышқыл мен негіз арасындағы реакция:
A) Бейтараптану
B) Полимерлену
C) Электролиз
D) Изомерлену
E) Гидролиз
376. Коррозияға ең төзімді металл:
A) Алтын
B) Мыс
C) Темір
D) Мырыш
E) Алюминий
377. Судың құрамындағы элемент:
A) Сутек
B) Хлор
C) Азот
D) Көміртек
E) Күкірт
378. Екі жай зат арасындағы реакция:
A) Қосылу
B) Орынбасу
C) Алмасу
D) Айырылу
E) Полимерлену
379. Сутек асқын тотығы ыдырағанда түзілетін газ:
A) Оттек
B) Сутек
C) Азот
D) Метан
E) Аммиак
380. Cl таңбасы қай элемент?
A) Хлор
B) Кальций

- С) Кобальт
- Д) Кремний
- Е) Мырыш

381. Иондардың түзілу процесі:

- А) Диссоциация
- В) Полимерлену
- С) Катализ
- Д) Кристалдану
- Е) Сублимация

382. Өнеркәсіпте ең көп қолданылатын металл:

- А) Темір
- В) Алтын
- С) Күміс
- Д) Сынап
- Е) Платина

383. S таңбасы қай элемент?

- А) Күкірт
- В) Кремний
- С) Күміс
- Д) Стронций
- Е) Натрий

384. Заттың оттектен әрекеттесуі:

- А) Тотығу
- В) Тотықсыздану
- С) Полимерлену
- Д) Диссоциация
- Е) Электролиз

385. Табиғи газ құрамындағы негізгі газ:

- А) Метан
- В) Оттек
- С) Хлор
- Д) Азот
- Е) Аммиак

386. Заттар және олардың өзгерісі туралы ғылым:

- А) Химия
- В) Биология
- С) География
- Д) Физика
- Е) Астрономия

387. O таңбасы қай элемент?

- А) Оттек
- В) Осмий
- С) Қалайы
- Д) Алтын
- Е) Күміс

388. Металл мен қышқыл арасындағы реакция:

- A) Орынбасу
- B) Қосылу
- C) Алмасу
- D) Полимерлену
- E) Изомерлену

389. Гемоглобин құрамындағы металл:

- A) Темір
- B) Натрий
- C) Магний
- D) Кальций
- E) Мырыш

390. Заттың электр тогын өткізу қабілеті:

- A) Электрөткізгіштік
- B) Ергіштік
- C) Тығыздық
- D) Валенттілік
- E) Жылусыйымдылық

391. Бордың құрамындағы элемент:

- A) Кальций
- B) Магний
- C) Натрий
- D) Темір
- E) Мырыш

392. Сұйықтан газға өту:

- A) Булану
- B) Конденсация
- C) Балқу
- D) Сублимация
- E) Кристалдану

393. H таңбасы қай элемент?

- A) Сутек
- B) Гелий
- C) Сынап
- D) Гафний
- E) Холмий

394. Қанттан спирт алу процесі:

- A) Ашу
- B) Полимерлену
- C) Электролиз
- D) Гидролиз
- E) Катализ

395. Жануды қолдамайтын газ:

- A) Көмірқышқыл газы

- B) Сутек
- C) Оттек
- D) Озон
- E) Фтор

396. Металл мен көміртек қоспасы:

- A) Қорытпа
- B) Ерітінді
- C) Эмульсия
- D) Газ
- E) Аэрозоль

397. Ас тұзының құрамындағы элемент:

- A) Натрий
- B) Магний
- C) Темір
- D) Кальций
- E) Мырыш

398. Тоттың түзілу процесі:

- A) Тотығу
- B) Гидролиз
- C) Тотықсыздану
- D) Полимерлену
- E) Катализ

399. Барлық органикалық заттардың негізі:

- A) Көміртек
- B) Оттек
- C) Азот
- D) Күкірт
- E) Фосфор

400. Қышқыл мен сілті арасындағы реакция:

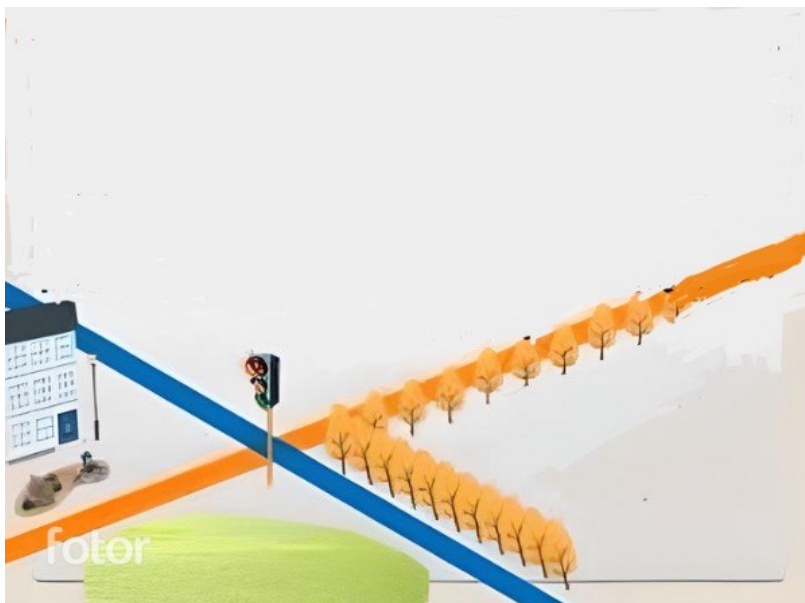
- A) Бейтараптану
- B) Орынбасу
- C) Айырылу
- D) Қосылу
- E) Полимерлену

ЛОГИКА ЖӘНЕ СЫНИ ОЙЛАУ

Тест сұрақтарының үлгілік тізімі

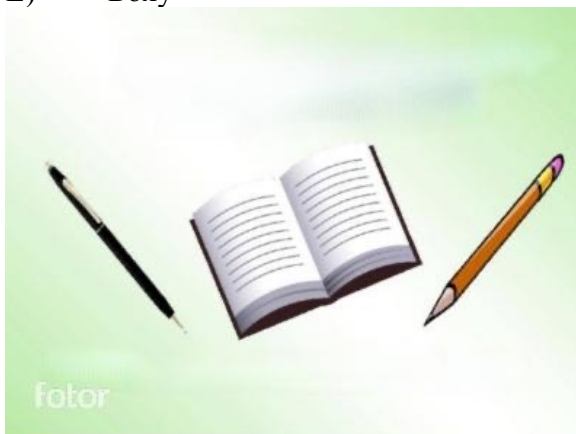
1. Қиылысты құрап тұрған бір көшенің бойына 11 ағаш, қиылысты құрап тұрған екінші көшенің бойына 11 ағаш отырғызуға болатын орын бар. Қиылысты құрап тұрған екі көшеге отырғызылатын ағаштардың ең аз саны қанша болмақ?

- A) Ағаштар саны 21
- B) Ағаштар саны 23
- C) Ағаштар саны 15
- D) Ағаштар саны 17
- E) Ағаштар саны 19

2. Дәптер - қаламсапқа қарағанда арзан, ал қарындашқа қарағанда қымбат. Қайсысы арзан?

- A) Қарындаш
- B) Қаламсап
- C) Дәптер
- D) Кітап
- E) Бояу

3. Белгісіз азаматтың әкесінің аты - Абай САМАТҰЛЫ, ұлының аты – Жамбыл ОМАРҰЛЫ.

Белгісіз азаматтың аты-жөні кім?

- A) Омар Абайұлы
- B) Абай Жамбылұлы
- C) Абай Омарұлы
- D) Самат Омарұлы
- E) Жамбыл Абайұлы

4. Ваня Петядан жоғарғы қабатта, бірақ Сенядан төменгі қабатта, ал Коля - Петядан төменгі этажда тұрады. Олардың әрқайсысы төрт қабатты үйдің қай қабаттарында тұрады?

- A) 1 қабатта-Коля, 2 қабатта-Петя, 3 қабатта-Ваня, 4 қабатта-Сеня
- B) 1 қабатта-Ваня, 2 қабатта – Коля, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Петя
- C) 1 қабатта-Петя, 2 қабатта – Коля, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Ваня
- D) 1 қабатта-Коля, 2 қабатта-Ваня, 3 қабатта-Сеня, 4 қабатта-Петя
- E) 1 қабатта-Сеня, 2 қабатта – Петя, 3 қабатта-Ваня, 4 қабатта-Коля

5. Екі жолаушыөзенге жақындады. Өтуге болатын қайық бір адамға арналған. Екі адамның салмағын көтере алмайды! Жағадағы екі жолаушыешбір көмексіз екеуі де осы қайықпен келесі жағаға өтті. Олар мұны қалай жасады?

- A) Екеуі бір өзеннің қарам-қарсы жағаларында болды. Алдымен біреуі, содан кейін екіншісі өтті.
- B) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Біреуі қайықпен өтті, екіншісі жүзіп кетті. Шаршаған кезде орындарын ауыстырды.
- C) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де қайықпен өтті.
- D) Екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де жүзіп өтті.
- E) Екеуі екі түрлі өзеннің жағасында болды. Ешқайсысы келесі жағаға өте алмады.

6. Бір жарым лимон - 150 теңге тұрады. 10 лимон қанша тұрады?

- A) 1000 теңге
- B) 150 теңге
- C) 200 теңге
- D) 300 теңге
- E) 1500 теңге

7. Кітап үшін 1000 теңге және кітап құнының тағы жартысы төленді. Кітап қанша тұрады?

- A) 2000 теңге
- B) 100 теңге
- C) 300 теңге
- D) 400 теңге
- E) 500 теңге

8. Бір минут сайын бөрененің бір метрлік бөлігі кесіледі. Ұзындығы 6 метр болатын бөрене

қанша минутта кесіледі?

- A) 5 минутта кесіледі
- B) 10 минутта кесіледі
- C) 15 минутта кесіледі
- D) 20 минутта кесіледі
- E) 30 минутта кесіледі

9. Қайсысы ауыр? 1 килограмдық таразы тасы немесе 1 килограмм шарлар?

- A) Олардың салмағы тең
- B) 1 килограмдық таразы тасы ауыр
- C) 1 килограмм шарлар ауыр
- D) Алдымен тең салмақ болады, бірақ біртіндеп, шарлардың көлемі үлкен болғандықтан, оларға архимедтік күш әсер ететіндіктен таразы басы ауырлай түседі
- E) Алдымен салмағы бірдей болады, бірақ олардың массасы әртүрлі, сондықтан 1 килограмдық таразы тасы біртіндеп ауырлай түседі (Архимедтік заң күшін ескере отырып).

10. Санап шығыңыз! Автобус жүріп келеді. Онда 5 жолаушы отыр. Аялдамада 6 жолаушы кірді. Келесі аялдамада 4 жолаушы түсіп қалды, және 2 жолаушы кірді, келесі аялдамада 3 жолаушы шығып кетті де 4 жолаушы кірді, келесі аялдамада ешкім шықпады, бірақ 8 жолаушы кірді, келесі аялдамада 6 жолаушы шығып, 1 адам кірді, келесіде - 5 шығып, 4

кірді. Автобус барлығы неше аялдамаға тоқтады?

- A) 8
- B) 9
- C) 7
- D) 6
- E) 5

11. Сізде 5 таяқша бар деп елестетіңіз. Егер олардың екеуін екіге бөлсеңіз, барлығы қанша таяқша болады?

- A) Жеті таяқша.
- B) Үш таяқша.
- C) Бес таяқша.
- D) Он таяқша.
- E) Он бір таяқша.

12. Бір отбасыдағы екі апалы-сіңлілі қыздардың әрқайсысының үш ағасы бар. Отбасында қанша бала бар? Әрбір қыздың үш ағасы болса, онда отбасында қанша ұл бар?

- A) 5 бала: үш ұл және екі қыз.
- B) 8 бала: алты ұл және екі қыз.
- C) 6 бала: үш ұл және үш қыз.
- D) 7 бала: үш ұл және төрт қыз.
- E) 9 бала: бес ұл және төрт қыз.

13. Дүкенге 4 бала барды: Дима, Коля, Никита және Андрей, дүкенге барар жолда олар 4 теңге тапты. Никита дүкенге жалғыз барса, қанша ақша табар еді? Ал егер фильмде 25 бала болса, олар қанша ақша табады?

- A) 4 теңге
- B) 20 теңге
- C) 16 теңге
- D) 12 теңге
- E) 100 теңге

14. Бір күндік жәндіктер қанша уақыт өмір сүреді ?

- A) 1 күн
- B) 1 ай
- C) 1 жыл
- D) 1 апта
- E) 10 жыл

15. Аулада тауықтар мен қойлар болды. Олардың 3 басы және 8 аяғы бар. Қанша тауық және қанша қой болды?

- A) 3 тауық және 2 қой.
- B) 2 тауық және 2 қой.
- C) 3 тауық және 3 қой.
- D) 2 тауық және 1 қой.
- E) 1 тауық және 2 қой.

16. Менің әкем 31 жаста болғанда, мен 8 жаста едім, ал қазір әкем менен екі есе үлкен. Мен қазір неше жастамын?

- A) 16, әкесі 40.
- B) 18, Әкеге 42.
- C) 23, Әкеге 46.
- D) 20, әкесі 40.
- E) 22, Әкеге 44.

17. Ағасы 14 жаста, ал әпкесі 10 жаста. Әпкесі қазір қанша жаста болса, ағасы қанша жаста болады?

- A) 16 жыл.
- B) 18 жаста.
- C) 20 жыл.
- D) 22 жыл.
- E) 21 жыл.

18. Ең жылдам жәндікті көрсетіңіз?

- A) Шабандоз-қоңыз
- B) Тарақан
- C) Ұлу
- D) Құмырсқалар
- E) Қырықаяқ

19. Ұмытшақ бала үйден шығып, досы Эндрюге барды. Ол жарты жолдан өтіп, демалуға отырғанда, кітабын үйінде қалдырып кеткенін есіне түсірді. Бала үйіне оралып, кітапты алып, Эндрюге қайта барды. Ол Эндрюдің үйіне енді жеткенде бағана демалуға отырған жерде сөмкесін ұмытып кеткенін білді. Бала сөмкесіне қайтадан барып, содан соң досына келуге мәжбүр болды. Ол Эндрюге келгенде екі шақырымның орнына әлдеқайда көп жүргенін түсінді. Бала неше шақырым жер жүрді?

- A) 2 км.
- B) 4 км.
- C) 6 км.
- D) 7 км.
- E) 8 км.

20. Екі ана, Екі қыз және Әжесі мен немересі. Барлығы қанша?

- A) 3
- B) 6
- C) 4
- D) 5
- E) 2

21. Бөренені 2 бөлікке кесу үшін 1000 теңге төлеу керек. Бөренені 4 бөлікке кесу қанша тұрады?

- A) 3000 теңге.
- B) 4000 теңге.
- C) 2000 теңге.
- D) 1000 теңге.
- E) 5000 теңге.

dreamstime.com

22. Терезенің алдында 8 жасыл қызанақ жатты. Үш күннен кейін олар қызарып кетті. Қанша жасыл қызанақ қалды?

- A) 0
- B) 8
- C) 16
- D) 4
- E) 2

23. Екі бояушы екі сағат ішінде екі бөлмені бояй алады. Алты сағат ішінде 18 бөлмені бояу

үшін қанша суретші қажет?

- A) 24
- B) 8
- C) 18
- D) 12
- E) 6

24. Ваня мен Коля - Серёжа мен Сашадан үлкен. Серёжа мен Саша - Петядан үлкен. Ең кішісі кім?

- A) Петя
- B) Саша
- C) Серёжа
- D) Ваня
- E) Коля

25. Пәтерде иттер мен мысықтар тұрады. Барлық жануарлардың тек біреуі ит емес, ал бір үй жануарынан басқасының бәрі мысық. Мысықтар мен иттердің барлығы қанша?

- A) Бір ит пен бір мысық
- B) Бір ит пен үш мысық
- C) Төрт ит және көптеген мысықтар
- D) Бір ит пен үш мысық
- E) Екі ит пен екі мысық

26. Маша мен Ваняның әрқайсысында 3 соратын кәмпиттен бар. Маша өзінің 2 кәмпитін жеді. Ваня да солай істеді. Ваняда қанша кәмпит қалды?

- A) 1
- B) 2
- C) 0
- D) 4
- E) 3

27. Егер сіз жарысқа қатысып, үшінші орындағы адамды басып озсаңыз, қандай орынға ие боласыз?

- A) Үшінші
- B) Екінші
- C) Үшінші
- D) Бірінші
- E) Бесінші

28. 100-ден 2-ні қанша рет шегеруге болады?

- A) 1 рет, $100 - 2 = 98$. Келесі азайту 100-ден шегеруге жатпайды.
- B) B) 100
- C) 0
- D) 25
- E) 50.

29. Фермада екі жылқы, бір қоян, бір күшік, бір мысық, шошқа мен шошқа, сиыр мен бұзау, күркеауық пен қаз болды. Иесі итпен келді. Фермада қанша аяқ болды?

- A) Екі аяқ
- B) 44
- C) 46
- D) 34
- E) 26

30. Бұл тізімге қайсысы енбеуі керек? Майшабақ, кит, акула, тунец, треска.

- A) Кит
- B) Майшабақ
- C) Акула
- D) Тунец
- E) Треска

31. Адамдар қартайған Атадан:

- Сіз неше жастасыз?- деп сұрады

"Мен кейбір туыстарымнан алты жүз есе үлкенмін", - деп жауап берді ол.

Рас па?

Солай болуы мүмкін бе?

- A) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 600 есе үлкен.
- B) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 100 есе үлкен.
- C) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 200 есе үлкен.
- D) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 60 есе үлкен.
- E) Егер атасы 50 жаста болса, ал немересі 1 айлық болса, онда атасы немересінен 65 есе үлкен.

32. Жеті ағайынды ұлдардың әрқайсысының бір-біреуден қарындасы бар.

Ол үйде барлығы неше қарындас бар?

- A) Біреу
- B) Үшеу
- C) Екеу
- D) Төртеу
- E) Алтау

33. Қаздар ұшып барады. Аңшы біреуін атып құлатты.

Нешеуі қалды?

- A) Оқ тиіп құлаған біреуі қалды, қалғандары ұшып кетті
- B) Үш
- C) Он

- D) Екі
- E) Бес

34. Үйректер тобы ұшып барады: бір үйрек алдында, екеуі артта; біреуі - артта, екеуі алдында; біреуі екеуінің арасында және үшеуі қатарда. Барлығы қанша үйрек болды?

- A) 3 үйрек
- B) 4 үйрек
- C) 5 үйрек
- D) 2 үйрек
- E) 10 үйрек

35. “Ия, сен. Иә, мен - иә, сен екеуміз”.

Біз нешеуміз?

- A) Екеу
- B) Үшеу
- C) Жетеу
- D) Он
- E) Біреу

36. Әкесі мен ұлы, ұлы мен әкесі, немересі және атасы.

Олар барлығы нешеу?

- A) Үшеу
- B) Екеу
- C) Жетеу
- D) Он
- E) Біреу

37. Олар тобымен жүріп келеді: қайыненесі, күйеуі және күйеуі әйелімен, Анасы қызымен, әжесі - немересімен, қызы - әкесімен. Олар барлығы нешеу?

- A) Төртеу
- B) Үшеуі
- C) Жеті
- D) Бір
- E) Екеу

38. Алмұртта 37 алмұрт жемісі өсіп тұр, ал анар талының жемісі аздау. Анар талында қанша алмұрт өсіп тұр?

- A) Анар талында алмұрт өспейді
- B) Сансыз көп
- C) 37
- D) 50
- E) 100

39. Күн мен түн бірге қанша сағатқа созылады?

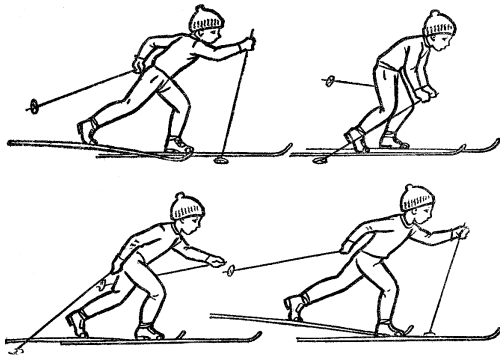
- A) 24 сағат.
- B) 48 сағат.
- C) 72 сағат.
- D) 12 сағат.
- E) 10 сағат.

40. Көшенің бір бетіндегі соңғы үйдің нөмірі 27. Көшенің қарсы бетінде қанша үй бар?

- A) 14
- B) 27
- C) 13
- D) 28
- E) 12

41. Екі шаңғышы бір уақытта бір-бірімен кездесуге қарсы бағытта жолға шықты. Біріншісі кездесетін жерге дейін 2 сағат жүрді. Екінші шаңғышы кездесуге дейін қанша уақыт жүрді?

- A) 2 сағат
- B) 3 сағат
- C) 1 сағат
- D) 4 сағат
- E) 30 минут

42. Екі оқушы қыз мектептен үйіне, ал үш ұл оларға қарсы жүріп келеді. Барлығы қанша бала үйлеріне қайтып барады?

- A) 2
- B) 5
- C) 7
- D) 10
- E) 1

43. Үстелде 1 алма жатыр. Ол 4 бөлікке бөлінді. Енді үстелде қанша алма бар?

- A) 1
- B) 4
- C) 2
- D) 5
- E) 3

44. Үш түйеқұс ұшып кетті. Бір аңшы атып тастады. Қанша түйеқұс қалды?

- A) 0
- B) 2
- C) 1
- D) 3
- E) 4

45. Қызда 5 алма бар. Ол 3-нен басқасының бәрін жеді. Қызда қанша алма қалды?

- A) 3
- B) 2

- C) 1
- D) 4
- E) 5

46. Неліктен тарақандар лас жерлерде жорғаласа да жұқпалы ауруларға шалдықпайды?

- A) Тарақандардың миында антибиотиктер бар.
- B) Тарақанның құрсау тәрізді терісі оны инфекциядан қорғайды.
- C) Тарақанның мұрты инфекцияны дереу залалсыздандырады.
- D) Тарақанның қанаттары оны инфекциядан қорғайды.
- E) Тарақанның денесі кез-келген сыртқы инфекцияны өлтіреді.

47. Ағайынды үш ұлдың әрқайсысының бір-бір қарындасы бар. Отбасында барлығы қанша бала бар?

- A) 4
- B) 5
- C) 1
- D) 2
- E) 3

48. 6 трактормен жер жыртылды.

Олардың 2-уі тоқтап қалды.

Далада барлығы қанша трактор бар?

- A) 6
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 1

49. Бөлменің 4 бұрышы бар. Әр бұрышта 1 мысықтан отыр. Әр мысыққа қарама-қарсы 3 мысық отыр. Бөлмеде қанша мысық бар?

- A) 4
- B) 2
- C) 3
- D) 1
- E) 5

50. Таяқтың 2 ұшы бар. Егер біреуін кессеңіз, онда қанша ұшы қалады?

- A) 2
- B) 1
- C) 3
- D) 0
- E) 4

51. Бір аяғымен тұрған әтештің салмағы 3 кг. Екі аяғымен тұрса салмағы қанша болады?

- A) 3 кг.
- B) 2 кг.
- C) 1 кг.
- D) 4кг.
- E) 0 кг.

52. Сағатына үш жылқы қосылып бірге 24 км шапты. Сонда, аттың әрқайсыс неше шақырым шапты?

- A) 24 км
- B) 0 км.
- C) 12 км
- D) 2 км
- E) 10 км

53. Бір жұмыртқаны 5 минут пісіру керек. Ал 6 жұмыртқаны пісіру қанша уақыт алады?

- A) 5 минут.
- B) 10 минут.
- C) 15 минут.
- D) 20 минут.
- E) 30 минут.

54. Төрт адам 20 минут бойы домино ойнады. Сонда олардың әрқайсысы неше минут ойнады?

- A) 10 минуттан.
- B) 20 минуттан.
- C) 20 минуттан.
- D) 20 минуттан.
- E) 20 минуттан.

55. Отбасында екі бала бар. Самат - Бейбіттің ағасы, бірақ Бейбіт - Саматтың інісі емес. Бұлай болуы мүмкін бе? Бейбіт кім?

- A) Қарындасы
- B) Көршісі
- C) Ағайы
- D) Жиені
- E) Немере бауыры

56. Қала бағыты бойынша 3 көлік, ал оларға қарсы 5 автобус жүріп келеді. Қалаға қанша көлік келе жатыр?

- A) 3 машина.
- B) 1 машина.
- C) 2 Машина.
- D) 0 машина.

Е) 5 машина.

57. Үш бала дойбы ойнады. Барлығы үш партия ойналды. Әр бала қанша партия ойнады?

- А) Үш партиядан.
- В) Алты партиядан.
- С) Бес партиядан.
- Д) Бір партиядан.
- Е) Екі партиядан.

58. Бүкіл әлем қандай жәндікке "қол шапалақтайды"?

- А) “Күйе-көбелекке”
- В) Көбелектерге
- С) Инеліктерге
- Д) Масаларға
- Е) Шыбындарға

59. Алты аяғы, екі басы, құйрығы бір. Мынау не?

- А) Атқа мінген шабандоз
- В) Қолтырауын
- С) Айдаһар
- Д) Ұлу
- Е) Медуза

60. Үйлері жоқ қалалар, суы жоқ өзендер және ағаштары жоқ ормандар қайда бар?

- А) Географиялық картада
- В) Фильмдерде
- С) Қиялда
- Д) Жұмақта
- Е) Түнде көретін түстерде

61. Кімдер бір орныда отырып "жүреді"?

- А) Шахматшылар
- В) Арбадағы мүгедектер
- С) Жүргізуші
- Д) Тракторшы
- Е) Нашакорлар

62. Бастау оңай, мүмкін, аяқтау қиын.

- А) Өңгіме
- В) Сым
- С) Белдік
- Д) Жанжал
- Е) Арақатынас

63. Сұрақ болып табылмайды. Бірақ жауап беруді қажет етеді. Ол не?

- А) Сыртқы есіктің қоңырауы немесе телефонның қоңырауы.
- В) Хат
- С) Жеделхат
- Д) Достық
- Е) Жанжал

64. Барлығын көре алатын кезде сіз оны көре алмайсыз,

Ал ештеңе көрінбейтін кезде оны көресіз.

- A) Қараңғылық
- B) Тұман
- C) Өрт
- D) Таңсәрі
- E) Жаңбыр

65. Профессор достарына өз қолымен көкөніс салатын дайындап беруді шешті. Ол үшін оған қажет болды: бұрыш - 3 дана және сонша қызанақ; қияр қызанақтан аздау, бірақ шалғамнан көп. Профессор салатқа қанша түрлі көкөністі қолданды?

- A) 9
- B) 6
- C) 7
- D) 8
- E) 5

66. Сізге тиесілі нәрсе, бірақ сізден гөрі басқалар көп қолданатын нәрсе. Ол не?

- A) Сіздің есіміңіз
- B) Сіздің бойыңыз
- C) Сіздің мейірімділігіңіз
- D) Сіздің көркіңіз
- E) Сіздің ақыл-қабілетіңіз

67. Құлағында жүрекшесі бар жалғыз құс?

- A) Үкі
- B) Түйеқұс
- C) Тырна
- D) Феникс
- E) Қырғауыл

68. Римдіктер шанышқының дизайнына революциялық жаңалық енгізді-барлық кейінгі модельдер римдік шешімнің жетілдірілген түрі. Римдік жаңалыққа дейін шанықылар қандай болды?

- A) Біртісті
- B) Көптісті
- C) Тұтастісті
- D) Үштісті
- E) Төртбұрышты

69. Ең үлкен жемісі бар өсімдікті атаңыз.

- A) Асқабақ
- B) Қарбыз
- C) Қауын
- D) Қызанақ
- E) Кокос

70. Кез келген ғарышкер ұшу кезінде не жоғалтады?

- A) Салмақ
- B) Оттегі
- C) Әлеммен байланыс
- D) Ұйқы
- E) Қорқыныш

71. Адамның он екі жұп қабырғасы бар. Ненің үш жүзге жуық қабырғасы бар?

- A) Жыланның
- B) Пілдің
- C) Қырықаяқтың
- D) Тасбақаның
- E) Киттердің

72. 90% ы өртеніп, 10% ы тасталатын дақылды атаңыз.

- A) Темекі
- B) Тары
- C) Жүгері
- D) Бидай
- E) Арпа

73. Ең үлкен мүйіздің иесі - мүйізтұмсық (158 см-ге дейін). Ал, ең жұмсақ мүйізі бар қай жәндік?

- A) Ұлу
- B) Ешкі
- C) Ақбөкен
- D) Сиыр
- E) Бұғы

74. Неліктен “бір күндік” жәндіктер тез өледі?

- A) Олардың ас қорыту жүйесі, тіпті аузы жоқ
- B) Олар - жұқпалы ауруға шалдыққан
- C) Олар суыққа төзбейді
- D) Олар ыстыққа төзбейді
- E) Олар у-шу мен жарыққа төзбейді

75. "Бұл ауру. Бірақ өте сирек кездесетін дерт. Өкінішке орай, жұқпалы емес", - деді Гиппократ. Гиппократ не туралы айтты?

- A) Данышпандық туралы
- B) Психика туралы
- C) Ұйқы туралы
- D) Батылдық туралы
- E) Әзілкештік туралы

76. Егер түріктер "ауылды күзет" деп айтқысы келсе олар "қара авыл" дейтін болған. Ал бүгінгі күні ол қалай айтылады?

- A) "Қарауылда!"
- B) "Тоқта!"
- C) "Қатып қал!"
- D) "Кетпе!"
- E) "Қарама!"

77. Юлий Цезарь шеберлерге өз сарбаздарының қалқандары мен қаруларын зергерлік бұйымдармен безендіруді бұйырды. Неге?

- A) Лақтырып тастап кетпеулері үшін
- B) Мотивация үшін
- C) Бедел үшін
- D) Рухты көтеру үшін
- E) Батылдық үшін

78. Егер түнгі сағат 12-де жаңбыр жауса, “72 сағаттан кейін күн ашық болады” деп күтуге бола ма?

- A) Жоқ, өйткені 72 сағаттан кейін қайтадан түн ортасы болады
- B) Түскі уақыт болады
- C) Күн болады
- D) Қар жауады
- E) Иә, күн ашық болады

79. Шамда 20 лампа бар болған. Оның 5-і жанып кетті. Қанша лампа қалды?

- A) 20 (жиырма шам - 15 жұмыс істейтін және 5 күйген лампа).
- B) 15
- C) 19
- D) 12
- E) 5.

80. Қай жәндіктің мұрты өз аяқтарынан ұзын болады?

- A) Тарақанның
- B) Жирафтың
- C) Бұғының
- D) Медузаның
- E) Ұлудың

81. Бір джентльмен өзінің досына тапсырыс бойынша суретшіге салдырған портретті көрсетіп тұрып: "Менің әпкелерім де, бауырларым да жоқ, бірақ бұл адамның әкесі - менің әкемнің ұлы болған", - деді. Портретте кім бейнеленген?

- A) Джентльменнің ұлы.
- B) Джентльменнің ағасы.
- C) Джентльменнің атасы.
- D) Джентльменнің немересі.
- E) Джентльменнің өзі.

82. Саябақта 8 орындық бар. Үшеуі қайта боялды. Саябақта қанша орындық қалды?

- A) Сегіз
- B) Бес
- C) Алты
- D) Жеті
- E) Он

83. Термометр плюс +15 градусты көрсетіп тұр. Егер термометр екеу болса қанша градус көрсеткен болар еді?

- A) + 15 градус
- B) + 30 градус
- C) + 45 градус
- D) + 60 градус

Е) 0 градус

84. Қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл: 1 кг мақта немесе 1 кг темір?

- A) Бірдей
- B) 1 кг алма
- C) 1 кг бидай
- D) 1 кг тұз
- E) 1 кг мақта

85. “Екі рет туады, бір рет өледі”?

- A) Жылан
- B) Тасбақа
- C) Кесіртке
- D) Сушаян
- E) Өрмекші

86. Адам бойындағы еш азаймайтын, тек көбейе беретін нәрсе не?

- A) Адамның жасы
- B) Ақыл
- C) Адамның салмағы
- D) Білімпаздық
- E) Достық.

87. Сіз одан көп алған сайын ол үлкейе береді. Ол не?

- A) Шұңқыр
- B) Ақша
- C) Жад
- D) Махаббат
- E) Ластанбау

88. Күн сайын тауға барады, таудан қайтады, бірақ орнында қалады?

- A) Жол
- B) Күн
- C) Ай
- D) Жаңбыр
- E) Өзен

89. Денесіне шеге қағуға болатын жалғыз жануар?

- A) Жылқы
- B) Бұқа
- C) Мүйізтұмсық
- D) Піл
- E) Ит

90. Қандай жануардың терісінен ағаш және мәрмәр тасты жылтырататын егеуіш жасалады?

- A) Акулалардың
- B) Бұқаның
- C) Мүйізтұмсықтың
- D) Пілдің
- E) Жылқылардың

91. Аш қарынға қанша жұмыртқа жеуге болады?

- A) 1 (қалғандары “аш қарынға жеген“ деп саналмайды).
- B) 10
- C) 2
- D) 3
- E) 0

92. “Әкемнің ұлы, бірақ менің ағам емес”. Кім туралы айтылып тұр?

- A) Немере аға туралы
- B) Туған аға туралы
- C) Менің ұлым
- D) Мен өзім
- E) Менің немерем

93. “Тамақтандырсаңыз ол тіріледі. Шөлін қандырсаңыз, ол өледі”. Ол не?

- A) От
- B) Жануарлар
- C) Өсімдіктер
- D) Достық
- E) Қақтығыстар

94. Отқа жанбайтын және суға батпайтын не?

- A) Мұз
- B) Титан
- C) Шыны
- D) Пластик
- E) Ғалымдардың еңбектері

95. Австралиялықтар қай жәндікті “теңіз арасы” деп атайды?

- A) Медузаны
- B) Пингвиндерді
- C) Итбалықтарды
- D) Теңіз кірпілерін
- E) Кірпікшешенді

96. Үш тауық үш күнде үш жұмыртқа береді. 12 күнде 12 тауық қанша жұмыртқа салады?

- A) 48
- B) 12
- C) 24
- D) 36
- E) 4

97. Адам қолға үйреткен насеком?

- A) Аралар
- B) Көбелектер
- C) Инелік
- D) Масалар
- E) Шыбындар

98. Қандай сұраққа "иә" деп жауап беру мүмкін емес?

- A) "Сіз ұйықтап жатырсыз ба?»
- B) "Сіз серуендеп жүрсіз бе?»
- C) "Сіз істеп жатырсыз ба?»

- D) "Сен бақыттысың ба?»
- E) "Сен ақылдысың ба?»

99. Қандай түйінді тарқату мүмкін емес?

- A) Теміржол
- B) Туыстық қатынастар
- C) Мемлекеттік
- D) Махаббат
- E) Қылмыстық

100. Қандай жануарлар әрқашан көздерін ашып ұйықтайды?

- A) Балықтар
- B) Балалар
- C) Маймылдар
- D) Қолтырауындар
- E) Үкі

101. Екі солдат өзеннің сол жағалауына жақындады, олар келесі жағалауға өтуі керек еді. Екі жасөспірім жағаға жақын жерде қайықпен жүзіп жүрді, суда басқа қалқымалы қайықтар болған жоқ. Алайда қайық суда 100 кг-нан артық салмақты көтере алмайды.

Сарбаздарды оң жағалауға өткізуді қалай ұйымдастыруға болады және мұны қанша сапарда жасауға болады? Бір сарбазды өткізу үшін екі сапар қажет: бірінші сапарда екі жасөспірім қарсы жағалауға өтеді, екеуінің біреуі сол жерде қалады, ал екінші жасөспірім қайықпен бастапқы жағалауға оралады.

Екінші рейсте жасөспірім қайықты солдаттардың біреуіне береді. Солдат оң жағалауға өтіп, қайықты екінші жасөспірімге қайтарады. Екінші жасөспірім бастапқы жағалауға жетеді. Осылайша, бір сарбазды паромға апару үшін екі сапар қажет болса, екеуін судан өткізу үшін неше сапар қажет?

- A) 4 рейс қажет болады
- B) 3 рейс қажет болады
- C) 2 рейс қажет болады
- D) 5 рейс қажет болады
- E) 1 рейс қажет болады

102. Англияда бұл гүлді ақындар жырлаған

Ол сәби перілер мен нәзік эльфтер үшін бесік ретінде қызмет етеді. Отаны - Парсы, ол жерден Түркияға қоныс аударып, ХІХ ғасырда Еуропаға тарады. Голландияда бұл гүлге табыну болды. Амстердамда бұл гүлдің екі үш пиязына (ұрығына) екі тас үй сатып алынғаны туралы тарихи дәлел бар.

- A) Қызғалдақтар
- B) Раушан гүлі
- C) Орхидеялар
- D) Магнолия
- E) Лиандралар

103. Өрттен қорқынышты не бар?

- A) Түтін
- B) Жанартаудың оянуы
- C) Жер сілкінісі
- D) Соғыс
- E) Сел

104. Әнді музыкасыз орындау қалай аталады?

- A) Акапелла
- B) Ария

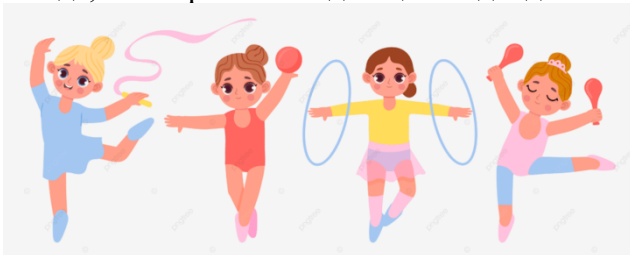
- C) Хор
- D) Соло
- E) Речитатив

105. Қандай жануардың салмағы 190 тоннаға дейін жетеді?

- A) Көк кит
- B) Гиппопотам
- C) Піл
- D) Мүйізтұмсық
- E) Қолтырауын

106. Катя Ирадан жылдам,
ал Ира Ленадан жылдамырақ.
Сонда, кім бәрінен жылдам қимылдайды?

- A) Катя
- B) Ира
- C) Лена
- D) Надя
- E) Оля

107. Екі көліктің біреуі кең жолмен, екіншісі тар жолмен келе жатыр.
Жүк көлігі тар жолмен келе жатқан жоқ.
Жеңіл көлік қандай жолмен келеді?
Жүк көлігі ше?

- A) Жүк көлігі кең жолмен келе жатыр
- B) Жеңіл көлік кең жолмен келе жатыр
- C) Жүк көлігі кең жолмен келе жатқан жоқ

- Д) Жүк көлігі тар емес жолмен келе жатқан жоқ
- Е) Жеңіл көлік тар жолмен келе жатқан жоқ

108. Вераның терісі Людамен салыстырғанда қара түсті.
Вера Катямен салыстырғанда әлдеқайда ақ түсті.
Олардың ішіндегі ақшылы кім?

- А) Вера
- В) Люда
- С) Катя
- Д) Оля
- Е) Наташа

109. Нені дайындауға болады, бірақ жеуге болмайды?

- А) Сабақ бойынша үй тапсырмасын
- В) Бәліш
- С) Тамақ
- Д) Сусын
- Е) Бауырсақ

110. Толя Игорьден биік,
Игорь Колядан биік.
Сонда, ең ұзыны кім?

- А) Толя
- В) Игорь
- С) Коля
- Д) Юра
- Е) Андрей

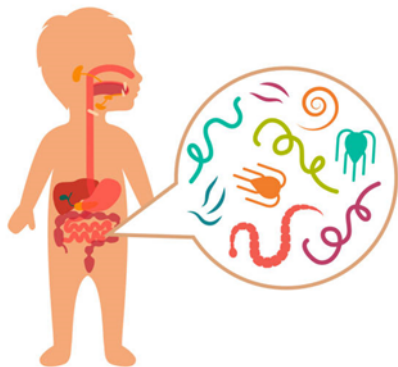
111. Құрлықтағы адамдар ауырмайтын ауру?

- А) «Теңіз ауруы»
- В) Құтыру
- С) Іш сүзегі
- Д) Летаргиялық ұйқы
- Е) Туретта синдромы

112. Саша Толяға қарағанда көңілді,
Толя Ванядан көңілді.
Сонда, ең көңілдісі кім?

- А) Саша
- В) Толя
- С) Ваня
- Д) Юра
- Е) Андрей

113. Қандай құрттардың ішектері болмайды?

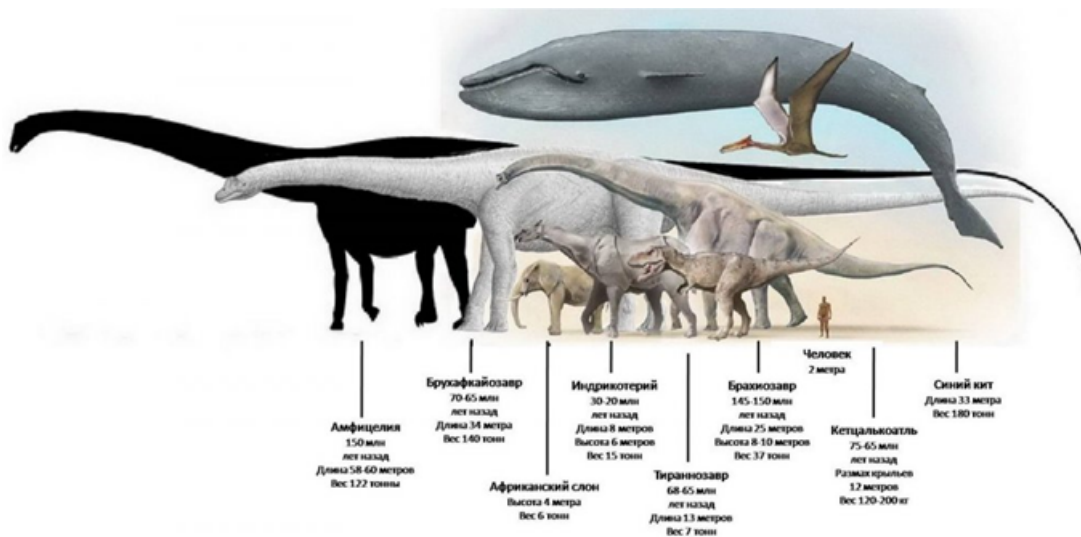
- A) Таспа құрттар
- B) Қосмекенділер
- C) Жұлдызды құрттар
- D) Жауын құрттары
- E) Мұз құрттары

114. Қандай моллюскілерді тірідей жейді?

- A) Устрицалар (Ostreidae)
- B) Брондалған (Polyplacophora)
- C) Қосжақпақтылар (Bivalvia)
- D) Күрекаяқтар (Scaphopoda)
- E) Қарынаяқтылар (Gastropoda)

115. Ең ірі жануар?

- A) Көк кит – «жолақ кит»
- B) Гиппопотам
- C) Мүйізтұмсық
- D) Піл
- E) Мегалодон

116. Өзге организмдегі ағза шырындарымен қоректенетін, басқалардың есебінен өмір сүретін тіршілік қалай аталады?

- A) Паразиттер
- B) Құрттар
- C) Жатыпішерлер
- D) Арамтамақтар
- E) Өзгенің нанын жегіштер

117. Аралдар салатын су тіршілігі қалай аталады?

- A) Инжу-маржан полиптері
- B) Балықтар
- C) Құрттар
- D) Аралар
- E) Құстар

118. Қандай құстар ұша алмайды?

- A) Түйеқұстар
- B) Тотықұстар
- C) Көгершіндер
- D) Үкілер
- E) Қаршыға құс

119. Бәліш үш бөлікке кесілді.

Бәлішті үшке бөлу үшін барлығы неше тілік жасалды?

- A) Үш
- B) Екі
- C) Бір
- D) Төрт
- E) Бес

120. Терезе әйнегін бес ағайындылардың қайсысы сындырды.?

Андрей: «Бұл Витя немесе Толя», - деді.

Витя: «Мұны мен де, Юра да жасаған жоқпыз», - деді.

Дима: «Бұлардың біреуі шындықты айтты, ал екіншісі айтпады», - деді.

Юра: «Жоқ, Дима, сен қателесесің», - деді.

Әкелері кем дегенде үш ағайынды шындықты айтқанына сенімді.

Терезені кім сындырды?

- A) Толя сындырды
- B) Андрей сындырды
- C) Витя сындырды
- D) Дима сындырды
- E) Юра сындырды

121. Маша Светаға қарағанда жылдам жүгіреді.

Света Оляға қарағанда жылдам.

Қай қыз бәрінен жылдам жүгіреді?

- A) Маша
- B) Света
- C) Оля
- D) Надя
- E) Галя

122. Лиза мен Петя саңырауқұлақтар мен жидектерді жинауға орманға барды. Лиза саңырауқұлақ терген жоқпын. Петя не жинады?

- A) Петя саңырауқұлақ жинады
- B) Петя саңырауқұлақ жинамады
- C) Петя жидек жинады
- D) Петя жидек жинамады
- E) Лиза саңырауқұлақ жинады

123. Иранның бойы Клаваға қарағанда 3 см қысқа.

Клава Любадан 5 см қысқа.

Сонда, ең ұзыны кім?

- A) Люба
- B) Клава
- C) Ира

- D) Майя
- E) Надя

124. Екі қайың өсіп тұр. Әр қайыңда төрт бүр (шишка) бар. Екі қайыңда барлығы неше бүр бар?

- A) қайың ағашында бүр (шишка) болмайды
- B) 8 бүр
- C) 7 бүр
- D) 6 бүр
- E) 12 бүр

125. Қандай жәндік өз салмағынан 10 есе ауыр жүкті көтере алады?

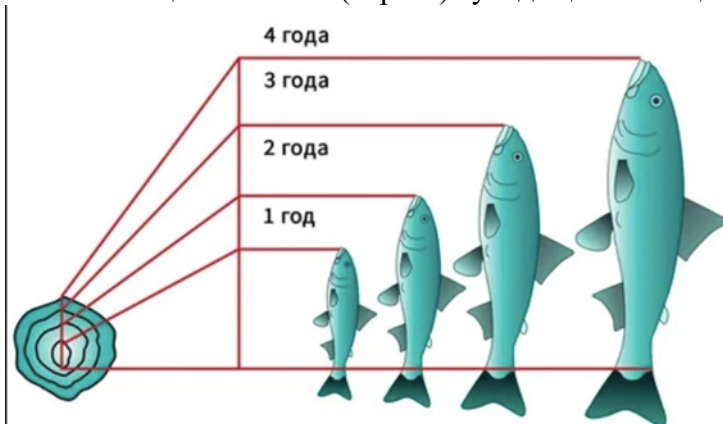

- A) Құмырсқа
- B) Кірпі
- C) Ақуыз
- D) Ара
- E) Тасбақа

126. Су қоймасындағы судың температурасы Цельсий бойынша 17 градус. Онда тіршілік ететін балықтардың дене температурасы қандай?

- A) 18 градус Цельсий
- B) 20 градус Цельсий
- C) 25 градус Цельсий
- D) 22 градус Цельсий
- E) 23 градус Цельсий

127. Сіз мөңке балығын (карась) ауладыңыз. Оның жасы нешеде екенін қалай білеміз?

- A) Қабыршағындағы сақиналарды санаңыз
- B) Балықтың ұзындығын өлшеңіз
- C) Тұмсығының ұшынан құйрық қанатына дейін өлшеңіз
- D) Қабыршақты жамылғыны өлшеңіз
- E) Балықтың қалыңдығын өлшеңіз

128. Қандай организмдер өмір бойы тоқтаусыз өседі?

- A) Маржандар
- B) Киттер
- C) Мөңке балығы
- D) Кірпікшелілер
- E) Сегізаяқтар

129. Оттегісіз ортада өмір сүре алмайтын тіршілік иелері?

- A) Балық
- B) Балдырлар
- C) Гельминттер
- D) Анаэробты микроорганизмдер
- E) Аскаридалар

130. Дөңгелекте 8 спиц бар.

Спицалар арасында қанша бөлік бар?

- A) 7
- B) 8
- C) 6
- D) 5
- E) 3

131. Тоғайға қарай бір топ құс ұшып келді.

Олар бір бұтаққа екеуден қонып еді, бір бұтақ бос қалды.

Әрқайсысы жеке қонып еді, біреуіне бұтақ жетпей қалды.

Тоғайда неше ағаш бар, барлығы қанша құс ұшып келді?

- А) Үш ағаш, төрт құс
- Ә) Төрт ағаш, төрт құс
- С) Төрт ағаш, үш құс
- Д) Үш ағаш, үш құс
- Е) Төрт ағаш, бес құс

132. Толя мен Игорь сурет салып отыр.

Бірі - үйдің, екіншісі - жапырақты бұтақтың бейнесін салуда.

Игорь үйді салмаса, Толя ненің суретін салды?

- А) Толя үйдің суретін салып отыр
- В) Толя жапырақтың суретін салып отыр
- С) Толя ұшақтың суретін салып отыр
- Д) Толя машинаның суретін салып отыр
- Е) Толя ағаштың суретін салып отыр

133. Үш құрбы ақ, жасыл, көк көйлек, аяқ киім киіп шықты. Бірдей түсті көйлек пен аяқ киім Аняда ғана бар. Валяның аяқ киімі де, көйлегі де аппақ емес. Наташа жасыл аяқ киім киген.

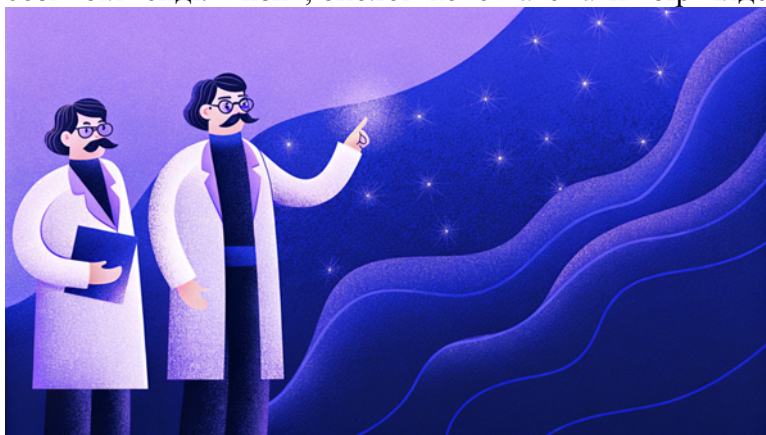
Құрбылардың әрқайсысының көйлектері мен аяқ киімдерінің түсін анықтаңыз.

- А) Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Валя - жасыл көйлек пен көк туфлимен, Аня ақ көйлек пен ақ туфлимен шықты. Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Аня жасыл көйлек пен көк туфлимен шықты. Валя жасыл көйлек пен көк туфлиде
- В) Наташа көк көйлек пен жасыл туфлимен, Аня жасыл көйлек пен көк туфлимен шықты
- С) Валя - жасыл көйлек пен көк туфлиде

D) Валя - жасыл көйлек пен көк туфлиде

E) Аня ақ көйлек, ақ туфли киген

134. Халықаралық конгрессте төрт ғалым кездесті: физик, тарихшы, биолог және математик. Олардың ұлттары әртүрлі болды және ғалымдардың әрқайсысы төрт тілдің екеуінде (орыс, ағылшын, француз және итальян) сөйлегенімен, олардың төртеуі де сөйлейтін тіл болмады. Үшеуі де сөйлейтін тіл болды. Ғалымдардың ешқайсысы бір мезгілде французша да, орысша да сөйлемеген. Физик ағылшын тілін білмесе де, биолог пен тарихшы бір-бірімен сөйлескісі келсе, аудармашы қызметін атқара алатын. Тарихшы француз тілінде сөйлейді және математикпен сөйлесе алады, бірақ соңғысы бірде-бір орыс сөзін білмейді. Физик, биолог және математик бір тілде бірге сөйлесе алмайды.

Әрбір ғалым қандай екі тілді біледі?

A) Физик француз және итальян тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

B) Физик орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

C) Физик ағылшын және француз тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик француз және итальян тілдерінде сөйлейді.

D) Физик араб және итальян тілдерінде, тарихшы француз және испан тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

E) Физик француз және итальян тілдерінде, тарихшы орыс және итальян тілдерінде, биолог ағылшын және француз тілдерінде, математик ағылшын және итальян тілдерінде сөйлейді.

135. Кино билеттеріне кезекте тұрғандар: Юра, Миша, Володя, Саша және Олег.

Белгілі болғаны:

1) Юра билетті Мишадан ерте, бірақ Олегтен кеш сатып алады.

2) Володя мен Олег бір-бірінің қасында тұрған жоқ.

3) Саша Олегке, Юраға немесе Володяға жақын тұрған жоқ.

Кезекте кім кімнен кейін тұр?

- А) Ұлдар келесі ретпен тұр: Олег, Юра, Володя, Миша және Саша
В) Миша мен Саша, Олег, Юра, Володя
С) Юра, Володя, Миша және Саша, Олег
D) Саша, Олег, Юра, Миша және Володя
Е) Саша, Миша, Володя, Олег, Юра

136. Отбасыда үш перзент бар.

Ұлдардан гөрі қыздар көп.

Отбасында неше әпке бар?

- А) Екі әпкесі бар
В) Екі ұл, бір әпкесі бар
С) Бір әпкесі, екі інісі бар
D) Үш әпкесі бар
Е) Үш інісі бар

137. Отбасында төрт бала бар. Олар 5, 8, 13 және 15 жаста. Балалардың есімдері - Аня, Боря, Вера және Галя.

Бір қыз бала бақшаға барса, Аня Борядан үлкен болса, Аня мен Вераның жасының қосындысы үшке бөлінсе, әр бала неше жаста?

- А) Вера 5 жаста, Бор 8 жаста, Аня 13 жаста, Гала 15 жаста
В) Вера 5 жаста, Боря 8 жаста, Аня 13 жаста, Гала 5 жаста
С) Вера 15 жаста, Боря 18 жаста, Аня 3 жаста, Гала 5 жаста
D) Вера 5 жаста, Бор 8 жаста, Аня 13 жаста, Гала 12 жаста
Е) Вера 3 жаста, Бор 8 жаста, Аня 3 жаста, Гала 5 жаста

Шешім. Аня мен Вераның жасының қосындысы үшке бөлінеді және бұл бір қыз 5 жаста, екіншісі 13 жаста болған жағдайда мүмкін болады. Бірақ мәселе бойынша Аня Борядан үлкен. Демек, Аня 13 жаста, ал Вера 5 жаста. Сонымен бірге Галя 15 жаста екені анық.

138. Саша Игорьден 10 жас кіші.

Игорь Лешадан 2 жас үлкен.

Ең жасы кім?

- А) Саша
В) Леша
С) Игорь
D) Дима
Е) Юра

139. Төрт қыз әңгімелесіп отыр: Аня, Валя, Галя және Надя.

1) Жасыл көйлектегі қыз - Аня емес, Валя емес - көк көйлектегі қыз бен Надяның арасында тұрады.

2) Ақ көйлек киген қыз қызғылт көйлекті қыз бен Валяның арасында тұрады.

Әр қыз қандай түсті көйлек киеді?

- А) Галяның көйлегі жасыл, Надяныкі қызғылт, Валяныкі көк, Аняныкі ақ.

- В) Галя қызыл түсті көйлек киген
- С) Надя ақ түсті көйлек киген
- Д) Вали қызғылт түсті көйлек киген
- Е) Аня көк көйлек киген

140. Төрт дос (Петя, Боря, Алеша және Коля) апаларымен бірге мектептегі Жаңа жылдық балға барды.

Бірінші би кезінде олардың әрқайсысы өз әпке-қарындастарынан өзгелермен биледі. Лена - Петямен, Светлана - Наташаның ағасымен, Оля - Светлананың ағасымен, Боря - Алешаның әпкесімен, Алеша Петяның әпкесімен биледі.

Кім-кімнің ағасы? Кім кіммен билеген?

- А) Петя - Оляның ағасы, Петя Ленамен биледі
Боря - Наташаның ағасы, Боря Светланамен биледі
Алеша - Светлананың ағасы, Алеша Олямен биледі
Коля - Ленаның ағасы, Коля Наташамен биледі
- В) Петя - Наташаның ағасы, ал Боря Светланамен биледі
- С) Коля - Оляның ағасы, ал Петя Ленамен биледі
- Д) Алеша - Светлананың ағасы, Алеша Олямен биледі
- Е) Алеша Ленаның ағасы, Коля Наташамен биледі

141. Миша Олеттен күшті,
Миша Петядан әлсіз.
Ең күштілері кім?

- А) Петя
- В) Миша
- С) Олег
- Д) Алексей
- Е) Иван

142. Ең ірі маймыл қайсысы?

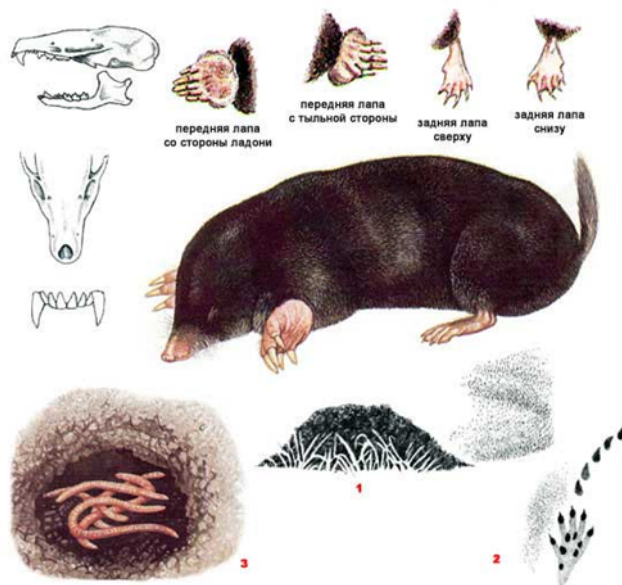

- A) Горилла
- B) Непалдық сұр лангур
- C) Мандрель
- D) Тибет макакасы
- E) Сары бабуиндар

143. Жүзге дейінгі сандардың қосындысы неге тең?

- A) 1-ден 100-ге (қоса алғанда) дейінгі сандардың қосындысы 5050-ге, 1-ден 100-ге дейінгі сандардың қосындысы (100-ді қоспағанда) 4950-ге тең.
- B) 5050
- C) 5000
- D) 4500
- E) 4900

144. Көртышқан қыс мезгіліне арналған азықты қалай дайындайды?

- A) Бастарын кесіп, қоймаға салады
- B) Жерге көмеді
- C) Жапырақтарға орап қояды
- D) Кептіреді
- E) Ұсақтайды және жинап қояды

145. Көктемнің алғашқы хабаршысы қандай құстар?

- A) Қарғалар
- B) Бұлғаулар
- C) Жұлдызқұрттар
- D) Қарақұйрықтар
- E) Далалық қызғыш құс

146. Құйрығы үш метрлік этеш сорты қай елде шығарылды?

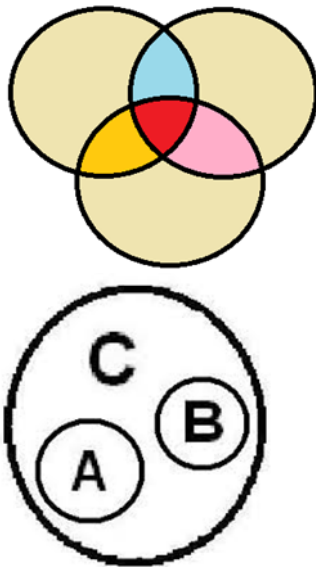
- A) Жапонияда
- B) Австралияда
- C) Австрияда
- D) Тайландта
- E) Индонезияда

147. Қай жәндіктің есту қабілеті жоқ?

- A) Шыбында
- B) Инелікте
- C) Масада
- D) Көбелекте
- E) Тарақанда

148. «Студент» және «спортшы» ұғымдарының арасындағы байланысты анықтаңыз:

- A) Қиылысу
- B) Бағыныштылық
- C) Ерекшелік
- D) Сәйкестік
- E) Қайшылық

149. (Жауапсыз махаббат).

Үш жас жігіт: Коля, Петя және Юра үш қызға ғашық: Таня, Зина және Галя. Бірақ бұл жауапсыз махаббат.

1. Коля - Таняны жақсы көретін жас жігітке ғашық болған қызды жақсы көреді.
2. Петя - Зинаны жақсы көретін жас жігітке ғашық болған қызды жақсы көреді.
3. Зина Юраны жақсы көрмейді.

Кім кімге ғашық?

- A) Коля – Галяға, Галя – Петяға, Петя – Таняға, Таня – Юраға, Юра – Зинаға, Зина – Коляға ғашық.
- B) Коля Таняны жақсы көреді
- C) Петя Зинаны жақсы көреді

- D) Тәня Юраны жақсы көреді
- E) Петя Галяға ғашық

150. Қандай қосмекенділер бір жылда төрт рет терісін ауыстырады және әр жолы алдыңғысын өзі жейді.

- A) Бақалар
- B) Жыландар
- C) Шаян
- D) Сегізаяқтар
- E) Жыланбалықтар мен сәулелер

151. «Икебана» гүл шоғын жинау өнері қай елде қалыптасты?

- A) Жапонияда
- B) Қытайда
- C) Тайландта
- D) Тайванда
- E) Малайзияда

152. Қайсы гүл Күннің және Жапонияның символы саналады?

- A) Хризантема
- B) Пиондар
- C) Қызғалдақ
- D) Гербера
- E) Гортензиялар

153. Қандай гүл өз-өзіне сұқтанып, тек өзін ғана тамашалайды?

- A) Нарцисс
- B) Гортензиялар
- C) Хризантема
- D) Гербера
- E) Пиондар

154. Қандай тірі тіршіліктің бойында үш жүректен бар?

- A) Сегізаяқ, кеспе, кальмар
- B) Бақалар, жыландар
- C) Шаяндар, сегізаяқтар
- D) Жыланбалықтар мен сәулелер
- E) Киттер, кірпікшелілер

155. Моллюсктердің қанының түсі қандай?

- A) Көілдір
- B) Мөлдір
- C) Қызыл
- D) Сұр
- E) Қара

156. Қай өсімдіктен бал жақсы жиналады?

- A) Линден
- B) Жалбыз
- C) Қарақұмық
- D) Жоңышқа
- E) Бақ-бақ

157. Құрлықтағы ең жылдам хайуанат?

- A) Гепард, 110 км/сағ.
- B) Түйеқұс
- C) Кенгуру
- D) Барыс
- E) Жолбарыс

158. Табиғаттағы ең жіңішке жіп?

- A) Веб
- B) Табиғи жіп
- C) Синтетикалық жіп
- D) Нейлон жіп
- E) Жібек жіп

159. Қай жылан түкіреді?

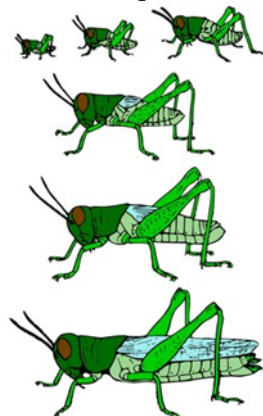
- A) Кобра
- B) Боа тартқышы
- C) Сужылан
- D) Мамба
- E) Анаконда

160. Ең ұзын тілдің иегері?

- A) «Құмырсқажегіш», ұзындығы 61 см.
- B) Жылан
- C) Сиыр
- D) Жираф
- E) Комодо айдаһары

161. Шегірткенің құлағы қайда орналасқан?

- A) Аяғында
- B) Маңдайында
- C) Қанаттарында
- D) Артқы жағында
- E) Құйрығында

162. Бекас-құстың маңыраған даусы қай жерінен шығады?

- A) Құйрық
- B) Іш
- C) Бас
- D) Қанаттарынан
- E) Бүкіл денесінен

163. Қандай жануар тамақ ішкеннен кейін тісін жуады - аузын шаяды?

- A) Жолбарыс
- B) Түйе
- C) Аю
- D) Піл
- E) Жираф

164. Қандай құстардың қанаттары қырлы болады?

У каких птиц крылья покрыты не перьями, а чешуей?

У пингвинов

- A) Пингвиндердің
- B) Пеликандардың
- C) Құтанның
- D) Ләйлектің
- E) Қаздың

165. Қандай хайуанаттың мойын омыртқалары көбірек?

- A) Жираф
- B) Шошқа
- C) Піл
- D) Қолтырауын
- E) Жылан

166. Түйе су қорын қайда сақтайды?

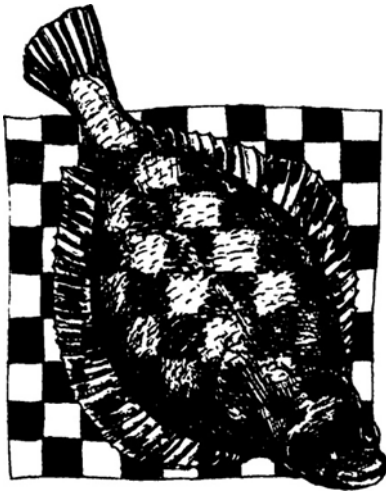
- A) Қанында
- B) Өркешінде
- C) Асқазанда
- D) Тері астында
- E) Денеде

167. Сіріңке қандай ағаштан жасалады?

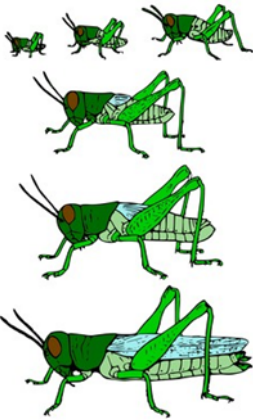
- A) Көктерек
- B) Қайың
- C) Үйеңкі
- D) Емен
- E) Тал

168. Қандай балық шахмат тақтасына айнала алады?

- A) Камбала
- B) Тұқы
- C) Иваси
- D) Килька
- E) Мөңке балығы

169. Шегірткенің шырылы қалай шығады?

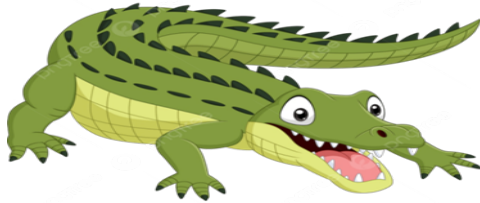
- A) Аяқты қанатқа үйкеу арқылы
- B) Іш
- C) Бас
- D) Таразылар
- E) Бүкіл денемен

170. Қандай құстың қанаты мүлде жоқ?

- A) Киви-киви
- B) Пингвин
- C) Түйеқұс
- D) Тотықұс
- E) Шағала

171. Қай хайуанаттың бойындағы майы жасыл түсті?

- A) Қолтырауын
- B) Гиппопотам
- C) Мүйізтұмсық
- D) Жылан
- E) Бақа

172. Қандай өсімдіктердің жапырақтары Күннің бағытын көрсете алады?

- A) Жабайы салат, сильфий, эвкалипт
- B) Жаңғақ
- C) Қылқан жапырақты ағаштар
- D) Қарағай
- E) Кипарис

173. Дүние жүзіндегі ең үлкен өрмекші қандай?

- A) А) әлемдегі ең ірі өрмекші - *Heteropoda maxima* (лат.), Sparassidae тұқымдасынан, Лаостың Хаммуан провинциясында тіршілік етеді. Ұрғашыларының денесінің ұзындығы

4,6 см-ге дейін барады, аталықтары шамамен 3,0 см. Аяқ-қолдарының аралығы 25-тен 30 см-ге дейін.

Оңтүстік Америкадағы Голиат «Құс жегіші» аяқ-қолдарының ұзындығы бойынша одан кіші, бірақ дене мөлшері бойынша одан айтарлықтай асып түседі

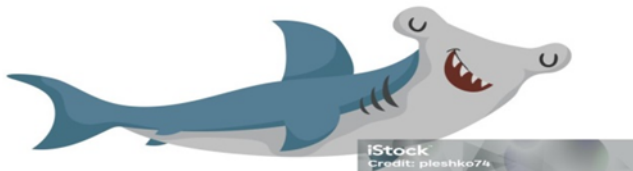
- В) Кенелер (Акари)
- С) Шаяндар (скорпиондалар)
- Д) Сушаяндар
- Е) Қаракұрт

174. Жер бетіндегі ең үлкен жылан

- А) Анаконда, 9 м дейін.
- В) Молга
- С) Қара мамба
- Д) Қайсақа
- Е) Бумсленг

175. Қай акуланың көздері бір-бірінен 2 метр қашықтықта орналасқан?

- А) Балға балық (Carcharhiniformes)
- В) Үлкен ақ акула (Lamniformes)
- С) Қара ұшты акула (Katranidae)
- Д) Ала акула (Wobbegongiformes)
- Е) Аапон ара балығы (Sawfish)

176. Қай көбелек саяхаттағанды ұнатады: күзде оңтүстікке, Африкаға құстарша ұшып кетіп, көктемде кері қайтады.

- A) Боялған көбелек
- B) Адмирал
- C) Аполлон Мнемосин
- D) Автоной мариголдтары
- E) Ағаш көбелегі

177. Қай бақа өзінің итбалықтарына арнап терезесі, шатыры бар, бірақ есігі жоқ үй салады?

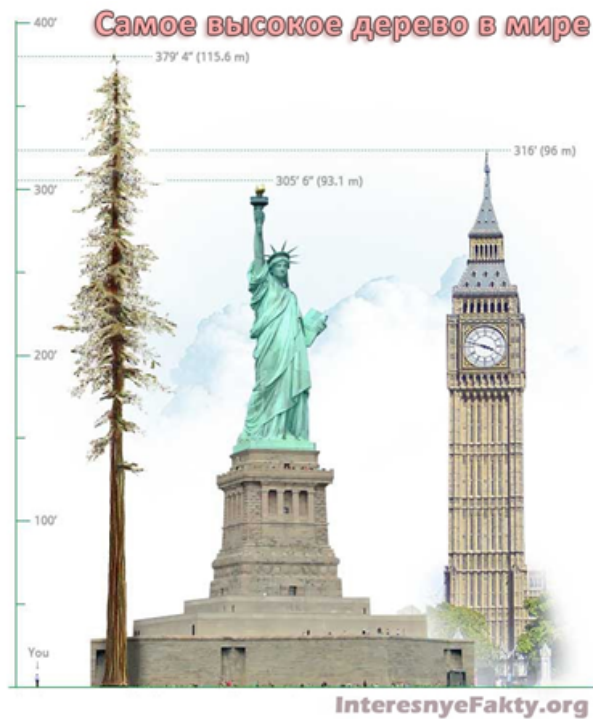
- A) Темір ұстасы – квакша бақасы
- B) Қиыршығыстық бақа
- C) Сібірлік бақа
- D) Шөпте жүретін бақа
- E) Көлдегі бақалар

178. Қандай жылан соқыр болса да бәрін естиді, иіссіз-ақ жылуды «көреді».

- A) Қалқантұмсық жылан
- B) Анаконда
- C) Сужылан
- D) Аспид
- E) Африкалық бумсленг

179. Дүние жүзіндегі ең ұзын ағаш

- A) 187 м-ге дейінгі эвкалипт ағашы
- B) Секвойя
- C) Арша
- D) Шырша
- E) Кипарис

180. Кең жайыла өсетін үлкен ағаш

- A) Секвойя
- B) Арша
- C) Кипарис
- D) Эвкалипт
- E) Шырша

181. Ең берік ағаш

- A) Темір ағаш – «Parrotia persica»
- B) Пандо
- C) Журупа емені
- D) Ескі Тикко
- E) Ескі Расмус

182. Суда қалқып жүретін ең үлкен қалқыма-өсімдік?

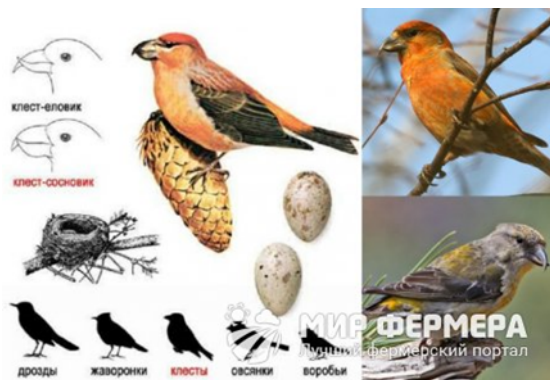
- A) «Виктория Регия» - жапырақтарының диаметрі 2 м-ге жуық. 50 кг-ға дейінгі дисперсті жүктемеге төтеп бере алады
- B) Macrocystis балдырларының ұзындығы 200 метрге жетеді
- C) Nereocystis, ұзындығы 200 метрге жетеді
- D) Теңіз балдырлары
- E) Ірі су лалагүлі: «Виктория боливия» – жапырағының диаметрі 3 м.

183. Алып гүлдер?

- A) «Rafflesia Arnoldii» - гүлінің ұзындығы 1 метр, гүлінің салмағы 10 кг-ға жуық.
- B) «Титан арум»
- C) «Магнолия Кампбелли»
- D) «Талипотты пальма»
- E) Алып лотос

184. Қандай құс қатты аязда балапан шығарады?

- А) Айқыш құс (клевст)
- В) Патша құс (зимородок)
- С) Тоқылдақ
- Д) Тит (синица)
- Е) Ақ үкі

185. Шаңғы жасау үшін қандай ағаш қолданылады?

- А) Қайың
- В) Көктерек
- С) Үйеңкі
- Д) Емен
- Е) Тал

186. Белгілі ойды жеткізуге арналған сөз немесе сөз тіркесі қалай аталады?

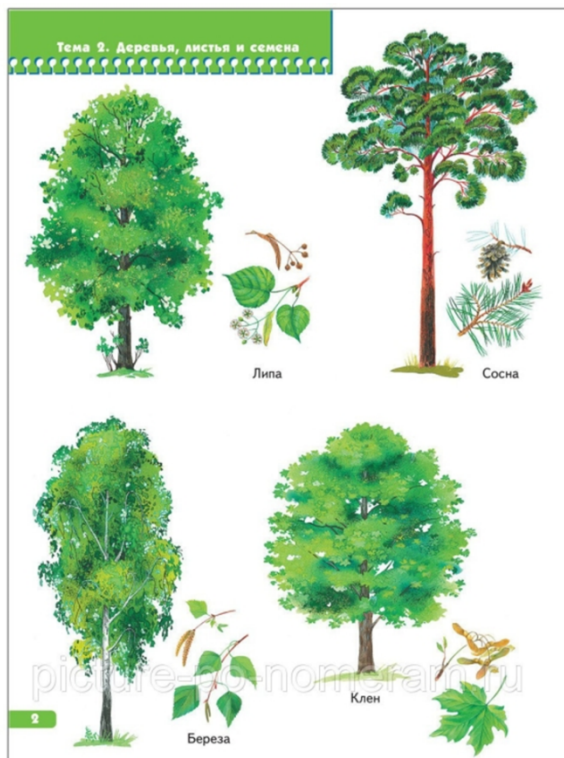
- А) Термин
- В) Омонимдер
- С) Синонимдер
- Д) Категория
- Е) Предикат

187. Ұлудың тістері бар ма?

- А) Иә, бар. Ұлудың тістері тілінде орналасқан. Ұлудың 135 қатардан тұратын тістері бар. Әр қатарда 105 тіс бар. Барлығы 14175 тісі бар.
- В) Тістері жоқ
- С) 100 тіс
- Д) 80 тіс
- Е) 40 тіс

188. Қарағайлар орташа есеппен неше жыл өмір сүреді ?

- A) 120-140 жыл
- B) 100 жыл
- C) 110 жыл
- D) 115 жыл
- E) 130 жыл

189. «Тауықтар ұшады, өйткені тауықтар - құс, ал барлық құстар ұшады» деген пікірдің дрыс болмау себебін анықтаңыз:

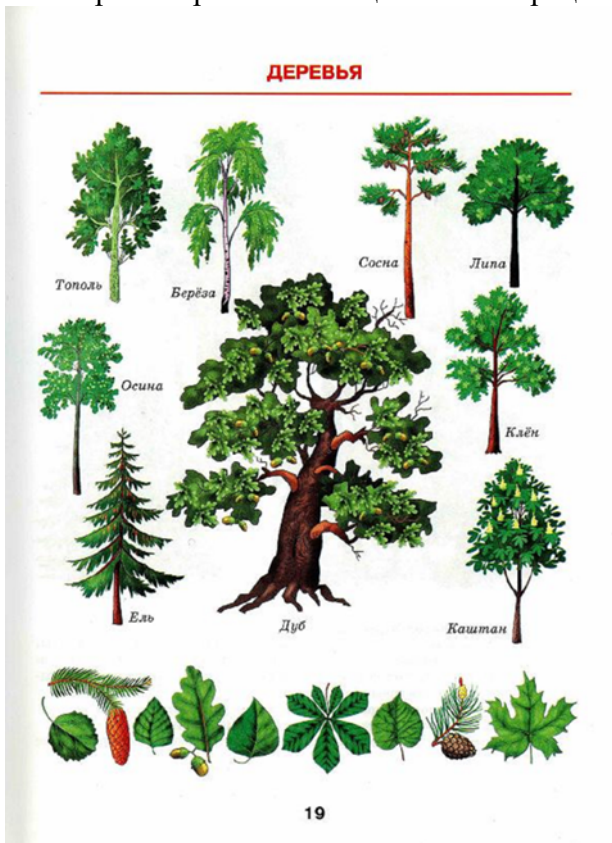
- A) Аргументтің сенімсіздігі
- B) Дәлелдердегі қайшылық
- C) Дәлелдердің жеткіліксіздігі
- D) Жалпылау ережелерін бұзу
- E) Шектеу ережелерін бұзу

190. Каштан ағашында орта есеппен қанша жапырақ болады?

- A) 19 мың
- B) 18 мың
- C) 20 мың
- D) 10 мың
- E) 15 мың

191. Теректе орта есеппен қанша жапырақ бар?

- A) 70 мыңнан 119 мыңға дейін
- B) 60 мыңнан 120 мыңға дейін
- C) 50 мыңнан 110 мыңға дейін
- D) 40 мыңнан 119 мыңға дейін
- E) 30 мыңнан 119 мыңға дейін

192. Онсыз адам өмірі мүмкін емес табиғи шудың шегі қай деңгейде болғаны дұрыс?

- А) Рұқсат етілген дыбыс шегі 80-85 децибел. 130 дцб. адамда ауырсыну тудырады, 150 дцб. адам төзгісіз азап әкеледі
- В) Сыбдырлаған шөп – 10 децибел
- С) Қатты сөйлеу - 60-70 децибел
- Д) Көше көлігінің шуы 80-100 децибел
- Е) Максималды дыбыс деңгейі 110 дБА-дан аспауы керек, ал импульстік шу үшін - 125 дБА. Тіпті кез келген октава диапазонында дыбыс қысымының деңгейі 135 дБ жоғары аймақтарда қысқа мерзімді болуға тыйым салынады

193. Дүние жүзіндегі ең үлкен кесіртке ?

- А) Комодо кесірткесі
- В) Мегалания (Varanus priscus, [син. Megalania prisca])
- С) Жасыл игуана – ұзындығы 1,5 метр, салмағы – 7 кг.
- Д) Қолтырауындар
- Е) Ұшатын айдаһар (лат. Draco) — кесірткелер тұқымдасының Оңтүстік-Шығыс Азияда мекендейтін ағама тұқымдасы

194. Дүние жүзіндегі ең ірі жыртқыш қандай?

- А) Ақ аю
- В) Қара қаймандар
- С) Миссисипи аллигаторы
- Д) Қоңыр аюлар
- Е) Қасқырлардың үйірлері

195. Орман хайуанаттарының ішіндегі ең ірі, тұяқты жануар?

- A) Бұлан (лось)
- B) Тау ешкілері
- C) Зебралар
- D) Ақбөкен
- E) Жабайы қабандар

196. Дүние жүзіндегі ең ірі сүтқоректі жануар?

- A) Морж
- B) Тангалунга
- C) Антарктикалық піл итбалығы (лат. *Mirounga leonina*)
- D) Ала гиена
- E) Жолақты мангуст

197. Пианиноны қандай ағаштан жасайды ?

- A) Шыршадан
- B) Көктеректен
- C) Қайың
- D) Үйеңкі
- E) Емен

198. Дүние жүзіндегі ең үлкен көбелек ?

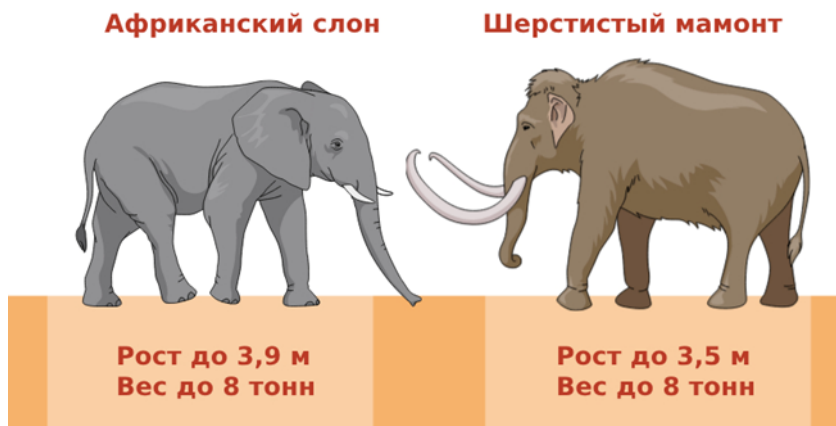
- A) Агриппина - қанатының ұзындығы 27 см.
- B) Геркулес көбелегі, немесе *Coscinocera hercules* (лат. *Coscinocera hercules*) - қанаттары 27 см-ге дейін жетеді
- C) *Saturnia atlas* Atlas – қанатының ұзындығы 26 см-ге дейін
- D) Маактың қарлығаш құйрығы – қанаты 13,5 см-ге дейін
- E) Ажал бас сұңқар көбелегі - өлшемі 46-60 мм. Қанаттары: 80-120 мм.

199. Жер бетінде тіршілік еткен қалталы хайуанаттардың ең күштісі?

- A) Тилацин
- B) Алып кенгуру
- C) Вирджиния опоссумы
- D) Тасмания шайтаны
- E) Қызыл кенгуру

200. Ең ірі сүтқоректі жануар?

- A) Африка пілі – биіктігі 4 м, салмағы 7 тоннаға дейін
 B) Тұзды су қолтырауыны – салмағы 800 кг.
 C) финвал (*Balaenoptera physalus*), ең ірі теңіз сүтқоректісі – ұзындығы 26 метрге дейін, салмағы 80 т.
 D) Кашалот (*Physeter macrocephalus*) – үлкен тісті жыртқыш, ұзындығы 24 метрге дейін, салмағы 50 тоннаға дейін
 F) Ақ аю (*Ursus maritimus*) – салмағы 800 кг.

201.Ежелгі Египетте мысықтар – жеңіс символы ретінде дәріптелген. Ал онда мысырлықтар қандай жануарды зұлымдық пен жойылудың символы деп санады?

- A) Гиппопотам (Бегемот)
 B) Тінтуір (тышқан)
 C) Қолтырауын
 D) Мысық
 E) Бүркіт

202.Жапондықтар қандай жануарды «арқасы ісіп кеткен жылқы» деп атайды?

- A) Түйе
 B) Піл
 C) Мүйізтұмсық
 D) Бұлан
 E) Динозавр

203.Қай жануар артқы аяқтарын алға қойып жүгіреді?

- A) Қоян
 B) Жолбарыс
 C) Елік
 D) Барыс
 E) Кенгуру

204.Қандай жәндік орман алқаптарын зиянды шыбындардан қорғайды?

- A) Инелік
 B) Шмель
 C) Шегіртке

D) Бал арасы

E) Ара

205.Ертеде қандай жануар оттың рухы деп саналған?

A) Саламандр

B) Тритон

C) Бақа

D) Жылан

E) Мысық

206.Токио мен Парижде қандай жануарды тойлайды?

A) Бақа

B) Саламандр

C) Құрт

D) Көбелек

E) Ит

207.Көкек-араларды неліктен «көкек» деп атайды?

A) Көкек-аралар жұмыртқаларын басқа жәндіктердің ұяларына салады

B) Әрдайым көкек құстарының жанында ұшады

C) Түсі көкекке ұқсайды

D) Тобымен ұшады

E) Мүйіздері бар

208.«Інжілде» қай жануар туралы ешқашан айтылмайды?

A) Мысық

B) Қой

C) Ит

D) Скорпион

E) Саламандр

209.Жер бетіндегі ең қатты дыбыстарды қай жануар шығарады?

A) Кит

B) Гиппопотам

C) Қоңыр аю

D) Піл

E) Айдаһар

210.Қай құс қамшының жарығы мен иттің үргеніне еліктейді?

A) Starling

B) Magpie

C) Тоқылдақ

D) Көгершін

E) Лейлек

211.Францияда қандай құсты «ұшатын егеуқұйрық» деп атайды?

A) Көгершін

B) Делек

C) Альбатрос

D) Жарқанат

E) Сауысқан

212.Қай жануар мәңгі өлмейтін, ажалсыз деп саналады?

A) Қызыл медуза

B) Тұзды су қолтырауыны

C) Бульдог құмырсқасы

D) Жылан

E) Саламандр

213.Қай жануардың денесінде миы болмайды?

- A) Теңіз жұлдызы
- B) Шаян
- C) Ара
- D) Медуза
- E) Құрт

214.Тірі организмдерді өлі заттардан ажырататын қасиеттерді атаңыз:

- A) Қоршаған ортамен зат алмасуы
- B) Қозғалыс
- C) Өлшемдерінің өзгеруі
- D) Түстің өзгеруі
- E) Энергияның бөлінуі

215.«Жасуша» ұғымын алғаш енгізген кім?

- A) Роберт Гук
- B) Вирхов
- C) Аристотель
- D) Сократ
- E) Платон

216.Чарльз Дарвиннің пікірінше, көптүрліліктің негізінде не жатыр?

- A) Тұқым қуалаушылық өзгергіштік және табиғи сұрыпталу
- B) Көбею
- C) Ұрпақтардың көбеюі
- D) Барлығының барлығына қарсы күресі
- E) Джунгли заңы

217.Жануарлар дүниесіндегі бәсекелестік нелердің арасында пайда болады?

- A) Ұқсас түрлер арасында
- B) Жыртқыштар мен паразиттер арасында
- C) Күштілер мен әлсіздер арасында
- D) Ата-аналар мен балалар арасында
- E) Сүтқоректілер мен бауырымен жорғалаушылар арасында

218.Тірі тіршіліктің ең кіші бірлігі қандай?

- A) Жасуша
- B) Мүше
- C) Түйіршік
- D) Бөлшек
- E) Квант

219.Денсаулықты сақтау және адамның жұмысы мен демалысын дұрыс ұйымдастыру ғылымы қалай аталады?

- A) Гигиена
- B) Антропология
- C) Зоология
- D) Физиология
- E) Биология

220.Адамның тұқым қуалау материалы...

- A) ДНҚ
- B) Жасуша
- C) Ядро
- D) Митохондрия
- E) Цитоплазма

221. Адам терісі негізінен неден тұрады?

- A) Эпителий тінінен
- B) Дәнекер тінінен
- C) Жиырылғыш тіннен

- D) Жүйке тінінен
E) Бұлшықеттерден
222. Адамда қанша қабырға бар?
A) 12 жұп
B) 6 жұп
C) 6 жұп
D) 12 қабырға
E) 20 қабырға
223. Бірінші (нөлдік) топтағы қанды қай топтағы адамдарға құюға болады?
A) Тек бірінші топтағыларға
B) Тек екінші топтағыларға
C) Тек үшінші топтағыларға
D) Тек төртінші топтағыларға
E) Кез келген топтағыларға
224. Вакцинация нәтижесінде:
A) Табиғи белсенді иммунитет қалыптасады
B) Табиғи пассивті иммунитет қалыптасады
C) Жасанды белсенді иммунитет қалыптасады
D) Жасанды пассивті иммунитет қалыптасады
E) Иммунитет толығымен жойылады
225. Адамның жүйке жүйесіне жатпайтын не?
A) Сүйек кемігі
B) Ми
C) Жұлын
D) Нейроглия
E) Ми
226. Төмендегі организмдердің қайсысында жасушалық құрылым жоқ?
A) Вирустар
B) Бактериялар
C) Балдырлар
D) Саңырауқұлақтар
E) Кох таяқшалары
227. Бактериялар қашан пайда болды?
A) Шамамен 4,0–3,5 миллиард жыл бұрын
B) «Үлкен жарылыстан» кейін бірден
C) Жердің пайда болуы кезінде бірден
D) 500 000 жыл бұрын
E) 100 миллиард жыл бұрын
228. Таяқша тәрізді бактериялар:
A) Бациллалар
B) Спириллалар
C) Вирустар
D) Вибриондар
E) Саңырауқұлақтар
229. Бактериялардың көбеюі мынадай жолдармен іске асады:
A) Жасушалардың бөлінуі
B) Бүршіктену арқылы
C) Гифальды түзілімдер
D) Споралар мен кисталардың таралуы
E) Жыныстық қатынас
230. Неліктен қолыңызды антибактериалды сабынмен немесе зарарсыздандырғышпен жиі жууға болмайды?

- A) Олар пайдалы және зиянды бактерияларды өлтіреді
- B) Құрамында қауіпті бактериялар бар
- C) Теріні ерітеді
- D) Пайдалы бактерияларды ғана өлтіреді
- E) Теріні құрғатады

231. Бактериялардың тіршілігі үшін аса қажет нәрсе не?

- A) Қант
- B) Су
- C) Ауа
- D) Адам денесінің температурасы
- E) Оттегі

232. Сүттің бұзылуына жол бермеу үшін оны арнайы ыдыста 65°C дейін 30 минут қыздырады. Бұл әдісті ашқан:

- A) Луи Пастер
- B) Луи Кох
- C) Энтони ван Левенгук
- D) Илья Мечников
- E) Иван Павлов

233. Антибиотиктер – бұл:

- A) Пайдалы және зиянды бактерияларды өлтіретін дәрілер
- B) Тек зиянды бактерияларды өлтіретін дәрілер
- C) Барлық тірі организмдерді өлтіретін заттар
- D) Ағзаның ауруға төзімділігін төмендететін заттар
- E) Ағза ресурстарын толық жоятын заттар

234. Бактериялар таралмайтын, берілмейтін жолды көрсетіңіз:

- A) Терінің жарақатсыз, бүтін болуы
- B) Түшкіру, жөтелу арқылы
- C) Қан арқылы
- D) Су арқылы
- E) Ортақ заттарды пайдалану арқылы

235. Жер бетіндегі тірі тіршіліктің ең көп таралған түрін атаңыз:

- A) Жәндіктер
- B) Өрмекшітәрізділер
- C) Шаянтәрізділер
- D) Ұлулар
- E) Сүтқоректілер

236. Қандай зерттеу әдісі сызғыш пен таразыны пайдалану арқылы жүргізіледі?

- A) Өлшеу
- B) Бақылау
- C) Зерттеу
- D) Тәжірибе
- E) Салыстыру

237. Төмендегі организмдердің қайсысының жасушалық құрылымы жоқ?

- A) Вирустар
- B) Кірпікшелер
- C) Бактериялар
- D) Саңырауқұлақтар
- E) Эукариоттар

238. Су қабаты дегеніміз:

- A) Гидросфера
- B) Атмосфера
- C) Литосфера

D) Стратосфера

E) Мантия

239. Жануарлар жүйесіндегі ең кіші бірлікті көрсетіңіз:

A) Түр

B) Тұқым

C) Туыс

D) Класс

E) Отряд

240. Қандай өсімдіктер ежелгі болып саналмайды?

A) Жапырақты ағаштар, шалғынды шөптер, дәнді дақылдар және бақша гүлдері

B) Балдырлар

C) Папоротниктер

D) Мүктер

E) Сағақшабақтар

241. Балдырлар қалай тыныс алады?

A) Олардың бүкіл дене беті арқылы

B) Желбезектер арқылы

C) Арнайы устьицалар арқылы

D) Өзгертілген жапырақтар арқылы

E) Тамыршалар арқылы

242. Жансыз табиғаттың тірі организмдерге тікелей немесе жанама әсері қандай факторға байланысты?

A) Абиотикалық

B) Биологиялық

C) Антропогендік

D) Экологиялық

E) Психологиялық

243. Қай таксономиялық санат ең үлкен?

A) Патшалық

B) Тұқым

C) Туыс

D) Түр

E) Топ

244. Дамыған, сөйлеуді, өнерді және денесін жабуды алғаш болып игерген ежелгі адам:

A) Кроманьон

B) Палеотроп

C) Неандерталь

D) Питекантроп

E) Архантроп

245. Сыртқы паразиттерге мыналар жатады:

A) Бүргелер

B) Дөңгелек құрттар

C) Ленталық құрттар

D) Таспа құрттар

E) Флюкстер

246. Жасушаның құрылымын зерттеу үшін қажет құрал:

A) Микроскоп

B) Ұлғайтқыш әйнек

C) Телескоп

D) Камера қақпаны

E) Стетоскоп

247. Барлық тірі жасушалардың құрамында болатын нәрсе:
- A) Су
 - B) Ядро
 - C) Ауа
 - D) Жасуша қабырғасы
 - E) Аяқ-қолдар
248. Нанға немесе пирогқа қамыр жасау үшін сізге қажет нәрсе:
- A) Саңырауқұлақ ашытқысы
 - B) Саңырауқұлақтар
 - C) Бактериялар
 - D) Жануарлар
 - E) Вирустар
249. Қайсысы жауын құрттарының ең жақын туыстары?
- A) Сүліктер
 - B) Планариялар
 - C) Аскарис
 - D) Сиыр етінің таспа құрты
 - E) Гельминттер
250. Інжу-маржандар ненің нәтижесінде пайда болады?
- A) Қосжарнақты моллюскалардың тіршілік әрекеті
 - B) Әктасқа күшті қысым болғанда
 - C) Ежелгі жәндіктердің тіршілік әрекеті
 - D) Көмірге күшті қысым болғанда
 - E) Су тіршілігінің қалдықтарының трансформация процесі
251. Паразит құрттардың қай мүшесі жақсы дамыған?
- A) Көбею жүйесі
 - B) Қозғалыс мүшелері
 - C) Сезім мүшелері
 - D) Жүйке жүйесі
 - E) Есту мүшесі
252. Шаяндар қай топқа жатады?
- A) Өрмекшітәрізділерге
 - B) Ұлуларға
 - C) Шаянтәрізділерге
 - D) Жәндіктерге
 - E) Омыртқалыларға
253. Бауырымен жорғалаушылардың қосмекенділерден айырмашылығы:
- A) Терілері қабыршақтармен қапталған
 - B) Желбезектері жоқ
 - C) Өкпесі жоқ
 - D) Аяқ-қолдары жоқ
 - E) Сезім мүшелері жоқ
254. Төрт камералы жүрек қайсысында кездеседі?
- A) Қолтырауындар мен альбатростарда
 - B) Шортандар мен сом балықтарда
 - C) Бақаларда
 - D) Жыландарда
 - E) Варан-кесірткелерде
255. Сүтқоректілерде жоқ нәрсе:
- A) Киль
 - B) Мишық
 - C) Сілекей бездері

D) Құйрық

E) Аяқ-қолдар

256. Әлеуметтік жәндіктерге мыналар жатады:

A) Термиттер, құмырсқалар, аралар

B) Көбелектер, қоңыздар, инеліктер

C) Бүргелер, биттер, төсек қандалалары

D) Тарақандар

E) Шыбындар, масалар

257. Төмендегі сипаттамалардың қайсысы адамдарды жануарлардан ерекшелендіреді?

A) Мақсатты әрекет, шығармашылықпен айналысу қабілеті

B) Ұрпаққа қамқорлық жасау

C) Табиғи материалдарды пайдалану

D) Эмоциялар мен сезімдерді білдіру

E) Тітіркендіргіштерге жауап беру

258. Жалғыз адам билейтін дара билік және өз билігін мұраға қалдыратын басқару түрі:

A) Монархия

B) Демократия

C) Республика

D) Федерация

E) Диктатура

259. Әлеуметтік мобильділік нені сипаттайды?

A) Адамның қоғамның әлеуметтік құрылымындағы орнының өзгеруін

B) Мемлекеттің жаңа заңдарды қабылдауын

C) Жаңа бюджетті қабылдауын

D) Ел парламентін сайлау процесін

E) Тұлғаның өзгеруін

260. Тар мағынада «қоғам» ұғымы нені білдіреді?

A) Ортақ мақсаттармен, мүдделермен, шығу тегімен немесе мамандығымен, не белгілі бір тарихи кезеңмен біріктірілген адамдардың нақты тобы

B) Өткен, қазіргі және болашақтағы бүкіл адамзат

C) Табиғаттан бөлінген материалдық әлемнің бөлігі

D) Жалпы барлық адамдар

E) Ғаламның барлық тұрғындары

261. «Қоғам» термині кең мағынада нені білдіреді?

A) Адам қауымдастықтарының барлық түрлерін және олардың өзара әрекеттесуін

B) Туыстық байланыстарға негізделген адамдардың бірлестіктері

C) Хоббилерге негізделген адамдардың бірлестіктері

D) Жалпы барлық адамдар

E) Ортақ мүдделер мен мақсаттармен біріккен адамдар тобы

262. Әлеуметтік құбылыстарды атаңыз:

A) Мемлекеттің пайда болуы

B) Нарықтың дамуы

C) Адам сезімдерінің дамуы

D) Сандық гаджеттердің пайда болуы

E) Өнердің дамуы

263. Адам бойындағы биологиялық сипаттарды атаңыз:

A) Мінез-құлық

B) Өзін-өзі бағалау

C) Дүниетаным

D) Девиантты мінез-құлық

E) Әдептілік

264. Әлеуметтік сипаттағы адами қасиеттерді көрсетіңіз:

A) Өзін-өзі жүзеге асыруға ұмтылыс

B) Жаулардан қорғану

C) Тамақ пен суға деген қажеттілік

D) Көбеюге деген ұмтылыс

E) Тітіркендіргіштерге реакция

265. Андрейдің достары оны өз анасына өте ұксас деп санайды. Мұны немен түсіндіруге болады?

A) Тұқым қуалаушылық

B) Жасы

C) Интеллект

D) Ойын-сауық

E) Еліктеу

266. Білім дегеніміз не және ол неден тұрады?

A) Білім беру – адамның ішкі дамуы мен дүниетанымын қалыптастыратын процесс

B) Білім беру – диплом

C) Білім беру – диплом немесе білімді растайтын кез келген құжат

D) Білім беру – сертификат

E) Білім беру – ақша табуға мүмкіндік беретін құжат

267. «Ұлт» терминінің дұрыс анықтамасын беріңіз.

A) Жері, дәстүрі, мәдениеті, тілі, тарихы және мемлекеті ортақ этнотоп

B) Азаматтық

C) Жеке тұлға

D) Адамзаттың мәдени дамуы

E) Антропологиялық сипаттамалар

268. Тіл арқылы адамдардың қарым-қатынас жасау формасы қалай аталады?

A) Сөйлеу

B) Нәзік

C) Түйсік

D) Белсенділік

E) Кинетика

269. Нәтижесі алдын ала белгілі жұмыс қалай аталады?

A) Репродуктивті еңбек

B) Коммерциялық

C) Шығармашылық

D) Продуктивті

E) Ғылыми

270. Азамат 18 жасқа толғанда қандай құқықтарға ие болады?

A) Сайлауда дауыс беру және парламентке сайлауға түсу құқығы

B) Шетелде демалу құқығы

C) Білім алу құқығы

D) Қол сұғылмаушылық құқығы

E) Қалағанын істеу құқығы

271. «Дербестік» терминінің дұрыс анықтамасын табыңыз:

A) Табандылық, өзін-өзі тәрбиелеу, өз қабілеттеріне сенімділік және шындықты айқын бағалау арқылы мақсаттарға жету

B) Қалағанын істеу

C) Спорт

D) Ойындар

E) Демалыс

272. Айналадағы шындықты өзгертуге бағытталған адам әрекеті қалай аталады?
- A) Еңбек
 - B) Спорт
 - C) Ойындар
 - D) Демалыс
 - E) Ән айту
273. Адамға жаңа білім мен дағдыларды игеруге кедергі болатын терминді атаңыз:
- A) Менмендік
 - B) Өзін-өзі тәрбиелеу
 - C) Сыни ойлау
 - D) Ішкі мотивация және мақсат қою
 - E) Жүйелеу және жоспарлау
274. Неліктен ғалымдар адамдарды әлеуметтік тіршілік иелері ретінде сипаттайды?
- A) Адамдар тек қоғамда ғана қалыптасады және жүзеге асады
 - B) Адамдар табиғи ортаның бөлігі
 - C) Адамдар жануарлармен айналысады
 - D) Адамдар әлеуметтік заңдылықтарды зерттейді
 - E) Адамдар табиғатпен үйлесімді өмір сүреді
275. ҚОҒАМ ұғымының сипаттамасын таңдаңыз:
- A) Адамдар бірлестіктері және олардың қарым-қатынастары
 - B) Ортақ мақсаттары мен идеалдары бар адамдар тобы
 - C) Табиғатпен тығыз байланысты әлемнің бір бөлігі
 - D) Тұтастай алғанда бүкіл адамзат
 - E) Белгілі бір республикада тұратын адамдар
276. Қазіргі әлемде келесі әлеуметтік топтардың қайсысы бар?
- A) Қала тұрғындары
 - B) Фермерлер
 - C) Діни абыздар
 - D) Туристер
 - E) Гетералар
277. Кіші әлеуметтік топқа жатпайтын жауапты таңдаңыз.
- A) Христиандар
 - B) Отбасы
 - C) Спорт бөлімі
 - D) Мектеп бөлімі
 - E) Колледж
278. ЕГЕМЕНДІКТІҢ анықтамасын көрсетіңіз:
- A) Саяси тәуелсіздік және экономикалық автономия
 - B) Елдің негізгі заңы
 - C) Сот билігі
 - D) Мемлекеттік биліктің тәуелсіздігі және үстемдігі
 - E) Мемлекеттік шекаралардың болуы
279. Төмендегі ұғымдардың қайсысы қоғамда болып жатқан дамуды сипаттайды?
- A) Прогресс
 - B) Регрессия
 - C) Революция
 - D) Эволюция
 - E) Реформалар
280. Екі тараптың келіспеушіліктерді шешу үшін ортақ шешімге келу қабілеті қалай аталады?

- A) Компромисс, консенсус
- B) Конкуренция
- C) Инцидент
- D) Саммит
- E) Эскалация

281. Адамның ойлау, сараптау, шындық жайлы көзқарасын, өмірдегі өз орнын анықтау қабілетін қалай атауға болады?

- A) Саналылық
- B) Шығармашылық
- C) Биологиялық қажеттілік
- D) Физиологиялық қажеттілік
- E) Эстетикалық қажеттілік

282. Ұжымдық әрекет арқылы қалыптасқан әдеттер қалай аталады?

- A) Әдет-ғұрып
- B) Белгі
- C) Әдеп
- D) Мүлік
- E) Мерекелер

283. Төмендегілердің қайсысы этикет ережелеріне қатысты?

- A) Басқалармен қарым-қатынастағы сыпайылық
- B) Шіркеудегі діни шараларға қатысу
- C) Ұйықтар алдында балаңызға ертегі оқу
- D) Сапар алдында чемоданға отыру
- E) Дұға оқылғаннан кейін қолыңызбен бетіңізге сипау

284. Төмендегілердің қайсысы сарқылатын ресурстарға жатады?

- A) Топырақ
- B) Су энергиясы
- C) Күн энергиясы
- D) Ауа
- E) Ормандар

285. Табиғаттағы өзара байланыстарды, сондай-ақ адамдар мен табиғат арасындағы байланыстарды қандай ғылым зерттейді?

- A) Экология
- B) Геобиология
- C) Биология
- D) География
- E) Биохимия

286. Адамның ішкі тәртібі неге негізделеді?

- A) Өзін-өзі бақылау
- B) Заңның ықпалы
- C) Басқалардан сөгіс
- D) Жазадан қорқу
- E) Ләззат алу

287. Жоғары білімді қайдан алуға болады?

- A) Академиялар, институттар, университеттер, консерваториялар
- B) Даму курстары арқылы
- C) Гимназия арқылы
- D) Лицей арқылы
- E) Колледж арқылы

288. Адамдарға да, жануарларға да тән ортақ сипатты атаңыз:

- A) Ұрпақтарына қамқорлық жасау
- B) Тамаққа деген қажеттілік

- C) Сауаттылық
- D) Өз қалауларын білдіру
- E) Сөйлеу

289. Отбасылық құндылықты атаңыз:

- A) Отбасылық фотосуреттер
- B) Үй
- C) Достар
- D) Зергерлік бұйымдар
- E) Хоббиер

290. Гректер сандал ағашының қабығынан жасалған нәрсені өз денелерін қорғау үшін қолданған. Ол не нәрсе?

- A) Сандал – аяқ киімі
- B) Қалқан
- C) Қылыш
- D) Сауыт
- E) Дулыға

291. Алғашқы оранжереялар Францияда пайда болды. Олар не мақсатта қолданылған?

- A) Апельсин өсіру үшін
- B) Гүл өсіру үшін
- C) Тауық өсіру үшін
- D) Жылқы өсіру үшін
- E) Шошқа өсіру үшін

292. Ең биік шөп қалай аталады?

- A) Бамбук
- B) Банан
- C) Пампас шөбі
- D) *Miscanthus giganteus*
- E) Қиғаш

293. Анам бәліш пісірді. Саша оның $\frac{1}{4}$ бөлігін, Маша қалғанының $\frac{1}{3}$ бөлігін, ал әкем қалғанының жартысын жеді. Тәрелкеде 150 грамм қалды. Бастапқыда қанша бәліш болған?

- A) 600 грамм
- B) 400 грамм
- C) 200 грамм
- D) 150 грамм
- E) 100 грамм

294. Екі апалы-сіңділінің жастарының қосындысы 11 жас. Біреуі екіншісінен 3 жас үлкен. Олардың әрқайсысы неше жаста?

- A) 4 және 7 жаста
- B) 5 және 8 жаста
- C) 6 және 9 жаста
- D) 3 және 6 жаста
- E) 2 және 5 жаста

295. Құлпынай қанша тұрады?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

296. Киви қанша тұрады?

=

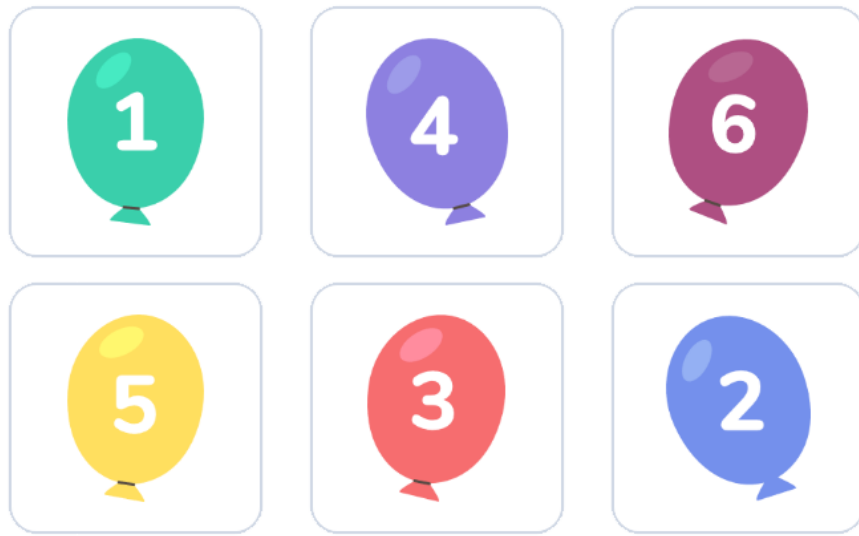
?

- A) 4
- B) 7
- C) 5

D) 3

E) 2

297. Макс екі сәтті соққы жасап, 4 ұпай жинады. Аня екі сәтті соққы жасап, 6 ұпай жинады. Енді қандай шарлар қалды?

A) 5 және 6

B) 1 және 2

C) 4 және 6

D) 1 және 3

E) 3 және 4

298. Анасы мен қызының жасын табу керек. Олардың жасын қоссақ, 66 шығады. Анасының жасындағы цифрлардың орнын ауыстырсак, қызының нақты жасы шығады. Анасы 59 жастан үлкен емес, ал қызы 7 жастан кіші емес. Олардың жасын табыңыз.

A) Анасы 59 жаста, қызы 7 жаста

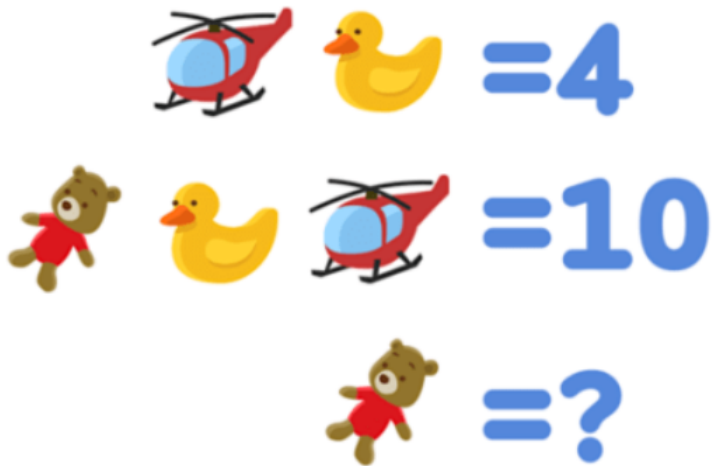
B) 0 және 66

C) 6 және 60

D) 24 және 42

E) 15 және 51

299. Аю ойыншығы қанша тұрады?

- A) 4
- B) 5
- C) 6
- D) 3
- E) 2

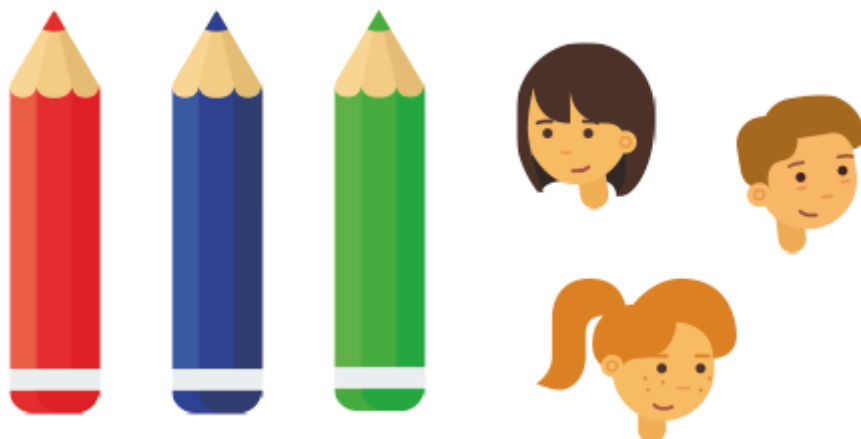
300. Люда кешкі жиынға дайындалып, өз гардеробына қарап тұр: оның төрт көйлегі мен үш жұп аяқ киімі бар. Сонда Люданың қанша киім нұсқасы бар?

- A) 12
- B) 6
- C) 8
- D) 5
- E) 3

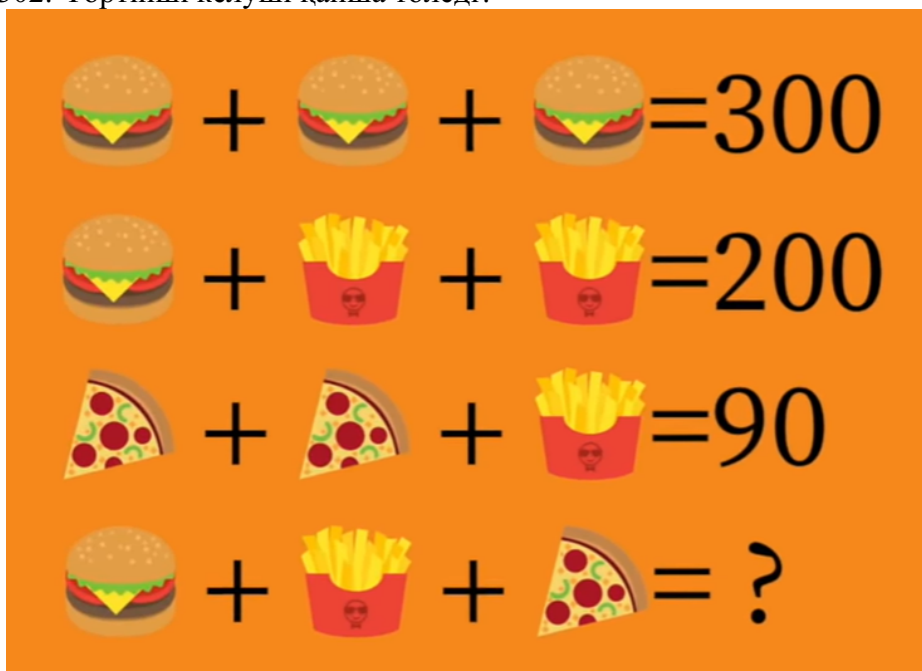
301. Вика, Полина және Коля суреттерді үш түсті қарындашпен: қызыл, көк және жасыл түстермен бояды. Вика қызыл емес және көк емес түстермен бояйды. Коля көк емес

түстермен бояйды. Әр баланың қандай қарындашы болды?

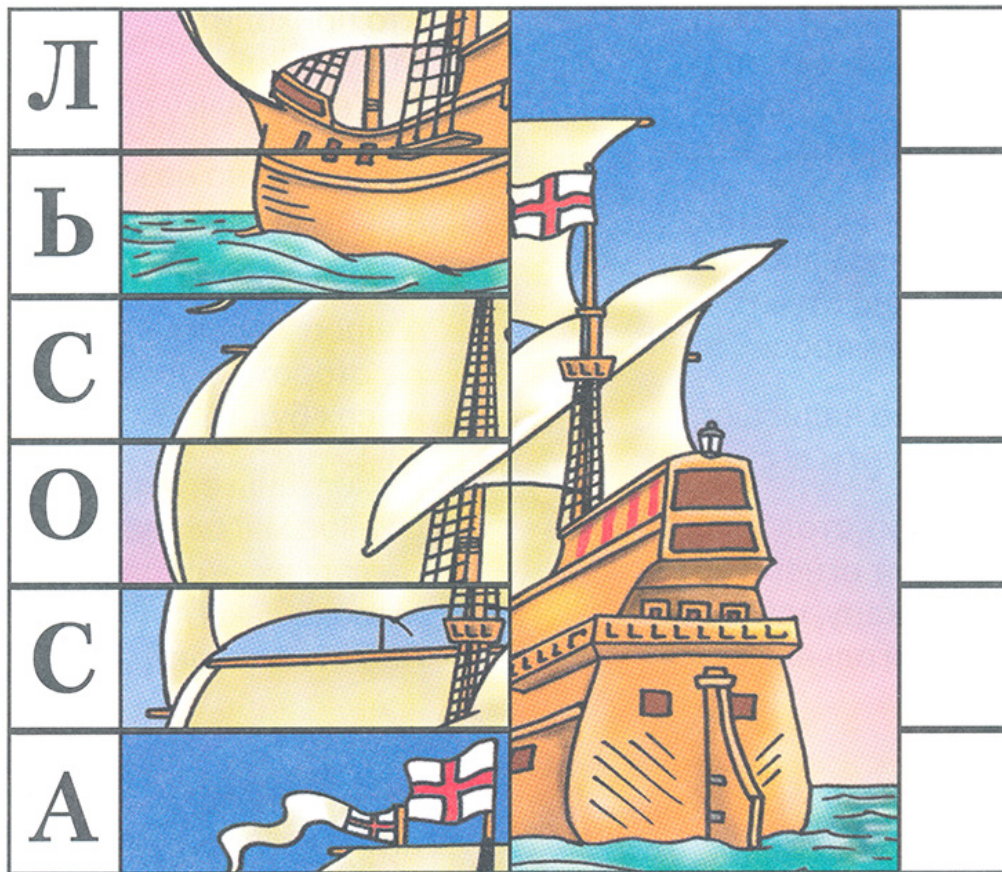
- A) Виканың жасыл қарындашы, Полинаның көк қарындашы, Коляның қызыл қарындашы болды
B) Виканың көк қарындашы, Полинаның қызыл қарындашы, Коляның жасыл қарындашы болды
C) Виканың қызыл қарындашы, Полинаның көк қарындашы, Коляның жасыл қарындашы болды
D) Полинаның жасыл қарындашы, Коляның көк қарындашы, Виканың қызыл қарындашы болды
E) Полинаның қызыл қарындашы, Коляның көк қарындашы, Виканың жасыл қарындашы болды

302. Төртінші келуші қанша төледі?

- A) 170 теңге (100 + 50 + 20)
B) 300 теңге (100 + 100 + 100)
C) 200 теңге (100 + 100)
D) 90 теңге (20 + 20 + 50)
E) 150 теңге (50 + 50 + 50)

303. Желкенді қайықтың аты қандай?

А) АССОЛЬ

В) Виктория (Victoria)

С) Санта-Мария (Santa María)

Д) Royal

Е) Паллада

304. Таразының бір басында ананас және салмағы 1 кг гір тасы тұр. Екіншісінде – екі ананас бар. Таразының екі басы тең болып тұр. Ананастың салмағы қанша?

А) 1 кг

В) 0,5 кг

С) 1,5 кг

Д) 2,5 кг

Е) 2 кг

305. Анасы алмаларды үш ағайындыларға бөліп берді. Үлкені – барлық алмалардың жартысын, ортаңғысы – қалған алмалардың үштен бір бөлігін, ал кішісі соңғы 12 алманы алды. Бастапқыда қанша алма болған?

А) 36 алма

В) 30 алма

С) 20 алма

Д) 26 алма

Е) 15 алма

306. Ағасы әпкесінен 5 жас үлкен. 3 жылдан кейін ол 14 жаста болады. Әпкесі қазір неше жаста?

А) 6 жаста

В) 5 жаста

С) 4 жаста

Д) 3 жаста

Е) 7 жаста

307. Сөреде 18 кітап бар. Егер 4 кітап қоссаңыз, олардың саны екінші сөредегіден екі есе көп болады. Екінші сөреде қанша кітап бар?

- A) 11 кітап
- B) 10 кітап
- C) 13 кітап
- D) 12 кітап
- E) 14 кітап

308. «Мен ақ, қара, тәтті немесе ащы бола аламын. Мені әдетте жейді, сирек мас етеді. Мен кіммін?»

- A) Шоколад
- B) Балмұздақ
- C) Шарап
- D) Квас
- E) Тұздық

309. Жұмулы көздермен нені көруге болады?

- A) Түс
- B) Ертегі
- C) Кумир
- D) Құдай
- E) Қараңғылықты

310. Машаның әкесінің үш қызы бар: Алина, Вика... Үшінші қызының аты кім?

- A) Маша
- B) Алина
- C) Вика
- D) Алиса
- E) Оля

311. Жылдың неше айында 28 күн бар?

- A) Барлық айларда
- B) Ақпанда
- C) Желтоқсанда
- D) Тамызда
- E) Мамырда

312. Ит он метрлік арқанға байланып, екі жүз метр бойы түзу сызықпен жүрді. Ол мұны қалай істеді?

- A) Оның арқаны ештеңеге байланбаған болатын
- B) Арқан шешіліп кеткендіктен
- C) Ит бір жерде тұрды
- D) Ит түс көрді
- E) Ит ұйықтап жатыр еді

313. Әйнекті сындырмай өтетін не?

- A) Жарық
- B) Дыбыс
- C) Жебе
- D) Оқ
- E) Сурет

314. Қалалар бар, бірақ үйлер жоқ. Таулары бар, бірақ ағаштары жоқ. Су бар, бірақ балығы жоқ. Бұл не?

- A) Географиялық карта
- B) Фильм
- C) Сурет
- D) Елес
- E) Түс

315. Таңертең басын жоғалтып, түнде қайтып келетін не?

- A) Жастық
- B) Бас киім
- C) Гильотина
- D) Сарқырама
- E) Көл

316. Қалалар мен егістіктер арқылы өтетін, бірақ ешқашан қозғалмайтын нәрсе не?

- A) Жол
- B) Метро
- C) Жайылымдар
- D) Таулар
- E) Теңіз

317. Қажет болған кезде лақтырылады. Қажет болмаған кезде қайтарылады. Бұл не?

- A) Зәкір (якорь)
- B) Егін
- C) Жеміс өнімі
- D) Кітаптар
- E) Ақша

318. Басқалар шешінгенде, ол, керісінше, киінеді. Бұл не?

- A) Киім ілгіш
- B) Ванна бөлмесі
- C) Жағажай
- D) Киім ауыстыратын бөлме
- E) Сауна

319. Бес ағайынды әрқашан жақын жерде. Олардың үлкендігі әртүрлі және әрқайсысының өз атауы бар. Ол не?

- A) Саусақтар
- B) Шар
- C) Доп
- D) Дөңгелек
- E) Жылқылар

320. Тамақ жеу үшін арнайы сатып алғанмен, оларды жей алмайды.

- A) Ыдыс-аяқ
- B) Кептірілген жемістер
- C) Күнбағыс дәндері
- D) Жартылай фабрикаттар
- E) Сусындар

321. Он метрлік баспалдақтан жарақат алмай қалай секіруге болады?

- A) Төменгі баспалдақтан секіру керек
- B) Баяу түсу
- C) Жедел көмек күту
- D) Арқанды пайдалану
- E) Көзіңізді жұмып

322. Күннің орнын су иеленді, 600 жылдан кейін ол құммен ауыстырылды, ал тағы 1100 жылдан кейін олардың барлығы механизмдермен ауыстырылды. Ол не?

- A) Сағат
- B) Фрескалар
- C) Құлпытастар
- D) Жиһаз
- E) Диірмен

323. Қандай сөзде тек үш буын және барлығы 42 әріп бар?

A) «Әліппе»

B) Қарбыз

C) Ананас

D) Жүзім

E) Қырыққабат

324.«Он екі ағайынды, бірінің соңынан бірі кезіп жүр, бір-бірін ешқашан тастап кетпейді».

Бұл не?

A) Жыл бойғы 12 ай

B) Шекара күзетшілері

C) Аңшы

D) Орман

E) Өзендер мен көлдер туыстары

325.Егер бес мысық бес тышқанды бес минутта ұстаса, бір мысықтың бір тышқанды ұстауы үшін қанша уақыт кеткен?

A) Бес минут

B) Бір минут

C) Үш минут

D) Он минут

E) Екі минут

326.Кәдімгі сіріңкені су астында жағып, оны толығымен өртеп жіберуге бола ма?

A) Иә, сүңгуір қайықта

B) Иә, көше шамының астында

C) Иә, оттықтың астында

D) Иә, шәйнек қайнап жатқан газ плитасының астында

E) Үй аквариумының астында

327.Үшті толған сөз, бірақ ешқашан сөйлемейтін нәрсе?

A) Кітап

B) Дыбыс жазғыш

C) Микрофон

D) Ерік

E) Гаджет

328.Екі әке мен екі ұл серуендеп жүріп, үш апельсин тауып алды. Олар апельсиндерді бөліскенде әрқайсысына бір-біреуден тиді. Бұл қалай мүмкін болды?

A) Олар үшеу еді: атасы, әкесі және ұлы

B) Барлығына бір-біреуден берілді

C) Көбірек жидек терді

D) Барлығын бірден жеуге болмайды

E) Ертеңге дейін сақтап қойды

329.Қандай ыдыстан ештеңе жей алмаймыз?

A) Бос ыдыстан

B) Кір ыдыстан

C) Кішкентай ыдыстан

D) Тар ыдыстан

E) Қара ыдыстан

330.Шайды қай қолмен араластырған дұрыс?

A) Қасық ұстаған қолмен

B) Оң қолмен

C) Сол қолмен

D) Бас бармақпен

E) Сұқ саусақпен

331.«Екі өте жылдам ат, шалғын арқылы қайың ағашына дейін, екі жолақты сүйреп, мені қардан алып өтеді». Ол не?

- A) Шаңғылар
- B) Фазтон
- C) Арба
- D) Тіркеме
- E) Рикша

332. Мен жас кезімде ұзын, ал қартайғанда аласа бойлымын. Мен не екенімді тап.

- A) Шам
- B) Ұлу
- C) Бас киім
- D) Құрт
- E) Көл

333. Қандай тілде дыбыссыз сөйлейді?

- A) Мылқаулар тілінде
- B) Жануарлар тілінде
- C) Балықтар тілінде
- D) Қуыршақтар тілінде
- E) Құстар тілінде

334. Қандай құс жұмыртқадан шығады, бірақ жұмыртқа салмайды?

- A) Әтеш
- B) Асшаян
- C) Шаян
- D) Моллюска
- E) Жылан

335. Торкөз себет қашан суды тартып алады?

- A) Су қатып, мұзға айналғанда
- B) Су буға айналғанда
- C) Су қайнағанда
- D) Бөтелкеге құйылғанда
- E) Шай сүзілгенде

336. Бір адам отыр. Ол тұрып кетсе де, сіз оның орнына отыра алмайсыз. Ол қайда отыр?

- A) Тізеңізде
- B) Бұтақта
- C) Баспалдақта
- D) Орындықта
- E) Терезе алдында

337. Шерлок Холмс күйеуін неге күдікті деп санады?

- A) Шерлок күйеуіне мекенжайды айтпаған болатын
- B) Күйеуінің киімінде қан дақтары болған
- C) Бұл жұп жиі ұрысатын
- D) Әйелі ажырасуға өтініш берген
- E) Әйелі бай отбасынан шыққан

338. Теңізден шортан аулап, кейін оны суға қайта жіберетін ертегілік кейіпкер кім?

- A) Емеля
- B) Данышпан Василиса
- C) Иванушка
- D) Илья Муромец
- E) Добрыня Никитич

339. Қасқырлармен бірге өмір сүрген бала кім?

- A) Маугли
- B) Иван Царевич
- C) Витя Перестукин

D) Иванушка

E) Илья Муромец

340. Барлығын емдейтін жақсы дәрігер кім?

A) Доктор Айболит

B) Доктор Ана

C) Доктор Ватсо

D) Гиппократ

E) Ибн Сина

341. Өмір сүру туралы әйгілі мультфильмдегі сөз тіркесі:

A) «Жігіттер! Бейбіт өмір сүрейік»

B) «Өмірді рахат үшін сүру керек»

C) «Бәрі сізге қызғанышпен қарайтындай өмір сүру керек»

D) «Табысқа емес, мағына беретін құндылықтарға ұмтылыңыз»

E) «Адам бол!»

342. Ең қорқынышты өзен қандай?

A) Тигр

B) Ніл

C) Үнді

D) Ганг

E) Евфрат

343. Ұзындығы, тереңдігі, ені немесе биіктігі жоқ, бірақ өлшеуге болатын нәрсе не?

A) Температура және уақыт

B) Жел

C) Көкжиек

D) Ымырт

E) Түтін

344. Жер бетіндегі барлық адамдар бір уақытта не істейді?

A) Жастары ұлғаяды

B) Ұйықтайды

C) Тамақтанады

D) Күледі

E) Жұмыс істейді

345. Адамдар өрмекшілерден аспалы көпірлер салуды үйренді, ал камера диафрагмасын және шағылыстыратын жол белгілерін мысықтардан алды. Ал жыландардың арқасында қандай өнертабыс ойлап табылды?

A) Шприц

B) Шарф байлау

C) Киімге арналған сыдырма

D) Колготки

E) Аяқ киім бауларын байлау

346. Жерден нені оңай алуға болады, бірақ алысқа лақтыруға болмайды?

A) Терек мамығын

B) Мысықтың жүнін

C) Жастық мамығын

D) Құс қауырсынын

E) Кілемнің шаңын

347. Бөлмеде үш шам жанып тұр. Жел біреуін сөндірді. Қанша шам қалды?

A) Бір

B) Екі

C) Үш

D) Жоқ

E) Бір жарым

348.Сіз ұшақта отырсыз; алдыңызда ат, артыңызда көлік тұр. Қайдасыз?

- A) Карусельде
- B) Түсімде
- C) Қиял әлемінде
- D) Карнавалда
- E) Елес әлемінде

349.Соня алмаларын бес досымен бөлісті. Ол және оның достары жарты алмадан алды. Соняда қанша алма болды?

- A) Үш
- B) Екі жарым
- C) Төрт
- D) Бес
- E) Әрқайсысы бір-бірден алды

350.Үш бала шахмат ойнап отырды. Олардың барлығы үш ойын ойнады. Егер барлығы бірдей ойнаса, әр бала қанша ойын ойнады?

- A) 2
- B) 1
- C) 3
- D) 4
- E) 5

351.Қолтырауындар мен түйеқұстар хайуанаттар бағында тұрады. Барлығы 40 бас және 94 аяқ. Хайуанаттар бағында қанша қолтырауын мен түйеқұс бар?

- A) 7 қолтырауын және 33 түйеқұс
- B) 10 қолтырауын және 30 түйеқұс
- C) 12 қолтырауын және 28 түйеқұс
- D) 9 қолтырауын және 31 түйеқұс
- E) 12 қолтырауын және 28 түйеқұс

352.Адамдар қандай жәндіктерді қолға үйреткен?

- A) Аралар
- B) Бал аралары
- C) Көбелектер
- D) Шегірткелер
- E) Май құрттары

353.Неліктен кірпі батып кете алмайды?

- A) Оның инелерінің іші қуыс
- B) Олар жүзе алады
- C) Су астында тынысын ұстай алады
- D) Олар судан жеңіл
- E) Олар тез әрекет етеді

354.Құлақ жапқыштары бар жалғыз құс қандай?

- A) Үкі
- B) Делек
- C) Қарға
- D) Құс
- E) Қаз

355.Бір фермердің 15 қойы болған. Бесеуінен басқасының бәрі өлген. Фермердің қанша қойы қалған?

- A) 5
- B) 10
- C) 0
- D) 15
- E) 3

356. Жемісі өте үлкен болатын өсімдікті атаңыз.

- A) Асқабақ
- B) Қарбыз
- C) Джекфрут
- D) Дуриан
- E) Ананас

357. Малайлар ішіне тірі торай қамап, құлыпталған бамбук торын пайдаланып нені аулайды?

- A) Питонды
- B) Малай жолбарысын
- C) Малай аюын
- D) Бұлтты қабыланды
- E) Тұзды су қолтырауынын

358. Ваняның 36 кэмпиті бар. Ол барлық кэмпиттерді достарына тең бөлді. Келесі сандардың қайсысы достарының саны бола алмайды?

- A) 5
- B) 3
- C) 4
- D) 2
- E) 1

359. XVII ғасырда Марко Арони қандай тағам ойлап тапты?

- A) Макарон
- B) Спагетти
- C) Палау
- D) Лазанья
- E) Пельмен

360. Галл діни абыздары соғыс кезінде сарбаздарды тез жинаудың ең тиімді жолын тапты. Ол қандай әдіс?

- A) Ең соңынан келген адамды құрбан етті
- B) Дайындықпен келген адамды құрбан етті
- C) Жиынға қатыспаған адамды құрбан етті
- D) Бірінші келген адамға сыйлық берді
- E) Бірінші болып жеткен адамды жоғары лауазымға тағайындады

361. Ницца қаласында ең ұзақ темекі шегетіндерге арналған байқау өтті. Бір қатысушы қатарынан 60 темекі шегіп, рекорд орнатты. Алайда, ол жүлде алмады. Неліктен?

- A) Ол қайтыс болды
- B) Қате жолмен жүгірді
- C) Ол есінен танып қалды
- D) Ол жанжал шығарды
- E) Ол қазылар алқасын сабады

362. Адамның он екі жұп қабырғасы бар. Ненің қабырғасы үш жүзге жуық?

- A) Жыландардың
- B) Қырықаяқтардың
- C) Құрттардың
- D) Қолтырауындардың
- E) Саламандрлардың

363. Адамдар жыл мезгіліне қарамастан бас киімдер мен қолғаптарды қайда киетін болған?

- A) Моншада
- B) Қаріпте
- C) Орманда
- D) Тауларда
- E) Үңгірлерде

364. Ең үлкен мүйіз қай жануардікі?

- A) Ақ мүйізтұмсық
- B) Ватуси (үй бұқалары)
- C) Альп бұғы
- D) Су бөкені
- E) Муфлон

365. Футбол төрешілері ысқырықтар пайда болғанға дейін қандай аспап қолданған?

- A) Қоңырау
- B) Қызыл шүберек
- C) Сары карта
- D) Жасыл таяқша
- E) Ақ шүберек

366. Аппақ болғанда – лас, ал жасыл болғанда – таза деп саналатын нәрсе?

- A) Қара тақта
- B) Күзгі тротуар
- C) Орман жолы
- D) Жағажай
- E) Батпақ

367. Машаға: «Сіз неше жастасыз?» деп сұрағанда, ол: «Екі жылдан кейін мен бес жыл бұрынғыдан екі есе үлкен боламын» деп жауап берді. Маша неше жаста?

- A) 12
- B) 11
- C) 10
- D) 15
- E) 14

368. Епископты, рыцарьды және патшаны оңай қозғалтатын күш иесі кім?

- A) Шахматшы
- B) Күшті адам
- C) Иллюзионист
- D) Жын
- E) Әскер

369. Италия туы қызыл, ақ және жасыл түсті. Италияндықтарға осы түстерді таңдауға көмектескен қандай жидек?

- A) Қарбыз
- B) Ананас
- C) Банан
- D) Жүзім
- E) Қызанақ

370. Патшалықтың символы саналатын гүл?

- A) Лилия
- B) Раушан
- C) Магнолия
- D) Орхидея
- E) Күнбағыс

371. Римдіктер оны «сасық өсімдік» деп, ал Пифагор оны «дәмдеуіштердің патшасы» деп атаған. Ол қандай өсімдік?

- A) Сарымсақ
- B) Пияз
- C) Қарбыз
- D) Картоп
- E) Қызанақ

372. Картоп пайда болғанға дейін Еуропадағы кедейлердің негізгі тамағы болған өсімдік. Біз мұны алты кейіпкерден тұратын қысқа ертегіден жақсы білеміз.

- A) Шалқан
- B) Қызылша
- C) Қырыққабат
- D) Сәбіз
- E) Қызылша

373.«Әдемі қыз, бірақ жүрегі тастан жаралған» жұмбағы не туралы?

- A) Шие
- B) Қызанақ
- C) Қарбыз
- D) Асқабақ
- E) Қызылша

374.Бір бөлке нанды үш бөлікке кесу үшін қанша рет кесу керек?

- A) Екі рет
- B) Үш рет
- C) Төрт рет
- D) Жарты рет
- E) Бір рет

375.Жүк көлігі ауылға бара жатты. Жолда төрт көлікке кезікті. Ауылға қанша көлік бара жатыр?

- A) Біреу
- B) Бір жүк көлігі және төрт көлік
- C) Төрт көлік
- D) Бес көлік
- E) Ешбір көлік

376.Екі рет туылады, бір рет өледі. Бұл кім?

- A) Тауық
- B) Жылан
- C) Тасбақа
- D) Шаян
- E) Бақа

377.Әрқашан көбейетін және ешқашан азаймайтын нәрсе не?

- A) Адамның жасы
- B) Артық салмақ
- C) Байлық
- D) Ақша
- E) Ағарған шаш

378.Жоғары-төмен жүретін, бірақ өзгеріссіз қалатын нәрсе не?

- A) Жол
- B) Тау
- C) Ағаш
- D) Ай
- E) Күн

379.Шикідей желінбейтін, бірақ піскен кезде лақтырылатын нәрсе не?

- A) Лавр жапырағы
- B) Сүйек
- C) Нан қабығы
- D) Балық қабыршағы
- E) Ұлу

380.Еуропалықтар оны Таитиге әкелген кезде, арал тұрғындары оны «басында тістері бар шошқа» деп атаған. Біз оны қалай атаймыз?

- A) Сиыр
- B) Бегемот

- C) Итбалық
- D) Піл итбалық
- E) Кашалот киті

381.Ғалымдар қолтырауынның денесіндегі артық тұздардан қалай арылатынын қалай түсіндіреді?

- A) Жылау арқылы арылады
- B) Бұралып, бұрылады
- C) Диета ұстайды
- D) Тек су ішеді
- E) Үздіксіз ұйықтайды

382.Соларға арнап орнатылған ескерткіштердің саны бойынша, адамдардан кейін екінші орында тұрған қай жануар?

- A) Жылқы
- B) Иттер
- C) Көгершіндер
- D) Альбатростар
- E) Аққулар

383.Акулаларға бір сәтке де тоқтауға мүмкіндік бермейтін, әйтпесе олардың суға шөгуіне себепші болатын мүше не?

- A) Жүзу қуығы
- B) Жүрек
- C) Бауыр
- D) Желбезектер
- E) Өкпе

384.Ненің тістері асқазанында орналасқан?

- A) Шаяндардың
- B) Акулалардың
- C) Қолтырауындардың
- D) Киттердің
- E) Бұландардың

385.XVI ғасырға дейін табиғатта ақ және сары сорттары ғана болған. Кейін голландиялық селекционерлер қызғылт сары түсті сортын шығарған. Бұл не?

- A) Сәбіз
- B) Қызанақ
- C) Қауын
- D) Алма
- E) Қызғалдақ

386.Соншалықты нәзік нәрсе бар, тіпті оның атын айтудың өзі оны жояды. Ол не?

- A) Үнсіздік
- B) Құрмет
- C) Сұлулық
- D) Дұшпандық
- E) Бейбітшілік

387.Аквариумда 10 балық бар. Екеуі суға батып, төртеуі жүзіп кетті, үшеуі өлді. Аквариумда қанша балық қалды?

- A) 10
- B) 9
- C) 8
- D) 7
- E) 6

388.Басқаларды құрғатқан сайын, өзі ылғалдана түсетін не?

- A) Сүлгі
- B) Шаш кептіргіш
- C) Сауна
- D) Жағажай
- E) Таулар

389. Ұсақ тесіктері көп, бірақ суды жақсы ұстайтын не?

- A) Губка
- B) Шаңсорғыш
- C) Шаш кептіргіш
- D) Сүзгі
- E) Пеш

390. Екі әке мен екі ұл балық аулап жүріп үш балық аулады. Әрқайсысына бір балықтан тиді. Бұл қалай мүмкін?

- A) Олар үшеу еді: атасы, әкесі және ұлы
- B) Бұл атасы еді
- C) Бұл әкесі еді
- D) Бұл атасы мен оның ұлы еді
- E) Әкесі мен ұлы еді

391. Жеті шам жанып тұрды. Үш шам сөніп қалды. Қанша шам қалады?

- A) Үш шам
- B) Бір шам
- C) Екі шам
- D) Төрт шам
- E) Бір жарым шам

392. Қанатсыз ұшып, көзсіз жылайтын не?

- A) Бұлттар
- B) Кемпірқосақ
- C) Бұршақ
- D) Құстар тобы
- E) Күзгі жапырақтар

393. Бөлмені толтыратын, бірақ орын алмайтын нәрсе не?

- A) Жарық
- B) Иіс
- C) Жел
- D) Дауыл
- E) Бу

394. Термометр көтеріліп, төмендейді, бірақ әрқашан бір орында тұрады. Бұл не?

- A) Температура көрсеткіші
- B) Пештегі от
- C) Шам жарығы
- D) Ағын
- E) Жәндіктер

395. Ол тірі емес, бірақ өседі. Өкпесі жоқ, бірақ ауа қажет. Аузы жоқ, бірақ судан өледі. Ол не?

- A) От
- B) Сел
- C) Мұхит
- D) Дауыл
- E) Карнавал

396. Аняның иттерінің аяқтары мұрындарынан 18-ге артық. Аняның қанша иті бар?

- A) 6
- B) 5

C) 3

D) 1

E) 2

397. Денис пен Антон көпқабатты үйде тұрады. Антон Денистен 12 қабат жоғары. Денис жарты жолды көтерілгенде 8-қабатта болды. Антон қай қабатта тұрады?

A) 14

B) 12

C) 16

D) 20

E) 2

398. Ол сөйлейді, бірақ сөйлемейді. Сөреде үнсіз жатады, ашқанда әріптер мен суреттер арқылы «сөйлей» бастайды.

A) Кітап

B) Фильм

C) Ұялы телефон

D) Ноутбук

E) Теледидар

399. Оның қолдары бар, бірақ шапалақтай алмайды. Бұл қолдар үнемі қозғалып, маңызды сандарды көрсетеді.

A) Сағат

B) Күнтізбе

C) Ұялы телефон

D) Ноутбук

E) Теледидар

400. Өткір тістері бар, бірақ ешқашан тістемейді, оның орнына тақтайларды кеседі.

A) Ара

B) Қолтырауын

C) Кеміргіш

D) Зәкір

E) Пышақ

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖАҒДАЯТТАР

Тест сұрақтарының үлгілік тізімі

1. 5 жасар бала гиперактивті. Ол сабырлы іс-әрекеттермен айналыса алмайды, сабақта тыныш отырмайды, шу шығарады, басқа балаларды алаңдатады. Тәрбиеші мұндай жағдайда не істеуі керек?
 - А) Тапсырманы орындаудың міндетті шарты ретінде баланың ұтқырлығын пайдалану.
 - Б) Баланың ата-анасына психологпен кеңесуді ұсыну.
 - С) Баланы бөлменің алыс бұрышындағы орындыққа отырғызу арқылы жазалау.
2. Жақында балабақшаның орта тобына Нұрлан (4 жасар) қабылданды. Бұған дейін ол балабақшаға бармаған. Көлікпен ойнап болған соң, ол оны бөлменің ортасында қалдырды. Мұндай жағдайда тәрбиеші қалай әрекет етуі керек?
 - А) Мейірімді интонациямен көлікті керек жерге, яғни ойыншықты орнына апаруды ұсыну.
 - Б) Баланы ұрып-соғу және көлікті орнына қоюды талап ету.
 - С) Балаға барлық балалардың ойнаған ойыншықтарын жинауды ұсыну.
3. 4-ші сынып, сабақта мұғалім қызды тақтаға шақырды. Қыз шықты, ал оның киімінде бірдеңе дұрыс емес. Мұны қыздың өзінен басқа барлығы байқады. Сыныптағы кейбіреулер күле бастады. Мұғалім не істеуі керек?
 - А) Сыныпта күлкіні тоқтау, балаларға бұл кез келген адамда болуы мүмкін екенін түсіндіру және бұл жерде қорқынышты немесе күлкілі ештеңе жоқ екенін айту.
 - Б) Өмірдің ұқсас жағдайын және басқалардың қалай әрекет еткені туралы айту.
 - С) Қызға киімді ретке келтіруді ұсыну.
4. Оқушы өзінің оқу үлгеріміне көңілі толмай, өзінің қабілетіне және материалды дұрыс түсініп, игере алатынына күмәнданады да, мұғалімге: «Сіз қалай ойлайсыз, бір күндері менің жақсы оқып кетуім мүмкін бе және сыныптағы басқа балалардан қалып кетпеймін ба?» деп сұрақ қояды. Бұған мұғалім не деп жауап беруі керек?
 - А) Көп нәрсе екеуіміздің қалай жұмыс істейтінімізге байланысты.
 - Б) Шынымды айтсам, күмәнданамын.
 - С) Ата-анасына баласының сенімсіздігі туралы шағым айту.
5. Оқушы мұғалімге: «Сіз өткізетін екі сабаққа мен бармаймын, өйткені мен осы уақытта жастар ансамблінің концертіне барғым келеді (нұсқалар: достарымен серуендеу, көрермен ретінде спорттық жарыстарға қатысу, мектептен үзіліс жасау)». Оған қалай жауап беру керек?
 - А) Неліктен саған мектепке барудан гөрі концертке бару (достармен серуендеу, жарысқа қатысу) қызықтырақ екенін білгім келеді.
 - Б) Осыдан жасап көр!
 - С) Сен сабақтарға немқұрайлықпен қарап жүрсін.
6. Сыныпқа кірген кезде мұғалімді көрген оқушы оған: «Сіз өте шаршаңқы және есеңсіреп тұрсыз», - дейді. Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?
 - А) Уайымдама, бұл біздің сабағымызға кедергі келтірмейді.
 - Б) Менің ойымша, сенің тарапыңнан маған мұндай ескертулер жасау өте лайықты емес.
 - С) Мен туралы уайымдама, алдымен өзіңе қарап ал.
7. 1-сынып баласы үнемі дәптерге, қолдарына, партаға күрделі өрнектер салады. Ескертулерге жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен ақырын сөйлесуі керек. Мүмкін оның өзі не істеп жатқанын байқамауы мүмкін, мүмкін оны бір нәрсе мазалайды.
- В) Оқушының ата-анасына мәселені анықтау және түзету үшін мектеп психологына баруды ұсыну.
- С) Оқушыға тәртіптік ықпал ету шараларын қолдану.

8. Оқушы өзіне шектен тыс сенімділік танытып, мұғалімге айтады: «Егер мен қаласам, мен жасай алмайтын ештеңе жоқ. Оның ішінде мен сіз оқытатын пәнді игерудің қажеті жоқ». Бұл үшін мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- А) Оған еш күмәнім жоқ, өйткені мен білемін, егер сен қаласаң, онда сенде барлығы ойдағыдай болады.
- В) Сен өзің туралы тым жақсы ойлайды екенсің!.
- С) Шамадан тыс сенімділік іске зиянын тигізеді.

9. Мұғалімнің тиісті ескертуіне жауап ретінде оқушы оқу пәнін меңгеру үшін көп жұмыс істеудің қажеті жоқ екенін айтады: «Мені қабілетті адам деп санайды». Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?

- А) Мұны оқудағы жетістіктерімен дәлелдеу керексің, жақсы нәтижеге жету үшін оқуға көбірек күш салу керек.
- В) Бұл пікірге, қайдам, сен сәйкес келмейсің.
- С) Көптеген адамдар өздерін өте қабілетті деп санайды, бірақ олардың барлығы бірдей емес.

10. 1-сынып оқушысы дәлізде шашы жайылған, көйлегі әр жаққа шығып, дәлізде жүріп келеді. Мұғалімнің реакциясы қандай болуы керек?

- А) Өзін ретке келтіруін сұрау, өйткені оқушы ұқыпты және тартымды көрінуі керек.
- В) Мұғалім оқушыны дәретханаға апарып, өзін тәртіпке келтіруге мәжбүр етуі керек.
- С) Оқушыны кімге ұқсайтынын көрсету үшін айнаға апару керек.

11. Анасы жиі шағымданады, егер бала бір нәрсені ұнатпаса, ол бірден көзіне жас алып, қалағанына қыңырлықпен жетеді. Сабақта баланың осындай мінез-құлқын кездестіргенде қалай әрекет етесіз?

- А) Балаға көңіл бөлемін, оны тыңдап және эмоцияларды білдірудің басқа жолдарын табуға көмектесемін (суреттер, ойындар, әңгіме арқылы).
- В) Баламен мұндай мінез-құлыққа жол бермеу туралы байыпты сөйлесемін.
- С) Баланы истерикалық мінез-құлқы үшін жазалаймын.

12. Кейбір оқушылар мектеп тазалаушысының жұмысына немқұрайлы қарайды, әдейі қоқыс тастайды және құрметтемейді. Бұл жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- А) Оқушыларға кез келген жұмыс құрметтелетінін, сондықтан тазалықшыға құрметпен қарау керек екенін түсіндіру, өйткені ол оларға және мектептің тазалығына қамқорлық жасайды.
- В) Жұмыс бағаланбаған кезде, олардың осы іс-әрекетті сезіну үшін шәкірттерді тазалаушының орнына тазалауға мәжбүрлеу.
- С) Оқушылардың ата-аналарын директорға шақыру. Тәрбие мен шаралар қабылдаудағы кемшіліктер туралы әңгіме жүргізу.

13. 2-сыныптың «үздік оқушысының» партасы, партасының асты және партасының айналасы үнемі шашылып жатады. Үйдегі жағдайда осындай. Мұндай жағдайда ата-аналар мен мұғалімдер не істеуі керек?

- А) Ата-аналарға оқушыны тазалыққа тарту, көмектесу және оны тәртіпке келтіру туралы кеңес беру.
- В) Үзілісте қызды жұмыс орнын тазалауға мәжбүрлеу.

С) Бүкіл сыныпта қызды ұятқа қалдыру және оны тәртіпке ынталандыру үшін ескертулер жасау.

14. Сынып жетекшісінің ұялы телефонына оқушылар мен олардың ата - аналары жиі қоңырау шала бастағаннан кейін, мұғалім сабақтан кейін телефонды өшіруге шешім қабылдады, өйткені барлық мәселелер жұмыс уақытында шешілуі керек, ал сабақтан кейін бұл әркімнің жеке уақыты. Сіз бұл жағдайда қалай әрекет етер едіңіз?

А) Шұғыл қажеттілік жағдайында мұғалім әрқашан байланыста болуы керек. Бірақ ата-аналар мен оқушылар мұны теріс пайдаланбауы керек.

В) Мұғалім де адам және оның өз өмірі болуы керек. Барлық мәселелер мұғалімнің мектепте өткізетін уақытында шешілуі керек.

С) Мұғалім телефонды өшіруге немесе жеке уақытында қоңырауларға жауап бермеуге құқылы.

15. Оқушының ұялшақтығын біле отырып, мұғалім ескерту жасайды: «Қазір сұраймын. Дайындал. Міне, өзің жеке шеше алатын мәтін». Ол қызға оқуы керек мәтіні бар карта береді. Оқушының ұялшақтықты жеңуге, ойларын жинауға уақыты бар. Мұғалім бұл тақырып бойынша көбісіне ынталандыру бағасын қойған, бірақ бұл оқушыда әлі баға жоқ. Қыз өте қозғыш, оған оқу оңай емес.

Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

А) Мұғалім дұрыс жасады, өйткені оқушы тапсырмаға алдын-ала дайындала алады, ұят пен қысылуды жеңеді.

В) Мұғалім дұрыс жасамады. Барлық оқушыларға бірыңғай талаптар қойылуы керек. Қыз өз кешендерімен дербес күресуі керек.

С) Мұғалім нақты оқушыға назар аудармауы керек. Егер баланың өзін-өзі реттеуде проблемалары болса, ата-аналарға психологпен кеңесуге ұсыныс беру керек.

16. Сіз өзіңіздің сыныбыңызда балалар соғысушы топтарға бөлінгеніне назар аудардыңыз. Топтардың қарсыласуы барлық дерлік көрінеді және күрделі мәселеге айналу қаупі бар. Топ басшысы мен сынып белсендісі жағдайды жеңе алмайды. Дұшпандық тіпті сабақтарда да көрінеді. Сіздің әрекетіңіз?

А) Оқушылармен сөйлесу және жанжалдың себебін анықтау, ымыраға келу және мәселені шешу қажет.

В) Топтасу жетекшілерін мектептен шығару.

С) Учаскелік инспектормен кездесу өткізу.

17. Сіздің сыныптағы оқушы оны басқа сыныпқа ауыстыруын сұрайды, оны ешкім түсінбейді, бәрі ренжітеді және сізде. Сіздің әрекетіңіз.

А) Оқушының басқа сыныпқа ауысу себебін тыңдап, мәселені шешуге тырысу керек.

В) Оқушыны оның өтініші бойынша басқа сыныпқа ауыстыру керек.

С) Ата-аналарға баланы басқа мектепке ауыстыруды ұсыну керек.

18. 4-сынып оқушысы досымен сабақта үнемі алаңдап отырды. Мұғалім мұны байқап, жауап берген оқушының сөзін бөліп, оқушыдан дереу жауап беруді сұрады. Қыз шатастырмады, сабақтың материалын өте мұқият баяндады, жауапта қосымша әдебиеттерден алынған мәліметтерді қолданды. Бірақ мұғалім тек қатты ашуланып, оған «қанағаттанарлық» баға қойды, мұны қыздың сабақта сөйлескенімен түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

А) Мұғалімге тек білім сапасы үшін баға қою керек. Болашақта мұндай жағдайларды болдырмау үшін қызға көбірек тапсырмалар беру керек, өйткені бала мұғалімнің бүкіл сыныпқа ұсынатын нәрселерін тез және оңай игереді.

В) Мұғалім дұрыс әрекет етті және сабақта сөйлескені үшін қызды жазалауы керек еді.

С) Мұғалім қызды сыныптан шығарып жіберуі керек еді.

19. Мұғалімнің жұмыс үстелінде әрқашан бірдеңе табу қиын, ал мұғалім оны шығармашылық тәртіпсіздік деп санайды. Мұғалім бұл туралы ескертулерге жауап бермейді. Оның іс-әрекеті дұрыс па?

А) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені ол жұмыс орнындағы мұндай тәртіпсіздік қалыпты жағдай деп санайтын балаларға жаман үлгі көрсетеді.

В) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені оған мұндай тәртіпсіздіктен бірдеңе табу қиын.

С) Мұғалімдікі дұрыс, өйткені бұл оның жұмыс үстелі және ол оған өте ыңғайлы.

20. Сыныпта ешкімге қызық емес, тыныш, байқалмайтын, балалардың ешқайсысымен дос болуға ұмтылмайтын бала бар. Сырттан қарағанда, бұл позиция оған өте қолайлы болып көрінуі мүмкін. Мұғалім оны жалғыз қалдыруы керек пе немесе?

А) Оған жақсы жағынан ашылатын жағдай жасау керек.

В) Оны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

С) Мұғалім балалар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.

21. Оқушы үнемі үй тапсырмасын орындамай келеді. Мұғалім оған күнделік пен журналға үнемі екі қояды. Бірде мұғалім: «Сәкен, журналда сенде барлығы екі, ал бүгін саған тағы екі деген баға қоямын, үй тапсырмасын орындағанға дейін солай болады», - деді. Оқушы оған: «Ал, қойыңыз!» – деді. Мұғалім қандай шешім қабылдауы керек?

А) Оқушыны сабақтан кейін қалдыру және оқушының мінез-құлқының себебін анықтау керек.

В) Екі деген бағаны қоюды жалғастыру.

С) Үй тапсырмасының орындалуын бақылау үшін ата-аналармен сөйлесу керек.

22. Бір баламен сыныптағы барлық оқушылар бір партада отырудан бас тартады, егер оқушыларды мәжбүрлі түрде бір партаға отырғызса, олар оны жақтырмай, ол баламен отырғысы келмей түрлерін бұзып отырады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Балалармен әңгіме жүргізіп, оларға бір-бірімізге төзімділік танытуымыз керек екенін түсіндіру қажет.

В) Мұғалім оқушылар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.

С) Барлығы немқұрайлылықпен қарайтын оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

23. Сабақтан кейін бірінші сынып оқушысы мұғалімге қатты ұялып келіп; Мұғалім, өтініш маған Айнұрдың телефон нөмірін беріңізші, - дейді.

- Димаш, саған не үшін керек?

Көзін төмен қаратып, бала сыныптасын қатты ұнататынын мойындайды және онымен мектепте сөйлесуге батылы бармайтындығын айтады. Мүмкін телефон арқылы жүзеге асар? - дейді. – Мұғалім мұндай жағдайда істеу керек?

А) Келесі сабақтан бастап бұл баланы ол ұнататын қызбен кез-келген сылтаумен отырғызу керек (мысалы, ол соңғы партадан жақсы көрмейді деп, егер қыз алдыңғы қатарда отырса).

В) Балаға сізде оның телефоны жоқ екенін айту, бірақ балаға көмектесуге тырысамын деп айту керек.

С) Тәрбиелік әңгіме жүргізу, мұғалімнен нөмір сұраудан ұялуы керек екенін түсіндіру.

24. Сыныпта әлсіз бала бар, ал балалар физикалық және психологиялық тұрғыдан дамымаған баланы мазақ ету мүмкіндігін жіберіп алмайды. Мұғалім оны тақтаға шақырғанда, ол бәрі оның жауабына күледі деп қорқып, жауап беруге уялып, қысылып тұрады. Мұғалім тек күрсініп, оған «қанағаттанарлықсыз» деген баға қояды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А) Көбінесе ол оқушыны әр түрлі балалармен жұптасып партаға отырғызу керек, сонда олар шеттетілген оқушымен жақсы танысып араласады.
- В) Бұл оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру қажет.
- С) Ештеңе болмағандай, сабақты жалғастыру керек.

25. Сабақта соңғы қатардан оқушылар бір-біріне жазбаны беріп отырады. Оқушылар оны үнсіз оқиды, төбеге қарап, күледі, содан кейін олар жазбаны мұғалімнен жасырмай әрі қарай жібереді. Мұғалім жазбаны көреді, оны алып қояды, жазбаны ашса «*төбеге қара*» деген жазуды көреді. Мұғалім төбеге қарайды, осы уақытта бүкіл сынып күледі. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А) Мұғалім жауап ретінде оқушылармен әзілдесіп бірге күле алады. Бұл балалар мен мұғалім арасындағы қарым-қатынасты нығайтады.
- В) Сабаққа кедергі келтіргендер оқушылардың ата-аналарын мектепке шақырады.
- С) Бұл идеяның бастамашысы кім екенін анықтайды және ол оқушыға жаман баға қояды.

26. Қазақ тілі бойынша кезекті диктанттан кейін бір оқушы қателерді тексеру үшін екіншісінен дәптер сұрады. Оқушы мұғалімнің диктантта екі оқушы да бірдей қателіктер жібергенін және бірінші оқушыға жоғары балл, ал оған төмен балл қойғанын көреді. Оқушы мұғалімге дәптерлермен келіп, бұл туралы сұрайды. Мұғалім басқа оқушының қателігінің маңыздылығын ескермегенімен келіседі және оған да төмен балл қояды. Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

- А) Мұғалім дұрыс жасады, адам өз қателігін мойындай алуы керек, мұғалім де қателесуі мүмкін.
- В) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, ол бағаны түзетуі керек емес еді.
- С) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, мұғалім балаларға өзінің қателігін көрсетуге жол бермеуі керек.

27. Оқушы үнемі баға қоятын кезде мұғаліммен бағаға таласып отырады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А) Мұғалім оқушыға оның сабақты бағалау критерийлерін ұсынуы керек.
- В) Оқушыға оған бағынбағаны үшін ескерту жасау керек.
- С) Оқушының өзін-өзі реттеуінің жеткіліксіздігі туралы ата-анасымен әңгіме жүргізу керек.

28. Оқушы сабақта жауап береді. Ол материалды біледі, бірақ ол сабақты айтып жеткізе алмайды; оқушы өз жауабымен басқа оқушыларды күлдіреді. Оқушы өзіне риза болып сабақ айтуды жалғастыра береді. Оған «4» қойылғанда, ол не үшін екенін түсінбейді: ол сабақта жауап берді, мұғалім оған күлімсіреді, демек, оған жауап ұнады, - деп ойлайды. Мұғалім оның көптеген қателіктер жібергенін айтады. Қалған оқушылар оны қолдып, «5» қоюды өтінеді, бірақ мұғалім өз пікірінде қалды. Бала ренжіді. Неліктен бұл жағдай пайда болды, оны қалай түзетуге болады?

- А) Мұғалім оқушы жіберген қателіктерді атап, оларды айту керек, сонда мұғалім оқушыларда дұрыс емес пікір қалдырмайды.
- В) Мұғалім оқушыны тыныштандырып, бағалар тек формальдылық екенін, адамдардың өмірінде маңызды емес екенін түсіндіруі керек.
- С) Мұғалім оқушыға есеп беруге міндетті емес, ол оқу процесінің жалғыз жетекшісі болып есептеледі.

29. Тәжірибесі мол болған, құрметті ұстаз сыныпқа кіріп, тақтада өзінің карикатурасын көреді. Ол мәнерлі және күлкілі болып салынған. Сынып мұғалімнің реакциясын үнсіз күтеді. Мұғалім карикатураға қызығушылықпен қарап: «Өте жақсы салынғандықтан, өшіріп тастағаным үшін кешірім сұраймын. Суретші мына портретті үйде, қағазға салып,

маған әкелсін. Мен дарынды карикатуристті бағалаймын». Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Мұғалімнің бұл іс-әрекеті (өзін ұстауы) балаларға жағымды әсер етеді. Олар болашақта түрлі өмірлік жағдайларда дұрыс жауап беруді және басқа адамдардың еңбегі мен күш-жігерін құрметтеуді үйренеді.

В) Мұғалім оқушының ата-анасын мектепке шақыру керек.

С) Карикатура суретшісін тақтаға шығарып, оны ренжітетіндей және ұятқа қалдыратындай өзінің портретін салу керек.

30. Сурет мұғалімі оқушыларына екі сурет көрсетіп, қайсысы көбірек ұнайтынын айтуды өтінді. Он екі жасар Әлихан ұзақ ойланды. Мұғалім: «Уақытымыз аз. Сенің ақылың барғой, соны пайдалан» - дейді. Ұяттан қызарған баланы отырғызған мұғалім сыныптастарының достық күлкісімен сабақты жалғастырды. Мұғалімнің әрекетіне түсініктеме беріңіз.

А) Дана ұстаз шәкіртін кемсітуге жол бермей, сабақ барысын дұрыс бағытқа бағыттай отырып, шәкіртінің ерекшеліктерін біліп, ескеру жасады.

В) Мұғалім дұрыс жасады, ол Әлиханға уақыт аз екенін ескертті.

С) Осы оқушының мысалында енді барлық балалар мұғалімнің сұрағына тезірек жауап береді. Мұғалім тарапынан қорқынышты ештеңе болған жоқ.

31. Оқушы сабаққа жасырын диктофон алып келеді, өйткені оның анасы баласының бағаларын мұғалім төмендетіп жүргеніне сенімді. Мұғалім диктофон туралы кездейсоқ біледі. Мұғалімге қалай жауап беру керек?

А) Диктофонды өшіруді және алып тастауды сұрану керек. Сонымен қатар педагог әрқашан баланы қолдауын сезіну үшін анасымен сөйлесу керек.

В) Диктофонды алып қойып, баланың анасын мектепке шақыру.

С) Оқушының анасына түсініктеме беріңіз, қателіктер бойынша жұмысты қалай жақсы орындау керектігін көрсетіңіз.

32. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ал ол тапсырманы орындағысы келмейді және сонымен бірге: «Мен мұны істегім келмейді! - дейді». Мұғалімнің әрекеттері:

А) Мұғалім мұндай реакцияның себебін анықтап, оқушыны тыңдап, бұл тапсырманы орындау қажет екенін дәлелдеуге тырысуы керек.

В) Оқушыны тақтаға шақырып, тоқсанға нашар баға қоюмен қорқытады.

С) Күнделігіне екі қойып, ата-анасын шақыру керек.

33. Оқушы үзіліс кезінде дәлізде жүгіріп өтіп, мұғалімінен әділетсіз, қатал ескерту алды. Бала қатты ренжіді және сабақ барысында мұғалімнің тақырыпқа баланысты қойған сұрақтарына жауап беруден бас тартты. Сіздің ойыңызша, бұл жағдайда мұғалім өзін қалай ұстауы керек?

А) Сабақта мұғалім бұл жағдайға мән бермей, сабақты жалғастыру керек, бірақ сабақтан кейін оқушымен мектепте өзін қалай ұстау керектігі туралы достық түрде әңгімелесуі мүмкін.

В) Басқа оқушыларға да тиісті болу үшін сабақта бүкіл сыныпта оқушыға қайталап ескерту жасау керек.

С) Мұғалім оқушының ата-анасымен оның жағымсыз мінез-құлқы туралы әңгіме жүргізуі керек.

34. Оқушы мұғалімге бұл пән (математика) оның өмірінде пайдалы емес екенін және оны оқығысы келмейтінін айтады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Өмірден алынған мысалдарды қолдана отырып, оқушыға математиканың өмірде қажет екенін және онсыз, кем дегенде, ол жай ғана аттестат алмайтынын түсіндіру керек.

В) Оқушыны ұрысу керек, өйткені ол барлық пәндерді оқуға міндетті.

С) Ата-анасына шақырып, балаға дұрыс тәрбие беруі үшін шағымдану керек.

35. Қыз, 6 жаста. Үш жасынан бастап хореографиялық үйірмеге, 5 жасынан вокалды және театр студиясына барады. Сахнада жиі өнер көрсетеді, түрлі байқауларға қатысады. Кезекті қойылымның алдында ол: «Мен сахнада талай рет өнер көрсеткендіктен, спектакльде түлкінің рөлін сенен де жақсы ойнай аламын, бірақ сен ойнай алмайсың» деп басқа қыздарды төмендетуге тырысады. Қыздар оған мойынсұнбай, мұғалімнен келіп сұрайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Көркем шығарма кейіпкерлерінің мінез-құлқының жағымсыз жақтарын талдап (мактану, алдау, жолдастарын ренжіту және т.б.) қызбен әңгіме жүргізу, және басқа қыздар да осы рөлді ойнағысы келетінін түсіндіру. Бұл рөлді кезекпен ойнауды ұсыну.

В) Қызды қолдау керек, өйткені одан лайықты ешкімді көріп тұрған жоқ.

С) Ешкіммен кеңеспей, рөлдерді бөлесіз және бүкіл процесте шешуші және басты нәрсе сіз екеніңізді түсіндіресіз.

36. Бала, 7 жаста. Бала кезінен модельдеуге, сурет салуға, дизайнға қызығушылық танытады. Суретті жақсы салады, мүсіндейді, ерекше дизайн жасайды, қиялдайды. Мұғалімнің баланы өнер студиясына беру туралы ұсынысына ата-анасы баланың спортпен шұғылдануы керек деп шешіп, бас тартты. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Ата-анаға қосымша білім алуды таңдағанда баланың пікірін ескеруді ұсыну, сонда бала оған ұсынылатын іс-әрекетке құмар болады, мотивацияға ие болуы керек екенін түсіндіру керек.

В) Ата-аналарға баланы қай үйірмеге беру керектігін өздері шешсін.

С) Ата-анаға демалыс күндері бүкіл отбасымен спортпен айналысуға кеңес беріңіз.

37. Орта топтағы балалар кешке серуендеуге жиналады. Рамазан мен Луизаның киім шкафтары жақын орналасқан, балалар ұрысып, бір-біріне кедергі жасайды. Жағдайды шешу үшін мұғалім балаларға ыңғайлы болу үшін орындықты жылжытып береді, бірақ балалар ұрысуды жалғастырып, бір-біріне кедергі жасайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Рамазанға нағыз джентльмен ретінде қызға жол беруді ұсыну керек. Нағыз ер адамдар әрқашан осылай жасайды деп айту керек.

В) Балаларды серуендеуге шығармай, топта қалдыру керек.

С) Ата-аналарына шағымдану керек.

38. Жазда балалар ата-аналарын ойын алаңында қарсы алады. Омар мен Индира жүгіріп келе жатып бір-біріне соқтығысады. Индира жылап мұғалімге жақындап, Омардың ұрғанын айтады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Тыныштандырып, балалардың көңіліне қарап, ойындар кезінде қауіпсіздік ережелерін тағы бір рет еске түсіру керек.

В) Екеуін де жазалау керек және ата-анасының келуімен екеуіне шағымдану керек.

С) Бұл жағдайға мән бермеуі керек, балалар өз мәселелерін өздері шешуі тиіс.

39. Баланың есте сақтау қабілеті өте жақсы, сондықтан ол ақпаратты, өлеңдерді, әндерді оңай есте сақтай алады. Мереке кезінде бала өз рөлін ойнай отырып, сонымен қатар ол басқа балалардың рөлдерін ойнап, басқа балалар өз рөлін ойнауына кедергі келтіреді және мерекені бұзады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Балаға ерекше рөл беру керек, мысалы: суфлер. «Сенің міндетің: мереке барысында балалар өз сөздерін ұмытпауын қамтамасыз етуін қадағалап отыр. Егер бала ұмытып кетсе, сен оған көмектесесін».

В) Баланы басқаларға кедергі бермеу үшін қатты ұрысу керек.

С) Бұл баланы мерекеге қатысудан шеттету.

40. Сабақ барысында 4-сынып оқушысы мұғалімнің «отбасы ағашының» суретін салу тапсырмасына жауап ретінде: «Мен шіріген дiңгектердi салуды бiлмеймiн», - дедi. Мұндай жағдайда мұғалiм не iстеуi керек?

- A) Бала жағдайы төмен отбасынан болуы мүмкін. Баламен сөйлесіп, психологпен кеңескен жөн.
- B) Егер бала «отбасы ағашын» салудан үзілді-кесілді бас тартса, сіз оған басқа ұқсас тапсырма ұсына аласыз.
- C) Кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі комиссиямен бірлесіп, профилактикалық әңгіме жүргізе отырып, отбасына рейд ұйымдастыру.

41. Қоңырау соғылды. Сіз сабақты бастадыңыз. Он минут өтті. Бір оқушы рұқсатсыз немесе кешірімсіз сыныпқа кіріп, партасына отырды. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Кешігу себебін анықтаймын.
- B) Мен оны сабақтан қуып жіберемін.
- C) Ескерту жасап, ата-аналарды шақырамын.

42. Сыныптағы баланың басқа оқушымен төбелесіп, сыныпта әбігерге түскенін көрдіңіз. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Әр оқушымен жеке сөйлесемін, төбелестің себебін біліп, татуластыруға тырысамын.
- B) Өз мәселелерін өздері шешуге мүмкіндік беремін.
- C) Мен ата-анамды мектепке шақырамын.

43. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ол орындаудан бас тартады. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Бас тарту себебін анықтап, нұсқа ретінде жеке тапсырма беру.
- B) Оқушыны сыныптан шығару.
- C) «Қанағаттанарлықсыз» деген баға.

44. Соңғы сабақты аяқтай отырып, мұғалім кезекшілердің қалуын сұрап, сыныпты (аудиторияны) жинауды сұрайды. Кезекшілер сабақтан кейін бірден (жаттығуға, өнер мектебіне және т.б.) бос емес деген сылтаумен бас тартады. Мұғалім талап қояды. Жанжал туындап жатыр. Не істеу керек?

- A) Мұғалім кезекші персоналмен сөйлесіп, өз міндеттерін орындаудың маңыздылығын түсіндіреді және ымыраға келуді ұсынады, мысалы, тазалаудың басқа уақытын белгілеу немесе аз ғана кешігу туралы жаттықтырушымен келісу.
- B) Мұғалім өз ұстанымын талап етеді және мектеп тәртібін бұзғаны үшін жазалаумен қорқытып, міндеттерін дереу орындауды талап етеді.
- C) Мұғалім бұл уақытты сабақтан кейін қолы бос емес басқа оқушыларға жүктей отырып, кезекшілерді тазалаудан босатады.

45. Сіз сынып жетекшісісіз. Оқушылардың бірі сабаққа деген қызығушылығын жоғалтты. Күнделікте кейбір пәндер бойынша үлгерім төмендеген. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Оқушымен әңгімелесіп, үлгерімінің төмендеуінің себебін анықтаймын. Оқушыға білім алу қажеттілігін сезінуге көмектесемін, өз жетістіктері үшін жауапкершілікті дамытуға ықпал етемін, өзін-өзі оң бағалау арқылы оқушыға қолдау көрсетемін.
- B) Ата-аналарға үлгермейтін пәндер бойынша репетитор жалдауды ұсынамын.
- C) Мен ештеңе істемеймін, өзі қалағандай оқысын.

46. Мұғалімге оқушының сабақта өзін ұстауы ұнамайды: жігіт қыбырлап отыр, аяғы партаның астында созылып жатыр. Мұғалім ескерту жасап, оның тік отыруын сұрайды. Оқушы мұғалімнің өтінішін елемейді және сол қалпында қалады. Жанжал туындап жатыр. Қалған оқушылар оны дауласпауға, дұрыс отыруға көндіреді. Келесі кезекте

мұғалім оқушыға оның тәрбиесіз, дөрекі, қыңыр жігіт екенін айтып, сөгіс айтады. Оқушы орнынан тұрып, сыныптан шығады. Мұғалім не істеу керек?

А) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен жеке әңгіме жүргізіп, оның мінез-құлқының себебін анықтап, мінез-құлық ережелерін сақтаудың және оқушыларға және мұғалімге құрмет көрсетудің маңыздылығын түсіндіреді.

Ә) Мұғалім оқушының бағынбағаны үшін тәртіптік жаза қолданамын деп қорқыта отырып, дереу сыныпқа қайтып, сабақты дұрыс қалыпта жалғастыруды талап етеді.

С) Мұғалім оқушының мінез-құлқын елемейді, одан әрі жанжал болмас үшін сабақты жалғастырады.

47. Сіздің сыныбыңыздың оқушысы мектепке (дене шынықтыру сабағынан басқа) сабаққа киюге рұқсат етілмеген спорттық киіммен келді. Сіз не істейсіз?

А) Ерекше жағдай ретінде мен сізге бір күнге спорттық форма киюге рұқсат етемін, бірақ мектеп ережесіне сәйкес мұндай киім үлгісіне тыйым салынғанын ескертемін.

Ә) Мектеп тәртібінің бұзылуына байланысты мен оқушыны үйіне киім ауыстыруға жіберемін.

С) Мен оқушының киім үлгісіне мән бермеймін.

48. Сіз команданы 7, 8, 9 сынып оқушыларынан спорттық жарыстарға дайындадыңыз. Жаттығу кезінде сіз оларға командада жақсы жұмыс істейтінін және жүлделі орынға ие бола алатындығын айттыңыз. Бірақ сіздің командаңыз соңғы орынға шықты. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Жарыстарды талдап, талқылаймын және балалармен бірге жаттығу жоспарын құрамын.

В) жеңіліске себеп болған балаларды командадан шығарамын.

С) мен балаларды тыныштандырып, бастысы жеңіс емес, қатысу екенін айтамын.

49. Бесінші сынып оқушысы Ахмет өлеңдерді жақсы жаттамайды. Тақтаға шыққаннан кейін ол есеңгіреп, бір-екі сөз айтып тоқтады. Сіз оның ұялшақ екенін білесіз. Бұл жағдайда сіздің әрекеттеріңіз?

А) Ахметті тыңдай отырып, келесі жолы жақсырақ дайындалатынына мақтап, сенім білдіремін.

В) Барлық тапсырмалар толық орындалу керек, әйтпесе оқу үлгерімі төмендейтінін түсіндіремін.

С) Өлеңді үйрену үшін сабақтан кейін қалдырамын.

50. Мұғалім жаңа тақырыпты түсіндіреді. Оқушылар мұғалімді тыңдамай, алаңдап, шу шығарады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Пікір айтып, сабақты жалғастыру керек.

В) Сізді алаңдатпау керек.

С) Өз бетінше оқуға жаңа тақырып беру.

51. Оқушылар қазақ тілі сабағына еш дайындықсыз келді. Мұғалім өзін қалай ұстауы керек?

А) Оқушылардың дайындықсыз болуының себебін анықтау керек.

В) Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасарына арыз жазу керек.

С) Өтілген тақырып бойынша тест жұмысын орындауға тапсырма беру.

52. Сабақта бірінші топтың оқушылары белсенді, көңілді, бірақ екі қыз ештеңеге қатыспайды, ештеңе істегісі келмейді. Жағдайға мұғалімнің реакциясы?

А) Қыздарды белсенді талқылауға, содан кейін баға қоюға тарту.

В) Оларды басқа топқа ауыстыру.

С) Қызықты тәрбиелік іс-шараны ұйымдастыру және өткізу.

53. Сынып жетекшісінің ескертулерінен кейін жасөспірім есікті қатты жауып, сыныптан шығады. Мұндай жағдайда сынып жетекшісі өзін қалай ұстауы керек?
- А) келесі күні жасөспіріммен әңгімелесу, оған сынды есту әрқашан жағымды емес екенін, бірақ кейде пайдалы болуы мүмкін екенін, сындарлы ескертулер өсу мен дамуға мүмкіндік беретінін түсіндіру.
 - В) жасөспірімге оның мінез-құлқы оқу үлгеріміне әсер етуі мүмкін екенін ескерту.
 - С) ештеңе болмағандай көріну.
54. Мұғалім бір оқушының сабаққа жиі назар аудармайтынын және сабақ барысынан шектеліп, бір нәрсені ойлайтынын, қиялдайтынын байқайды. Мұғалім не істеуі керек?
- А) сабаққа деген немқұрайлылығын анықтау үшін оқушымен жеке сөйлесу.
 - В) оқушының жағдайына назар аудармау.
 - С) сыныптастарынан оқушының бұл мінез-құлқының себебі туралы сұрау.
55. Оқушы сыныптағы мінез-құлық ережелерін бұзды. Мұғалім оған: "күнделігіңді әкел!" Оқушы күнделігін үйде ұмытып кеткенін айтты. Бұл жағдайда мұғалімнің әрекеті?
- А) бүгін ерекше жағдай жасап жатырмыз деп айту, бірақ болашақта ол мұқият және жауапкершілікті сезінуі керек.
 - В) күнделік емес, басын үйде қалдырған дұрыс деп айту.
 - С) оқушының портфолиосын күнделікке тексеріңіз.
56. Бала жақсы оқиды, бірақ оның партасында әрдайым оқулықтардың жанында ойыншықтар, бояу беттері, сүйікті кітаптар болады. Ол бәрін бір уақытта жасайды: үйренеді және ойнайды. Мұғалім не істеуі керек?
- А) балаға күрделілігі жоғары тапсырмалар беру керек, оларды орындау одан жоғары назар аударуды талап етеді.
 - В) ойыншықтарды, бояу беттерін, кітаптарды алып, баланы ұрысыңыз.
 - С) сабақ басталар алдында баланың портфелін бөгде заттардың бар-жоғын тексеруге міндетті.
57. Ұзартылған күн тобында баланың түскі асқа ақшасы жоқ болып шықты. Мектеп оқушысы анасының ақша беруді ұмытып кеткенін айтады. Бұл жағдайда не істеу керек?
- А) Ата-анасына хабарласып, мән-жайды түсіндіріп, түскі асқа қарызға ақша алып, баланы тамақтандыруды ұсыну керек. Бала күннің жартысы аш бола алмайды.
 - В) Баланы асханаға басқа балалардан бөлек орналастырып, түскі ассыз кету.
 - С) Балаларды түскі аспен бөлісуге шақыру.
58. Бастауыш сынып оқушысы мұғалімнің ескертуіне кенеттен келесідей жауап береді: ол қолдарын сермеп, мұғаліммен төбелесе бастайды. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?
- А) Баладан алыстап, баланың назарын аудару үшін сабырлы дауыспен айтып, оған сыныптағы оқушылардың мінез-құлық ережелерін түсіндіріңіз.
 - В) дәл осылай жауап беріңіз.
 - С) Ата-аналарға психотерапевтпен кеңесу ұсынылады.
59. Оқушылардың бірі әрқашан үй тапсырмасын орындамайды. Мұғалім оның неге дайын емес екенін сұрағанда, ол жылап жіберді. Мұғалімнің әрекеті?
- А) Оқушымен сырласып, себебін анықтау.
 - Ә) Оқушының достарымен сөйлесіп, себебін анықтау.
 - С) Оқушыға үй тапсырмасын орындауға көмектесу.

60. Сіздің сыныбыңыздағы баланың өмірге деген көзқарасы басқаша. Төбелеседі, жаман сөздер айтады, дөрекі, күш қолданады. Ол сіздің ескертулеріңізге жауап беріп, әкесінің үнемі осылай істеуін талап етеді. Сіздің әрекетіңіз?

- A) Мен ата-анаммен сөйлесіп, жағдайды түзетуге тырысамын.
- B) Басқа балалармен сөйлесіп, оны «жазалауды» сұраймын.
- C) Мен мән бермеймін, оның өмірде өз ұстанымдары бар.

61. Өте жақсы оқитын оқушы қызға мұғалім нашар баға қойды. Оған басқа дайындығы жоқ сыныптастарына қолдау көрсету үшін жауап беруден бас тартқаны себеп болды. Оның ашулы әкесі мектепке келіп, өз наразылығын білдіріп, мұғалімнен осы ісі үшін түсініктеме талап етеді. Осы жағдайда мұғалімнің әрекеті?

- A) Мәселені шешуге тырысу. Қыздың әкесіне бұл баға оның жалпы үлгеріміне әсер етпейтінін түсіндіру.
- B) Қыздың әкесімен сөйлесуден бас тарту, оны директордың қатысуымен шешуді ұсыну.
- C) Әкесінің ашуын келтірмеу үшін қыздың бағасын түзету.

62. Сіз бастауыш сынып мұғалімісіз. Оқушылармен алғашқы кездесуді жоспарлаңыз.

- A) Оқушылардың қызығушылықтары мен жетістіктерін анықтау арқылы таныстыруды ұйымдастырамын.
- Ә) Бірінші кездесуге жоспар құрамын.
- C) Мен өз жетістіктерім туралы айтып беремін.

63. Сіздің оқушыңыз оқуға қызығушылық танытпайды және сабақ үстінде үнемі аландап, сабаққа зейін қоя алмайды. Сіздің әрекетіңіз?

- A) Оқуға қызығушылығын арттыратын технологиялар мен әдіс-тәсілдерді пайдалана отырып, жеке оқу жоспарын құрамын.
- B) Ата-аналарға баласына кітап оқуға көбірек уақыт бөлуді ұсынамын.
- C) Оның іс-әрекетін елемей, сабақты жалғастырамын.

64. Сіздің оқушыңыз математикадан қиналады және сабақта өзін сенімсіз сезінеді. Оған қалай көмектесе аласыз?

- A) Оның математиканы меңгерудегі қиындықтарын анықтау, оның қажеттіліктері мен білім деңгейін ескере отырып, жеке жоспар құрамын.
- B) Мектептен кейін қосымша ақылы математика сабақтарын ұйымдастырамын.
- C) Оның қиындықтарына мән бермеймін.

65. Сіздің сыныбыңыз өте шулы, сабақ барысында оқушылардың назарын аудару сізге қиындық туғызады. Сіздің әрекетіңіз қандай болар еді?

- A) Оқушыларды қызықты, интерактивті әрекеттермен қызықтыруға тырысасыз.
- Ә) Мінез-құлық ережелері туралы әңгімелесесіз.
- C) Сабақта іс-әрекеті үшін жазалау жүйесін енгізесіз.

66. 1 қыркүйекте бірінші сыныптағы бірнеше балаға мерекелік шарлар жетіспеді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Бірінші қыркүйекке дейін мұғалім әдетте сыныптың тізімін біледі, ал мұғалімде осындай жағдайда (шар жарылғанда, дәл бірінші қыркүйекте жаңа оқушы келуі мүмкін және т.б.) артық шарлар болуы керек.
- Ә) Басқа сынып мұғалімдерінен сұрау, мүмкін оларда артық шар бар шығар.
- C) Мәселені ата-анасымен бірлесіп шешу (барып сатып алу).

67. Мектеп асханасында қыздар теледидардағы жұлдызды кумирлері сияқты қатаң диета ұстанатынын айтып, тамақтан бірнеше рет бас тартады. Мұндай жағдайда мұғалімнің әрекеті қандай болуы керек?

А) Салауатты өмір салты туралы тәрбиелік мәні бар әңгіме, өз денсаулығына дұрыс көзқарас қалыптастыруға бағытталған ойын түрінде сабақтан тыс іс-шара өткізу, мотивациялық бейнероликтер көрсету.

Ә) Оқушыларға өздеріне басқаларды кумир санауға болмайтынын түсіндіру.

С) Ата-аналармен балаларының дұрыс емес көзқарастары туралы әңгімелесу.

68. Өзін-өзі бағалауы төмен, үлгермей қалудан қорқатын оқушыға қандай көмек көрсетудің ең жақсы жолы бар?

А) Оның күш-жігері үшін мақтау, қолдау атмосферасын құру және тапсырмаларды біртіндеп қиындату.

В) Сәтсіздік оның жеке проблемасы екенін түсіндіру, ол онымен өзі күресуі керек.

С) Әрқашан жетістікке жетуі үшін оған тек жеңіл тапсырмалар беру.

69. Сіздің оқушыңыз математикалық есепті түсіне алмай, мазасыздана бастайды. Оған қалай көмектесесіз?

А) Оқушыны тапсырманы бірлесіп шешуге, туындаған қиындықтарды талқылауға және ортақ шешім табуға шақырамын.

В) Оқушы соңында түсінеді деп үміттеніп, бұрынғыдай материалды түсіндіруді жалғастырамын.

С) Сабақтан кейін қосымша өзіндік жұмыс жасауға қалдырамын.

70. Мұғалім балалардың сыни тұрғыдан ойлау қабілетін дамытқысы келеді. Қай әдіс ең тиімді болады?

А) Пікірталас ұйымдастырып, оқушыларды өз пікірлерін айтуға және дәлелдеуге ынталандыру.

В) Оқушылардың білімін тест арқылы үнемі тексеру.

С) Үй тапсырмасын көбірек беру.

71. Мұғалім оқушылардың бірінің жаңа материалды түсінуде қиналғанын байқайды. Төмендегі әдістердің қайсысы жақсы көмектеседі?

А) Оқушыға қосымша сабақ беріп, әр түрлі оқыту әдістерін қолдану.

В) Оқушыны екінші жылға қалдыру.

С) Осы оқушыға арналған материалдың көлемін азайту.

72. Оқушылардың бірі сабақ барысында өзінің әзілдерімен, әңгімелерімен үнемі басқалардың назарын аударады. Мұндай жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

А) Оқушымен жеке сөйлесіп, оның іс-әрекеті оқу процесіне кедергі келтіретінін түсіндіру.

В) Кейбір сабақтардан шеттету немесе сәгіс түріндегі жаза қолдану.

С) Оқушыны сыныптағы тәртіпке жауапты болуға шақыру.

73. Серуенге, дене шынықтыруға немесе экскурсияға барғанда 2-сыныптың оқушысы ең соңғы болып киім ауыстырады (киімін ауыстырып отырып армандап кетеді, болып жатқан оқиғаға ілеседі, басқаларға кеңес береді, оның атына айтылған пікірлерді мұқият тыңдайды, бірақ «тездетпейді»). Бұл жағдайда мұғалімдер мен ата-аналар не істеу керек?

А) Күн тәртібін нақты сақтау маңызды, сонда баланың өзі кесте бойынша не болатынын алдын ала біліп, дайындалады.

В) Баланы асықтыру.

С) Сабырлы, ізетті, әзілқой, қиялшыл болуына кедергі келтірмеу.

74. Сабақ барысында оқушы сіз жауабын білмейтін сұрақ қояды. Сіздің әрекетіңіз?

- A) Жауапты білмейтініңізді мойындайсыз, бірақ келесі сабақта сұрақтың жауабын біліп, жауап беруге уәде бересіз.
- Ә) Оқушының алдында беделіңізді жоғалтпау үшін сұраққа өтірік жауап бересіз.
- С) Сұрақтың сабақ тақырыбына қатысы жоқ екенін айтып, келесі материалға көшесіз.

75. Оқушылардың бірі сыныптағы тәртіпті бұзып, басқа оқушыларды мазалай береді. Сіздің әрекетіңіз?

- A) Сабақтан кейін тәртіп бұзушымен оңаша сөйлесіп, оның тәртібін талқылайсыз.
- B) Оқушыны тыныштандыру үшін сыртқа қысқа үзіліске шығуды ұсынасыз.
- С) Тәртіп бұзушының жазасыз қалмайтынын басқа оқушыларға көрсету үшін оны жазалайсыз.

76. Транспорт мәселесіне байланысты мұғалім екінші сыныптағы сабаққа 20 минут кешігіп келді. Бұл кезде кейбір балалар дәлізде ойнап жүрсе, енді біреулері төбелес шығарды, бір сөзбен айтқанда, қатты шу болды. Осындай жағдайда мұғалім не істеу керек еді?

- A) Мұғалім оқу ісінің меңгерушісіне кешігетінін ескертіп (тек қоңырау шалу), әріптестерінен кабинетті ашуды, оқушыларға қарап, балаларға тапсырма беруді сұрау керек еді.
- B) Ата-анасына хабарласып, балаларына қарауын сұрау керек еді.
- С) Мектепке кешігіп келіп, оқушыларды теріс қылықтары үшін сөгу.

77. Оқушының күн тәртібі шамадан тыс жүктелген және оның барлық үй тапсырмасын орындауға уақыты жоқ. Оған қалай көмектесесіз?

- A) Оқушыға іс-әрекет жоспарын құруға және оқу мен демалыс арасындағы уақытты бөлуге көмектесесіз.
- B) Оқушының үй тапсырмасын қысқарту мүмкіндігі туралы мұғалімдермен сөйлесуді ұсыныңыз.
- С) Оқушының үлгерімін арттыру үшін сыныптан тыс жұмыстарға қатысуға ынталандыру.

78. Оқушы бір орында отыра алмайды және сабақ кезінде үнемі шу шығарады, басқаларды мазалайды. Сіздің әрекеттеріңіз қандай болады?

- A) Оқушының неліктен мазасыз екенін білу үшін онымен жеке әңгіме жүргізу.
- Ә) Ешкімге кедергі болмас үшін оқушыны соңғы партаға отырғызу.
- С) Оқушыны дұрыс емес әрекеті үшін жазалау.

79. Мұғалім оқушылардың бірінің өзіне сенімсіз екенін және топтық тапсырмаларға қатысудан қашатынын байқады. Қандай әдіс оқушының өзін-өзі бағалауын жақсартуға көмектеседі?

- A) Әрбір кішкентай жетістігі үшін оқушыны мадақтап, жетістік жағдайын жасау.
- B) Оған назар аудармау үшін оның әрекетін елемеңіз.
- С) Оны басқа оқушылармен салыстыру, сонда ол іс-әрекетін жақсартуға ұмтылады.

80. Мұғалім оқушының: «Менің әкем мектепте нашар оқыған және бұзақы болған, ал қазір «Мерседес» көлігімен жүр. Ал сіз мұғалімсіз, сонда да мектепке метромен келесіз!» деген сөзіне мұғалім қалай жауап беруі керек?

- A) Адамдарды мүлде қымбат көліктері үшін емес, оның қаншалықты қызық, білімді, тәрбиелі болғаны үшін сыйлайды.
- B) Менің мектепке метромен баруым ештенені білдірмейді, бұл мен үшін жылдамырақ.
- С) Мен көлік жүргізуді білмеймін.

81. Балалар арасында материалдық байлық бойынша кемсітушілік байқалды. Мұғалімге қалай әрекет ету керек?

- А) балалармен әңгімелесу және оларды адамның қаншалықты қымбат киінгені, қандай телефоны бар екендігі үшін емес, оның қаншалықты лайықты, жан-жақты және қызықты екендігі үшін бағаланатынына сендіру.
- В) мұғалім балаларға әрқашан жақсылыққа ұмтылу керектігін айтады.
- С) мұғалім кемсітушілікке жауап бермейді, деп санайды балалар әлеуметтік мәртебесі бойынша дос болсын.

82. Мұғалім оқушылардың ынтымақтастық және топтық жұмыс дағдыларын дамытқысы келеді. Қай әдісті пайдалану тиімдірек?

- А) топтық жобаларды ұйымдастыру және тапсырмалар бойынша бірлесіп жұмыс істеуді ынталандыру.
- В) әр оқушыға жеке тапсырмалар беру.
- С) оқушылар арасындағы бәсекелестікті ынталандыру.

83. Мұғалім оқушылардың бірінде депрессия белгілері бар екенін байқайды. Оқушыны қолдау үшін қандай тәсіл қолайлы болады?

- А) оқушымен сөйлесу, мектеп психологының көмегіне жүгінуді ұсыну және қолдау көрсету.
- В) оқушыны проблемаларды өзі шешуі үшін жалғыз қалдыру.
- С) ынталандыру үшін оны табысты оқушылармен салыстыру.

84. Мұғалім әрқашан жарқын және әдемі киінеді. Бұл этикалық нормалар мен кәсіби этикет талаптарына сәйкес келе ме?

- А) сәйкес келмейді. Мұғалімнің сыртқы келбеті іскерлік стиль нормаларына сәйкес келуі керек және күрделі бөлшектер мен ашық түстерді болдырмауы керек.
- В) сәйкес келеді. Мұғалім өзіне назар аудартуы керек.
- С) сәйкес келмейді. Мұғалім қарапайым киінуі керек.

85. 2-сынып мұғалімі заманауи болып көріну үшін белгілі бір лексиканы қолданады ("Ник", "блогер"). Бұл мұғалімнің сөйлеу мәдениетінің талаптарына қаншалықты сәйкес келеді?

- А) мұғалім мұндай лексиканы қолданбауы керек, өйткені мұғалім мен оқушының сөйлеуі арасында әрқашан нақты айырмашылық болуы керек.
- В) мұғалім оқушыларға жақын болу үшін балалардың заманауи сөздік қорын қолдануы керек.
- С) мұғалім кез-келген лексиканы қолдана алады.

86. 1-сыныптағы оқушыны оқу жылы бойы ата-анасы мен әжесі мектепте киіндіреді. Олар баланы тәуелсіздікке үйрету үшін мұғалімнің кеңестеріне жауап бермейді. Мұндай жағдайды не істеуге болады?

- А) олардан мектеп есіктерінің жанында баланы күтуін сұрау, өйткені барлық оқушылар өз бетінше киінуі керек.
- В) бала өз бетінше киіне алмайтынын айтып ұятқа қалдыру.
- С) ата-ана мен балаға әдеттегідей процеске араласпау.

87. Студент-практикант сабаққа өте қысқа юбка киіп келеді. Бұл сыныптың сынып жетекшісі не шара қолдану қажет?

- А) мұғалім үшін белгілі бір этикет ережелері бар екенін түсіндіру, сондықтан мектепке мұндай қысқа киіммен келмеу керектігі бойынша әңгіме жүргізу.
- В) Назар аудармай, ол қалағандай киінсін.

С) Сыныптың көзінше студентті орынсыз келбеті үшін жазалау.

88. 2-сынып оқушылары бүтіннің бір бөлігін табу міндетін түсінбейді. Мұғалім жағдайды қалай түзете алады?

А) мұғалім тақырыпты түсіндіру стратегиясын қайта қарауы керек, балалар ойын және көрнекі материалдар арқылы осы процедураның мәнін түсінуі үшін осындай шешімдерді қолдануы керек.

В) ата-аналарды үйде осы тақырыпта жұмыс істеуге міндеттеу.

С) оқушыларды сабақтан кейін осы тақырыпты өз бетінше үйренуге мәжбүрлеу.

89. Математика сабағында оқушы: "Мен теңдеулерді не үшін шешуім керек, өйткені бұл өмірде маған пайдалы емес?". "Бұл жағдайда мұғалім қалай түзете алады?

А) мұғалім оқушыға мысалмен кейбір жағдайларда теңдеулерді шешу болашақта оған көмектесетінін дәлелдеуі керек.

В) болашақта теңдеулер мен есептерді шешу сізге пайдалы ма, жоқ па, нақты біле алмайсыз.

С) сіз теңдеулерді шеше алмайсыз, тоқсанға нашар белгі аласыз.

90. Мұғалім сабақ бергеннен бастап бір оқушыны сыныптағылардың бәріне үлгі етіп, оған көбірек көңіл бөлді. Басқа балалар өздерінің жетістіктері мүлдем байқалмайтынына ренжіді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз?

А) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды. Тек бір балаға назар аудара отырып, ол қалған балаларды өзін төмен сезінеді.

В) құқық мұғалімі. Осылайша, қалған балаларды жақсы оқуға ынталандырады.

С) мұғалім дұрыс, өйткені ол сыныпта біреуді көбірек сүйеге құқылы.

91. Оқушы электронды құрылғылармен, компьютерлік ойындармен, интернеттегі, әлеуметтік желілердегі байланыстармен айналысады. Виртуалды өмір ол үшін шындыққа қарағанда мағыналы және қызықты екенін айтады. Мұндай оқушының мұғалімі болу керек пе?

А) оны Интернеттен басқа қызықты нәрсеге қызықтыруға тырысыңыз, әйтпесе бала компьютерге және электронды гаджеттерге қатты тәуелді болады.

В) осындай баламен жұмыс істеу үшін бас мұғалім мен әлеуметтік педагогты тарту.

С) ата-аналарға есеп беру және баланың интернетке және гаджеттерге кіруін шектеуге міндеттеу.

92. Оқушының ата-анасы оң бағалары үшін оған белгілі бір ақша төлейді, әйтпесе бала оқудан бас тартады. Ата-аналар дұрыс істеп жатыр ма?

А) ата-аналар дұрыс емес әрекет жасайды, әрине, оқушыны оқуға ынталандыру қажет, бірақ олай емес.

В) білім алуға қызығушылық таныту, оқуға қызығушылық таныту үшін кез-келген әдіс жақсы.

С) Жақсы, оқушы материалдық пайда туралы ойлана отырып, жақсы баға алуға тырысады.

93. Даулы тоқсандық бағалау. Мұғалім: "белгілер бойынша сіз 4-ке жете алмайсыз. Бірақ менде сіз жасай аласыз және қалайсыз деген әсер пайда болды. Олай болса, сізге жақсы баға беруге тырысайық, ал келесі тоқсанда біздің қаншалықты дұрыс болғанымыз анық болады." Мұғалім дұрыс істеп жатыр ма?

А) мұғалім бұл жағдайда өте дана әрекет етеді, осылайша ол оқушыны келесі тоқсанда жоғары баға алуға ынталандырады.

- В) мұны істеудің қажеті жоқ, өйткені оқушы жоғары бағаға үйреніп, оқуда тырысуды тоқтатады.
- С) мұғалім оқушыға "зиян келтіреді". Ол дұрыс емес.

94. Сабақта мұғалім оқуға арналған кітаптар таратады. Бір оқушы кітапты бірден қайтарады да: "ол жыртылған, мен оны оқымаймын", - дейді. Мұғалім не істеуі керек?

- А) "маған сенің көмегің керек, өйткені сен ең ұқыпты оқушысың, мен сенен қазір осы кітаппен айналысуыңды сұраймын, ал сабақтан кейін сен екеуміз оны бірге жабыстырамыз."
- В) сабақта уақытты жоғалтпау үшін осы кітапты алып, үстелге қойыңыз.
- С) тапсырма беру, ата-анасымен бірге кітапты үйде жабыстыру.

95. Мұғалім оқушыларға әртүрлі қиындық деңгейлерінде өз бетінше жұмыс істеуге арналған бірнеше тапсырмаларды ұсынды, олар тапсырмаларды өз қалауы бойынша орындай алатынын түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

- А) мұғалім сауатты және дұрыс оқыды, әр баланың қиындық деңгейіне сәйкес тапсырманы таңдауға құқығы бар.
- В) мұғалімдікі дұрыс емес. Тапсырмалар барлық оқушылар үшін бірдей қиындықта болуы керек.
- С) мұғалім әртүрлі қиындықтағы тапсырмаларды дайындауда алаңдамауы керек.

96. Сыныпқа ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушы келді, ол жеке көзқарас пен арнайы қолдауды қажет етеді.

- А) мұғалім оқушыға жеке білім беру жоспарын жасайды, оған қажетті қолдауды қамтамасыз ету үшін мектеп психологымен және ата-анасымен ынтымақтасады.
- В) мұғалім оқушының ата-анасынан оны мамандандырылған оқу орнына ауыстыруды талап етеді.
- С) мұғалім оқушының оқу жүктемесін азайтады.

97. Оқушылардың дәптерлерін өзара тексеру балалардың тапсырмаларды қатесіз орындауға ынталандырады ма? Сіздің ойыңызша, мұғалім оқушыларға осындай тапсырма беру арқылы дұрыс әрекет ете ме?

- А) мұндай тапсырманы балаларға беруге болады, бірақ тұрақты негізде емес, білім беру процесін әртараптандыру үшін.
- В) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды, оқушылар бір-бірін жаба алады (қателерді түзету, бұл қателік емес).
- С) мұғалім мұндай тапсырманы бермеуі керек. Сыныптастың тапсырманы тексеретінін түсіну тапсырманы дұрыс орындауға деген ұмтылысты азайтады.

98. 1-сынып мұғалімі сабақтарда ойын әдістері мен тәсілдері жүйелі түрде қолданды, бұл балаларға өте ұнады және олар әр уақытта басқа ойын жағдайын күтті. Бірақ сабақтардың бірінде мұғалім оларды пайдаланбады. Балалар: "ал бүгін ойнаймыз ба?" "Мұғалім қалай әрекет етуі керек?"

- А) ойын техникасы тұрақты негізде жүргізілмеуі керек. Оқушылар сабақта оқитынын және ойнамайтынын жеткізуі керек.
- В) балаларға бүгін шаршағаныңызды түсіндіріңіз, сондықтан ойын жағдайын пайдаланбаңыз.
- С) ойын жағдайларын пайдалану олардың мінез-құлқына және сіздің қалауыңызға байланысты болады деп айту.

99. Егер сіздің сөзіңіздің мәтінінде әріптестеріңіз қатені байқап, оны көрсетсе, сіз қалай әрекет етер едіңіз?

- A) әріптестеріне зейінділігі үшін алғыс айтып, қатені түзетерем едім.
- B) мен кек алып және ыңғайлы жағдайда ақымды алатын едім.
- C) әріптестерге кез келген адам қателік жібере алатынын айтам.

100. Балада бақыланбайтын агрессияның жиі өршуі және құрдастарымен күнделікті төбелес пен ұрыс-керіс болады. Мұғалім ескертулер жасайды, бірақ бала жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

- A) бұл мінез-құлықтың себебін анықтау керек. Ата-аналарды әңгімеге шақыру, баланың үйде өзін қалай ұстайтынын сұрау және тәрбиелік әсер ету.
- B) ата-аналарға баланы спорт секциясына беруді ұсыну.
- C) бірінші партаға отырғызып, сонда ол үнемі "көру аймағында" болады.

101. В-сынып мұғалімі Арман атты оқушының сабақта алаңдап, тапсырмаларды соңына дейін орындамайтынын байқады. Арманның оқу мотивациясын арттыру үшін қандай педагогикалық әрекет тиімді болады?

- A. Арманды кішігірім жетістіктері үшін жеке мадақтау
- B. Ата-аналармен түсіндірме әңгіме жүргізу
- C. Арманға қанағаттанарлықсыз баға беріңіз
- D. Қосымша тапсырма үшін сабақтан кейін арманды қалдырыңыз
- E. Арманның мінез-құлқын елемей

102. Жаңа материалды түсіндіру кезінде студент сабақ тақырыбына қатысы жоқ сұрақ қояды. Мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- A. Егер сұрақ оқушының білім беру мүдделерімен байланысты болса, қысқаша жауап беріңіз
- B. Сұрақты елемей
- C. Оқушыға назар аудармағаны үшін ескерту жасаңыз
- D. Сабақты үзіп, сұраққа толық жауап беріңіз
- E. Ештеңе болмағандай көріну

103. Технология сабағында бір оқушы саусағын қайшымен кесіп тастады. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A. Дереу алғашқы көмек көрсету
- B. Дереу алғашқы көмек көрсету
- C. Кейінірек медбикені шақыру арқылы сабақты жалғастырыңыз
- D. Оқушыға жараны өзі емдейтінін айту
- E. Сыныптастарына көмек көрсету

104. Сыныпта екі оқушы арасында қақтығыс болды. Мұғалім не істеуі керек?

- A. Оқушылармен жеке сөйлесіп, жағдайды реттеуге тырысыңыз
- B. Бүкіл сынып алдында жанжалды талдауды ұйымдастырыңыз
- C. Қайшылықты оқушылардың ата-аналарын шақыру
- D. Кінәлілерді көпшілік алдында жазалау
- E. Жанжалды елемей, сонда ол өзі шешеді

105. Оқушы үнемі оқулықтар әкелуді ұмытып кетеді. Оған әсер етудің ең жақсы жолы қандай?

- A. Жадынама әзірлеп, оқушыға өз заттарының есебін жүргізуді тапсырады
- B. Үйге жад бойынша тапсырма беру
- C. Қатаң сөгіспен жазалаңыз
- D. Ата-аналарға әр жағдай туралы хабарлау
- E. Мәселені елемей

106. Сыныпта қазақ тілін жетік білмейтін оқушылар пайда болды. Қай әдіс ең тиімді?

- A. Тілдік бейімделу үшін оқытудың ойын формаларын енгізіңіз

- В. Бүкіл сынып алдында қателерді үнемі түзетіп отыру
 - С. Оларды белсенді жұмыстан шығарыңыз
 - Д. Сыныптастарына ережелерді түсіндіруді тапсырыңыз
 - Е. Осы оқушыларға қойылатын талаптарды азайту
107. Мұғалім оқушылардың монотонды презентацияға байланысты материалды жақсы қабылдамайтынын байқады. Мұны қалай түзетуге болады?
- А. Өмірден алынған иллюстрацияларды, схемаларды және мысалдарды қолданыңыз
 - В. Материалды оқулық бойынша қатаң оқу
 - С. Үй тапсырмасын үлкейту
 - Д. Көбірек бақылау жұмыстарын жүргізу
 - Е. Оқушыларға материалды өздері үйренуді тапсырыңыз
108. Бір оқушының ата-анасы баласы тақтада жауап беруден қорқады деп шағымданады. Мұғалімге қалай баруға болады?
- А. Оқушыны жұптық және топтық жұмысқа біртіндеп қосу
 - В. Жауап бермегені үшін бағаны төмендету
 - С. Оқушыны тақтаға жиі шақыруды жалғастыру\
 - Д. Мәселені елемей
 - Е. Ата-аналарға бұл оның проблемасы емес екенін түсіндіріңіз
109. Сынып өз бетінше жұмыс істей алмайды. Педагогикалық басқарудың қай әдісі тиімді?
- А. Тапсырмаларды орындау алгоритмдерінің қадамдық түсіндірмесін енгізіңіз
 - В. Өздік жұмыстардың санын көбейту
 - С. Қосымша үй тапсырмаларын беріңіз
 - Д. Оқушыларды қателіктері үшін жазалау
 - Е. Тапсырмалардың күрделілігін төмендету
110. Дүниетану сабағында оқушылар "Туған өлкенің табиғаты" тақырыбына қызығушылық танытпайды. Қалай істеу керек?
- А. Экскурсия немесе виртуалды саяхат жасаңыз
 - В. Абзац мәтінін дауыстап оқыңыз
 - С. Оқушыларға реферат жасауды тапсырыңыз
 - Д. Тестілеуді өткізу
 - Е. Қызығушылықтың жоқтығын елемей
111. Дәптерлерді тексеру кезінде мұғалім оқушылардың көпшілігінде бірдей қателіктерді байқады. Сіздің әрекеттеріңіз?
- А. Типтік қателіктерге ұжымдық талдау жүргізу
 - В. Үйге тапсырмалар санын көбейту
 - С. Барлығына екі баға қойыңыз
 - Д. Қателерді елемей
 - Е. Ата-аналарға орындалуын бақылауды тапсырыңыз
112. Студент тапсырмаларды тез орындайды және басқалардың назарын аудара бастайды. Қалай істеу керек?
- А. Күрделілігі жоғары жеке тапсырма беру
 - В. Ескерту жасаңыз
 - С. Мінез-құлықты елемей
 - Д. Оқушыны соңғы партаға ауыстыру
 - Е. Оның мінез-құлық бағасын төмендету
113. Мұғалім топтық жұмысты ұйымдастырады, бірақ топтардың бірі сәтсіздікке ұшырайды. Не істеу керек?
- А. Топқа тапсырманы орындау туралы кеңес немесе мысал арқылы көмектесу
 - В. Топқа жеке жұмыс істеуге рұқсат беру
 - С. Топты үлгермегені үшін ұрысыңыз
 - Д. Топтық жұмысты тоқтату

- Е. Топқа қосымша тапсырма беру
114. Оқушы тест алдында жоғары алаңдаушылық танытады. Қалай көмектесуге болады?
- А. Оқушымен тыныш жағдайда жаттығу тапсырмасын өткізу
 - В. Оқушыға алаңдамауға кеңес беріңіз
 - С. Оқушыны қалғандарына үлгі ету
 - Д. Бақылау көлемін азайту
 - Е. Назардан тыс қалдыру
115. Сабақ барысында мұғалім сұрақ қояды, ал оқушылар белсенді жауап бермейді. Қандай әдісті қолданған дұрыс?
- А. Проблемалық оқыту элементтерін қосу (миға шабуыл, пікірталас)
 - В. Жауапты оқушыны тағайындау
 - С. Сұрақты өткізіп жіберіңіз
 - Д. Пассивтілік үшін бағасын төмендету
 - Е. Келесі тақырыпқа өтіңіз
116. 9-сынып оқушысы соңғы апталарда мектепке шаршай бастады, жиі кешігіп, ұйқысыз болып көрінеді. Мұғалімдер оның сабаққа әрең қатысатынын байқады. Ата-анасы оны кеш "өзін-өзі дайындаумен" айналысады деп мәлімдейді. Мектеп психологы қалай әрекет етуі керек?
- А. Өмір сүру жағдайлары мен күн тәртібін анықтау үшін ата-аналармен және оқушымен кездесу.
 - В. Телефонды таңдауға кеңес беріңіз
 - С. Таңертең физикалық белсенділікті талап етіңіз
 - Д. Педагогикалық кеңеске баяндама дайындау
 - Е. КДН-ға хабарлау
117. Оқушылардың бірі сыртқы келбеті үшін сыныптастарының мазағына ұшырайды. Қыз қарым-қатынастан аулақ болады, сабақтан кейін жылайды. Оның үлгерімі төмендей бастайды. Психологтың жұмысында бірінші қадам қандай болады?
- А. Қорқытуға қарсы тренинг ұйымдастырыңыз және оқушымен әңгіме өткізіңіз
 - В. Ата аналарға оны спортзалға беруге кеңес беріңіз
 - С. Басқа сыныпқа ауыстыру
 - Д. Жанжалды қоздырушылармен бөлек сөйлесіңіз
 - Е. Мәселеге теледидарды тарту
118. Оқушылар тобында жоғары бәсекелестік байқалады. Кейбір оқушылар материалдарды бөлісуден бас тартады, өсек айта бастайды, басқалардың сәтсіздіктерін баса айтады. Бұл шиеленісті тудырады және бірлескен өнімділікті төмендетеді. Топтағы микроклиматтың жақсаруына не ықпал етуі мүмкін?
- А. Рөлдерді бөлу және бірлескен нәтижені ынталандыру арқылы командалық тапсырмаларды ұйымдастыру
 - В. Қатаң тәртіп ережелері мен бұзушылықтар үшін Санкциялар белгілеу
 - С. Күшті оқушыларды жалпы жобалардан шығару
 - Д. Оқушыларды дайындық деңгейі бойынша топтарға бөлу
 - Е. Бір оқушыны топтағы қарым-қатынас үшін "жауапты" етіп тағайындау
119. Жансая телефоннан шыға алмайды және мұғалімді тыңдамайды. Ата-анасы оның тәуелділігіне алаңдайды. Не істеу керек?
- А. Оның эмоционалды күйін және мүмкін себептерін бағалаңыз
 - В. Телефонын алып қойыңыз
 - С. Спорт секциясына жіберу
 - Д. Басқа мектепке ауыстыру
 - Е. Мұны жасөспірімдік норма деп санаңыз
120. Динара киім стилін күрт өзгертті, жарқын, таңқаларлық заттарды кие бастады, шаштарын ерекше түстермен бояй бастады. Мұғалімдер оның мінез-құлқы барған сайын

қиын болатынын байқайды. Бұл сыныптастар мен мұғалімдердің назарын аударды. Бұл мінез-құлықтың психологиялық негізі қандай және не істеу керек?

- A. Бұл жасөспірім кезіндегі даралық пен өзін-өзі көрсетуді іздеу кезеңі және қолдау тәсілін қажет етеді
- B. Бұл сыртқы ортаның, мүмкін Интернет пен сән трендтерінің әсерінен болады
- C. Бұл ересектерді дүр сілкіндіруге деген саналы тілек және мектеп шеңберінде өзін-өзі көрсету туралы әңгіме жүргізу қажет
- D. Бұл гормоналды өзгерістер мен назар аудару қажеттілігінің көрінісі және онымен сындарлы әңгіме арқылы жұмыс істеу керек
- E. Бұл психикалық бұзылыстың белгілері және тереңірек диагноз қою және мамандардың араласуы қажет

121. Оқушылардың бірі үй тапсырмасын орындауды тоқтатты, сабақта алыста отырады, жиі терезеден қарайды және сұрақтарға жауап бермейді. Сыныптастарының айтуынша, ол аз сөйлейді және кездесуден аулақ болады. Мұғалімдер академиялық нәтижелердің төмендегені туралы хабарлайды. Бұл жағдайда қалай жақсы әрекет ету керек?

- A. Мінез-құлықтың өзгеру себептерін анықтау үшін жеке әңгіме жүргізу
- B. Тапсырмалардың бір бөлігінен босату арқылы оқу жүктемесін азайтыңыз
- C. Оқушының демалуына мүмкіндік беру үшін оқудан уақытша үзіліс жасаңыз
- D. Жағдайды жақсартқанға дейін үйде оқытуға ауыстырыңыз
- E. Мектеп кестесі мен қоршаған ортаны өзгертуді ұсыныңыз

122. Сыныптасымен жанжалдан кейін Асылжан мектепке баруды тоқтатты. Ата-анасы оның үйден кетуден қорқатынын айтады. Мектеп психологы:

- A. Ол баламен жеке кездеседі және оның тәжірибесін анықтайды
- B. Ата-аналардан келуді талап етуді сұрайды
- C. Аударма мәселесін көтереді
- D. Елемейді
- E. Жалпы жиналыста оқиғаны талдауды ұйымдастырады

123. Жоғары сынып оқушыларының бірі оқуға деген қызығушылығын тез жоғалта бастады, қосымша сабақтарға қатысуды тоқтатты, мектептегі іс-шараларға қатысудан аулақ болды, жиі өзіне кетеді. Бұл жағдайда ол компьютерде, негізінен онлайн ойындарда көп уақыт өткізеді. Ата-аналар оның ашуланғанын, ұйқының бұзылғанын және құрдастарымен қарым-қатынас жоқтығын байқайды. Төмендегілердің қайсысы не болып жатқанының негізгі себебі ретінде ең қисынды болып табылады?

- A. Эмоционалды қолайсыздық аясында цифрлық ортаға тәуелділікті қалыптастыру
- B. Араласуды қажет етпейтін уақытша жас дағдарысы
- C. Оқу процесінің табиғи шаршауы және демалуға деген ұмтылыс
- D. Ата-аналардың шамадан тыс бақылауына қарсы белсенді наразылық
- E. Сандық белсенділік арқылы көшбасшылық амбицияны білдіру

124. Жасөспірім ата-анасынан басқа мамандық таңдағысы келеді. Қалай әрекет ету керек?

- A. Оның таңдауын құрметтеңіз және оны анықтауға көмектесіңіз
- B. Ата-аналарға қолдау көрсету
- C. Компромисс іздеу
- D. Жанжал тудыру
- E. Кәсіптің кірістілігіне назар аудару керек

125. А А -сынып оқушысы емтихан алдында мазасыздықтың жоғары деңгейін көрсетеді. Оның дүрбелеңі бас айналумен, тершендікпен және қателіктерден қорқумен бірге жүреді. Ол қатты дайындалады, бірақ сәтсіздік қорқынышын жеңе алмайды. Оның мазасыздығын азайту үшін ең жақсы әдіс қандай?

- A. Тыныс алу, релаксация және өзін-өзі реттеу әдістерін үйрету.
- B. Стрессті азайту үшін оны емтихан тізімінен шығару
- C. Дәрі-дәрмекпен емдеуді тағайындау

- D. Оқу жүктемесін күшейту және дайындықты бақылау
- E. Дайындық кезеңіндегі психологиялық оқшаулау
126. Оқушылардың бірі мектептен аулақ болды. Ата-анасы оның таңертең тұрғысы келмейтінін, жүрек айнуына, бас ауруына шағымданатынын, бірақ дәрігерлер ауытқуларды таппайтынын хабарлады. Мектеп туралы кез-келген әңгімеге ашуланшақ жауап береді. Қандай қорытынды ең қисынды?
- A. Мектептегі мазасыздықтың белгілері, мүмкін жасырын қақтығыс немесе қорқыту
- B. Жаңа ұжымдағы сәтсіз әлеуметтенудің салдары
- C. Режим мен кестеге қарапайым наразылық
- D. Ата-аналардың назарын аудару үшін модельдеу
- E. Маусымдық бұзылыстың белгілері
127. А 0-сынып оқушысы Карина біртүрлі мінез - құлық танытады: ол сабақтан кейін жиі қалады, мұғалімдердің сұрақтарына жауап бермейді, сыныптастарымен араласудан аулақ болады және интернетте көп уақыт өткізеді. Кейде Карина қатты бас ауруы мен жалпы шаршауға шағымданады. Айтуынша, ата-аналар оның "оқу стрессіне" байланысты осылай әрекет ететінін айтады. Психолог қалай әрекет етуі керек?
- A. Күйіп қалу немесе депрессия белгілері бар-жоғын анықтау арқылы оның оқу жүктемесі мен өмірлік күйзелісіне талдау жасаңыз
- B. Ата-аналарға Каринаның күн тәртібін өзгертуге, артық жүктемені алып тастауға және демалуды қосуға кеңес беріңіз
- C. Денсаулық жағдайын диагностикалау үшін Каринаны невропатологқа жіберіңіз
- D. Емтихан кезінде психоэмоционалды денсаулық пен стресстің маңыздылығы туралы сыныппен сөйлесу
- E. Каринамен оның тәжірибесі мен мүмкін болатын жеке мәселелерін түсіну үшін жеке сұхбат жүргізу
128. Оқушылардың бірі көпшілік алдында сөйлеуге қатысудан үзілді-кесілді бас тартады: сабақта үнсіз, материалды білсе де, тақтада жауап беруден қорқады. Бұл ретте жазбаша жұмыстарда жоғары нәтиже көрсетеді. Қандай қорытынды ең негізделген?
- A. Бағалау қорқынышы және жариялылық жағдайында мазасыздықтың жоғарылауы бар
- B. Оқушы сенімді өнер көрсету үшін материалды жетік білмейді
- C. Мінез-құлық-белсенділікті болдырмау үшін манипуляцияның бір түрі
- D. Оқушы сөйлеу немесе есту проблемаларынан зардап шегеді
- E. Бұл бақылау алдындағы стресстің уақытша реакциясы
129. Студент әділетсіз бағалауға шағымданады. Не істеу керек?
- A. Бақылау арқылы объективтілікті тексеріңіз
- B. Мұғалім әрқашан дұрыс
- C. Тексеруден бас тарту
- D. Ұжымдық шағымды ұйымдастыру
- E. Оқушыны аудару
130. Яркін сыныбында жиі жанжалдар мен түсініспеушіліктер топтық динамикаға байланысты проблемалар туындай бастады. Кейбір балалар қарым-қатынастан аулақ болады, бірлескен тапсырмаларда өзара әрекеттеспейді. Сыныпта үнемі шиеленіс бар, ал Яркін жақын достары жоқ және сыныптастарымен қарым-қатынас жасау қиынға соғады деп шағымданады. Психолог қандай қадам жасауы керек?
- A. Бүкіл сынып үшін коммуникативтік дағдыларды жақсарту және жанжалдармен жұмыс істеу бойынша тренинг өткізу
- B. Тапсырмалардың бір бөлігінен босату арқылы оқу жүктемесін азайтыңыз
- C. Оқушының демалуына мүмкіндік беру үшін оқудан уақытша үзіліс жасаңыз
- D. Сыныптағы әлеуметтік қатынастарды диагностикалау және шиеленістің негізгі себептерін анықтау
- E. Бос парақтан бастау үшін Яркінді басқа сыныпқа ауыстыруды ұсыныңыз

131. Мұғалім сабақ кезінде бір оқушының үнемі алаңдап, сыныптастарына кедергі келтіретінін байқайды, алайда оңаша қалған кезде ол сабырлы болады. Мұндай жағдайда қандай педагогикалық шешім ең орынды болады?

- A. Оқушымен жеке әңгіме өткізіп, бұл мінез-құлықтың себептерін анықтау және қажет болған жағдайда түзету жоспарын жасау
- B. Оқушыны соңғы партаға отырғызу
- C. Ескерту жасап, ата-анасын шақыру
- D. Мінез-құлқына мән бермеу, өйткені бұл реакцияны тудырмас үшін
- E. Басқа оқушыларға сабақ болу үшін оқушыны сынып алдында жазалау

132. Сабақта мұғалім сұрақ қойғанда тек үздік оқушылар белсенді жауап береді, ал қалғандары енжар қалады. Мұғалім барлық оқушыларды оқу процесіне қалай тиімді тарта алады?

- A. Барлық оқушыны белсендіру үшін топтық жұмыс пен проблемалық тапсырмалар сияқты әртүрлі жұмыс түрлерін қолдану
- B. Тек белсенді оқушыларды көбірек сұрау
- C. Енжарлықты елемей — бұл олардың тандауы
- D. Белсенді емес оқушылардың бағаларын төмендету
- E. Әр оқушыны кезекпен, дайын болмаса да жауап беруге мәжбүрлеу

133. Ата-аналар жиналысында бір ата-ана мұғалімнің оқыту әдістерін агрессивті түрде сынап, бірден өзгеріс енгізуді талап етеді. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет еткені жөн?

- A. Салмақты түрде тыңдап, диалогқа дайын екенін білдіру және мәселені тереңірек талқылау үшін жеке кездесуді ұсыну
- B. Ата-ананың сөзін бөліп, оның жиналысқа кедергі келтіріп жатқанын ескерту
- C. Қақтығыстан қашу үшін сынмен келісу
- D. Басқа ата-аналардан мұғалімді қорғауды сұрау
- E. Ата-ананың сөзін елемей, жиналысты жалғастыру.

134. Жасөспірім мазасыздық пен үрей ұстамаларына шағымданып, бұл туралы ата-анасына айтпауды өтінеді. Мұндай жағдайда психолог не істеуі керек?

- A. Құпиялылықты сақтай отырып, өмірі мен денсаулығына төнетін қауіп-қатерді бағалау және қажет болған жағдайда заңнамаға сәйкес ересектерді тарту
- B. Жасөспірімнің өтінішіне қарамастан, дереу ата-анасына айту
- C. «Бәрі өзі өтеді» деп сендіру
- D. Интернеттегі қолдау тобына жүгінуді ұсыну
- E. Өзі күресіп үйренсін деп кеңес беру

135. Мұғалім бір оқушының үлгерімі күрт төмендеп, тұйықталып, жиі жылайтынын байқайды. Ең алдымен не істеу керек?

- A. Сенімді қарым-қатынас орнатып, құпия әңгіме ұсыну
- B. Ата-анасына және сынып жетекшісіне хабарлау
- C. Жинақталуы үшін төмен баға қою
- D. Мінез-құлқын бүкіл сынып алдында талқылау
- E. Үйде оқуға көшіру

136. Жобалық қызмет сабағында бір оқушы барлық тапсырманы өзі орындап, басқаларына қатысуға мүмкіндік бермейді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A. Топпен рөлдерді бөлуді талқылап, ынтымақтастықтың маңыздылығын еске салу
- B. Белсенділік танытқан оқушыны бастамашылдығы үшін мақтау
- C. Топты бөліп, барлығына бірдей тапсырма беру
- D. Жобаның жетекшісін тағайындап, оған үйлестіруді тапсыру
- E. Жұмыс орындалып жатса, араласпау

137. Мектепке дейінгі мекемеде психологиялық-педагогикалық бақылау кезінде тәрбиешінің балаларға дауыс көтеретінін байқадыңыз. Мамандар ретінде не істеуіңіз керек?

- A. Көрген мінез-құлықты тіркеп, белгіленген тәртіпке сай мекеме басшылығына хабарлау
- B. Тәрбиешіге балалардың көзінше ескерту жасау
- C. Балалардың ата-аналарына хабарлау
- D. Балалардан бұл туралы ата-аналарына айтып беруін сұрау
- E. Ұжыммен қарым-қатынасты бұзбау үшін мән бермеу
138. Мұғалім оқушының жүйелі түрде өзгенің заттарын алып келіп, олардың қайдан шыққанын түсіндіре алмайтынын байқайды. Қандай әрекет ең дұрыс болады?
- A. Жағдайды оқушымен жеке әрі сыпайы түрде талқылап, мектеп психологына хабарлау
- B. Оқушыны бүкіл сыныптың алдында сөгу
- C. Ата-анасын шұғыл шақырып, түсініктеме талап ету
- D. Бұл туралы бүкіл мектептің сап түзеу жиынында айту
- E. Заттарды түсіндірместен алып қою
139. Сабақ кезінде бір оқушы әдейі тапсырманы орындамай, өзгелерге кедергі келтіреді. Ең тиімді педагогикалық стратегия қандай?
- A. Салмақты түрде мінез-құлық ережелерін еске салып, егер қиындық болса көмектесуді ұсыну
- B. Басқаларға сабақ болсын деп, көпшілік алдында жазалау
- C. Оқушыны басқа сыныпқа көшіру
- D. Директорға шағымдану
- E. Мұндай мінез-құлықты байқамағандай түр таныту
140. Сабақта оқушы мұғалімнің көзқарасына қарама-қайшы пікір білдіреді, бірақ оны қисынды түрде дәлелдейді. Мұғалім не істеуі керек?
- A. Оқушының белсенділігі үшін алғыс айтып, оқу тақырыбы аясында балама көзқарасты талқылау
- B. «Мұғалімнің пікірімен келіспегені үшін» ескерту жасау
- C. Оқушының сөзін елемей, келесі тақырыпқа көшу
- D. Оқушыға ендігәрі сөз бөлмеуін ескерту
- E. Бұл «бағдарламада жоқ» екенін айтып, тоқтату
141. Қашықтан оқу кезінде бірнеше оқушы камера қоспайды және сұрақтарға жауап бермейді. Қандай педагогикалық стратегия ең тиімді болады?
- A. Өзара әрекеттесу ережелерін орнатып, кері байланыс пен белсенділіктің маңызын талқылау.
- B. Материал көлемін азайтып, жай ғана дәріс оқу
- C. Белсенді оқушылармен ғана жұмыс істеп, қалғандарын елемей
- D. Бағаны төмендетумен қорқыту
- E. Үнсіз оқушыларды конференциядан шығару
142. Сабақ кезінде оқушылар бір-бірімен қатты дауыспен дауласып, оқу материалынан назарын аударады. Мұғалім не істеуі керек?
- A. Дауды сабырлы түрде тоқтатып, қарым-қатынас ережелерін түсіндіріп, әңгімені конструктивті арнаға бұру
- B. Сабақты тоқтатып, сыныптан шығу
- C. Екі оқушыны да жазалау
- D. Бір оқушыны қолдау
- E. Жағдайды елемей
143. Оқушы үнемі тапсырмаларды уақытында тапсырмайды, бірақ пәнге қызығушылық танытып, сабақта белсенді жұмыс істейді. Мұғалім не істеуі керек?
- A. Тапсырмаларды тапсырмау себептерін жеке талқылап, икемді форматтағы орындау жолдарын ұсыну
- B. Тек қана қанағаттанарлықсыз бағалар қою
- C. Жобалық жұмыстан шығару

- D. Оқушымен сөйлеспестен бірден ата-анасына ескерту жасау
- E. Қорытынды бағасын автоматты түрде төмендету
144. Бастауыш сынып оқушысы тапсырмаға А 0 минуттан артық назар аударма алмайды, оңай алаңдайды, жиі қозғалады. Педагог-психолог үшін қандай әрекет басым болуы керек?
- A. СДВГ (зейіннің жетіспеушілігі мен гиперактивтілік бұзылысы) немесе басқа когнитивті ерекшеліктерді тексеру үшін психологиялық-педагогикалық диагностика жүргізу.
- B. Мұны мінез ерекшелігі деп қабылдау
- C. Ата-анасына қатаң жаза қолдануды ұсыну
- D. Оқушыны басқа сыныпқа көшіру
- E. Тек физикалық жаза қолдану
145. Сабақта бір оқушы сіздің сөзіңізге келемеж жасап, сыныпты күлдіреді. Қалай әрекет ету керек?
- A. Оқушыны сабырмен тоқтатып, сыпайы үнмен сөйлеп, жағдайды конструктивті арнаға бұру
- B. Оған сықақпен жауап беру
- C. Түсіндірмей "В" баға қою
- D. Сабақты тоқтатып, ата-анасын шақыру
- E. Шекарасын түсінуі үшін дәрежі жауап қайтару
146. Сабақ барысында оқушы өздігінен тапсырманы орындау барысында қиындықтар туындады. Ол сізден көмек сұрайды. Қалай әрекет етесіз?
- A. Оқушының сұрағына жауап беріп, түсінбеген жерін түсіндіремін
- B. Оқушыға тапсырманы қайта орындауды ұсынамын
- C. Оқушыға көмек көрсетпей, тапсырманы өз бетімен орындауға шақырамын
- D. Сабақты жалғастырып, оқушының өзін-өзі шешуіне мүмкіндік беремін
- E. Оқушыға түсіндірмей-ақ басқа тапсырма беремін
147. Сіздің сабағыңызға ұқыпсыз дайындалған оқушылар бар. Олардың біреуі тапсырманы орындауда қателесіп жатыр. Оның жұмысын түзетіп беру үшін қандай тәсілдерді қолданасыз?
- A. Оқушының қатесін көрсетіп, түсіндірме беремін
- B. Оқушыға басқа тапсырма ұсынып, түсіндірмеймін
- C. Оқушыға ешқандай көмек көрсетпей, өз бетімен шешуге қалдырамын
- D. Оқушыға қатесін көрсетпей, тапсырманы қайта орындауға мәжбүр етемін
- E. Қатесін көрсетіп, тапсырманы басқа оқушыға беру үшін ауыстырамын
148. Оқушы сабақ кезінде басқа оқушыға үнемі бөгет жасап отыр. Ол оқушыға қалай әсер етуіңіз керек?
- A. Оқушыға тәртіп бұзудың салдарын түсіндіріп, сабақты жалғастырамын
- B. Сабақтан шығару арқылы жазалаймын
- C. Оқушыға ешқандай ескерту жасамай, сабақты жалғастырамын
- D. Оқушыға қосымша тапсырма беріп, сабақты тоқтатамын
- E. Оқушының тәртібін түзету үшін басқа оқушының көмегіне жүгінемін
149. Сабақ кезінде бір оқушы қателесіп, сабақтың тақырыбын түсінбегенін айтады. Сіз қалай көмек көрсетесіз?
- A. Оқушыға тақырыпты қайта түсіндіремін
- B. Оқушыға көмектеспей, өз бетімен шешуге қалдырамын
- C. Оқушыға басқа тапсырма беремін
- D. Сабақтың тақырыбын басқа оқушыға түсіндіріп беремін
- E. Оқушының қатесін түзетпей, басқа сұрақ қоямын
150. Оқушы сабақты жақсы оқып келеді, бірақ жеке тұлғалық мәселелер мен психологиялық қиындықтармен бетпе-бет келеді. Сіз оған қандай көмек көрсетесіз?
- A. Оқушыға психологиялық қолдау көрсетіп, оның мәселесін тыңдаймын

- В. Оқушыны толықтай назардан тыс қалдырып, сабақты жалғастырамын
- С. Оқушыға жеке сөйлеспей, оның қиындықтарын елемеймін
- Д. Оқушыға тапсырмаларды көбейтіп, оның психологиялық жағдайын елемеймін
- Е. Оқушының мәселесін шешу үшін басқа оқушыға көмектесуін сұраймын

151. Оқушылар арасында келіспеушілік туындады. Сіз бұл мәселені қалай шешесіз?

- А. Оқушылармен ашық сөйлесіп, мәселені бірге шешемін
- В. Оқушыларға қатаң жазалар қолданамын
- С. Оқушыларды бөлек отырғызып, келіспеушілікті елемей сабақты жалғастырамын
- Д. Оқушыларды бір-бірінен алшақтап, тақырыпқа назар аудартады
- Е. Оқушыларға бұл мәселені шешуге басқа оқушылардың көмегін ұсынамын

152. Оқушы сабаққа дайындалмаған және сабаққа қызығушылығы төмен. Оны қалай қызықтырып, ынталандырасыз?

- А. Оқушының қызығушылығын арттыру үшін қызықты әдіс-тәсілдер мен ойындар қолданамын.
- В. Оқушыға тек қана міндетті тапсырмаларды ұсынамын.
- С. Оқушыны қызықтыратын тақырыпты табуға тырыспаймын.
- С. Оқушыға қосымша тапсырмалар беріп, оған қосымша жүктемелер саламын.
- Д. Оқушыға сабақты бос жіберіп, оның пікірін тыңдамаймын.

153. Оқушы сабақтан қалып қойды, ал материалды игеру қиынға соғып жатыр. Сіз оны қалай түзетесіз?

- А. Оқушыға қосымша сабақ өткізіп, материалды түсіндіремін.
- В. Оқушыға қосымша тапсырмалар беру арқылы оны одан әрі жүктеймін.
- С. Оқушыға материалды қайта өтуді ұсынбаймын.
- Д. Оқушыға материалды өз бетімен үйренуін ұсынамын
- Е. Оқушыға материалды өз бетімен үйренуін ұсынамын

154. Топта жұмыс істейтін кезде оқушылардың біреуі көп сөз сөйлеп, қалғандары үндемейді. Сіз бұл жағдайды қалай түзетесіз?

- А. Барлық оқушыларға сөз беріп, әрқайсысының пікірін тыңдаймын.
- В. Бір оқушыға ғана сөз беремін, қалғандары үнсіз отырады.
- С. Тек бір немесе екі оқушыға ғана жауап беруге рұқсат етемін.
- Д. Оқушыларға өз ойын ашық білдіруге мүмкіндік бермеймін.
- Е. Тек сөйлейтін оқушының пікірін қабылдап, басқа оқушыларды тыңдамаймын.

155. Оқушы өз бетінше үй тапсырмасын орындап отырғанда қатты қиындықтармен бетпе-бет келеді. Сіз оған қандай көмек көрсетесіз және сабақты қалай түсіндіресіз?

- А. Оқушыға тапсырманы қалай орындау керек екендігін толық түсіндіремін.
- В. Оқушыға тапсырманы өз бетімен орындауға мүмкіндік беріп, ешқандай көмек көрсетпеймін.
- С. Оқушыға шешімді басқа оқушылардан сұрауын ұсынамын.
- Д. Оқушыға басқа тапсырма беріп, тапсырманы жалғастырмаймын.
- Е. Оқушыға тек қана тақырыптың жалпы мәнін айтып, тапсырмасын қайта жазуын сұраймын.

156.Сабақтың соңында оқушының бірі өзіне тапсырылған жұмыстарды аяқтамай, басқа нәрселермен алаңдауда. Оған қандай шара қолданасыз?

- A.Оқушыға қалған жұмысты орындауға көмектесіп, тапсырмасын аяқтауын сұраймын.
- B.Оқушыға ешқандай көмек көрсетпей, сабақты аяқтаймын.
- C.Оқушыны ескерту жасап, тапсырманы аяқтауын талап етемін.
- D.Оқушыға басқа тапсырма беріп, бұл тапсырманы елемеймін.
- E.Оқушыға оның жұмысын басқа уақытта аяқтауға мүмкіндік беремін.

157.Бір оқушы басқа оқушылардың жұмысын үнемі бәсеңдетіп, оларды алаңдатып отыр. Сіз не істейсіз?

- A.Оқушыны жеке шақырып, оның әрекетін түсіндіремін және сабақты жалғастыруға шақырамын.
- B.Оқушыға қатал ескерту жасап, сабақты тоқтатып, қайтадан бастаймын.
- C.Оқушыны сабақты бұзғаны үшін сыныптан шығарамын.
- D.Оқушының жұмысын елемей, сабақты әрі қарай жалғастырамын.
- E.Оқушыға топтан бөлек жұмыс беріп, оның назарын басқа жаққа аударамын.

158.Оқушы сізге психологиялық тұрғыдан қиындықтары туралы айтып береді, бірақ ол мұны сабақ барысында жасайды. Сіз не істейсіз?

- A) Оқушының сөзін тыңдай отырып, оған сабақты кейін түсіндіруге уәде беремін және психологиялық қолдау көрсетемін.
- B) Оқушының жеке мәселесіне ешқандай көңіл бөлмей, сабақты жалғастырамын.
- C) Оқушыға жеке кеңес беріп, сабақты өткізіп жіберемін.
- D) Оқушыны сабақты бұзғаны үшін сыныптан шығарамын.
- E) Оқушыға сабақ барысында көмектеспей, оны сабақты кейін жалғастыруға шақырамын.

159.Сабақта бір оқушы жиі тәртіп бұзумен айналысады, бірақ оның оқуға деген қызығушылығы жоғары. Осы жағдайда сіз қалай әрекет етесіз?

- A) Оқушыға тәртіп мәселесін түсіндіріп, сабақтың тиімділігі үшін оны ынталандыратын әдіс-тәсілдер қолданамын.
- B) Оқушыға ескерту жасап, қатал жазалауға кірісемін.
- C) Оқушының тәртіпсіздігін елемей, тек оның оқу нәтижесіне көңіл бөлемін.
- D) Оқушыны ұрып, сабақты тоқтатып қоямын.
- E) Оқушыға басқа оқушылардан бөлек тапсырма беріп, оны оқудан шығарамын.

160.Бір оқушы үнемі сабаққа келмейді және оның оқу үлгерімі төмендеді. Оған қандай көмек көрсетесіз?

- A) Оқушыға сабақты түсіндіру үшін қосымша уақыт бөлемін және сабақта жіберген материалдарын түсіндіріп беремін.
- B) Оқушыға тек жоғары бағаларды талап етіп, оны орындауына мәжбүрлеймін.
- C) Оқушының қатысуын талап етпей, оның басқа тапсырмаларын орындауын сұраймын.
- D) Оқушыға түсіндірмей, оған тек тест тапсырмаларын беремін.

- Е) Оқушыны сынап, сабақты онымен жалғастырудан бас тартамын.

161. Мұғалім қандай жағдайда гуманистік тәсіл аясында әрекет етеді?

А) Мұғалім оқушының пікірі жалпы қабылданған пікірден ерекшеленсе де, оны құрметтейді.

- В) Мұғалім оқушының қателіктері үшін қатал жаза қолданады, олар қайталанбас үшін.
- С) Мұғалім оқу мақсаттарына жету үшін баланың эмоцияларын елемейді.
- D) Мұғалім бәсекелестік рухын тудырып, жарыс әдістерін қолданады.
- Е) Мұғалім сыныпта сөзсіз бағынуды талап етеді.

162. Егер жасөспірім ата-анасының қысымына шағымдansa, мектеп психологі қалай әрекет етуі керек?

- А) Тыңдап, сенімді атмосфера жасап, баланың өз сезімін түсінуіне көмектесу.
- В) Жасөспірімнің шағымдарын дереу ата-анасына жеткізу.
- С) Жасөспірімге мән бермеуді және төзуді ұсыну.
- D) Бұл туралы сыныпқа айтып, қолдау көрсету үшін бөлісу.
- Е) Ата-анасының жазбаша рұқсатынсыз бұл тақырыпты талқылаудан бас тарту.

163. Төмендегі қандай жағдай психологияда бақылау әдісін қолдануға жатады?

- А) Психолог баланың топтағы мінез-құлқын бақылап, әрекетке араласпайды.
- В) Психолог балаға интеллект бойынша сұрақтар қоятын тест өткізеді.
- С) Психолог ата-анасымен баланың дамуы туралы сөйлеседі.
- D) Психолог балаға өз отбасын сурет салуды ұсынады.
- Е) Психолог рөлдік ойын ұйымдастырады.

164. Оқушы қыз мұғалімге құрбысымен ұрысып қалғанын айтып, алаңдап жүргенін жеткізеді. Мұғалімнің қандай әрекеті эмпатиялық болады?

- А) Түсіністік танытып, тыңдап, қолдау көрсету.
- В) Бұл ұсақ-түйек деп айту.
- С) Басқа адамдарда бұдан да ауыр мәселелер бар деп сендіруге тырысу.
- D) Жай ғана ұмытып кет деп кеңес беру.
- Е) Жеке мәселеге араласқысы келмей, әңгімені болдырмау.

165. Сабақта мұғалім оқушыларға тапсырмаларды бірге талқылауды, бір-бірінің пікіріне құрметпен қарауды ұсынады. Бұл қандай қарым-қатынас стилі?

- А) Демократиялық.
- В) Авторитарлық.
- С) Бейберекет (попустительский).
- D) Манипулятивті.
- Е) Бейтарап.

166. Мұғалім оқушыны мұқият тыңдап, егжей-тегжейін нақтылап, оның сезімін қайталайды. Ол не көрсетеді?

- А) Белсенді тыңдау.

- В) Менсінбеушілік.
- С) Дауласуға ұмтылу.
- D) Формалды қызығушылық.

167.Екінші сынып оқушысы мұғалімнің мақтауы үшін жақсы оқуға тырысады. Бұл қандай түрткі?

- А) Ересек адамның мақұлдауын алу.
- В) Болашақ мамандықты саналы таңдау.
- С) Сыныптастарымен жарысу ниеті.
- D) Пәнге деген қызығушылық.
- E) Жаза алудан қорқу.

168.Сабақта оқушы мұғалімнің пікірінен өзгеше пікір айтады. Гуманистік бағыттағы педагог қалай әрекет етуі керек?

- А) Оқушының пікірі өзінікінен өзгеше болса да, оған құрметпен қарау.
- В) Ескерту жасап, ендігәрі сөз бөлмеуді сұрау.
- С) Оқушының тәжірибесі жоқ екенін айтып, оның қателесіп тұрғанын түсіндіру.
- D) "Дұрыс ойлайтын" басқа оқушылармен салыстыру.
- E) Сабақ уақыты кетпесін деп бұл тақырыпты талқылаудан аулақ болу.

169.Жасөспірім ата-анасының қысымына шағымданып, мектеп психологіне келеді. Мамандар қалай әрекет етуі керек?

- А) Жасөспірімді тыңдап, сенімді орта құрып, сезімдерін түсінуге көмектесу.
- В) Бұл туралы дереу ата-анасына хабарлау.
- С) Бұл жағдайға мән бермеуді ұсыну.
- D) Директорға шағым жазуды ұсыну.
- E) Ата-анасының келісімінсіз мәселені талқылаудан бас тарту.

170.Екі оқушы арасындағы жанжалда мұғалім олардың бір-бірін тыңдап, ортақ шешім табуын ұсынады. Ол қандай стратегия қолданады?

- А) Ынтымақтастық.
- В) Қашу.
- С) Шегіну.
- D) Бәсекелестік.
- E) Ыңғайлану.

171. 7 жастағы бала. Психолог одан отбасын салуды сұрайды. Бұл қандай әдіс?

- А) Проективті.
- В) Сауалнама.
- С) Жетістік тесті.
- D) Бақылау.
- E) Сұхбат.

172.Педагогикалық тәсілдер және тәрбиелік жұмыс

173.Тәрбиелік жұмыста мұғалім балаларға жауапкершілік, мейірімділік және шыншылдықты дамытады. Бұл тәрбиенің қандай функциясы?

- А) Моральдық және әлеуметтік нормаларды қалыптастыру.
- В) Ақпараттандыру.
- С) Бақылау.
- D) Бос уақытты ұйымдастыру.
- E) Диагностика.

174. Оқушының ата-анасы қатаң ережелер қойып, ұсақ тәртіп бұзушылықтар үшін жазалайды. Бұл қандай тәрбиелеу стилі?

- А) Авторитарлық.
- В) Демократиялық.
- С) Жібере салатын (попустительский).
- D) Немқұрайлы.
- E) Серіктестікке негізделген.

175. Мұғалім сабақты тәжірибесіне сүйене отырып тез әрі дәл шешім қабылдайды. Бұл қандай қабілет?

- А) Педагогикалық интуиция.
- В) Логикалық талдау.
- С) Нұсқаулық.
- D) Кездейсоқ таңдау.
- E) Тәртіптік әрекет.

176. Психолог баланың мектепке дайындығын бағалайды. Бала достаса біледі, тапсырмаға шоғырланады, оқуға қызығушылық танытады. Мұнда не жетіспейді?

- А) Физикалық күш пен төзімділік.
- В) Назардың дамуы.
- С) Эмоциялық тұрақтылық.
- D) Коммуникативтік дағдылар.
- E) Танымдық белсенділік.

177. Оқушы қыз тапсырмаларды орындауда қиналады. Мұғалім оның ерекшелігін ескеріп, жеке тапсырмалар береді. Мұғалім қандай тәсілді қолданады?

- А) Жеке тәсіл.
- В) Біркелкі тәсіл.
- С) Жалпы оқу жоспары.
- D) Топтық қысым әдісі.
- E) Айырмашылықтарды елемеу.

78. Оқушы сабақ үстінде тәртіп бұзып, сыныптастарына кедергі келтіреді. Мұғалімнің алғашқы педагогикалық әрекеті қандай болуы тиіс?

- А) Девиантты мінез-құлықтың себептерін анықтап, түзету шараларын қолдану.
- В) Жағымсыз әрекетті күнделікке тіркеу.
- С) Қоғам алдында жазалау.
- D) Оқушыны басқа оқу түріне ауыстыру.
- E) Мінез-құлықты елемеу.

179. Оқушы жақсы білсе де, ауызша жауап беруге қатты қобалжиды. Мұғалім қандай әдісті таңдауы керек?

- А) Қолдаушы оқу ортасын құрып, материалды ұсынудың жеке тәсілін қолдану.
- В) Жауап беруге мәжбүрлеу.
- С) Қобалжу үшін бағаны төмендету.
- D) Стрестік жағдайларда жиі жауап алдыру.
- E) Оқушыны жауап беруден босату.

180. Оқушы тұйықталып, эмоционалды күйзеліс белгілерін көрсетуде. Мұғалімнің дұрыс әрекеті қандай?

- А) Оқушымен жеке сөйлесу және ата-аналармен байланысу.
- В) Мінез-құлықтағы өзгерістерді елемей.
- С) Бұл жағдайды сыныпта талқылау.
- D) Формалды түрде тіркеп, араласпау.
- E) Оқушыны мәжбүрлі түрде белсенді ету.

181. Оқушы білім алуға талпынса да, материалды меңгере алмай жатыр. Мұғалім не істеуі қажет?

- А) Оқу процесін оқушының жеке ерекшеліктеріне сай бейімдеу.
- В) Барлығымен бірдей талап қою.
- С) Оқушыны жеңіл бағдарламаға көшіру.
- D) Кейбір тапсырмаларды алып тастау.
- E) Баға қоюда талапты төмендету.

182. Оқушы топтық жұмысқа белсенді қатыспайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Себебін анықтау үшін оқушымен сөйлесу.
- В) Төмен баға қою.
- С) Топ құрамынан шығару.
- D) Мәжбүрлеп қатыстыру.
- E) Жауапкершілікті басқа оқушыларға жүктеу.

183. Оқушы материалды түсінбейтінін айтты. Мұғалімнің оңтайлы шешімі қандай?

- А) Түсіндіру әдісін оқушының қабылдау ерекшеліктеріне сай өзгерту.
- В) Сабақ қарқынын күшейту.
- С) Оқушыны мотивацияның жоқтығы үшін кінәлау.
- D) Репетитор ұсыну.
- E) Сол қалпында сабақ жалғастыру.

184. Оқушы сыныптастарымен жанжалдасып қалды. Мұғалім бұл жағдайды неден бастауы керек?

- А) Қатысушылармен жеке-жеке сөйлесіп, жанжалдың себебін анықтау.
- В) Бір тарапты жазалау.
- С) Оқушыны оқшаулау.
- D) Жағдайды уақытша деп елемей.
- E) Сынып сағатында талқылау.

185. Бір оқушы көшбасшылық қасиет танытып, сыныпқа ықпал етуде. Мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- А) Лидерлік әлеуетін сынып игілігіне бағыттау.
- В) Лидерлікті басу.
- С) Топтық жұмыстардан шектеу.
- D) Оқушыға толық еркіндік беру.
- E) Басқа сыныпқа ауыстыру.

186. Оқушы агрессиялық мінез-құлық көрсетуде. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Психологиялық-педагогикалық кеңес жүргізіп, жағдайды бақылау.
- В) Қатаң тәртіптік жаза қолдану.
- С) Агрессияны елемеу.
- D) Ұжымдық айыптау.
- E) Оқушыны оқшаулау.

187. Оқушы сабаққа жиі кешігіп келеді. Мұғалім әрекетін неден бастауы қажет?

- А) Оқушымен сөйлесіп, кешігу себептерін анықтау.
- В) Бірден ата-анасына хабарлау.
- С) Әр кешіккені үшін ескерту жазу.
- D) Ата-аналар жиналысында қарау.
- E) Бұл жағдайды елемеу.

188. Топтық жұмыс барысында бір оқушы барлық жұмысты өзі орындайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Міндеттерді тең бөлу мен ұжымдық жұмыстың маңызын түсіндіру.
- В) Оқушыны мадақтау.
- С) Тек сол оқушыны бағалау.
- D) Топты ауыстыру.
- E) Барлығына бірдей баға қою.

189. Сыныпта бір оқушыға қатысты буллинг (қудалау) байқалды. Мұғалім қандай алғашқы әрекет жасауы тиіс?

- А) Жағдайға дереу араласып, мектеп әкімшілігі мен психологқа хабарлау.
- В) Сынып сағатында жағдайды нақты деректерсіз талқылау.
- С) Ата-аналардың шағымын күту.
- D) Қудалаушыны біржақты жазалау.
- E) Жәбірленуші оқушыны басқа сыныпқа көшіру.

190. Ата-аналар мұғалімнің оқыту әдістерімен келіспейді. Отбасымен конструктивті өзара әрекет ету стратегиясы қандай?

- А) Ата-анамен ашық әңгіме ұйымдастырып, педагогикалық ұстанымды түсіндіру және олардың пікірін тыңдау.
- В) Сын-ескертпелерге мән бермеу.
- С) Оқушыны басқа мұғалімге беру.
- D) Әкімшілікке шағымданып, байланыс орнатпау.
- E) Ата-аналарды әдістемені түсінбейді деп кінәлау.

191. Оқушының оқу үлгерімі жоғары, бірақ пәнге қызығушылық танытпайды. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Қиындатылған тапсырмалар мен өмірмен байланысты мысалдар арқылы қызығушылығын арттыру.
- В) Үй тапсырмасын мәжбүрлеп көбейту.
- С) Пәнге қызықпаса да, үлгерімі жақсы болғандықтан мән бермеу.
- D) Белсенділік үшін бағасын төмендету.
- E) Олимпиадаға қатысуға мәжбүрлеу.

192. Мұғалім оқу материалын қайта түсіндіргеніне қарамастан сыныптағы бірнеше оқушының оқу материалын түсінбей отырғанын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеуі керек?

- А) Оқу материалды түсіндірудің басқа әдістерін қолдану керек, мысалы, көрнекі құралдар немесе практикалық тапсырмалар қолдануға болады.
- В) Оқушылардың сабаққа дұрыс назар аудармағаны үшін жазалау керек.
- С) Оқушыларға сабақтан соң қосымша сабақ өту.
- D) Сабақты меңгерген оқушыларға кедергі келтірмеу үшін оқу материалын түсінбей отырған оқушыларға тапсырманы бөлек тапсыруын сұрау керек.
- E) Оқу материалын түсінбей отырған оқушыларды басқа сыныпқа ауыстыру керек.

193. Сыныпта сабақ уақытында мұғалім бірнеше оқушының бір-бірімен дауласса бастағанын байқады. Бұл жағдайды қалай дұрыс шешуге болады?

- А) Сабақты тоқтатып, оқушыларға сыныпта өзін қалай ұстау керектігін түсіндіру және сабақты жалғастыру.
- В) Дауды елемей, сабақты жалғастыру.
- С) Оқушылардың өздері дауды шешу үшін сыныптан шығып кетуі керек.
- D) Сабақты тоқтатып, оқушылардан тыныш отыруын сұрану.
- E) Оқушыларды бөліп, оларды сыныптың әр бұрыштарына отырғызу керек.

194. Оқушы сабаққа ұялы телефонын алып келеді және мұғалім тыйым салынғанына қарамастан сабақта ұялы телефоннан пайдаланады. Мұғалім бұл жағдайда не істеу керек?

- А) Сабақтан кейін оқушымен сөйлесу және оқушылардың сыныптағы тәртіп ережелерін ескерту керек.
- В) Сабақты бұзбау үшін жағдайды елемей керек.
- С) Оқушыдан телефонды дереу алып қойып, оқушыны жазалау.
- D) Оқушыны дұрыс емес әрекеті үшін үйге жіберу.
- E) Егер бұл сабаққа кедергі келтірмесе, оқушыға телефонды пайдалануды жалғастыруға мүмкіндік беру керек.

195. Оқушылардың бірі үлгерімі жағынан айтарлықтай артта қалды. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет етуі керек?

- А) Оқушымен мәселені талқылау, үлгерімі төмендеуінің себептерін анықтау және қосымша сабақтарға қатысуын ұсыну.
- В) Оқушыны өз бетінше жұмыс істеуді үйренуі үшін оның артта қалып жатқанын үнемі айтып отыру керек.
- С) Оқушының үлгермеуін елемей керек, себебі бұл оқушының жеке ерекшеліктеріне жатады.

- D) Оқушыға үйге жеке тапсырма беріп, тапсырманы бірнеше күнде аяқтауы керектігін ескерту керек.
- E) Оқушыдан тапсырманы тезірек істеуін және алаңдамауын сұрау керек.

196. Сабақта оқушылардың бірі басқа балаларға агрессияны көрсете бастайды. Мұғалім бұл жағдайда қалай әрекет етуі керек?

- A) Сабақты тоқтатып, оқушымен жеке сөйлесу, агрессияның себептерін анықтау және шешім жолдарын ұсыну керек.
- B) Агрессияны елемей және сабақты жалғастыру.
- C) Оқушыға өз эмоцияларын таратуға және араласпауға мүмкіндік беру керек.
- D) Басқа оқушылардан агрессия танытып жатқан оқушыны елемей сұрау керек.
- E) Оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

197. Мұғалім оқушылардың бірі сабақта үнемі ұйықтап қалатынын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеу керек?

- A) Оқушымен сөйлесіп, себептерін анықтау, сабақта үнемі ұйықтау қандай факторларға байланысты болуы мүмкін екенін анықтау керек.
- B) Өзі оянады деп үміттеніп, оны елемей керек.
- C) Оқушыны сабаққа назар аудармағаны үшін жазалау керек.
- D) Оқушыдан басқа оқушыларға кедергі жасамай, басқа жерде ұйықтауын сұрау керек.
- E) Оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

198. Сыныпта оқушылар сабаққа қатысы жоқ тақырыпқа белсенді сұрақтар қояды. Мұғалімге қалай дұрыс жауап беру керек?

- A) Сабақтың соңында оқушыларға сұрақтар қоюға уақыт беретіндігін, бірақ сұрақтар тақырып бойынша болуы керек екенін түсіндіру керек.
- B) Оқушыларды алаңдатпай, сұрақтарға жауап беруді тоқтату керек.
- C) Сабақты тоқтатып, тақырыпқа қатысты болмаса да, талқыланып жатқан тақырыпқа тереңірек үңілу керек.
- D) Сұрақтарды елемей және сабақты түсіндіруді жалғастыру керек.
- E) Оқушыларға басқа сұрақтар қоймауын айту керек.

199. Мұғалім оқушылардың бірі үй тапсырмасын жүйелі түрде орындамайтынын байқайды. Мұғалім бұл жағдайда не істеуі керек?

- A) Оқушымен жеке сөйлесу, орындамаудың себептерін анықтау және көмек ұсыну.
- B) Оқушының өзі түсінеді деп үміттеніп, мәселені елемей.
- C) Оқушыны бірден "қанағаттанарлықсыз" деген баға қою керек.
- D) Басқа оқушылардан үй тапсырмасын орындауға көмектесуін сұрану керек.
- E) Оқушыға үй тапсырмасын орындамауға рұқсат беру керек.

200. Мұғалім түсіндіруге қарамастан, оқушылардың бірі сұрақтарға үнемі қате жауап беретінін байқайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- A) Оқушымен жеке сөйлесуі керек, оқушы оқу материалды түсінуде қандай қиындықтар бар екенін анықтау және қосымша сабақтар ұсынуы керек.

- В) Оқушы жіберген қатені елемейі керек, себебі оқушының өзі қатені түзете алады.
- С) Оқушы тапсырмаларды дұрыс орындамағанша оның жауаптарын үнемі түзетіп отыру керек.
- D) Оқушыға көмектеспеу керек және сабақты басқа оқушылармен жалғастыру керек.
- E) Оқушыға төмен баға қою керек және оның қателіктерін талқылау қажет емес.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

Негізгі әдебиеттер:

1. Дүйсенбаев А. Педагогика. Оқулық: Астана: Фолиант, 2018. - 264 б
2. Таубаева Ш.Т., Иманбаева С.Т., Берикханова А.Е. Педагогика Оқулық. 2018
3. Тажбаева С.Г. Мектептегі тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесі. Алматы, 2013.
4. Мынбаева А. К. Основы педагогического мастерства. Курс лекции и тренинги : учебное пособие / А.К. Мынбаева. - Алматы : Қазақ университеті, 2020. - 216 с.
5. Бұлақбаева М.К. Педагогикалық шеберлік негіздері : Оқу құралы. - Алматы: "Отан" баспасы, 2018.- 128 б.
6. Молдасан Қ.Ш., Бектұрғанова Ж.М. Педагогика: оқу құралы – Алматы: Қазақ университеті, 2018. - 430 б.
7. Набуова Р. Тәрбие жұмысының әдістемесі: Оқу құралы. - Алматы, 2015
8. Сатиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 б.
9. Құрманалина Ш., Б Мұқанова, Ә Ғалымова. Педагогика: Оқулық. 3-басылым. – 2014.
10. Әмірова Ә.С. Дидактика.– Алматы, 2013.
11. Халитова И.Р. Жоғары мектеп педагогикасы.- Алматы, 2012. - 121 б.
12. Шалғынбаева Қ.Қ., Албытова Н.П., Сламбекова Т.С. Жоғары мектеп педагогикасы: магистранттарға арналған оқу құралы. – Астана, 2014. - 268 б.
13. Даму психологиясы: Оқулық / М.К. Бапаева. – Алматы: 2014. – 440 б. 51.
14. Бейсенбекова Г.Б., Молдабаева Р.А., Нұрғалиева С.М. Жас ерекшелік психологиясы. Оқу құралы. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр баспасы», 2012. – 186 б. 53.
15. Жақыпов С.М., Бердібаева С.Қ. Психология: Адамзат ақыл-ойының қазынасы. Таймас Баспа Үйі: Алматы, 2015

16. Мұқанов Ы.Б. Жас және педагогикалық психология. Алматы, 1991. – 237 б. 52.
17. Шолпанқұлова Г.К., Калкеева К.Р. Жоғары мектеп педагогикасы. Оқу құралы. – Нұр-Сұлтан: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2021. – 259 б.
18. Педагогика : учебник и практикум для СПО / Л. С. Подымова [и др.] ; под общ. ред. Л. С. Подымовой, В. А. Сластенина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2019. — 246 с.
19. Педагогика: учебное пособие/Мандель Б. Р.-Издательство:Издательство «Флинта», 2014
20. Пешкова В. Е. Педагогика: курс лекций: учебное пособие, Ч. 1. Введение в педагогическую деятельность - Директ-Медиа, 2015
21. Педагогика: учебное пособие/Артеменко О. Н., Макадей Л. И.- Издательство: СКФУ, 2015
22. Педагогика: учебное пособие/Засобина Г. А., Корягина И. И., Куклина Л. В.- Издательство: Директ-Медиа, 2015
- 23.Педагогика: курс лекций: учебное пособие, Ч. 5. / Педагогические технологии в начальном образовании/Пешкова В. Е.-Издательство: Директ-Медиа, 2015

Негізгі әдебиеттер:

1. Губайдуллина Г.Н. Педагогиканы оқыту әдістемесі: / Губайдуллина Г. Н.- Алматы: Дәуір, 2011.- 328 б.
2. Стефановская Т.А. Технология обучения педагогике в вузе.Учебное пособие / Стефановская Т.А.– Москва, 2000. - 279 с.
3. Таубаева Ш.Т. Педагогикалық зерттеулердің әдіснамасы мен әдістері : оқулық /. - Алматы : Қазақ университеті, 2019. - 360 б.
4. Таубаева Ш.Т. Педагогика әдіснамасы. Оқу құралы. – Алматы: Қарасай, 2016. - 432 б.
5. Таубаева Ш.Т. Педагогиканың философиясы және әдіснамасы: оқулық. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. - 340 б.
6. Мынбаева А.К. Основы научно-педагогических исследований. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. – 220 с.
7. Мынбаева А.К. Организация и планирование научных исследований. - Алматы: Қазақ университеті, 2017.
8. Ковжасарова М.Р. Технологизация учебного процесса: казахстанский опыт - Алматы : Зият-Пресс, 2015. - 224 с.
9. Козыбай А. Новые образовательные технологии - Астана : Фолиант, 2015. - 136 с.
10. Жаңа және ең жаңа педагогикалық технология : оқу құралы / В.К. Дьяченко, Г.М. Кусаинов, Б.Т. Абыканова, Д.К. Садирбекова, Г. Мырзагерейқызы. - Алматы : "Отан" ЖК, 2020. - 186 б .

11. Жұбаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 286 б.